

DE EUROPESE
OMBUDSMAN

JAARVERSLAG 2004

DE EUROPESE
OMBUDSMAN

JAARVERSLAG **2004**

© De Europese ombudsman 2005.

Alle rechten voorbehouden.

Reproductie voor onderwijskundige en niet-commerciële doeleinden is toegestaan mits de bron vermeld wordt.

Foto's van de cover en de tussenpagina's zijn genomen door mevrouw Glory Rozakis. Het copyright van alle andere foto's berust bij de Europese Ombudsman, tenzij anders aangegeven.

De volledige tekst van het verslag is gepubliceerd op Internet:
<http://www.euro-ombudsman.eu.int/report/nl/default.htm>

DE EUROPESE
OMBUDSMAN
JAARVERSLAG 2004

EUROPESE OMBUDSMAN

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

De heer Josep BORRELL FONTELLES
Voorzitter
Europees Parlement
Wiertzstraat
B-1047 BRUSSEL

Straatsburg, 8 maart 2005

Geachte heer Borrell Fontelles,

Overeenkomstig artikel 195, lid 1 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en artikel 3, lid 8 van het Besluit van het Europees Parlement inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt dien ik hierbij mijn verslag over het jaar 2004 in.

Hoogachtend,

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

INLEIDING 17

INLEIDING

1 SAMENVATTING 25

SAMENVATTING

2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN 37

KLACHTEN EN
ONDERZOEKEN

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK 57

BESLUITEN NA
EEN ONDERZOEK

**4 BETREKKINGEN
MET INSTELLINGEN EN
ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE** 113

BETREKKINGEN MET
INSTELLINGEN EN ORGANEN
VAN DE EUROPESE UNIE

**5 BETREKKINGEN
MET OMBUDSMANNEN
EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN** 119

BETREKKINGEN
MET OMBUDSMANNEN EN
SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

6 COMMUNICATIE 133

COMMUNICATIE

7 BIJLAGEN 169

BIJLAGEN

INLEIDING	17
1 SAMENVATTING	25
2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN	37
2.1 RECHTSGRONDSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN	37
2.2 MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	38
2.2.1 Klachten van niet gerechtigde klagers	38
2.2.2 Communautaire instellingen en organen	38
2.2.3 „Wanbeheer“	39
2.3 ONTVANKELIJKHEID EN GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK	40
2.4 ANALYSE VAN DE IN 2004 ONDERZOCHE KLACHTEN	41
2.5 OVERDRACHT EN ADVIES	43
2.6 DE PROCEDURES VAN DE OMBUDSMAN	44
2.6.1 Aanvang van een onderzoek	44
2.6.2 Eerlijke procedure	44
2.6.3 Inzage van dossiers en horen van getuigen	45
2.6.4 Openbare procedure	45
2.7 UITKOMSTEN VAN ONDERZOEKEN	45
2.7.1 Geen wanbeheer	46
2.7.2 Door de instelling geregelde zaken en minnelijke schikkingen	46
2.7.3 Kritische opmerkingen, ontwerpaanbevelingen en speciale verslagen	46
2.8 IN 2004 GENOMEN BESLUITEN TOT AFSLUITING VAN ZAKEN	47
2.8.1 Toegang tot documenten en gegevensbescherming	48
2.8.2 De Commissie als „hoedster van het Verdrag“	49
2.8.3 Contracten en subsidies	50
2.8.4 Aanwervings- en personeelsaangelegenheden	52
2.8.5 Reacties van de Commissie op onderzoeken van de Ombudsman	52

3	BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK	57
3.1	ZAKEN WAARIN GEEN WANBEHEER IS VASTGESTELD	57
3.1.1	Europees Parlement	57
	REGELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT BETREFFENDE STAGES	57
	PENSIOENREGELING VOOR LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT	58
3.1.2	Raad van de Europese Unie	59
	BENOEMING VAN LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN DE EUROPESE AUTORITEIT VOOR VOEDSELVEILIGHEID	59
	TOEGANG TOT ADVIEZEN VAN DE JURIDISCHE DIENST	60
3.1.3	Europese Commissie	61
	UITSLUITING VAN EEN INFORMATIEMAATSCHAPPIJ-PROJECT	61
	OMZETTING VAN VERZEKERINGSRICHTLIJNEN IN GRIEKSE WETGEVING	62
	PORTUGESE WETGEVING INZAKE STIERENGEVECHTEN	63
	TOEGANG TOT EEN ONTWERPVERKLARING VAN HET GEMENGD COMITÉ VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE	64
	TOEGANG TOT ONDERHANDELINGSSTUKKEN VAN DE WERELDHANDELSORGANISATIE	65
	TOEGANG TOT EEN VERSLAG VAN HET VOEDSEL- EN VETERINAIR BUREAU OVER ROEMENIË	66
	TOEGANG TOT EEN INSPECTIEVERSLAG VAN HET EUROPEES SOCIAAL FONDS	67
	LEONARDO DA VINCI-PROGRAMMA	68
	SELECTIEPROCEDURE VOOR EEN EUROPEAID-PROJECT	68
	VERMEENDE INCORRECTE BEHANDELING VAN KLACHTEN OVER INBREUK	69
	TOEGANG TOT EEN EVALUATIE VAN DE DUITSE BEGROTINGSITUATIE	70
3.1.4	Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen	71
	BEWERING OMTRENT HET NIET GEVEN VAN EEN MOTIVERING IN EEN SELECTIEPROCEDURE	71
3.2	DOOR DE INSTELLING GEREGLDE ZAKEN	72
3.2.1	Europees Parlement	72
	BESLUIT VAN EEN JURY INZAKE EEN SOLLICITATIE	72
3.2.2	Europese Commissie	72
	VERZUIM OM VOOR DIENSTEN TE BETALEN	72
	VERZUIM OM EEN SUBSIDIE UIT TE KEREN	73
	TOEGANG TOT DOCUMENTEN MET BETREKKING TOT EEN SPOORWEGPLAN	73
	TE LATE BETALING VOOR DIENSTEN	74
3.2.3	Europees Bureau voor fraudebestrijding	75
	TOEGANG TOT DOCUMENTEN MET BETREKKING TOT EEN ZAAK OVER NUCLEAIRE VEILIGHEID	75
3.3	DOOR DE OMBUDSMAN BEREIKTE MINNELIJKE SCHIKKINGEN	76
	TOEGANG TOT DOCUMENTEN MET BETREKKING TOT HANDELSBESPREKINGEN	76
	TOEGANG TOT RESULTATEN VAN RIJEXAMENS	77
3.4	MET EEN KRITISCHE OPMERKING VAN DE OMBUDSMAN AFGESLOTEN ZAKEN	78
3.4.1	Europees Parlement	78
	TENUITVOERLEGGING VAN BEPALINGEN BETREFFENDE ROKEN	78
3.4.2	Raad van de Europese Unie	79
	TOEGANG TOT PERSOONSDOSSIER IN EEN ZAAK BETREFFENDE VERVROEGD PENSIOEN	79

3.4.3 Europese Commissie	80
MINDER GUNSTIGE INDELING ALS GEVOLG VAN VERTRAGING BIJ DE AANWERVING	80
NIET GEVEN VAN MOTIVERING VOOR OPSCHORTING VAN BETALINGEN	81
WEIGERING SECRETARIAATSKOSTEN TE VERGOEDEN	82
NIET REGISTREREN VAN ARTIKEL-226-KLACHTEN	82
BEHANDELING VAN EEN KLACHT OVER OVERHEIDSSTEUN.....	83
NALATEN TE VERZEKEREN DAT TAALDOCENTEN ALS VOLTIJDSE WERKNEMERS WERDEN AANGEMELD	84
ONEERLIJKE BEHANDELING VAN EEN MILIEUORGANISATIE.....	86
TOELATING TOT HET BEROEP VAN ADVOCaat IN ITALIË.....	87
ONVOLDOENDE INFORMATIE OVER SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN VOOR EEN MANEGE.....	87
TIJDSHEMA VOOR HET OPSTELLEN VAN BEOORDELINGSRAPPORTEN	88
INBREUK OP HET GELIJKHEIDSBEGINSEL BIJ AANWERVING.....	89
NIET-VERLENGING VAN EEN DESKUNDIGENCONTRACT.....	90
ONGEGRONDE WEIGERING VAN TOEGANG TOT HET DOSSIER VAN EEN NGO	91
NIET-BEANTWOORDING BRIEF VAN INDIENER NIET-GEHONOREERDE SUBSIDIEAANVRAAG.....	92
VERTRAGING BIJ DE BEHANDELING VAN EEN KLACHT OVER INBREUK.....	93
3.4.4 Europees Parlement en Europese Commissie	94
ONGERECHTVAARDIGDE BEËINDIGING VAN VERTAALCONTRACTEN	94
3.4.5 Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen	95
BEWERING OMTRENT ONEERLIJKE BEHANDELING EN GEBREK AAN TRANSPARANTIE IN EEN SELECTIEPROCEDURE.....	95
ONVOLDOENDE RECHTVAARDIGING VOOR TAALBELEID BIJ EEN ALGEMEEN VERGELIJKEND ONDERZOEK.....	96
3.4.6 Europol	97
NIET-NALEVING VAN AMBTENARENSTATUUT BIJ DE AANSTELLING VAN EEN ADMINISTRATIEF MEDEWERKSTER.....	97
3.5 DOOR DE INSTELLING AANVAARDE ONTWERPAANBEVELINGEN	98
3.5.1 Europese Commissie	98
TE KRAP TIJDSHEMA WAARDOOR FOUTEN WERDEN GEMAAKT IN EEN ONDERZOEKVOORSTEL.....	98
ONNODIGE VERTRAGING BIJ DE BEHANDELING VAN EEN INBREUKZAAK.....	99
3.5.2 Europese Commissie en Europees Bureau voor fraudebestrijding	100
BESCHULDIGINGEN VAN FRAUDE IN DE „BLUE DRAGON“-ZAAK.....	100
3.6 OM ANDERE REDENEN GESLOTEN ZAKEN	102
3.6.1 Raad van de Europese Unie	102
GEEN RECHT OP EU-ZIEKTEKOSTENVERZEKERING VOOR KIND.....	102
3.6.2 Europese Commissie	103
WEIGERING UITBETALING VAN IN HET KADER VAN EEN TACIS-DIENSTENCONTRACT INGEDIENDE FACTUREN.....	103
INDELING VAN EEN DWERGEZEL MET HET OOG OP EEN SUBSIDIE.....	114
3.6.3 Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen	105
BEWERING OMTRENT NIET-BEANTWOORDING DOOR HET TOT AANSTELLING BEVOEGDE GEZAG	105
3.6.4 Comité van de Regio's	106
PRIJZEN VAN MAALTIJDEN VOOR STAGIAIRS.....	106
3.6.5 Europees Universitair Instituut	107
LEEFTIJDSEBEPERKINGEN BIJ AANWERVING	107

3.7	NA EEN SPECIAAL VERSLAG GESLOTEN ZAAK	108
	INDELING VAN FUNCTIES VAN PERSVOORLICHTER BIJ DE DELEGATIES VAN DE COMMISSIE IN DERDE LANDEN	108
3.8	ONDERZOEKEN OP EIGEN INITIATIEF VAN DE OMBUDSMAN	109
	ONTBREKEN VAN KLACHTENPROCEDURE VOOR GEDETACHEERDE NATIONALE DESKUNDIGEN	109
	KWALITEIT BESTUUR EUROPESE SCHOLEN	110
4	BETREKKINGEN MET INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE	113
4.1	EUROPEES PARLEMENT	114
4.2	EUROPESE COMMISSIE	115
4.3	ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN	116
5	BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN	119
5.1	EUROPEES NETWERK VAN OMBUDSMANNEN	119
5.2	ANDERE SEMINARS EN CONFERENTIES VAN OMBUDSMANNEN	122
5.3	ANDERE ACTIVITEITEN MET OMBUDSMANNEN EN HUN MEDEWERKERS	127
6	COMMUNICATIE	133
6.1	HOOGTEPUNTEN VAN HET JAAR	133
6.2	VOORLICHTINGSBEZOEKEN	136
6.3	OVERIGE CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN	149
6.4	CONTACTEN MET DE MEDIA	157
6.5	PUBLICATIES	164
6.6	ON LINE COMMUNICATIE	165
7	BIJLAGEN	169
A	STATISTIEKEN	169
B	BEGROTING VAN DE OMBUDSMAN	178
C	PERSONEEL	180
D	INDEX VAN BESLUITEN	186

INLEIDING

---

1 SAMENVATTING

---

2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN

---

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

---

4 BETREKKINGEN MET INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

---

5 BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

---

6 COMMUNICATIE

---

7 BIJLAGEN

INLEIDING

Het jaar 2004 was een bewogen jaar voor de rechten van de Europese burgers. Die rechten werden dit jaar werkelijkheid voor 75 miljoen burgers van nieuwe lidstaten die op 1 mei tot de Europese Unie toetraden. Een van de eerste gelegenheden om deze rechten uit te oefenen, deed zich begin juni al voor met de verkiezingen voor het Europees Parlement. En natuurlijk werd medio juni ook het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa goedgekeurd, met inbegrip van het Handvest van de grondrechten. Het proces van ratificatie van de grondwet in de 25 lidstaten zal ongetwijfeld leiden tot geanimeerde debatten en discussies over wat het betekent om burger van de Unie te zijn.

In 2004 liep het tweede mandaat van de Europese Ombudsman af. Wat in september 1995 in Straatsburg begon als een team van twee mensen, is uitgegroeid tot een instelling die door de instellingen en organen van de EU wordt gerespecteerd en die het vertrouwen heeft van de burgers, die zich in steeds groteren getale tot de instelling wenden. Het voorbije jaar zag de instelling een ongekende stijging van het aantal ontvangen klachten met meer dan 50% – een duidelijke indicatie van de toenemende bekendheid met het recht om klachten over wanbeheer bij de Ombudsman in te dienen.

Voor mij persoonlijk zou in 2004 definitief blijken of ik mij had kunnen houden aan de beloften die ik deed bij mijn aanvaarding van de functie van Europese Ombudsman. Omdat mijn mandaat samenviel met het laatste deel van de parlementaire zittingsperiode 1999-2004, hechtte ik groot belang aan het behalen van resultaten met betrekking tot de prioriteiten die ik op 1 april 2003 had omschreven. Deze prioriteiten waren verbetering van de doeltreffendheid van het Bureau van de Ombudsman, bevordering van de rechtsstaat, behoorlijk bestuur en eerbiediging van de mensenrechten, en het bereiken van burgers in heel Europa. De uitbreiding van de Unie was het centrale thema van alle drie de prioriteiten, terwijl mijn filosofie bij de aanpak van die prioriteiten erop was gericht om zowel „reactief” te zijn, d.w.z. reagerend op klagers, als „proactief”, d.w.z. contact zoekend met de diverse doelgroepen van de Ombudsman via een diversiteit aan initiatieven bedoeld om de dienstverlening aan de doelgroepen te maximaliseren.

De beloftes waarmaken

Een ombudsdienst moet zijn best doen om ervoor te zorgen dat alle burgers die zich tot hem wenden, tijdig en op passende wijze hulp of advies krijgen. Daarom hebben wij in 2004 hard gewerkt om de instelling uit te bouwen tot een orgaan dat klaar stond voor de burgers van 25 lidstaten met 21 Verdragstaten. Op 1 mei was het zover. Wij hebben de nodige juridische en administratieve medewerkers aangetrokken en ervoor gezorgd dat onze nieuwe klachtendatabase volledig operationeel was. Hierdoor konden we adequaat reageren op de ongekende toename van de vraag naar onze diensten.

En we hebben resultaten geboekt! In 2004 kon de Ombudsman de klagers in bijna 70% van de gevallen helpen door een onderzoek naar de zaak te openen, de zaak over te dragen aan een bevoegd orgaan, of door te adviseren tot wie men zich kon wenden voor een snelle en effectieve oplossing van het probleem. Maar dat is niet alles! Na onderzoeken van de Ombudsman hebben de instellingen rekeningen en rente betaald, stukken openbaar gemaakt en uitleg gegeven, onrechtvaardige situaties rechtgezet en zich voor fouten verontschuldigd. Kortom, de instellingen en organen van de EU hebben hun best gedaan om hun bereidheid te tonen tot samenwerking met de Ombudsman ten behoeve van de burgers. Deze houding is de sleutel tot het scheppen van vertrouwen in de diensten van de Ombudsman. De burgers leggen hun problemen alleen aan mij voor wanneer ze erop vertrouwen dat hun klacht iets uithaalt. In 2004 hebben wij opnieuw bewezen dat dat inderdaad het geval is.

Mijn tweede prioriteit betrof het verder ontwikkelen van de betrekkingen met ombudsmannen in heel Europa ten behoeve van de bevordering van de rechtsstaat, behoorlijk bestuur en eerbiediging van de mensenrechten. Daarom heb ik mijn informatiebezoeken geïntensiveerd; toen ik op 1 mei alle tien de toetredingslanden had bezocht, heb ik voor het einde van het jaar ook nog bezoeken gebracht aan Roemenië, Nederland, Portugal en Frankrijk. Deze bezoeken hebben hun waarde zeker bewezen. Elk bezoek omvatte ontmoetingen met burgers en potentiële klagers om hen de rol van de Ombudsman uit te leggen, gedachtewisselingen met ambtenaren om het belang van buitengerechtelijke rechtsmiddelen te onderstrepen en besprekingen met mijn collega-ombudsmannen om te bekijken hoe de burgerrechten het best kunnen worden verdedigd en bevorderd. Met het oog op de verdere promotie van het concept van de ombudsman reisde ik naar Turkije en naar Servië en Montenegro om advies te geven over de oprichting van een dergelijk orgaan in die landen. In totaal heb ik op mijn informatiereizen en bij andere bezoeken meer dan 30 lezingen en presentaties gegeven en meer dan 150 ontmoetingen gehad met ombudsmannen, ambtenaren en andere gesprekspartners.

De voorlichtingsbezoeken waren ook van essentieel belang voor de verwezenlijking van mijn derde prioriteit. Openbare lezingen, bijeenkomsten en media-interviews boden een veelvoud aan gelegenheden om de burgers te informeren over hun rechten en hen uit te leggen hoe ze daar het beste gebruik van kunnen maken. We hebben onze inspanningen om voorlichting te geven aan potentiële gebruikers van de diensten van de Ombudsman verder geïntensiveerd, waarbij we ons via seminars, bijeenkomsten en conferenties richtten op non-gouvernementele organisaties, Kamers van Koophandel, vakgroepen voor recht en openbaar bestuur in de academische wereld en andere belangengroepen. Onze verschillende publicaties, die in tot 25 talen verschenen, werden op grote schaal verspreid en elektronisch beschikbaar gesteld om bij te dragen tot een betere bekendheid van de Ombudsman in heel Europa.

Ik hoop dat het besluit van het Europees Parlement van 11 januari van dit jaar om mij te herverkiezen, een bewijs van steun voor deze activiteiten vormt. Meer in het algemeen zie ik de krachtige steun voor mijn kandidatuur van vrijwel alle politieke fracties als een tastbaar bewijs van de waardering die het Parlement voor deze instelling heeft. Deze algemene en partijgrenzen overschrijdende steun is van wezenlijk belang nu de instelling het tweede decennium van haar bestaan ingaat.

Het jaarverslag in een nieuw jasje

Het Parlement controleert het werk van de Ombudsman voornamelijk op basis van het jaarverslag dat ieder jaar door mij wordt ingediend. Het jaarverslag is de belangrijkste publicatie van de Ombudsman. Doordat hierin een overzicht wordt gegeven van mijn activiteiten inzake de klachtafhandeling in een bepaald jaar, krijgt het Parlement meer mogelijkheden om de instellingen en organen van de Unie ter verantwoording te roepen. Doordat speciale aandacht wordt gevraagd voor probleemgebieden binnen het bestuur, dient het verslag eveneens als waardevol hulpmiddel voor de zelfregulering van de Europese instellingen en organen. Maar bovendien is het verslag van de Ombudsman van belang voor een groot aantal groepen en individuele personen op allerlei niveaus, of het nu gaat om collega-ombudsmannen, politici, ambtenaren, professionals, academici, belangengroeperingen, non-gouvernementele organisaties, journalisten of burgers, op Europees, nationaal, regionaal of plaatselijk niveau.

Om zo goed mogelijk te kunnen reageren op de uiteenlopende verwachtingen van deze diverse doelgroepen hebben wij het jaarverslag een nieuw jasje aangemeten en een aantal bijbehorende publicaties uitgebracht. In het jaarverslag zelf zijn de volledige besluiten vervangen door samenvattingen met de belangrijkste punten. Een thematische analyse gaat in op de belangrijkste wettelijke en feitelijke bevindingen binnen vier grote themagebieden. De hoofdstukken over communicatie en betrekkingen met andere organen zijn herzien om meer aandacht te geven aan de resultaten van deze activiteiten en dit te illustreren met gedetailleerde gegevens. Het resultaat hiervan is naar onze overtuiging een meer gebruikersvriendelijk document met een reële meerwaarde. Wie reeds met het werk van de Ombudsman vertrouwd is, kan snel kennis nemen van de belangrijkste ontwikkelingen, terwijl diegenen voor wie de Ombudsman nieuw is, door middel van dit jaarverslag snel en zonder veel moeite inzicht kunnen krijgen in de diverse aspecten van zijn taak. Tegenover ons streven om het werk van de Ombudsman toegankelijker te maken, staat onze

verbondenheid aan een optimaal gebruik van de openbare middelen en aan respect voor het milieu. Door de omvang van het verslag sterk terug te brengen, hopen wij in het belang van de burgers te hebben gehandeld. Een permanent aandachtspunt voor de Ombudsman!

Diezelfde zorg bracht ons er in 2004 reeds toe om de publicatie *Samenvatting en statistieken* uit te brengen. Deze samenvatting geeft een beknopt overzicht van de activiteiten van de Ombudsman in een bepaald jaar. Als volledige aanvulling op het beschikbare materiaal, in het bijzonder voor diegenen die het werk van de Ombudsman meer diepgaand willen bestuderen, zal dit jaar ook een meer uitgebreide elektronische versie worden uitgebracht met de volledige besluiten (in het Engels, het Frans en het Duits) in de zaken die in hoofdstuk 3 van het jaarverslag zijn opgenomen. Deze zal in de tweede helft van 2005 als elektronisch document beschikbaar komen op de website van de Ombudsman; een exemplaar op papier of cd-rom kan bij het bureau van de Ombudsman worden aangevraagd. En natuurlijk worden de definitieve besluiten ook in de toekomst op de website van de Ombudsman gepubliceerd, in het Engels en in de taal van de klager indien dat een andere taal is. Met dit complete aanbod aan materiaal hopen wij de best mogelijke respons te kunnen bieden op de uiteenlopende behoeften van onze doelgroepen.

De komende jaren

Het kan niet worden ontkend dat wij ons in een kritiek stadium bevinden in de ontwikkeling van het Europa van de burgers. De grondwet, die naar ik hoop door de burgers en parlementen van de 25 lidstaten zal worden goedgekeurd, betekent op een groot aantal gebieden een grote stap voorwaarts. Als waarnemer bij de Europese Conventie die het ontwerp voor de grondwet heeft opgesteld, heb ik mij krachtig geweed om ervoor te zorgen dat de belangen van de burgers in het middelpunt van het debat staan. Het recht om een klacht in te dienen bij de Ombudsman is nu inderdaad prominent in de tekst aanwezig. Ook ben ik van mening dat een wettelijk verbindende burgerrechtenverklaring voor de burgers een van de belangrijkste positieve resultaten is.

Om gebruik te maken van de mogelijkheden die het Handvest biedt, is proactief handelen nodig om de burgers van die mogelijkheden bewust te maken en om de openbare instellingen op alle niveaus van de Unie aan te sporen en te helpen om de rechten en ambities van het Handvest tot norm voor hun handelen te maken. Het is met name aan de Ombudsman om meer bekendheid aan het Handvest te geven nu het debat over de grondwet in de hele Unie wordt geïntensiveerd. Ik heb aan mijn gesprekspartners bij de EU-instellingen en in de lidstaten reeds mijn bereidheid en intentie te kennen gegeven om deze taak uit te voeren. Ik zie dit als integraal onderdeel van drie uitdagingen waarmee de Ombudsman in de komende jaren te maken zal krijgen.

De eerste uitdaging is ervoor te zorgen dat de Europese burgerrechten op alle niveaus in de Unie worden gerespecteerd.

Wil dit werkelijkheid worden, dan moeten de burgers zich bewust worden van hun rechten. Als Europese Ombudsman zal ik blijven werken aan verbetering van de kwaliteit van de voorlichting over deze rechten aan burgers en potentiële klagers. De blijvende toename van het aantal door de Ombudsman ontvangen klachten en informatieverzoeken laat zien dat we ons op de goede weg bevinden, maar er moet nog veel meer worden gedaan.

Ook belangrijk in dit verband is dat de overheden op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau in hun dagelijks werk de burgerrechten volledig naleven. Per slot van rekening is de tenuitvoerlegging van het Europees recht grotendeels de verantwoordelijkheid van de overheden in de lidstaten. Wanneer de overheden deze rechten niet volledig naleven, is voor de nationale en regionale ombudsmannen een sleutelrol weggelegd, des te meer wanneer het Handvest wettelijk bindend wordt. Ik ben voornemens de samenwerking met mijn collega's in de lidstaten verder te intensiveren door mogelijkheden te verkennen voor gezamenlijke onderzoeken alsmede de haalbaarheid van een enkel telefoonnummer in de Unie voor iedereen die contact wil opnemen met het netwerk van ombudsmannen. Dit zou vooral nuttig kunnen zijn voor burgers die het recht van vrij verkeer en vrije vestiging in de Unie uitoefenen.

Wanneer de grondwet wordt geratificeerd, wil ik tevens samen met het Parlement verkennen hoe kan worden gewaarborgd dat klachten van burgers over schending van de rechten van het Handvest zo snel en zo doelmatig mogelijk kunnen worden onderzocht, en eventueel aan het Hof van Justitie kunnen worden voorgelegd wanneer een belangrijke principekwestie niet op andere wijze kan worden opgelost.

De tweede uitdaging is ervoor te zorgen dat de instellingen en organen van de EU bij al hun handelingen de hoogste bestuurlijke normen respecteren.

De toenemende bereidheid van de instellingen en organen van de EU om mij hun medewerking te verlenen bij het oplossen van klachten van burgers is een permanente bron van aanmoediging. Des te meer omdat de wijze waarop zij met die klachten omgaan een belangrijke indicator is van de mate waarin zij op de burger zijn georiënteerd. Hoe meer bereid een instelling is om klachten te regelen of door de Ombudsman voorgestelde minnelijke schikkingen te aanvaarden, hoe beter dat is voor alle betrokkenen. Om deze reden ben ik voornemens een uitgebreide analyse te maken van alle door de Ombudsman sinds de oprichting van de instelling bereikte minnelijke schikkingen, waarbij ik zal zoeken naar gemeenschappelijke kenmerken die zouden kunnen helpen bij het identificeren van andere klachten die tot dergelijke 'win-win'-resultaten zouden kunnen leiden.

Dit maakt deel uit van mijn inspanningen ter versterking van de rol van de Ombudsman als middel ter verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening van de Europese bestuursorganen. De Europese instellingen en organen kunnen van de klachten leren hoe ze hun dienstverlening kunnen verbeteren. Het resultaat hiervan is dat iedereen die op enig moment met een instelling in contact treedt – niet alleen diegenen die een klacht indienen – baat heeft bij het werk van de Ombudsman, terwijl daarnaast de instellingen in de toekomst met minder klachten te maken zullen krijgen. Ook ben ik van plan meer initiatiefonderzoeken te starten, om probleemgebieden te identificeren en beste praktijken te bevorderen. De positieve resultaten van mijn initiatiefonderzoeken betreffende behoorlijk bestuur bij de Europese scholen en de vaststelling van een geschillenprocedure voor gedetacheerde nationale deskundigen illustreren wat op dit vlak kan worden bereikt. Met het oog op bevordering van de hoogste bestuurlijke normen heb ik in 2004 ook een aantal aanvullende opmerkingen gemaakt aan het adres van de instellingen en organen. Dat gebeurde in gevallen waarin ik, hoewel geen wanbeheer kon worden vastgesteld, toch van mening was dat de instellingen hun bestuurlijk gedrag in de toekomst zouden kunnen verbeteren, of het nu ging om toegang tot documenten, aanwervingspraktijken of aanbestedingsprocedures.

Er waren in 2004 een paar gevallen waarin de reactie van de instelling op de onderzoeken van de Ombudsman beter had gekund. Ik heb mijn eerste speciaal verslag aan het Parlement doen toekomen nadat de Commissie had verzuimd een overtuigende verklaring te geven voor verschillen in de inschaling van persvoorlichters bij haar delegaties in derde landen, en een ontwerpaanbeveling om de relevante regels te herzien van de hand had gewezen. Een en ander volgde op een klacht over vermeende discriminatie op grond van nationaliteit. Ik hoop dat het Parlement bij het beoordelen van het werk van de Ombudsman over 2004 rekening zal houden met de zeer positieve medewerking waarvan de Commissie en de overige instellingen in de overgrote meerderheid van de zaken blijk hebben gegeven, en hen verder zal aanmoedigen deze medewerking in de toekomst in alle zaken aan de dag te leggen. Op deze wijze kunnen wij samen werken aan de bevordering van de hoogste bestuurlijke normen.

De derde uitdaging is te waarborgen dat de instelling van de Ombudsman de burger op een zo efficiënt en doeltreffend mogelijke manier ten dienste staat.

De Europese Ombudsman is de hoeder van behoorlijk bestuur. Wat dit betreft staat de Europese Code van Goed Administratief Gedrag hem als sleutelinstrument ter beschikking. En zoals het Europees Parlement bij de goedkeuring van de tekst in 2001 bepleitte, gebruikt de Ombudsman deze Code om te beoordelen of er sprake is van wanbeheer.

De Code dient ook als nuttige handleiding en als hulpmiddel voor ambtenaren. Het verheugt mij vast te kunnen stellen dat het effect van de Code zich niet heeft beperkt tot de instellingen en organen van de Unie, maar dat hij ook door een aantal lidstaten en kandidaat-lidstaten is geaccepteerd. In

een poging om de bekendheid van de Code verder te vergroten, heb ik ervoor gezorgd dat hij in 2004 in alle officiële talen en de talen van de kandidaat-lidstaten werd vertaald. In de loop van 2005 zal een nieuwe versie worden gepubliceerd, zodat burgers in heel Europa zich vertrouwd kunnen maken met de rechten die erin zijn opgenomen.

Niettegenstaande de positieve invloed van de Code blijf ik van mening dat een wet inzake behoorlijk bestuur die van toepassing is op alle Europese instellingen en organen, tal van voordelen zou hebben. Invoering van een dergelijke wet zou voor zowel de burgers als de ambtenaren het belang onderstrepen van de beginselen van de Code, en zou helpen bij het wegnemen van de verwarring die nu bestaat als gevolg van het naast elkaar bestaan van verschillende codes van goed administratief gedrag voor de meeste instellingen en organen. Ten slotte, en dat is het belangrijkste, zou de Code de verwezenlijking naderbij brengen van het grondrecht van burgers op behoorlijk bestuur zoals vastgesteld in artikel 41 van het Handvest (artikel II-101 van de Grondwet). Daarom blijf ik doorgaan met mijn inspanningen om de Europese Commissie aan te sporen zo spoedig mogelijk een voorstel in te dienen voor een wet ter bevordering van behoorlijk bestuur door de instellingen en organen van de Unie.

Conclusie

Ik zou mijn visie op de komende vijf jaar van het werk van de Europese Ombudsman als volgt willen samenvatten. Het is mijn ambitie dat alle burgers van de Unie de mogelijkheid krijgen zich volledig op de hoogte te stellen van hun rechten, en dat zij weten hoe ze ervoor kunnen zorgen dat hun EU-rechten volledig worden gerespecteerd. Deze doelstelling kan alleen worden verwezenlijkt door middel van nauwe samenwerking, zowel met de EU-instellingen, en dan met name het Europees Parlement, als met de nationale en regionale ombudsmannen in de lidstaten. Ik heb daar des te meer vertrouwen in, omdat ik weet dat ik kan bouwen op het enthousiasme en de toewijding van mijn medewerkers. Indachtig de grote verantwoordelijkheden die ik draag door de brede steun die ik recentelijk van het Parlement kreeg, zal ik die ambitie in het tweede decennium van het bestaan van de instelling graag tot een realiteit te maken, door de burgers van de EU te blijven dienen, plichtsgetrouw, dynamisch, doeltreffend, maar, het allerbelangrijkst, op een billijke en onpartijdige manier.

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

INLEIDING

---

1 SAMENVATTING

---

2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN

---

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

---

4 BETREKKINGEN MET INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

---

5 BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

---

6 COMMUNICATIE

---

7 BIJLAGEN

---

1 SAMENVATTING

Het tiende jaarverslag van de Europese Ombudsman aan het Europees Parlement geeft een overzicht van de activiteiten van de Ombudsman in 2004. Het is het tweede jaarverslag dat wordt aangeboden door de heer P. Nikiforos DIAMANDOUROS, die op 1 april 2003 aantrad als Europese Ombudsman.

OPBOUW VAN HET VERSLAG

Het verslag bestaat uit zes hoofdstukken en vier bijlagen. Het begint met een persoonlijke inleiding, waarin de Ombudsman een overzicht geeft van de belangrijkste activiteiten en resultaten van het jaar en een toelichting geeft op zijn toekomstige prioriteiten. Deze beknopte samenvatting wordt gegeven in hoofdstuk 1.

In hoofdstuk 2 worden de procedures beschreven die de Ombudsman volgt om klachten te behandelen en onderzoeken te doen. In dit hoofdstuk wordt aandacht geschonken aan belangrijke nieuwe ontwikkelingen en wordt een overzicht gegeven van de in de loop van het jaar behandelde klachten, met inbegrip van een thematische analyse van de resultaten van na onderzoek gesloten zaken. Deze analyse omvat de belangrijkste juridische en feitelijke bevindingen van de in 2004 door de Ombudsman genomen besluiten.

Hoofdstuk 3 bestaat uit een selectie van samenvattingen van die besluiten, ter illustratie van de veelheid aan onderwerpen en instellingen waarop de klachten en initiatiefonderzoeken betrekking hadden. Dit hoofdstuk bevat samenvattingen van alle in de thematische analyse van hoofdstuk 2 genoemde besluiten. De samenvattingen van besluiten inzake klachten zijn in de eerste plaats ingedeeld naar type bevinding of resultaat, en ook naar betrokken instelling of betrokken orgaan. Aan het eind van het hoofdstuk worden samenvattingen gegeven van besluiten naar aanleiding van initiatiefonderzoeken.

Hoofdstuk 4 gaat over de betrekkingen met andere instellingen van de Europese Unie. Het hoofdstuk geeft allereerst aan hoe groot de waarde is van de constructieve werkrelaties die de Ombudsman met de diverse instellingen en organen onderhoudt; daarna volgt een opsomming van de diverse bijeenkomsten en evenementen die op dit vlak in 2004 plaatsvonden.

Hoofdstuk 5 handelt over de betrekkingen van de Europese Ombudsman met de gemeenschap van nationale, regionale en lokale ombudsmannen in Europa en daarbuiten. De activiteiten van het Europese netwerk van ombudsmannen worden gedetailleerd beschreven, terwijl daarnaast ook de seminars, conferenties en bijeenkomsten waaraan de Ombudsman heeft deelgenomen, worden besproken.

In hoofdstuk 6 komen de communicatieactiviteiten van de Ombudsman aan bod. Dit hoofdstuk is ingedeeld in zes delen: hoogtepunten van het jaar, informatiebezoeken van de Ombudsman, conferenties en ontmoetingen waarbij de Ombudsman en zijn personeel betrokken waren, contacten met media, publicaties en on-linecommunicatie.

Bijlage A bevat statistieken over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman in 2004. De bijlagen B en C bevatten gegevens over respectievelijk de begroting en het personeel van de Ombudsman. Bijlage D bevat een index van de in hoofdstuk 3 opgenomen besluiten, geordend per zaaknummer, per onderwerp en per soort vermeend wanbeheer.

SYNOPSIS

De taak van de Europese Ombudsman

Het ambt van de Europese Ombudsman werd ingesteld bij het Verdrag van Maastricht, als onderdeel van het burgerschap van de Europese Unie. De Ombudsman onderzoekt klachten over wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Met goedkeuring van het Europees Parlement heeft de Ombudsman een definitie van „wanbeheer” gegeven die respect voor de mensenrechten, de rechtsstaat en de beginselen van behoorlijk bestuur omvat.

De Ombudsman reageert niet alleen op klachten van burgers, bedrijven en verenigingen, maar stelt zich ook proactief op door op eigen initiatief onderzoeken in te stellen en burgers te benaderen om hen te informeren over hun rechten en over de wijze waarop zij die kunnen uitoefenen.

Het recht om een klacht in te dienen bij de Ombudsman is opgenomen in het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa, dat zich momenteel in het stadium van ratificatie door de EU-lidstaten bevindt.

Klachten en onderzoeken in 2004

Het totaal aantal in 2004 ontvangen klachten bedroeg 3 726. Dit is een toename van 53% ten opzichte van 2003. Van deze totale toename van 53% komt 51% voor rekening van klachten uit de 10 nieuwe lidstaten die op 1 mei 2004 tot de Unie toetraden. De resterende 49% wordt gevormd door een toename van het aantal klachten uit de 15 oude lidstaten en van elders in de wereld, het resultaat van een grotere bekendheid van de Europese Ombudsman in de EU en daarbuiten.

Voor het eerst werd meer dan de helft van de klachten in elektronische vorm opgestuurd, hetzij per e-mail hetzij door gebruik te maken van het klachtformulier op de website van de Ombudsman. De klachten werden in 3 536 gevallen rechtstreeks door individuele burgers ingediend, terwijl 190 klachten afkomstig waren van verenigingen of bedrijven.

In bijna 70% van de gevallen kon de Ombudsman de klager van dienst zijn door een onderzoek naar de zaak te starten, door deze over te dragen aan een bevoegd orgaan of door advies te geven tot wie men zich kon wenden voor een snelle en effectieve oplossing van het probleem. In totaal werden in de loop van het jaar 351 nieuwe onderzoeken geopend, met inbegrip van acht onderzoeken op initiatief van de Ombudsman zelf.

De meeste klachten die tot een onderzoek leidden, waren tegen de Europese Commissie gericht (375 zaken of 69% van alle geopende onderzoeken). Aangezien de Commissie de belangrijkste communautaire instelling is die besluiten neemt die rechtstreekse gevolgen voor de burgers hebben, is het logisch dat zij het belangrijkste doelwit van klachten van burgers is. Er waren 58 klachten tegen het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen (EPSO), 48 tegen het Europees Parlement, en 22 tegen de Raad van de Europese Unie.

De belangrijkste typen vermeend wanbeheer waren gebrek aan transparantie, met inbegrip van weigering van informatie (127 zaken), discriminatie (106 zaken), vermijdbare vertraging (67 zaken), procedurefouten (52 zaken), oneerlijke behandeling of machtsmisbruik (38 zaken), niet-nakoming van verplichtingen, dat wil zeggen een verzuim door de Europese Commissie in de vervulling van haar rol als „hoedster van het Verdrag” jegens de lidstaten (37 zaken), nalatigheid (33 zaken), en juridische dwaling (26 zaken).

In het jaar 2004 zag de Ombudsman de grootste stijging ooit in het aantal aan hem gerichte informatieverzoeken. Meer dan 3 200 individuele verzoeken werden per e-mail ontvangen, vergeleken met ongeveer 2 000 in zowel 2003 als 2002.

Resultaten van de onderzoeken van de Ombudsman

De Ombudsman sloot in 2004 251 zaken af. In 247 gevallen ging het om onderzoeken naar aanleiding van klachten en vier waren initiatiefonderzoeken. De bevindingen waren als volgt:

Geen wanbeheer

In 113 zaken bracht het onderzoek van de Ombudsman geen wanbeheer aan het licht. Zo'n bevinding is niet altijd negatief voor de klager, aangezien hij er toch baat bij heeft dat de betrokken instelling of het betrokken orgaan volledige uitleg over haar/zijn optreden geeft of verontschuldigen aanbiedt. Enkele voorbeelden:

- De Europese Commissie handelde snel en constructief om een fout te herstellen die haar ertoe had gebracht een voorlopig voorstel van een Duitse consultant af te wijzen omdat die de uiterste termijn voor indiening niet zou hebben gehaald. Het voorlopige voorstel werd geselecteerd en na tussenkomst van de Ombudsman kreeg de klager hetzelfde aantal dagen als andere indieners om zijn volledige voorstel uit te werken. (221/2004/GG)
- De Commissie gaf een nuttige uiteenzetting van het toepasselijke wettelijke kader in reactie op klachten van een Griekse verzekeringsmaatschappij volgens welke zij zou hebben verzuimd te zorgen voor correcte omzetting van bepaalde richtlijnen in de Griekse nationale wetgeving. De bestuursvoorzitter van de maatschappij dankte de Ombudsman voor diens onderzoek, waardoor zijn aandacht was gevestigd op mogelijkheden voor verdere stappen met betrekking tot de inhoudelijke kant van de zaak. (841/2003/(FA)OV)

Ook wanneer de Ombudsman geen wanbeheer vaststelt, kan hij aangeven hoe de instelling of het orgaan de kwaliteit van zijn bestuur in de toekomst kan verbeteren. In dergelijke gevallen maakt de Ombudsman een aanvullende opmerking; dit gebeurde bijvoorbeeld in de onderstaande zaken:

- De Ombudsman bevestigde dat de Commissie, op grond van de uitzonderingen in haar regels voor de toegang tot documenten, terecht de toegang had geweigerd tot bepaalde stukken over de onderhandelingen in het kader van de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Deze stukken waren opgevraagd door de milieuorganisatie „Friends of the Earth“. Gezien de verwachtingen van vele burgers omtrent meer openheid op dit belangrijke beleidsterrein spoorde de Ombudsman de Commissie echter aan om aanvullende mogelijkheden in overweging te nemen om deze onderhandelingen voor de burgers opener en transparanter te maken, en op die manier de toegang van het publiek tot de tussen de partijen uitgewisselde standpunten te vergemakkelijken. (1286/2003/JMA)
- In reactie op een bij de Ombudsman ingediende klacht legde het Europees Parlement aan een Spaanse burger uit waarom zijn sollicitatie voor een stage was afgewezen. Met het oog op de bevordering van hogere bestuurlijke normen merkte de Ombudsman op dat het Parlement zou kunnen overwegen meer specifieke informatie te geven over de criteria op basis waarvan sollicitaties voor stages worden beoordeeld. Hij stelde tevens voor dat het Parlement zou overwegen haar regels te herzien om duidelijk te maken dat de lijst van personen die een stageaanbod aanvaarden, een openbaar document is. (821/2003/JMA)
- De oprichter van een Duitse organisatie voor dierenrechten werd de toegang geweigerd tot delen van een inspectieverslag van het Voedsel- en Veterinair Bureau van de Commissie. Hoewel de Ombudsman het eens was met de beslissing van de Commissie om de toegang te weigeren, merkte hij op dat het nuttig zou zijn om niet-vertrouwelijke informatie zo veel als praktisch mogelijk gescheiden te houden van vertrouwelijke informatie. Hierdoor zou het volgens hem eenvoudiger worden gedeeltelijke toegang te verlenen. De Commissie bevestigde vervolgens dat haar regels met betrekking tot de toegang tot documenten inderdaad hadden geleid tot een duidelijker scheiding van vertrouwelijke en niet-vertrouwelijke stukken. (1304/2003/PB)

Door de instelling geregelde zaken en minnelijke schikkingen

Waar mogelijk tracht de Ombudsman een positief resultaat te bereiken waarmee zowel de klager als de aangeklaagde instelling tevreden kunnen zijn. De samenwerking van de communautaire instellingen en organen is essentieel om tot positieve uitkomsten te komen die bijdragen tot een verbetering van de betrekkingen tussen de instellingen en de burgers en die dure en tijdrovende gerechtelijke procedures kunnen voorkomen.

In 2004 werden 65 zaken na indiening van een klacht bij de Ombudsman door de instelling of het orgaan zelf geschikt. Het betrof onder meer de volgende zaken:

- De Commissie betaalde facturen van in totaal 17 437 euro uit aan een kleine Duitse onderneming, die zich tot de Ombudsman had gewend na zeven herinneringen aan de instelling te hebben gezonden. De Commissie gaf aan dat de vertraging te wijten was aan technische wijzigingen in de begrotingsprocedures en verzekerde dat de oprichting van een financiële eenheid ertoe had geleid dat de betrokken zaken inmiddels waren herbeoordeeld. Nadat de Ombudsman had aangegeven dat kleine en middelgrote bedrijven bij uitstek kwetsbaar zijn voor de gevolgen van vertragingen in de betaling, ging de Commissie tevens akkoord met betaling van rente. (435/2004/GG)
- Kort nadat de Ombudsman een onderzoek had geopend, liet het Parlement een Italiaanse politieagent toe tot een aanwervingsprocedure op het gebied van algemene beveiliging. De kandidaat had tot tweemaal toe contact opgenomen met het Parlement om bezwaar te maken tegen het besluit tot afwijzing van zijn sollicitatie, waarbij hij erop wees dat zijn ervaring van bijna vijf jaar aan de relevante criteria voldeed. Hij klaagde bij de Ombudsman, nadat het Parlement geen antwoord had gegeven. (1600/2003/ADB)

Indien de Ombudsman wanbeheer vaststelt, streeft hij er altijd naar een minnelijke schikking tot stand te brengen. In sommige gevallen kan een minnelijke schikking tot stand komen doordat de betrokken instelling of het betrokken orgaan de klager een schadeloosstelling aanbiedt. Een dergelijk aanbod wordt altijd *ex gratia* gedaan, dat wil zeggen zonder dat wettelijke aansprakelijkheid wordt erkend en zonder dat er een precedent wordt geschapen.

In 2004 werden twaalf minnelijke schikkingen voorgesteld. Vijf zaken werden afgesloten na totstandkoming van een minnelijke schikking (met inbegrip van twee zaken waarin het voorstel reeds in 2003 was gedaan). Eind 2004 waren elf voorstellen voor minnelijke schikkingen nog in behandeling. De in 2004 bereikte minnelijke schikkingen waren onder meer:

- Een zaak waarin de Commissie een klager toegang verleende tot de door hem behaalde resultaten op een rijexamen. De klager had gesolliciteerd naar een een hulpfunctionarispost als chauffeur bij de Commissie; nadat hem was medegedeeld dat hij voor het examen was gezakt, verzocht hij zonder succes om bekendmaking van zijn resultaten. De Ombudsman stelde vast dat de Commissie niet had aangegeven waarom de klager geen toegang zou mogen hebben tot de door hem behaalde resultaten. (1320/2003/ELB)
- Een zaak waarin de Commissie aan Corporate Observatory Europe, een Europese onderzoeks- en campagnegroep, een lijst van stukken ter beschikking stelde over de onderhandelingen in het kader van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) met betrekking tot investeringen. De klager, van wie het eerste verzoek om openbaarmaking nogal algemeen was, verkreeg zo de informatie die hij nodig had om een specifiek verzoek te doen. (415/2003/TN)

Kritische opmerkingen, ontwerpaanbevelingen en speciale verslagen

Als geen minnelijke schikking kan worden bereikt, kan de Ombudsman de zaak sluiten met een kritische opmerking of een ontwerpaanbeveling doen.

Een kritische opmerking wordt normaliter gemaakt, indien de betrokken instelling niet meer in staat is het wanbeheer ongedaan te maken, het wanbeheer geen algemene implicaties blijkt te hebben en er geen verdere stappen van de Ombudsman nodig lijken te zijn. Een kritische opmerking bevestigt jegens de klager dat zijn of haar klacht gerechtvaardigd is, en geeft jegens de betrokken instelling of het betrokken orgaan aan wat deze verkeerd heeft gedaan, ten einde wanbeheer in de toekomst te helpen voorkomen. In 2004 maakte de Ombudsman 36 kritische opmerkingen, bijvoorbeeld:

- De Ombudsman bekritiseerde het verzuim van het Parlement om afdoende maatregelen te nemen om een effectieve naleving te bevorderen van de regels over roken in de gebouwen van het Parlement. Dit naar aanleiding van een klacht van een Deense ambtenaar bij het Parlement. De Ombudsman stelde dat het Parlement, gezien de mogelijk schadelijke gezondheidseffecten

van blootstelling aan rook, bijzondere aandacht aan deze kwestie moet schenken, ook al omdat er potentiële kwesties van wettelijke aansprakelijkheid mee gemoeid zijn. (260/2003/OV)

- De Ombudsman betreurde de houding van de Commissie in een zaak met betrekking tot de aanwerving van een Zweedse burger. De Commissie weigerde de indeling van de klager, die door de Ombudsman oneerlijk was bevonden, in heroverweging te nemen. Het feit dat de Commissie geen commentaar gaf op een vermeend intern misverstand over de beschikbaarheid van een functie, was niet verenigbaar met haar verplichtingen op grond van het Europese recht, zo voegde hij eraan toe. (1435/2002/GG)
- De Ombudsman bekritiseerde het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO) omdat het zijn besluit om de correspondentie met sollicitanten in een algemeen vergelijkend onderzoek uitsluitend in het Engels, het Frans of het Duits te voeren, niet behoorlijk had gemotiveerd. De klager beweerde dat dit besluit in strijd was met het beginsel van gelijkheid van de officiële talen en werktalen zoals vervat in de relevante regelgeving. Aangezien het hier ging om een „*actio popularis*”-klacht, stelde de Ombudsman dat er geen aanleiding was te streven naar een minnelijke schikking. (2216/2003/MHZ)

Het is belangrijk dat de instellingen en organen gevolg geven aan kritische opmerkingen van de Ombudsman en maatregelen nemen om nog bestaande problemen op te lossen en wanbeheer voor de toekomst te voorkomen. In 2004 informeerde de Commissie de Ombudsman omtrent het door haar gegeven gevolg aan elf kritische opmerkingen, zoals:

- Aanbieden van verontschuldiging en verdere afhandeling van de zaak nadat de Ombudsman kritiek had geuit op het feit dat geen overtuigende uitleg werd gegeven over de reden waarom de Commissie gedurende bijna twee jaar niets had ondernomen. Dit naar aanleiding van twee klachten over door de Portugese regering gegeven overheidssteun, die volgens de klager door de Commissie niet behoorlijk waren behandeld. (2185/2002/IP)
- Mededeling dat werd betreurd dat niet op toereikende en ondubbelzinnige wijze schriftelijk was ingegaan op de verwachtingen van een klager; bevestiging dat haar beginselen van behoorlijk bestuur sindsdien duidelijker waren omschreven. De Ombudsman had de Commissie bekritiseerd, omdat zij weigerde kosten te vergoeden (geschat op 170 000 euro) voor de door een Nederlands instituut verleende secretariële diensten. (1986/2002/OV)

Indien het wanbeheer een bijzonder ernstig karakter heeft of algemene implicaties heeft, of indien de betrokken instelling nog in staat is het geval van wanbeheer ongedaan te maken, doet de Ombudsman normaliter een ontwerpaanbeveling. De betrokken instelling of het betrokken orgaan dient de Ombudsman binnen een termijn van drie maanden een omstandig advies te doen toekomen.

In 2004 werden 17 ontwerpaanbevelingen opgesteld. Daarnaast leidden vijf ontwerpaanbevelingen uit 2003 tot besluiten in 2004. Zeven zaken werden in de loop van het jaar afgesloten nadat een ontwerpaanbeveling door de instelling was aanvaard. Eén zaak leidde tot een speciaal verslag aan het Europees Parlement. Vijf zaken werden om andere redenen afgesloten. Eind 2004 waren negen ontwerpaanbevelingen nog in behandeling. Onder andere de volgende ontwerpaanbevelingen werden in 2004 aanvaard:

- Het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF) gaf een uitvoerige uitleg in reactie op de oproep van de Ombudsman om zijn onderzoek in de zogenaamde „Blue Dragon”-zaak te herzien. Het onderzoek van de Ombudsman had een aantal zaken aan het licht gebracht die aanleiding waren voor twijfels aan de juistheid van het onderzoek van OLAF naar een aantal door de directeurs van het bedrijf Blue Dragon geuite beschuldigingen. Gezien de door OLAF verstrekte informatie over een lopend onderzoek van de Commissie achtte de Ombudsman het redelijk dat OLAF haar eigen onderzoek niet zou heropenen. (1769/2002/(IJH)ELB)
- De Commissie kende een schadeloosstelling van 21 000 euro toe - op *ex gratia*-basis - aan een klein bedrijf uit het Verenigd Koninkrijk, nadat de Ombudsman had vastgesteld dat zij het bedrijf

onvoldoende tijd had gegund voor het opstellen van een voorstel in het kader van een onderzoeks- en ontwikkelingscontract. Dit had er uiteindelijk toe geleid dat het voorstel ongeschikt werd bevonden, omdat het een fout bevatte. De Commissie benadrukte dat zij eraan hechtte kleine en middelgrote bedrijven niet te benadelen en erkende dat bijzondere omstandigheden het voor de klager moeilijk hadden gemaakt het contract goed uit te voeren. (1878/2002/GG)

- OLAF overlegde drie stukken aan een klaagster en legde uit dat de andere stukken waarom zij had gevraagd, niet bestonden, dit na interventie van de Ombudsman. De klaagster, een ambtenaar die bij het Transuraneninstituut (ITU) te Karlsruhe had gewerkt, had de stukken opgevraagd in het kader van een onderzoek naar haar beschuldigingen omtrent ernstige onregelmatigheden bij de werkzaamheden van het ITU. (220/2004/GG)

Indien een communautaire instelling of orgaan niet afdoende reageert op een ontwerpaanbeveling, kan de Ombudsman een speciaal verslag aan het Europees Parlement zenden. Dit is het laatste wapen van de Ombudsman en vormt de laatste directe stap die de Ombudsman kan doen in zijn behandeling van een zaak, omdat de goedkeuring van een resolutie en de uitoefening van de bevoegdheden van het Parlement voorwerp zijn van een politieke beoordeling door het Parlement. In 2004 werd één speciaal verslag opgesteld:

- De Ombudsman diende een speciaal verslag bij het Parlement in, nadat de Commissie had verzuimd een samenhangende en overtuigende verklaring te geven voor verschillen in de inschaling van persvoorlichters bij haar delegaties in derde landen, en een ontwerpaanbeveling tot herziening van haar regels met betrekking tot de indeling van deze functies van de hand had gewezen. Een Pakistaanse burger, werkzaam als pers- en publieksvoorlichter bij de delegatie van de Commissie te Islamabad, beweerde dat hij door zijn indeling in een lagere groep op grond van zijn nationaliteit was gediscrimineerd. (OI/2/2003/GG)

Initiatiefonderzoeken

De Ombudsman maakt in hoofdzaak in twee soorten gevallen gebruik van zijn initiatiefbevoegdheid. Allereerst kan hij deze bevoegdheid gebruiken om onderzoek te doen naar een mogelijk geval van wanbeheer, wanneer een klacht is ingediend door een onbevoegde persoon (d.w.z. wanneer de klager geen burger of ingezetene van de Unie is en evenmin een rechtspersoon met een statutaire zetel in een lidstaat). In 2004 werden acht van dergelijke initiatiefonderzoeken geopend, met inbegrip van zes onderzoeken op grond van klachten die vóór 1 mei waren ingediend door burgers van de landen die op die datum tot de Unie toetraden. Vier van deze onderzoeken werden nog in de loop van het jaar gesloten. De Ombudsman kan zijn initiatiefbevoegdheid ook gebruiken om kennelijk stelselmatig optredende problemen binnen de instellingen aan te pakken. In het afgelopen jaar werden twee van dergelijke initiatiefonderzoeken met positieve resultaten afgesloten, namelijk:

- De Commissie nam maatregelen ter verbetering van het bestuur van de Europese scholen om de ernstigste operationele tekortkomingen te identificeren en aan te pakken. De Ombudsman verwelkomde de reactie op zijn onderzoek met betrekking tot het behoorlijk bestuur van de scholen en vooral haar bereidheid tot samenwerking met de ouders. Hij moedigde de Commissie verder aan te proberen ervoor te zorgen dat de scholen zelf onderkennen dat het één van hun kerntaken is om ouders mondiger te maken en hun vertrouwen te winnen. De Ombudsman opende dit onderzoek na een reeks van klachten waarbij gevoelens van frustratie en machteloosheid werden geuit door de ouders van kinderen die deze scholen bezochten. (OI/5/2003/IJH)
- De Commissie stemde na een initiatiefonderzoek in met de invoering van een interne klachtenprocedure voor gedetacheerde nationale deskundigen. Nadat de Ombudsman had aangegeven dat de Commissie geen duidelijk tijdschema voor de maatregel had vastgesteld, liet de Commissie weten dat de klachtenprocedure uiterlijk in maart 2005 kon worden ingevoerd. Gedetacheerde nationale deskundigen zijn nationale of internationale ambtenaren of in de particuliere sector werkzame personen die tijdelijk voor een Europese instelling werken. De Ombudsman opende het onderzoek nadat hij erop werd gewezen dat deze deskundigen mogelijk geen toegang hebben tot een interne klachtenprocedure. (OI/1/2003/ELB)

Nadere analyse

In het laatste gedeelte van hoofdstuk 2 van het jaarverslag worden deze en andere zaken behandeld vanuit de volgende thematische gezichtspunten: toegang tot documenten en gegevensbescherming, de Commissie als „hoedster van het Verdrag”, contracten en subsidies en aanwervings- en personeelskwesties. Omdat bijna 70% van de onderzoeken van de Ombudsman betrekking heeft op de Commissie, wordt dit gedeelte afgesloten met een evaluatie van de betrekkingen van de Commissie met de Ombudsman en de klagers, zoals weerspiegeld in de in 2004 genomen besluiten en in de reacties van de Commissie op aanvullende opmerkingen en kritische opmerkingen in dat jaar. De Ombudsman vraagt de aandacht van het Parlement voor een aantal zaken waar de Commissie positiever had kunnen reageren, en zou initiatieven van het Parlement verwelkomen die kunnen bevorderen dat de Commissie in de toekomst in alle gevallen de medewerking verleent waarvan zij in 2004 in de overgrote meerderheid van de zaken blijk gaf.

Hoofdstuk 3 van het verslag bevat samenvattingen van 59 van de in totaal 251 besluiten waarmee in 2004 zaken werden afgesloten. Deze samenvattingen weerspiegelen de diversiteit van onderwerpen en instellingen waarop de onderzoeken van de Ombudsman en de verschillende soorten bevindingen betrekking hadden. De betrokken zaken zijn uitgekozen, omdat ze nieuwe wettelijke bevindingen bevatten, nieuwe gegevens over de bevoegdheid of de procedures van de Ombudsman of feitelijke bevindingen die ook in algemene zin belangrijk of interessant zijn.

Alle door de Ombudsman na onderzoek genomen besluiten, met uitzondering van enkele vertrouwelijke zaken die niet afdoende konden worden geanonimiseerd, worden op de website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) gepubliceerd in het Engels en in de taal van de klager, indien dat een andere taal is.

Betrekkingen met de instellingen en organen van de Europese Unie

Constructieve werkrelaties met de instellingen en organen van de Europese Unie zijn voor de Ombudsman van cruciaal belang om positieve resultaten voor de burgers te kunnen bereiken. Deze samenwerking heeft de vorm van regelmatige bijeenkomsten en gezamenlijke activiteiten, tijdens welke de Ombudsman en zijn gesprekspartners meer inzicht krijgen in elkaars werk, in kaart brengen hoe de rechten van de burgers het best kunnen worden verdedigd en bevorderd en hoe terreinen voor toekomstige samenwerking kunnen worden geïdentificeerd.

De Ombudsman had in 2004 bij meer dan 30 gelegenheden ontmoetingen met parlementsleden en ambtenaren van de instellingen en organen. Bij deze evenementen werden presentaties gegeven over het werk van de Ombudsman, waarin hij informatie gaf over de beste manier om met klachten om te gaan en over mogelijkheden om de procedures te verbeteren. Dergelijke activiteiten, die ook weer voorbeelden zijn van de proactieve aspecten van het werk van de Ombudsman, maken deel uit van de dubbelrol van de instelling als extern controlemechanisme en als instrument ter verbetering van de kwaliteit van het bestuur. Er werden initiatieven besproken voor een verbetering van de interinstitutionele samenwerking, vooral waar het erom gaat te waarborgen dat iedereen die eventueel reden heeft om bij de Ombudsman te klagen, ook informatie krijgt over de manier waarop dat kan. Ook vonden bijeenkomsten plaats waar werd gesproken over de prioriteiten van de Ombudsman en over de middelen die noodzakelijk zijn om deze prioriteiten te realiseren, met bijzondere nadruk op de begroting van de instelling.

De Ombudsman brengt jaarlijks verslag uit aan het Europees Parlement en houdt de parlementsleden geregeld op de hoogte van zijn werkzaamheden door hen het hele jaar door exemplaren van zijn publicaties toe te zenden. In 2004 werden acht publicaties aan de leden van het EP aangeboden. Daarnaast bestaat er een vruchtbare werkrelatie tussen de Ombudsman en de Commissie verzoekschriften van het Parlement, inclusief waar nodig de wederzijdse overdracht van zaken, om de Europese burgers op een zo doeltreffend mogelijke manier ten dienste te kunnen staan. Ook informeert de Ombudsman klagers die een wijziging in het Europese recht of beleid wensen, over de mogelijkheid om een verzoekschrift aan het Parlement te richten. Het verslag-DE ROSSA over het *Jaarverslag 2003* van de Ombudsman bevatte een voorstel om genoemde commissie volwaardig

lid van het Europese netwerk van ombudsmannen te maken. De Ombudsman verwelkomde dit voorstel en nam maatregelen ten behoeve van een spoedige tenuitvoerlegging daarvan.

Betrekkingen met ombudsmannen en soortgelijke organen

Een nauwe samenwerking met zijn collega's op nationaal, regionaal en lokaal niveau is voor de Europese Ombudsman een kernprioriteit. Deze samenwerking helpt hem ervoor te zorgen dat de klachten van burgers snel en doeltreffend worden behandeld. Ook is zij essentieel om op de hoogte te blijven van belangrijke ontwikkelingen in de wereld van de ombudsmannen, informatie uit te wisselen over het recht van de Europese Unie en beste praktijken te delen.

Netwerk

Het Europese netwerk van ombudsmannen, dat zich gestaag heeft ontwikkeld tot een krachtig samenwerkingsinstrument, is voor de Europese Ombudsman van bijzonder groot belang. Het netwerk bestaat momenteel uit bijna 90 bureaus in 29 landen en is binnen de Unie actief op nationaal en regionaal niveau, en in de kandidaat-lidstaten, Noorwegen en IJsland op nationaal niveau. Er bestaat een doeltreffend mechanisme voor samenwerking inzake de afhandeling van zaken. Dit is met name van belang omdat tal van klagers zich tot de Europese Ombudsman wenden als zij problemen ondervinden met een nationale, regionale of lokale overheidsinstantie. In veel gevallen kan een ombudsman in het betrokken land zorgen voor een effectieve remedie. De Europese Ombudsman draagt deze zaken waar mogelijk rechtstreeks over aan nationale en regionale ombudsmannen of geeft de klager een passend advies. In 2004 adviseerde de Ombudsman 906 klagers om zich tot een nationale of regionale ombudsman te wenden en droeg hij 54 klachten rechtstreeks over aan de bevoegde ombudsman. De ombudsmannen van het netwerk kunnen ook een nuttige bijdrage leveren aan de voorlichting van burgers over hun rechten uit hoofde van de EU-wetgeving en over de manier waarop zij die rechten kunnen uitoefenen en verdedigen.

Desgewenst verleent de Europese Ombudsman tevens assistentie bij de onderzoeken van nationale en regionale ombudsmannen, door vragen over het Europese recht te beantwoorden of die vragen ter beantwoording door te geleiden naar de geschikte instelling of het geschikte orgaan van de Unie. In 2004 werden vragen ontvangen van de regionale ombudsman van Veneto (Italië), de Ierse Ombudsman en de Ombudsman van Cyprus.

Het netwerk is evenzeer actief op het gebied van uitwisseling van ervaringen en beste praktijken. Dit gebeurt via seminars en bijeenkomsten, een periodieke nieuwsbrief, een elektronisch discussieforum en een dagelijkse elektronische nieuwsdienst. In 2004 begonnen ook de serieuze voorbereidingen voor het vijfde seminar van nationale ombudsmannen in de EU-lidstaten en kandidaat-lidstaten; er vonden drie ontmoetingen plaats tussen de Europese Ombudsman en zijn Nederlandse collega, de heer Roel FERNHOUT, om ervoor te zorgen dat dit seminar, dat in september 2005 in Den Haag plaatsvindt, een groot succes zal worden. Ook in 2004 bleef de *European Ombudsmen - Newsletter* een uiterst waardevol instrument voor de uitwisseling van informatie over het EU-recht en over beste praktijken. In de in april en oktober verschenen uitgaven werden onderwerpen behandeld als de nieuwe Grondwet voor Europa en de implicaties ervan voor ombudsmannen, de problemen van personen die hun recht op vrij verkeer willen uitoefenen en de hindernissen waarmee mensen met handicaps worden geconfronteerd. Het elektronische discussieforum (voor documenten en discussie) van de Ombudsman ging in 2004 ook echt goed van start, zodat bureaus informatie kunnen uitwisselen door vragen en antwoorden te plaatsen. Diverse belangrijke discussies werden gestart over kwesties uiteenlopend van de televisieberichtgeving over de ombudsmannen tot de rechten van ombudsmannen om gevangenen te bezoeken; de meeste nationale kantoren droegen wel tot een of meer van deze discussies bij. De elektronische nieuwsdienst van de Ombudsman - *Ombudsman Daily News* - verscheen iedere werkdag, met artikelen, persberichten en aankondigingen van bureaus uit alle landen waar het netwerk actief is.

De samenwerking binnen het netwerk werd in 2004 verder geïntensiveerd als uitvloeisel van de informatiebezoeken die de Ombudsman bracht aan lidstaten en kandidaat-lidstaten. Ombudsmannen in heel Europa leverden onschatbare bijdragen aan de organisatie van deze bezoeken, die systematisch de gelegenheid boden voor diepgaande ontmoetingen tussen de ombudsmannen, op

zoek naar nieuwe samenwerkingsvormen ten behoeve van de burgers. Tegen het einde van 2004 had de Ombudsman alle 25 lidstaten bezocht sinds hij in april 2003 zijn functie aanvaardde.

Bijeenkomsten

De inspanningen van de Europese Ombudsman om met zijn collega-ombudsmannen samen te werken, beperkten zich ook dit jaar niet tot de activiteiten van het Europese netwerk van ombudsmannen. Als actief lid van een groot aantal ombudsmanorganisaties nam hij deel aan conferenties en seminars in Europa en daarbuiten, met inbegrip van de achtste wereldconferentie van het Internationaal Ombudsman Instituut (IOI) te Quebec in Canada. Hij hechtte eraan aanwezig te zijn bij door nationale en regionale ombudsmannen georganiseerde evenementen of zorgde ervoor dat zijn bureau bij die evenementen was vertegenwoordigd. Binnen het kader van zijn werkzaamheden ter bevordering van de rechtsstaat, eerbiediging van mensenrechten en behoorlijk bestuur was de Ombudsman in 2004 aanwezig bij een aantal activiteiten met het oog op de oprichting van nieuwe ombudsmanorganen, met name in Turkije en in Servië en Montenegro. Mede met het oog hierop stelde de Ombudsman de *European Ombudsmen - Newsletter*, het elektronische discussieforum en de dagelijkse nieuwsdienst ook dit jaar ter beschikking van het bredere ledenbestand van de Europese afdeling van het IOI.

Communicatieactiviteiten

De inspanningen van de Ombudsman die zich richten op een constructieve samenwerking met de instellingen en organen van de EU en met zijn collega-ombudsmannen hebben vooral tot doel te zorgen voor een zo goed mogelijke dienstverlening aan de burgers. Essentieel voor de verwezenlijking van deze doelstelling is de bevordering van de kennis van de burgers over hun rechten, en met name over hun recht om bij de Ombudsman klachten in te dienen. Wat dit betreft werd ook dit jaar veel werk verzet.

De Ombudsman bracht in 2004 nog meer informatiebezoeken aan de lidstaten en de toetredingslanden en kandidaat-lidstaten. Tijdens elk van deze bezoeken ontmoette de Ombudsman burgers, potentiële klagers, bestuurders, leden van de rechterlijke macht en leidinggevende politieke vertegenwoordigers. Deze bezoeken bleken een uitstekend middel om de bekendheid van burgers met hun rechten te vergroten. Daarnaast hebben ze geholpen de zichtbaarheid van het werk van de Ombudsman te vergroten bij vooraanstaande leden van de rechterlijke, wetgevende en uitvoerende macht op nationaal en regionaal niveau, en nog meer inhoud gegeven aan de reeds zeer waardevolle samenwerking van de Ombudsman met zijn collega's in de lidstaten en de kandidaat-lidstaten. De steun van de ombudsmanbureaus in de desbetreffende landen, de bureaus van het Europees Parlement en de vertegenwoordigingen en delegaties van de Europese Commissie leverden een zeer belangrijke bijdrage aan het welslagen van deze bezoeken.

Naast de activiteiten in het kader van de informatiebezoeken hielden de Ombudsman en zijn medewerkers in de loop van het jaar toespraken voor meer dan 70 conferenties, bijeenkomsten en groepen in geheel Europa, waarbij zaken werden aangeroerd als de inspanningen van de EU om de burgers te bereiken, de Grondwet voor Europa en de rechten van mensen met handicaps. Deze bijeenkomsten hebben geholpen de bekendheid van het werk van de Ombudsman te vergroten bij zowel potentiële klagers als geïnteresseerde burgers.

Ook de media-activiteiten werden in 2004 geïntensiveerd; gemiddeld werd iedere elf dagen een persbericht uitgegeven. De Ombudsman gaf meer dan 40 interviews aan journalisten van schrijvende pers, radio en televisie en elektronische media, zowel in Straatsburg en Brussel als op zijn informatiebezoeken. Ook presenteerde hij zijn werk en beantwoordde hij vragen op persconferenties, briefings, vergaderingen en werklunches.

Materiaal over het werk van de Ombudsman werd gedurende het hele jaar op grote schaal verspreid, met name op de in mei door het Europees Parlement georganiseerde open dagen. De open dag in Brussel op 1 mei werd aangegrepen om de nieuwe brochure *De Europese Ombudsman - In het kort* in 24 talen te introduceren; ook het klachtformulier met de bijbehorende brochure was kort na de uitbreiding in alle Verdragstalen beschikbaar. Het jaarverslag van de Ombudsman werd voor

het eerst in 20 talen gepubliceerd, terwijl een meer gebruikersvriendelijke publicatie onder de titel *Samenvatting en statistieken* het verslag breder toegankelijk maakte.

Al deze publicaties verschenen ook op de website van de Ombudsman, samen met de besluiten, persberichten, statistieken en gegevens over zijn communicatieactiviteiten die ook regelmatig op de site werden geplaatst. De website (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) onderging dit jaar in taalkundig opzicht een transformatie: de startpagina's en navigatiepagina's op de site, eerder in elf talen beschikbaar, kwamen nu in nog eens tien nieuwe talen beschikbaar, te weten de negen talen van de nieuwe EU-lidstaten en het Iers.

Vorbereidingen voor de tiende verjaardag

Met het oog op de tiende verjaardag van de instelling in 2005 organiseerde de Ombudsman in Straatsburg een workshop voor personen die een belangrijke rol hebben gespeeld bij de oprichting. Deze „oprichtersworkshop” gaf aanleiding tot geanimeerde discussies, die waardevolle informatie opleverden over de oorsprong, de oprichting en de ontwikkeling van het orgaan. In 2005 zal naar verwachting ter gelegenheid van de tiende verjaardag een jubileumuitgave worden gepubliceerd, geïnspireerd op de bevindingen van de „oprichtersworkshop”.

Interne ontwikkelingen

In de eerste vier maanden van 2004 bouwde de Ombudsman voort op het werk dat in de afgelopen jaren was verricht om het bureau voor te bereiden op de uitbreiding. Krachtige inspanningen leidden ertoe dat de instelling klaar was om meteen vanaf 1 mei klachten van burgers uit 25 lidstaten in 21 Verdragstalen te kunnen behandelen.

Het aantal posten in het organisatieschema van de Ombudsman steeg van 31 in 2003 tot 38 in 2004, als voorzien in het door het Parlement in 2002 vastgestelde meerjarig begrotingsplan. Dit plan voorzag in een geleidelijke invoering van nieuwe posten in 2003-2005 in verband met de uitbreiding. Een uitbreiding tot 51 posten is voorzien in de begroting voor 2005, die in december 2004 door de begrotingsautoriteiten is vastgesteld.

De nieuwe klachtendatabase van de Ombudsman is het afgelopen jaar volledig operationeel geworden; ook hierdoor kon het kantoor met succes de uitdagingen tegemoet treden waarvoor het zich als gevolg van de ongekennde stijging van zowel het aantal klachten als het aantal gebruikte talen gesteld zag. In combinatie met een betere inzet van personeel en een verdere verbetering van de IT-infrastructuur op het bureau hebben deze initiatieven in 2004 een betere dienstverlening aan de burgers mogelijk gemaakt.

INLEIDING

---

1 SAMENVATTING

---

2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN

---

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

---

4 BETREKKINGEN MET INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

---

5 BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

---

6 COMMUNICATIE

---

7 BIJLAGEN

---

2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN

Een van de belangrijkste manieren waarop de Europese Ombudsman het behoorlijk bestuur bevordert, is het onderzoeken van mogelijke gevallen van wanbeheer en het zo nodig doen van aanbevelingen voor corrigerende maatregelen. Mogelijke gevallen van wanbeheer worden voornamelijk onder de aandacht van de Ombudsman gebracht via klachten; de afhandeling daarvan vormt het belangrijkste aspect van de reactieve rol van de Ombudsman.

Het recht om een klacht in te dienen bij de Europese Ombudsman is een van de rechten die bij het burgerschap van de Europese Unie horen (artikel 21 van het EG-Verdrag) en is ook opgenomen in het Handvest van de grondrechten (artikel 43).

Daarnaast heeft de Ombudsman de mogelijkheid om op eigen initiatief onderzoeken te doen en zodoende een proactieve rol te spelen bij de bestrijding van wanbeheer.

2.1 RECHTSGRONDSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN

De Ombudsman oefent zijn ambt uit overeenkomstig artikel 195 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het Statuut van de Ombudsman (een besluit van het Europees Parlement¹) en de uitvoeringsbepalingen die door de Ombudsman overeenkomstig artikel 14 van het Statuut zijn vastgesteld.

De uitvoeringsbepalingen hebben betrekking op het interne functioneren van het Bureau van de Ombudsman. Ze bevatten echter ook materiaal over andere instellingen en organen dat al in het Statuut van de Ombudsman is opgenomen, zodat ze een voor de burgers begrijpelijk en nuttig document vormen. De huidige uitvoeringsbepalingen zijn op 1 januari 2003 in werking getreden en zijn in alle officiële talen beschikbaar op de website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) en op papier op te vragen bij het kantoor van de Ombudsman.

De Europese Ombudsman en de Grondwet voor Europa

Het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa werd op 29 oktober 2004 te Rome ondertekend door de staatshoofden en regeringsleiders en ministers van Buitenlandse Zaken van de lidstaten. Het bevindt zich momenteel in het stadium van ratificatie door de lidstaten.

Het recht om een klacht in te dienen bij de Ombudsman wordt genoemd in deel I van de Grondwet, in de titel over burgerschap en grondrechten (artikel I-10), evenals in het Handvest van de grondrechten (artikel II-103). De titel over het democratisch bestel van de Unie, in deel I van de Grondwet, bevat bepalingen over de verkiezing van de Ombudsman door het Europees Parlement en over de onafhankelijkheid van de Ombudsman (artikel I-49). Artikel III-335, dat overeenkomt met artikel 195 van het bestaande EG-Verdrag, bevat een bepaling op grond waarvan het Statuut een door het Europees Parlement aangenomen Europese wet wordt.

¹

Besluit 94/262 van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het Statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113 van 04.05.1994, blz. 15

2.2 MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Krachtens zijn in artikel 195 van het EG-Verdrag vastgestelde mandaat heeft de Ombudsman het recht kennis te nemen van klachten van burgers van de Unie of van natuurlijke of rechtspersonen met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat over gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Een klacht valt daarom buiten het mandaat indien:

- 1 de klager niet bevoegd is een klacht in te dienen,
- 2 de klacht niet tegen een communautaire instelling of orgaan is gericht,
- 3 de klacht tegen het Hof van Justitie of het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak is gericht, of
- 4 de klacht niet over een mogelijk geval van wanbeheer gaat.

Op de punten 1, 2 en 4 wordt hieronder nader ingegaan.

2.2.1 Klachten van niet gerechtigde klagers

Hoewel het recht om een klacht in te dienen bij de Europese Ombudsman beperkt is tot burgers en natuurlijke of rechtspersonen met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat, heeft de Ombudsman daarnaast de bevoegdheid om op eigen initiatief onderzoeken te openen. Door middel van deze eigen-initiatiefbevoegdheid kan de Ombudsman onderzoek doen naar een door een klacht opgeworpen mogelijk geval van wanbeheer, ook wanneer de klager niet gerechtigd is een klacht in te dienen. In 2004 zijn acht van dergelijke onderzoeken op eigen initiatief geopend, met inbegrip van zes klachten die voor 1 mei 2004 waren ingediend door burgers van de landen die op die datum tot de Unie toetraden.

De Ombudsman bepaalt op deze manier van geval tot geval of de initiatiefbevoegdheid moet worden toegepast. Tot nog toe is geen enkele klacht afgewezen op grond van alleen het feit dat de klager niet gerechtigd was een klacht in te dienen.

2.2.2 Communautaire instellingen en organen

Het mandaat van de Ombudsman heeft betrekking op de instellingen en organen van de Gemeenschap. De instellingen worden opgesomd in artikel 7 van het Verdrag, maar er bestaat geen definitie of officiële lijst van de communautaire organen. Het begrip omvat de organen die bij de Verdragen zijn ingesteld, zoals het Economisch en Sociaal Comité en de Europese Centrale Bank, alsmede agentschappen die bij wetgeving zijn ingesteld, zoals het Europees Milieuagentschap en het Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat.

Naar aanleiding van een in 2000 ingediende klacht verzocht de Ombudsman het Europees Universitair Instituut (EUI) om commentaar te geven op de vraag of dat instituut kan worden beschouwd als een orgaan van de Gemeenschap in de zin van het mandaat van de Ombudsman. Het EUI beperkte zijn standpunt tot de inhoud van de klacht, zodat het voor de Ombudsman niet nodig was een besluit te nemen over zijn bevoegdheid in dezen². In 2004 werd in een standpunt van het EUI inzake een latere klacht betoogd dat het EUI niet binnen het mandaat van de Ombudsman

² Zaak 659/2000, Jaarverslag 2000, blz. 103.

valt. Na een grondige analyse achtte de Ombudsman de visie van het EUI correct en sloot hij daarom het onderzoek (zaak 2225/2003/(ADB)PB, samengevat in hoofdstuk 3).

Met de toekomstige Grondwet voor Europa wordt het mandaat van de Europese Ombudsman uitgebreid zodat het alle instellingen, organen, bureaus en agentschappen van de Unie bestrijkt.

Voorbeeld van een klacht die niet tegen een communautaire instelling of orgaan was gericht

KLACHT TEGEN DE POOLSE OMBUDSMAN

Een Poolse burger diende een klacht in volgens welke bij de Poolse commissaris voor de bescherming van de burgerrechten geen klachten in elektronische vorm kunnen worden ingediend. Deze klacht viel buiten het mandaat van de Europese Ombudsman, omdat de Poolse commissaris voor de bescherming van de burgerrechten geen communautaire instelling of orgaan is. Ook staat de Europese Ombudsman hiërarchisch niet boven de nationale ombudsmannen.

Tijdens een ontmoeting tussen de Europese Ombudsman en de Poolse commissaris voor de bescherming van de burgerrechten op 9 februari 2004 deelde laatstgenoemde de Europese Ombudsman mee dat ontevreden klagers zich kunnen wenden tot het Poolse parlement, waar het jaarverslag van de commissaris wordt ingediend.

De Europese Ombudsman bracht dienovereenkomstig advies uit aan de klager.

Zaak 3617/2004/MHZ

2.2.3 „Wanbeheer“

Naar aanleiding van een verzoek van het Europees Parlement om een duidelijke definitie van wanbeheer gaf de Ombudsman in het Jaarverslag 1997 de navolgende definitie:

Wanbeheer doet zich voor wanneer een overheidsinstantie niet handelt in overeenstemming met een regel of een beginsel waaraan zij gehouden is.

In 1998 nam het Europees Parlement een resolutie aan waarin het met deze definitie instemde. In 1999 bleek uit een briefwisseling tussen de Ombudsman en de Commissie dat ook de Commissie met deze definitie heeft ingestemd.

Volgens het Handvest van de grondrechten, dat in december 2000 werd afgekondigd, behoort ook het recht op behoorlijk bestuur als een van de grondrechten bij het burgerschap van de Unie (artikel 41). In de visie van de Ombudsman zijn wanbeheer en behoorlijk bestuur twee zijden van dezelfde medaille.

Op 6 september 2001 keurde het Europees Parlement een Code van Goed Administratief Gedrag goed, waaraan de instellingen en de organen van de Europese Unie, hun administraties en hun ambtenaren zich in hun contacten met het publiek dienen te houden. Deze Code is gebaseerd op de beginselen van het Europese bestuursrecht, als vervat in de jurisprudentie van de communautaire rechtbanken, en is op nationale wettelijke bepalingen geïnspireerd. Het Parlement heeft ook de Ombudsman gevraagd de Code van Goed Administratief Gedrag toe te passen. Derhalve baseert de Ombudsman zich bij het onderzoeken van klachten en initiatiefonderzoeken op de regels en de beginselen zoals die in de Code zijn vervat.

Voorbeelden van klachten die geen betrekking hadden op mogelijk wanbeheer

STATUS VAN DE CATALAANSE TAAL IN DE GRONDWET VOOR EUROPA

Een groep klagers publiceerde een open brief aan het adres van de Europese Ombudsman in het blad El Triangle, dat in Barcelona verschijnt. Men beweerde dat sprake was van discriminatie omdat de Grondwet voor Europa het Catalaans niet als officiële taal erkent. De klagers noemden een aantal overwegingen met betrekking tot het belang van de Catalaanse taal en het grote aantal mensen in Europa dat deze taal gebruikt.

Aangezien de klacht ging over een voorstel tot wijziging van de Verdragen, was de Ombudsman van mening dat zij geen betrekking had op mogelijk wanbeheer en daardoor buiten het mandaat viel. De Ombudsman verwees de klacht naar het Europees Parlement ter behandeling als verzoekschrift.

Zaak 2881/2004/JMA

WEIGERING VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK OM INFORMATIE TE VERSTREKKEN

In april 2004 werd bij de Ombudsman een klacht ingediend tegen de weigering van de Europese Centrale Bank (ECB) om informatie te verstrekken over de vraag of zij op de markten had geïntervenieerd om de waardedaling van de US-dollar en de waardeinstijging van de euro af te zwakken.

De Ombudsman beschouwde deze klacht als niet-ontvankelijk, omdat niet kon worden vastgesteld wat de beschuldiging van de klager precies inhield. Onduidelijk was of de kern van de klacht was (i) dat de ECB had verzuimd uit te leggen waarom zij weigerde de informatie aan de klager te verschaffen, zodat hij geen inzicht had in de redenen voor de weigering van de ECB, of (ii) dat hij de door de ECB gegeven redenen wel had begrepen, maar deze onjuist achtte. De Ombudsman zette aan de klager uiteen dat hij in het eerste geval een onderzoek zou kunnen openen, maar dat in het tweede geval de klacht materieel gezien zou neerkomen op een aanvechting van het beleid van de ECB ten aanzien van marktoperaties dat wordt gevoerd in het kader van de fundamentele taken van het Europese stelsel van centrale banken, en derhalve geen betrekking had op een mogelijk geval van wanbeheer.

In oktober 2004 deelde klager mee dat de ECB volgens hem had verzuimd haar redenen uiteen te zetten, zodat hem niet duidelijk was waarom zij weigerde de gevraagde informatie te geven. Omdat het gezien deze verduidelijking van de klacht wel om een mogelijk geval van wanbeheer ging, stelde de Ombudsman een onderzoek ter zake in.

Zaken 1106/2004/TN en 3054/2004/TN

2.3 ONTVANKELIJKHEID EN GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK

Een klacht die binnen het mandaat van de Ombudsman valt, moet ook aan andere ontvankelijkheidscriteria voldoen, voordat de Ombudsman een onderzoek kan instellen. De criteria die zijn vastgelegd in het Statuut van de Ombudsman, zijn dat:

- 1 uit de klacht het onderwerp en de identiteit van de persoon van wie zij uitgaat, moeten blijken (artikel 2, lid 3 van het Statuut)

- 2 de Ombudsman niet mag interveniëren in een procedure voor de rechter en evenmin de gegrondheid van een rechterlijke beslissing in twijfel mag trekken (artikel 1, lid 3)
- 3 de klacht moet zijn ingediend binnen twee jaar na de datum waarop degene die de klacht indient, in kennis is gesteld van de feiten die aan de klacht ten grondslag liggen (artikel 2, lid 4)
- 4 voorafgaand aan de klacht passende administratieve stappen bij de betrokken instellingen of organen moeten zijn ondernomen (artikel 2, lid 4)
- 5 over de arbeidsbetrekkingen tussen de communautaire instellingen en organen en hun ambtenaren of andere personeelsleden slechts een klacht kan worden ingediend indien de betrokkene de interne administratieve mogelijkheden tot het indienen van een verzoek of een klacht heeft uitgeput (artikel 2, lid 8).

Voorbeeld van een klacht die niet werd voorafgegaan door passende administratieve stappen

VERMEENDE ONREGELMATIGHEDEN BIJ EEN AGENTSCHAP

Een klager beweerde dat er sprake was van onregelmatigheden bij een agentschap van de EU. Klager werkt voor het betrokken agentschap.

De Ombudsman was van mening dat de passende administratieve stappen die de klager had moeten ondernemen, de stappen waren die zijn genoemd in de artikelen 22 bis en 22 ter van het Statuut, dat op 1 mei 2004 van kracht was geworden. Deze bepalingen hebben betrekking op het geven van informatie over mogelijke onwettige activiteiten, inclusief fraude of corruptie, waardoor de belangen van de Gemeenschappen worden geschaad, danwel gedragingen bij de uitvoering van de werkzaamheden die een aanwijzing vormen voor ernstig plichtsverzuim door ambtenaren. De betrokken ambtenaar moet onder andere zijn of haar directe chef of directeur-generaal of het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF) op de hoogte stellen.

Omdat de klager reeds contact met OLAF had opgenomen, stelde de Ombudsman dat op grond van artikel 22 ter, lid 1 onder b), OLAF een redelijke termijn moest worden gegund om de ter sprake gebrachte kwesties te onderzoeken, en dat klager contact met OLAF zou kunnen opnemen om informatie te krijgen over de termijn waarover het bureau moet beschikken om passende maatregelen te kunnen nemen.

(Vertrouwelijke zaak)

Op grond van artikel 195 van het EG-Verdrag verricht de Ombudsman „het door hem gerechtvaardigd geachte onderzoek”. In sommige gevallen zijn er voor de Ombudsman onvoldoende gronden om een onderzoek in te stellen, ook al is de klacht ontvankelijk. Als een klacht bijvoorbeeld reeds als verzoekschrift door de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement is behandeld, gaat de Ombudsman er normaliter van uit dat er voor hem geen gronden zijn om een onderzoek in te stellen, tenzij nieuw bewijsmateriaal wordt gepresenteerd.

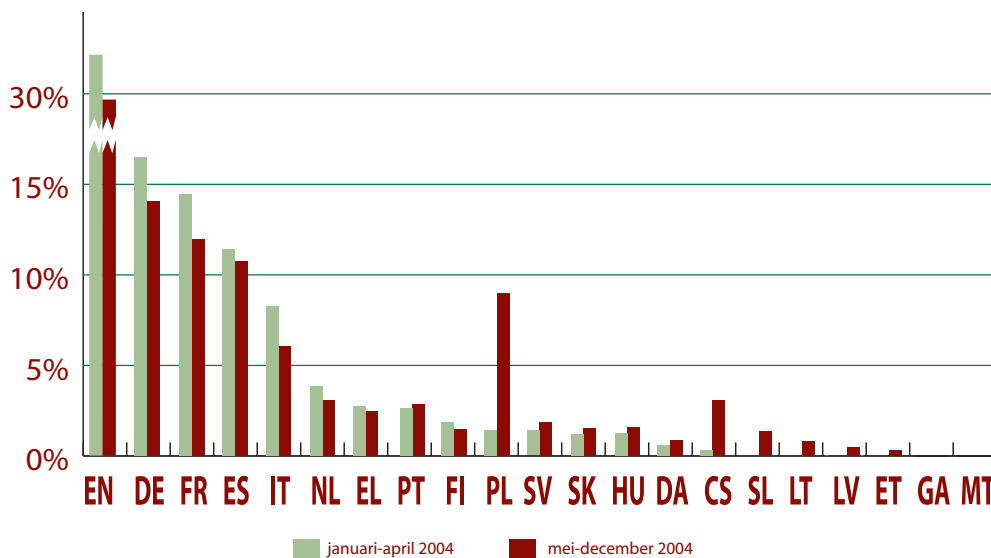
2.4 ANALYSE VAN DE IN 2004 ONDERZOCHE TE KLACHTEN

In 2004 ontving de Ombudsman 3.726 nieuwe klachten, wat een toename van 53% was ten opzichte van 2003. Van deze totale toename van 53% komt 51% (657 klachten) voor rekening van klachten uit de tien nieuwe lidstaten die op 1 mei 2004 tot de Unie toetraden. De resterende 49% wordt gevormd

door een toename van de klachten vanuit de 15 oude lidstaten en vanuit andere landen. Verder stonden in totaal 310 klachten en vier initiatiefonderzoeken uit 2003 nog open.

De onderstaande tabel geeft een beeld van de taalkundige effecten van de uitbreiding door middel van een vergelijking van de verdeling van de klachten per taal voor en na 1 mei 2004.

De klachten werden in 3.536 gevallen rechtstreeks door individuele burgers ingediend; 190 waren afkomstig van verenigingen of bedrijven. De Ombudsman opende daarnaast acht initiatiefonderzoeken.

In 2004 werd in 95% van de zaken de procedure afgerond in het kader waarvan wordt beoordeeld of de klachten binnen het mandaat vallen, voldoen aan de ontvankelijkheidscriteria en gronden bieden voor het instellen van een onderzoek. Van alle onderzochte klachten viel 25% binnen het mandaat van de Ombudsman. Hiervan voldeden 490 aan de ontvankelijkheidscriteria, maar 147 boden geen gronden voor een onderzoek. Daarom werd in 343 gevallen een onderzoek ingesteld.

De meeste klachten die tot een onderzoek leidden, waren tegen de Europese Commissie gericht (69%). Aangezien de Commissie de belangrijkste communautaire instelling is die besluiten neemt die rechtstreekse gevolgen voor de burgers hebben, is het logisch dat zij het belangrijkste doelwit van klachten van burgers is. Er waren 58 klachten tegen het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen (EPSO), 48 tegen het Europees Parlement en 22 tegen de Raad van de Europese Unie.

De belangrijkste soorten van vermeend wanbeheer waren gebrek aan transparantie, met inbegrip van weigering van informatie (127 zaken), discriminatie (106 zaken), vermijdbare vertraging (67 zaken), procedurefouten (52 zaken), oneerlijke behandeling of machtsmisbruik (38 gevallen), niet-nakoming van verplichtingen, dat wil zeggen een verzuim door de Europese Commissie in de vervulling van haar rol als „hoedster van het Verdrag” ten aanzien van de lidstaten (37 zaken), nalatigheid (33 zaken), en juridische dwaling (26 zaken).

2.5 OVERDRACHT EN ADVIES

Als een klacht buiten het mandaat valt of niet ontvankelijk is, probeert de Ombudsman altijd te adviseren met betrekking tot de vraag of een andere instantie de klacht wellicht zou kunnen behandelen, met name als de zaak betrekking heeft op het Gemeenschapsrecht. Indien mogelijk draagt de Ombudsman een klacht met toestemming van de klager rechtstreeks over aan een andere bevoegde instantie, mits er gronden voor de klacht aanwezig blijken te zijn.

In 2004 werden 71 klachten overgedragen. Hiervan werden 54 overgedragen aan een nationale of regionale ombudsman, 13 aan het Europees Parlement ter behandeling als verzoekschrift en vier aan de Europese Commissie.

In 2.117 zaken werd advies gegeven. In 906 van deze zaken werd de klager geadviseerd zich te wenden tot een nationale of regionale ombudsman; 179 klagers werd geadviseerd een verzoekschrift bij het Europees Parlement in te dienen. In 359 zaken luidde het advies om contact op te nemen met de Europese Commissie. Hierbij ging het in enkele gevallen om zaken waarin een klacht tegen de Commissie niet ontvankelijk was verklaard, omdat niet eerst passende administratieve stappen waren ondernomen. In 613 zaken kreeg de klager het advies om contact op te nemen met andere instanties, voornamelijk gespecialiseerde ombudsmannen of klachtencommissies in een lidstaat.

Voorbeelden van zaken die aan een andere instelling of ander orgaan werden overgedragen

VERMEEND VERZUIM DOOR DE NEDERLANDSE POLITIE

Een burger van een andere lidstaat, die ingezetene van Nederland was, beweerde dat de Nederlandse politie had verzuimd behoorlijk onderzoek te doen naar het seksueel misbruik van haar vierjarige kind.

Na de klagster toestemming voor overdracht te hebben gevraagd, droeg de Europese Ombudsman de zaak over aan de Nederlandse Ombudsman.

(Vertrouwelijke zaak)

REIZEN INGEZETENEN VAN DERDE LANDEN

Er werd een klacht ingediend tegen het beveiligingsbureau van het Verenigd Koninkrijk bij de paspoortcontrole te Calais. De ouders van klagers, burgers van Tanzania die legaal in België verblijven, werd de toegang tot het Verenigd Koninkrijk geweigerd, omdat ze geen visum hadden. De klagers deden hun beklag over de behandeling die zij van het beveiligingsbureau kregen en over het feit dat aan Tanzaniaanse burgers die in België verblijven en in het bezit zijn van Belgische identiteitskaarten, het vrije verkeer binnen de EU werd ontzegd.

Klagers stelden dat ze recht hadden op een formele verontschuldiging, dat aan Belgische ingezetenen die geen Europese burgers zijn, het reizen binnen de EU zonder belemmeringen moet worden toegestaan en dat er een EU-orgaan zou moeten worden opgericht voor het vergemakkelijken van reizen binnen de EU voor personen met een identiteitskaart van een lidstaat.

Wat betreft de klacht tegen het veiligheidsbureau adviseerde de Europese Ombudsman klagers gebruik te maken van de klachtenprocedure van het betrokken overheidsorgaan van het Verenigd Koninkrijk en zich te wenden tot de parlementaire ombudsman van het Verenigd Koninkrijk indien de klachtenprocedure niet tot bevredigende resultaten mocht leiden.

Wat betreft de algemene beweringen van klagers omtrent het reizen binnen de EU droeg de Europese Ombudsman de klacht over aan het Europees Parlement voor behandeling als verzoekschrift.

Zaak 3300/2004/AU

2.6 DE PROCEDURES VAN DE OMBUDSMAN

Alle klachten die bij de Ombudsman binnenkomen, worden geregistreerd en normaal gesproken wordt binnen een week na ontvangst een ontvangstbevestiging gestuurd. In de ontvangstbevestiging wordt de klager op de hoogte gebracht van de procedure en worden naam en telefoonnummer vermeld van degene die de klacht in behandeling heeft. De klacht wordt geanalyseerd om vast te stellen of een onderzoek moet worden geopend en de klager wordt van het resultaat van deze analyse op de hoogte gesteld, normaal gesproken binnen een maand.

Als er geen onderzoek wordt geopend, wordt de reden hiervoor aan de klager meegedeeld. Waar mogelijk wordt de klacht overgedragen of krijgt de klager een passend advies met betrekking tot de vraag tot welke bevoegde instantie hij of zij zich zou kunnen wenden.

2.6.1 Aanvang van een onderzoek

De eerste stap in een onderzoek is het toezenden van de klacht aan de betrokken instelling of het betrokken orgaan met het verzoek om een standpunt aan de Ombudsman te doen toekomen, normaal gesproken binnen drie kalendermaanden.

In mei 2004 verzocht de Ombudsman het Europees Parlement, de Raad en de Commissie om akkoord te gaan met een kortere termijn van twee maanden voor klachten betreffende weigering van toegang tot documenten. De Ombudsman stelde dat het voor de burger van belang is zo snel mogelijk toegang te krijgen en dat de instellingen in het kader van de twee stadia omvattende procedure voor het doen van een verzoek om toegang op grond van Verordening 1049/2001³ voldoende gelegenheid hebben om de juridische en feitelijke aspecten van de zaak grondig te onderzoeken, alvorens een klacht wordt ingediend. Het Europees Parlement en de Commissie aanvaardden dit voorstel, maar de Raad niet. De Raad zegde echter wel toe zich krachtig te blijven inspannen om binnen de kortst mogelijke termijn te antwoorden.

2.6.2 Eerlijke procedure

Het beginsel van een eerlijke procedure vereist dat de Ombudsman in zijn besluit over een klacht geen informatie mag verwerken die afkomstig is uit stukken die hetzij door de klager hetzij door de communautaire instelling of het orgaan zijn overgelegd, tenzij de tegenpartij de gelegenheid heeft gehad die documenten in te zien en zijn mening daarover te geven.

Daarom zendt de Ombudsman het standpunt van de communautaire instelling of het orgaan door naar de klager, met het verzoek om opmerkingen te maken. Dezelfde procedure wordt gevolgd, wanneer aanvullend onderzoek naar een klacht wordt gedaan.

Noch het Verdrag noch het Statuut voorziet in een beroepsprocedure of andere rechtsmiddelen tegen besluiten van de Ombudsman met betrekking tot de afhandeling of het resultaat van een klacht. Maar net als alle andere communautaire instellingen en organen kunnen ook tegen de Ombudsman vorderingen tot schadevergoeding op grond van artikel 288 van het EG-Verdrag worden ingediend. In 2004 stelde het Hof van Justitie dat tegen de Ombudsman in beginsel een vordering tot schadevergoeding kan worden ingediend wegens een vermeende onjuiste afhandeling van een klacht. In de betrokken zaak zelf echter hield het Hof vast aan de uitspraak van het Gerecht van eerste aanleg volgens welke de Ombudsman geen dienstfouten heeft gemaakt (zaak C-234/02 P, *Europese Ombudsman tegen Frank Lamberts*, arrest van het Hof van 23 maart 2004).

³

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.05.2001, blz. 43.

2.6.3 Inzage van dossiers en horen van getuigen

Artikel 3, lid 2 van het Statuut van de Ombudsman verplicht de communautaire instellingen en organen aan de Ombudsman alle informatie te verstrekken waarom hij hen vraagt en hem inzage te verlenen van de desbetreffende stukken. Zij kunnen dit alleen weigeren om met redenen omklede motieven van geheimhouding.

De bevoegdheid van de Ombudsman tot inzage van dossiers stelt hem in staat de volledigheid en juistheid te controleren van de informatie die door de betrokken communautaire instelling of het betrokken orgaan wordt verstrekt. Daarom is het een belangrijke garantie, zowel jegens de klager als jegens het publiek, dat de Ombudsman een grondig en volledig onderzoek kan verrichten.

Verder verplicht artikel 3, lid 2 van het Statuut ambtenaren en andere personeelsleden van de communautaire instellingen en organen om op verzoek van de Ombudsman te getuigen. Zij spreken in naam van en in opdracht van hun diensten en blijven gebonden door hun verplichting inzake beroepsgeheim.

In 2004 werd in twee zaken gebruik gemaakt van de bevoegdheid van de Ombudsman tot inzage van de dossiers van de instelling. De bevoegdheid tot het horen van getuigen werd in 2004 niet ingeroepen.

2.6.4 Openbare procedure

Bij de Ombudsman ingediende klachten worden openbaar behandeld tenzij de klager om een vertrouwelijke behandeling vraagt.

Op grond van artikel 13 van de uitvoeringsbepalingen heeft de klager recht op inzage van het dossier van de Ombudsman inzake zijn of haar klacht. Artikel 14 geeft recht op toegang van het publiek tot documenten van de Ombudsman onder dezelfde voorwaarden en beperkingen als vastgesteld bij Verordening 1049/2001. Maar wanneer de Ombudsman het dossier van een betrokken instelling of orgaan controleert, of een getuige hoort, hebben noch de klager noch het publiek toegang tot eventuele vertrouwelijke stukken of informatie die bij de controle of tijdens het getuigenverhoor zijn, resp. is verkregen (artikelen 13, lid 3 en 14, lid 2). Het doel van deze uitsluiting is de Ombudsman in staat te stellen zijn onderzoeksbevoegdheden beter uit te oefenen.

Tijdens een ontmoeting met mevrouw Loyola De PALACIO, vice-voorzitter van de Europese Commissie, op 31 maart 2004 legde de Ombudsman uit dat hij documenten die door een communautaire instelling of orgaan worden ingebracht als verweer tegen een vermeend geval van wanbeheer, uitsluitend in zijn onderzoeken kan meenemen wanneer ook de klager de kans krijgt om die documenten in te zien en er commentaar op te geven. Indien een instelling of orgaan vertrouwelijke documenten bezit en denkt dat deze haar standpunt kunnen ondersteunen, moet zij in haar standpunt een niet-vertrouwelijke samenvatting opnemen van de relevante aspecten. Als de Ombudsman het wenselijk acht, kan hij de vertrouwelijke documenten inzien om de volledigheid en juistheid van de niet-vertrouwelijke samenvatting te verifiëren.

2.7 UITKOMSTEN VAN ONDERZOEKEN

In de loop van een onderzoek wordt de klager van iedere nieuwe stap in de procedure op de hoogte gehouden. Wanneer de Ombudsman besluit een onderzoek te sluiten, deelt hij de uitkomsten van het onderzoek en zijn conclusies aan de klager mee. Een besluit van de Ombudsman creëert geen in rechte afdwingbare rechten of verplichtingen voor de klager of voor de betrokken instelling of het betrokken orgaan.

In 2004 sloot de Ombudsman 251 onderzoeken af. In 247 gevallen ging het om onderzoeken naar klachten en in vier gevallen om initiatiefonderzoeken.

Wanneer een onderzoek betrekking heeft op meerdere beschuldigingen of beweringen, kan dit aanleiding geven tot verschillende bevindingen van de Ombudsman.

2.7.1 Geen wanbeheer

In 2004 bracht het onderzoek van de Ombudsman in 113 zaken geen wanbeheer aan het licht. Een dergelijke bevinding is voor de klager niet noodzakelijkerwijs negatief, omdat hij er toch baat bij heeft dat de betrokken instelling of het betrokken orgaan volledige uitleg over haar/zijn optreden geeft. Bovendien kan de Ombudsman, ook al stelt hij geen wanbeheer vast, toch punten aangeven waar de instelling of het orgaan in de toekomst de kwaliteit van haar bestuur kan verbeteren. In dergelijke gevallen maakt de Ombudsman een aanvullende opmerking.

2.7.2 Door de instelling geregelde zaken en minnelijke schikkingen

Waar mogelijk tracht de Ombudsman te komen tot een voor iedereen gunstige uitkomst, die zowel aan de klager als aan de instelling waartegen de klacht is ingediend genoegdoening verschaft. De medewerking van de communautaire instellingen en organen is van essentieel belang voor het bereiken van dergelijke resultaten, die een bijdrage leveren aan de verbetering van de betrekkingen tussen de instellingen en de burgers en dure, tijdrovende gerechtelijke procedures overbodig kunnen maken.

In 2004 werden 65 zaken na indiening van een klacht bij de Ombudsman door de instelling of het orgaan zelf geschikt. Hierbij waren 46 zaken waarin de tussenkomsst van de Ombudsman resulteerde in een snelle reactie op onbeantwoorde correspondentie (zie paragraaf 2.9 van het jaarverslag van 1998 voor nadere bijzonderheden over de procedure die in dergelijke gevallen wordt gevolgd).

Indien het onderzoek van de Ombudsman een geval van wanbeheer aan het licht brengt, streeft hij zo mogelijk altijd een minnelijke schikking na. In 2004 werden 12 minnelijke schikkingen voorgesteld. Vijf zaken werden na het bereiken van een minnelijke schikking afgesloten (inclusief 2 zaken waarin het voorstel reeds in 2003 was gedaan). Eind 2004 waren 11 voorstellen voor minnelijke schikkingen nog in behandeling.

In sommige gevallen kan een minnelijke schikking worden bereikt, indien de betrokken instelling of het betrokken orgaan klager een voorstel tot schadeloosstelling doet. Dergelijke voorstellen worden door de instelling altijd *ex gratia* gedaan, d.w.z. zonder erkenning van wettelijke aansprakelijkheid en zonder dat er een precedent mee wordt geschapen.

2.7.3 Kritische opmerkingen, ontwerpaanbevelingen en speciale verslagen

Indien een minnelijke schikking niet mogelijk is of de pogingen om een minnelijke schikking tot stand te brengen geen succes hebben, sluit de Ombudsman de zaak af met een kritische opmerking aan het adres van de betrokken instelling of het betrokken orgaan, of doet hij een ontwerpaanbeveling.

Een kritische opmerking wordt normaal gesproken gemaakt wanneer het voor de betrokken instelling niet langer mogelijk is het wanbeheer ongedaan te maken, wanneer het wanbeheer geen algemene implicaties blijkt te hebben en geen verdere stappen van de Ombudsman noodzakelijk lijken. Een kritische opmerking wordt ook gemaakt wanneer de Ombudsman van mening is dat een ontwerpaanbeveling geen zin heeft of dat er geen reden is voor een speciaal verslag in een zaak waarin de betrokken instelling of het betrokken orgaan een ontwerpaanbeveling niet aanvaardt.

Een kritische opmerking bevestigt jegens de klager dat zijn of haar klacht gerechtvaardigd is en geeft jegens de betrokken instelling of orgaan aan wat deze verkeerd heeft gedaan, om zo wanbeheer in de toekomst te helpen voorkomen. In 2004 maakte de Ombudsman 36 kritische opmerkingen.

Naar aanleiding van een voorstel van het Europees Parlement heeft de Ombudsman de instellingen en organen ingelicht omtrent zijn voornemen om periodiek informatie op te vragen over het gevolg dat aan zijn kritische opmerkingen is gegeven. In 2004 reageerde de Commissie op 11 kritische opmerkingen. De reacties worden in de volgende paragraaf (2.8) van dit hoofdstuk besproken.

In gevallen waarin verdere stappen van de Ombudsman wel noodzakelijk lijken (dat wil zeggen dat het voor de betrokken instelling wel mogelijk is het wanbeheer ongedaan te maken, of dat het wanbeheer bijzonder ernstig is of algemene implicaties heeft), doet de Ombudsman normaal gesproken een ontwerpaanbeveling aan het adres van de betrokken instelling of het betrokken orgaan. Overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman moet de instelling of het orgaan binnen drie maanden met een omstandig advies komen. In 2004 werden 17 ontwerpaanbevelingen gedaan. Daarnaast leidden vijf ontwerpaanbevelingen uit 2003 in 2004 tot besluiten. Zeven zaken werden in de loop van het jaar afgesloten nadat een ontwerpaanbeveling door de instelling was aanvaard. Eén zaak leidde tot een speciaal verslag aan het Europees Parlement. Vijf zaken werden om andere redenen afgesloten. Eind 2004 waren negen ontwerpaanbevelingen nog in behandeling.

Indien een communautaire instelling of orgaan niet op bevredigende wijze reageert op een ontwerpaanbeveling, kan de Ombudsman een speciaal verslag aan het Europees Parlement zenden. Dit speciaal verslag kan ook aanbevelingen bevatten. Een speciaal verslag aan het Europees Parlement is de laatste concrete stap die de Ombudsman kan doen in zijn behandeling van een zaak, omdat de goedkeuring van een resolutie en de uitoefening van de bevoegdheden van het Parlement voorwerp zijn van een politieke beoordeling door het Parlement. Uiteraard geeft de Ombudsman alle mogelijke informatie en bijstand die het Parlement in verband met het speciaal verslag nodig heeft. In 2004 werd één speciaal verslag opgesteld (zaak OI/2/2003; zie verder in de volgende paragraaf en in hoofdstuk 3).

2.8 IN 2004 GENOMEN BESLUITEN TOT AFSLUITING VAN ZAKEN

De besluiten waarbij zaken worden gesloten, worden normaal gesproken gepubliceerd op de website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>), in het Engels en in de taal van de klager indien dat een andere taal is.

Hoofdstuk 3 bevat samenvattingen van 59 van de in totaal 251 in 2004 genomen besluiten tot afsluiting van zaken. Deze samenvattingen weerspiegelen de veelheid van onderwerpen en instellingen waarop de onderzoeken van de Ombudsman betrekking hebben en de diverse soorten bevindingen. Ze zijn geïndexeerd op zaaknummer, op onderwerp - in de zin van het betrokken communautaire bevoegdheidsterrein - en op het type wanbeheer waarvan volgens klager sprake is.

In het resterende gedeelte van deze paragraaf wordt een analyse gegeven van de belangrijkste juridische en feitelijke bevindingen van de door de Ombudsman in 2004 genomen besluiten, en wel op basis van een horizontale indeling van de onderwerpen; afgesloten wordt met een evaluatie van de betrekkingen van de Commissie met de Ombudsman en met de klagers, zoals die worden weerspiegeld in de in 2004 genomen besluiten en in de reacties die de Commissie in de loop van het jaar gaf op aanvullende opmerkingen en kritische opmerkingen.

2.8.1 Toegang tot documenten en gegevensbescherming

De Verordening inzake de toegang van het publiek tot documenten⁴ geeft een verzoeker de keuze tussen twee rechtsmiddelen: hij kan een weigering van toegang aanvechten in een gerechtelijke procedure op grond van artikel 230 van het EG-Verdrag of door middel van de indiening van een klacht bij de Ombudsman.

In 2004 nam de Ombudsman een besluit over 11 van dergelijke klachten, waarvan negen tegen de Commissie waren gericht, een tegen OLAF en een tegen de Raad. Acht van deze klachten waren door NGO's ingediend, een was afkomstig van een branchevereniging en twee van individuele personen. Drie van deze klachten werden door de instelling afgehandeld, in één geval door het beantwoorden van een verzoek (2183/2003/TN) en in de andere twee gevallen door het verlenen van toegang tot de betrokken documenten (220/2004/GG; 520/2004/TN). Eén zaak leidde tot een minnelijke schikking, in het kader waarvan de Commissie aan de klager (van wie het verzoek om toegang nogal algemeen was) een lijst verstrekke van documenten met betrekking tot de onderhandelingen in de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Hiermee kreeg de klager de benodigde gegevens in handen om een meer specifiek verzoek te kunnen doen (415/2003/TN).

In zes zaken stelde de Ombudsman geen wanbeheer vast, omdat de betrokken instelling terecht de toegang had geweigerd op grond van uitzonderingen waarin de Verordening voorziet. Vier van deze zaken betroffen artikel 4, lid 1 van de Verordening. In de zaken 900/2003/TN, 1286/2003/JMA en 1304/2003/PB was de Ombudsman van mening dat de Commissie zich terecht had beroepen op het derde streepje van artikel 4, lid 1, onder a) (internationale betrekkingen) en in zaak 1044/2004/GG op het vierde streepje (het financieel, monetair of economisch beleid van de Gemeenschap of van een lidstaat). In de eerstgenoemde zaak stelde de Ombudsman dat artikel 4, lid 1 niet voorziet in de mogelijkheid van het bestaan van een hoger openbaar belang bij openbaarmaking van informatie, en dat het daarom van bijzonder belang is dat instellingen duidelijke redenen geven wanneer ze zich op deze bepaling beroepen.

De Ombudsman nam twee besluiten die betrekking hadden op artikel 4, lid 2 van de Verordening. Zaak 2371/2003/GG betref een aanvraag voor toegang tot een advies van de juridische dienst van de Raad. De Ombudsman deed een ontwerpaanbeveling aan de Raad, maar sloot de zaak af met de bevinding dat er geen sprake was van wanbeheer, nadat het Gerecht van eerste aanleg een uitspraak had gedaan waarin werd geconcludeerd dat de Raad toegang tot standpunten van zijn juridische dienst mag weigeren⁵. In zaak 1481/2003/OV stelde de Ombudsman dat de Commissie zich mocht beroepen op artikel 4, lid 2, derde streepje (doel van inspecties, onderzoeken en audits) ter bescherming van bepaalde onderdelen van een verslag, en dat er geen hoger openbaar belang bij openbaarmaking van die onderdelen bestond.

Twee van de bovengenoemde zaken waren tevens aanleiding voor aanvullende opmerkingen. In zaak 1286/2003/JMA had de Ombudsman de Commissie aangemoedigd na te gaan hoe de onderhandelingen in het kader van de WTO opener en transparanter konden worden gemaakt. In zaak 1304/2003/PB aanvaardde de Ombudsman dat de Commissie gerechtigd was de toegang tot delen van een inspectieverslag van haar Voedsel- en Veterinair Bureau te weigeren. De Ombudsman merkte op dat het voor de toekomst nuttig zou zijn om de openbare informatie zo veel mogelijk van de vertrouwelijke informatie gescheiden te houden, zodat het verlenen van gedeeltelijke toegang eenvoudiger zou worden. De Commissie verstrekke vervolgens meer informatie aan de Ombudsman over de praktijk van het Voedsel- en Veterinair Bureau dienaangaande.

Een kritische opmerking werd gemaakt in zaak 1874/2003/GG, waarin de Commissie zich beriep op zowel artikel 4, lid 1, onder b) van de Verordening (persoonlijke levenssfeer en de integriteit van het individu, in het bijzonder gelet op de Gemeenschapswetgeving inzake de bescherming van

⁴ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.05.2001, blz. 43.

⁵ Zaak T-84/03, Turco/Raad, arrest van 23 november 2004.

persoonsgegevens) als artikel 4, lid 3 (dat bedoeld is om de instellingen een bepaalde „denkruimte“ te geven) ter rechtvaardiging van de weigering van toegang tot e-mailcorrespondentie tussen de diensten van de Commissie en personeelsleden van twee organen die namens de Commissie een contract beheerden. De Ombudsman was van mening dat alleen het feit dat een document standpunten voor intern gebruik bevat, niet voldoende grond is voor de stelling dat openbaarmaking tot ernstige schade leidt; in artikel 4, lid 3 is namelijk bepaald dat dergelijke documenten in beginsel toegankelijk moeten zijn. In het besluit werd er tevens op gewezen dat de motivering van de Commissie tegenstrijdigheden bevatte, omdat ze zich uitsluitend op artikel 4, lid 3 kon beroepen op grond van het feit dat de e-mailcorrespondentie met het personeel van de twee organen gelijkstond met interne correspondentie, en de Commissie niet had aangevoerd dat toegang tot e-mailberichten van haar eigen personeel zou moeten worden geweigerd ter bescherming van hun identiteit.

Kwesties rond gegevensbescherming kwamen eveneens in twee andere zaken ter sprake. In zaak 821/2003/JMA betwistte de klager op principiële gronden de weigering van het Europees Parlement om een lijst te verstrekken van de voor een stage geselecteerde personen. Om zijn weigering te rechtvaardigen beriep het Parlement zich op overwegingen betreffende gegevensbescherming. De Ombudsman gaf aan dat het Parlement vrijstond te bepalen dat de namen van degenen aan wie stages bij het Europees Parlement worden aangeboden of die deze accepteren, openbaar zijn en de aanvragers van stages daarvan in kennis te stellen. De huidige bepalingen van het Parlement betreffende stages bevatten een dergelijke bepaling echter niet. Daarom adviseerde de Ombudsman het Parlement deze bepalingen te herzien om duidelijk tot uitdrukking te brengen dat de lijst van personen die een stageaanbod aanvaardden, een openbaar document is.

In zaak 2046/2003/GG weigerde de Raad zijn paritaire commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van het tot aanstelling bevoegde gezag en het personeelscomité, toestemming voor inzage in de persoonsdossiers van personen wier aanvragen voor vervroegd pensioen waren aanvaard. De Ombudsman stelde dat openbaarmaking van persoonsgegevens weliswaar uitsluitend conform de bepalingen van Verordening 45/2001⁶ kan plaatsvinden, maar dat de belemmeringen voor een dergelijke openbaarmaking door de Raad zelf waren veroorzaakt, doordat deze had verzuimd de aanvragers in te lichten over het feit dat hun persoonsgegevens ter kennis van de paritaire commissie konden worden gebracht. Daarom werd een kritische opmerking gemaakt met betrekking tot het verzuim om op gepaste wijze met de paritaire commissie over de aanvragen voor vervroegd pensioen te overleggen.

2.8.2 De Commissie als „hoedster van het Verdrag“

De rechtsstaat is één van de grondbeginselen van de Europese Unie en één van de belangrijkste plichten van de Commissie is dat zij als „hoedster van het Verdrag“ moet optreden⁷. De Commissie kan daarbij handelen op eigen initiatief, naar aanleiding van klachten of in reactie op verzoeken van het Europees Parlement om verzoekschriften te behandelen. Artikel 226 van het Verdrag roept een algemene procedure in het leven waarmee de Commissie mogelijke gevallen van inbreuk op het Gemeenschapsrecht door de lidstaten kan onderzoeken en naar het Hof van Justitie kan verwijzen. Er zijn verschillende procedures op specifieke terreinen zoals overheidssteun en mededingingsrecht.

Hoofdstuk 3 bevat samenvattingen van negen besluiten die illustreren hoe de Ombudsman omgaat met klachten tegen de „hoedster van het Verdrag“. De belangrijkste onderwerpen betreffen daarbij gevallen waarin zou zijn verzuimd klachten te registreren, onnodige vertraging en ontoereikend onderzoek.

⁶ Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PB L8 van 12.01.2001, blz. 1.

⁷ Artikel 211 van het EG-Verdrag vereist dat de Commissie „[toeziet] op de toepassing zowel van de bepalingen van dit Verdrag als van de bepalingen welke de instellingen krachtens dit Verdrag vaststellen.“ De Grondwet voor Europa bevestigt het belang van deze rol in artikel I-26.

In twee zaken (2007/2002/ADB en 701/2003/IP) maakte de Ombudsman kritische opmerkingen over gevallen waarin werd verzuimd klachten te registreren. De Commissie reageerde op het laatstgenoemde besluit door te beloven in de toekomst duidelijker te antwoorden op correspondentie over vermeende inbreuken op het mededingingsrecht door lidstaten, en wanneer de correspondentie niet als klacht zou worden geregistreerd, de redenen daarvoor aan te geven. In zaak 1769/2002/ELB aanvaardde de Commissie een ontwerp-aanbeveling volgens welke zij brieven als klacht moet registreren en deze moet behandelen conform de procedures van de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Europese Ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht⁸.

In twee zaken (2333/2003/GG en 2185/2002/IP) maakte de Ombudsman kritische opmerkingen over onnodige vertraging bij de afhandeling van klachten. Een ontwerp-aanbeveling werd gedaan in zaak 1963/2002/IP, waarin de Commissie onvoldoende had kunnen uitleggen waarom ze na bijna zeveneneenhalf jaar nog geen beslissing in de zaak had genomen. De Commissie reageerde met de belofte om in maart 2004 een definitieve beslissing te nemen.

Drie zaken waarin de klager beweerde dat er geen behoorlijk onderzoek had plaatsgevonden, resulteerden in de bevinding dat er geen sprake was van wanbeheer (841/2003/OV, 849/2003/JMA en 480/2004/TN). In zaak 841/2003/OV was er inhoudelijk een misverstand gerezen over de reikwijdte van het onderzoek van de Commissie; klager dankte de Ombudsman voor het ophelderen van de situatie. In zaak 480/2004/TN maakte de Ombudsman een aanvullende opmerking om de Commissie aan te sporen in de toekomst haar redenen voor het afsluiten van artikel-226-klachten op een zo begrijpelijk en ongecompliceerd mogelijke wijze uiteen te zetten. In zaak 849/2003/JMA stelde de Ombudsman vast dat de Commissie klager een redelijke motivering voor haar inhoudelijke besluit had gegeven. De Commissie bood klager tevens haar verontschuldigingen aan, omdat ze hem niet in de gelegenheid had gesteld commentaar te geven op de redenen die zij had gegeven voor haar besluit dat er geen sprake was van inbreuk.

Het besluit in zaak 480/2004/TN ging over een punt van algemeen belang in het kader van de artikel-226-procedure. Een van de beweringen van de klager in zijn aan de Commissie gerichte klacht was dat een lidstaat de richtlijn betreffende het behoud van rechten gezien een uitspraak van een nationale rechtbank niet behoorlijk ten uitvoer had gelegd. De Ombudsman was van oordeel dat de Commissie redelijke gronden had voor haar besluit om geen inbreukprocedure in te leiden, en wel gezien het fundamentele beginsel van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht: wanneer iemand zich tot een nationale rechter wendt, omdat nationale autoriteiten het Gemeenschapsrecht niet in acht zouden nemen, dan is de bestaande mogelijkheid van beroep bij een hogere rechtbank het meest aangewezen rechtsmiddel tegen een onbevredigende uitspraak.

2.8.3 Contracten en subsidies

Communautaire instellingen en organen maken gebruik van contracten: enerzijds om de goederen en diensten te kunnen verwerven die ze voor de uitvoering van hun taken nodig hebben en anderzijds als instrument voor het beheer van de op grond van de vele programma's toegekende kredieten en subsidies.

De Ombudsman ontvangt en behandelt klachten over zowel de gunning van contracten als het beheer ervan. Wanneer zich echter kwesties betreffende contractbreuk voordoen, beperkt de Ombudsman zijn onderzoek tot het beoordelen van de vraag of de communautaire instelling of het orgaan een samenhangende en redelijke verklaring heeft gegeven betreffende de rechtsgrondslag voor haar handelen, en waarom de instelling of het orgaan van mening is dat haar interpretatie van de contractuele situatie gerechtvaardigd is.

⁸

PB C 244 van 10.10.2002, blz. 5.

In hoofdstuk 3 zijn samenvattingen opgenomen van negen besluiten die een illustratie vormen van het werk van de Ombudsman op het gebied van contracten en subsidies. De geschillen speelden zich voornamelijk af rond procedures in de precontractuele fase, oneerlijke behandeling in gevallen waarin verdenkingen ten aanzien van bedrijven bestonden, en te late betaling.

Wat betreft de precontractuele procedures stelde de Ombudsman in zaak 1878/2002/GG vast dat de Commissie een kleine onderneming onvoldoende tijd had gegund om een voorstel uit te werken voor een contract op het gebied van onderzoek en ontwikkeling. De Commissie aanvaardde een ontwerp-aanbeveling betreffende het *ex gratia* betalen van een schadevergoeding. In zaak 1986/2002/OV wees de Commissie echter een ontwerp-aanbeveling af volgens welke zij een redelijk aanbod zou moeten doen aan een klager aan wie zij niet duidelijk had gemaakt dat er geen contract zou worden gegund. In zaak 221/2004/GG had de Commissie een poststempel onjuist gelezen en daardoor ten onrechte een voorstel afgewezen op grond van overschrijding van de termijn. Na indiening van een klacht bij de Ombudsman reageerde de Commissie voortvarend en constructief om de fout recht te zetten.

Twee zaken mondden uit in kritische opmerkingen over een oneerlijke behandeling van zaken in verband met rond bedrijven of organisaties gerozen verdenkingen. In 278/2003/JMA noemde de Ombudsman als algemeen beginsel dat de Commissie bij het nemen van maatregelen ter bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap een redelijke afweging moet maken tussen de belangen van particulieren en het algemeen openbaar belang. In dit besluit wordt tevens opgemerkt dat moeilijk voorstelbaar is hoe de Commissie dit anders zou kunnen doen dan door eventuele twijfels over de rechtspositie van een subsidieaanvrager kenbaar te maken aan die aanvrager, en vervolgens de bereidheid te tonen kennis te nemen van de door de aanvrager aangedragen informatie en hierop te reageren. De Ombudsman adviseerde de Commissie dat het nuttig zou zijn in dit verband richtsnoeren voor haar diensten te geven. In zaak 953/2003/OV ontbonden het Europees Parlement en de Commissie hun overeenkomsten met een onderneming op grond van een bepaling die hen verplichtte het bedrijf schriftelijk in gebreke te stellen bij niet-nakoming van verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst. De Ombudsman was van mening dat alleen maar een verwijzing naar de „resultaten van een OLAF-onderzoek” zonder nadere verklaring geen voldoende ingebrekestelling vormde.

Drie klachten over te late betaling werden geregeld. In zaak 435/2004/GG betaalde de Commissie de achterstallige facturen aan het betrokken bedrijf. In een aanvullende opmerking gaf de Ombudsman de Commissie in overweging om daarnaast rente te vergoeden, wat zij inderdaad deed. De andere twee zaken betroffen te late betaling aan derden door opdrachtnemers van de Commissie. In zaak 2124/2003/ADB deelde de Commissie de Ombudsman mee dat zij geen idee had waarom de opdrachtnemer niet had betaald. Kort daarna kreeg de klager het bedrag volledig betaald. Zaak 1949/2003/TN betrof niet-betaling door *CESD-Communautaire* voor door de klager op aanwijzing van Eurostat uitgevoerd werk. De Commissie betaalde de bedragen uit aan *CESD-Communautaire*, dat op zijn beurt aan de klager uitbetaalde.

Eén zaak (1889/2002/GG) leidde niet tot een bevredigend resultaat. Een onderneming ontving voor twee projecten financiële steun van de Commissie. De Commissie besloot voor één project een bedrag terug te vorderen; het bedrijf vocht de terugvorderingsopdracht aan bij de het Gerecht van eerste aanleg. Vervolgens schortte de Commissie de betalingen voor het andere project op, omdat dit volgens haar op grond van een contractuele bepaling geoorloofd zou zijn. Na een grondig onderzoek, met inzage van het dossier van de Commissie en een getuigenverklaring van het hoofd van de eenheid bij de Commissie, concludeerde de Ombudsman dat de Commissie geen samenhangende en redelijke verklaring van haar standpunt had gegeven. De Commissie wees zowel een voorstel voor een minnelijke schikking als een ontwerp-aanbeveling van de hand. De Ombudsman sloot de zaak af met een kritische opmerking.

2.8.4 Aanwervings- en personeelsaangelegenheden

Hoofdstuk 3 bevat samenvattingen van 15 besluiten inzake klachten over de aanwerving van personeel voor en de arbeidsverhoudingen met de instellingen en organen van de EU. Het Europees Parlement schikte één zaak (1600/2003/ADB); in een andere zaak kwam men met de Commissie tot een minnelijke schikking (1320/2003/ELB). In zaak 1196/2003/ELB bereikte de klaagster haar doel, nl. opheldering van de situatie, zodat zij kon bepalen welke verdere stappen zij zou nemen.

Bij vijf besluiten waren kwesties van algemeen belang in het geding.

In zaak 1571/2003/OV concludeerde de Ombudsman dat Europol zijn statuut niet had nageleefd door een aantal tijdelijke werknemers in dienst te nemen onder voorwaarden die golden voor plaatselijke functionarissen. De Ombudsman maakte een kritische opmerking, waarin Europol erop werd gewezen dat zij haar huidige praktijk zou moeten herzien. Europol reageerde hier positief op.

In het besluit in zaak 260/2003/OV werd kritiek geuit op het feit dat het Europees Parlement onvoldoende maatregelen had genomen voor een effectieve naleving van haar regels inzake het roken in zijn gebouwen. De Ombudsman wees erop dat het Parlement gezien de mogelijk schadelijke gezondheidseffecten van blootstelling aan rook bijzondere aandacht moet schenken aan het bevorderen van een effectieve naleving, omdat aan de blootstelling van personeel aan rook op de werkplek ook aansprakelijkheidskwesties verbonden kunnen zijn.

In zaak 2216/2003/MHZ verzette klager zich tegen een besluit van het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen om de correspondentie met gegadigden voor een vergelijkend onderzoek uitsluitend in het Engels, Frans of Duits te voeren. De Ombudsman uitte kritiek op EPSO, omdat het de onderliggende redenen van zijn besluit niet uiteenzette, zodat deze niet konden worden beoordeeld.

Een initiatiefonderzoek (OI/1/2003/ELB) bracht de Commissie tot het besluit om per maart 2005 een klachtenprocedure voor gedetacheerde nationale deskundigen in te stellen.

Een ander initiatiefonderzoek (OI/2/2003/GG) bracht de Ombudsman tot de conclusie dat de Commissie geen samenhangende en overtuigende uitleg had gegeven over de lage inschaling van veel persvoorlichters in haar buitenlandse delegaties. Aangezien de Commissie afwijzend reageerde op een ontwerpaanbeveling tot herziening van de regels voor de indeling van dergelijke functies, deed de Ombudsman in december 2004 een speciaal verslag aan het Europees Parlement toekomen.

2.8.5 Reacties van de Commissie op onderzoeken van de Ombudsman

Wil de Ombudsman snel en effectief kunnen optreden ten behoeve van individuele personen en kunnen zorgen voor stelselmatige verbeteringen in de kwaliteit van het bestuur, dan is de medewerking van de communautaire instellingen en organen essentieel.

Hierbij is met name de medewerking van de Commissie belangrijk, omdat bijna 70% van de onderzoeken van de Ombudsman betrekking heeft op de Commissie. De reactie van de Commissie op de voorstellen en aanbevelingen van de Ombudsman was in 2004 alles bij elkaar positief. Voorbeelden van goede medewerking van de Commissie op het vlak van stelselmatige verbeteringen zijn de toezegging een klachtenprocedure voor gedetacheerde nationale deskundigen in te stellen (OI/1/2003/ELB, paragraaf 2.8.4) en een positieve reactie op de suggesties van de Ombudsman ter verbetering van het bestuur van de Europese scholen (OI/5/2003).

Tevens gaf de Commissie gevolg aan een aanvullende opmerking in zaak 1876/2002/OV, door de Ombudsman mee te delen dat een nieuw ingevoerd systeem van elektronisch documentenbeheer zal zorgen voor een doelmatiger beheer van alle ondersteunende stukken bij een zaak, zodat de

Commissie de Ombudsman op een zo tijdig en doeltreffend mogelijke wijze kan helpen bij de behandeling van klachten van burgers.

De Commissie reageerde echter niet positief op de aanvullende opmerking in zaak 253/2003/ELB. De Ombudsman was van mening dat de Commissie de aanstelling van gezinsleden in het kader van projecten als TACIS weliswaar terecht reglementeerde, maar dat het doel van een dergelijke regeling in de toekomst beter zou kunnen worden verwezenlijkt - met waarborgen voor billijkheid en transparantie - door de desbetreffende regels en beginselen vast te stellen en deze naar behoren bekend te maken. In haar reactie gaf de Commissie aan dat zij aanstellingen van gezinsleden van een opdrachtnemer liever van geval tot geval beoordeelt.

Watherstelmaatregelen jegens individuele personen betreft geven vele van de in 2.8.1–2.8.3 genoemde zaken blijk van de bereidheid van de Commissie om zaken te schikken, haar verontschuldigheden aan te bieden voor fouten en corrigerende maatregelen te nemen, met inbegrip van schadeloosstelling *ex gratia*.

In twee van de met name genoemde zaken wees de Commissie echter de voorstellen van de Ombudsman voor minnelijke schikkingen van de hand, evenals latere ontwerpaanbevelingen.

Een derde soortgelijke zaak is 1435/2002/GG. De Ombudsman vestigde de aandacht van de Commissie herhaaldelijk op de bewering van de klager dat er op het Directoraat-generaal (DG) Informatiemaatschappij van de Commissie een intern misverstand was geweest met betrekking tot de beschikbaarheid van een post. Maar de Commissie gaf op dit punt geen commentaar. In het besluit waarbij de zaak werd gesloten met een kritische opmerking, stelde de Ombudsman dat de handelwijze van de Commissie niet in overeenstemming was met de verplichtingen die het Europese recht aan communautaire instellingen oplegt ten aanzien van hun betrekkingen met de Ombudsman en met klagers.

Om een zo hoog mogelijke kwaliteit van de dienstverlening door de instellingen en organen van de Europese Unie aan haar burgers en ingezetenen te waarborgen en hem in staat te stellen zijn taak te vervullen, zou de Ombudsman dankbaar zijn voor initiatieven van het Parlement waardoor de Commissie wordt aangemoedigd om de prima medewerking waarvan zij in de overgrote meerderheid van de zaken in 2004 blijk heeft gegeven, ook in alle toekomstige zaken aan de dag te blijven leggen.

INLEIDING

---

1 SAMENVATTING

---

2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN

---

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

---

4 BETREKKINGEN
MET INSTELLINGEN EN
ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

---

5 BETREKKINGEN
MET OMBUDSMANNEN
EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

---

6 COMMUNICATIE

---

7 BIJLAGEN

---

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

Voor elk van de zaken in dit hoofdstuk is het volledige besluit te vinden via de „index besluiten” op de website van de Europese Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/default.htm>). Het gezochte besluit kan worden gevonden met behulp van het zaaknummer dat bij de titel van elke samenvatting in dit hoofdstuk wordt vermeld. Volledige besluiten worden op de website gepubliceerd in het Engels en in de taal van de klager als dat een andere taal is. Een papieren versie van het volledige besluit, zoals dat ook op de website staat, kan op het kantoor van de Europese Ombudsman worden opgevraagd.

In het tweede halfjaar van 2005 wordt de volledige tekst van besluiten in de in dit hoofdstuk opgenomen zaken in elektronische vorm op de website van de Ombudsman geplaatst, en wel in het Engels, het Frans en het Duits. Deze besluiten zullen dan toegankelijk zijn via de rubriek „Jaarlijkse verslagen” van de website (<http://www.euro-ombudsman.eu.int/report/nl/default.htm>). Ook van deze documenten kan een gedrukt exemplaar of een CD-ROM op het kantoor van de Europese Ombudsman worden opgevraagd.

3.1 ZAKEN WAARIN GEEN WANBEHEER IS VASTGESTELD

3.1.1 Europees Parlement

REGELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT BETREFFENDE STAGES

Samenvatting van het besluit inzake klacht 821/2003/JMA tegen het Europees Parlement

Een Spaanse burger klaagde bij de Ombudsman nadat zijn aanvraag voor een stage bij het Europees Parlement was afgewezen. Hij stelde dat (i) het besluit van het Europees Parlement om zijn aanvraag voor een stage af te wijzen niet met voldoende redenen omkleed was; (ii) de procedure voor de selectie van stagiairs door het Europees Parlement dubbelzinnig is en geen beroepsmogelijkheden omvat; en (iii) de weigering van het Parlement - om redenen van gegevensbescherming - om toegang te geven tot de lijst van geselecteerde stagiairs niet past bij een algemene sollicitatieprocedure.

Ten aanzien van de selectieprocedure voerde het Parlement aan dat zijn diensten, conform de criteria van artikel 6, lid 3 van de regeling betreffende stages en studiebezoeken bij het Europees Parlement van 18 december 2002, alle aanvragen had beoordeeld op basis van merites, huidige behoefte en beschikbaarheid. Bij het selecteren van kandidaten streeft ieder Directoraat-generaal ernaar de uit te voeren taken aan te laten sluiten bij de specifieke vaardigheden van de sollicitanten, zodat de geselecteerde stagiairs zo nuttig mogelijke ervaringen kunnen opdoen.

Het Parlement herinnerde er tevens aan dat de bepalingen van de regeling betreffende stages en studiebezoeken bij het Europees Parlement betrekking hebben op alle aspecten van de selectie van stagiairs, met inbegrip van de mogelijkheid van beroep. De algemene voorwaarden voor de toelating worden duidelijk uiteengezet in artikel 5 van de regeling, de toelatingsprocedure wordt beschreven in artikel 6, en de regels met betrekking tot geschillen zijn vervat in artikel 24. Volgens het Parlement is de procedure duidelijk en ondubbelzinnig.

Het Parlement oordeelde bovendien dat de lijst van geselecteerde stagiairs niet openbaar kan worden gemaakt op grond van de in artikel 4, lid 1, onder b) van Verordening 1049/2001⁹ gemaakte uitzondering, die bepaalt dat de toegang tot een document moet worden geweigerd indien de openbaarmaking zou leiden tot ondermijning van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de integriteit van het individu.

Gezien de antwoorden van het Parlement op de brieven van klager en de in de loop van het onderzoek gegeven uitleg concludeerde de Ombudsman dat er geen sprake van wanbeheer was geweest. Hij maakte echter wel de volgende aanvullende opmerkingen:

In het belang van een doeltreffende communicatie met de burger zou het Parlement kunnen overwegen in zijn regeling uitdrukkelijk te vermelden dat de criteria waarop de aanvragen voor stages worden beoordeeld, ook de huidige behoeften van de dienst omvatten.

De Ombudsman is van oordeel dat het Europees Parlement zou moeten overwegen of het zijn regeling betreffende stages en studiebezoeken moet herzien en een bepaling zou moeten opnemen volgens welke de lijst van personen die een aanbod voor een stage aanvaarden, een openbaar document is. Een dergelijke maatregel zou de aanvragers van stages duidelijkheid verschaffen en zou voor de toekomst de wettelijke status van de lijst vastleggen.

Aanvullende opmerking

Omdat het besluit in deze zaak zowel het toepassingsgebied betrof van Verordening 45/2001¹⁰ betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens, als de relatie van die verordening met Verordening 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, heeft de Ombudsman een afschrift van het besluit ter informatie toegezonden aan de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming. In zijn reactie merkte de Toezichthouder voor gegevensbescherming op dat deze zaak een illustratie vormde van potentiële spanningen tussen transparantie en gegevensbescherming. Hij betuigde opnieuw zijn steun aan de pragmatische benadering waarvoor de Ombudsman in dergelijke gevallen kiest.

PENSIOENREGELING VOOR LEDEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Samenvatting van besluit inzake klacht 907/2003/ELB tegen het Europees Parlement

Klager, een Franse burger, was van 1984 tot 1989 lid van het Europees Parlement en kwam bij het bereiken van de leeftijd van 55 jaar in aanmerking voor een pensioen. In 1995 werd voor aanvragen om voor de pensioenregeling in aanmerking te komen een termijn van zes maanden ingevoerd. Op 6 augustus 2002 informeerde het Europees Parlement klager over deze nieuwe bepaling. Op 29 september 2002 deed hij een aanvraag om tot de pensioenregeling te worden toegelaten. Hij kreeg pensioenrechten met ingang van oktober 2002.

Klager beweerde dat het Europees Parlement had verzuimd hem behoorlijk te informeren over de regels van de pensioenregeling en claimde toekenning van pensioenrechten met ingang van november 1998, de maand waarin hij de leeftijd van 55 jaar bereikte.

In zijn standpunt zette het Parlement uiteen dat de brieven die het aan de hem bekende adressen van klager zond, alle werden geretourneerd. Het Franse nationale parlement kon geen informatie geven over het adres van klager en onderzoek op internet bood evenmin soelaas. Toen het Parlement bij

⁹ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

¹⁰ Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

toeval achter het adres van klager kwam, werd hij benaderd en werd hem een brief toegezonden met de in te vullen stukken.

De Ombudsman stelde vast dat op drie door het Europees Parlement aan klager gezonden brieven de adressen stonden die klager had opgegeven toen hij het Parlement verliet. De Ombudsman leidde uit de door klager en het Parlement gepresenteerde feiten af dat klager het Parlement niet op de hoogte had gebracht van een adreswijziging die plaatsvond nadat hij het Parlement in 1989 had verlaten. De Ombudsman merkte op dat de geboorte van de dochter van klager en zijn huwelijk met een ambtenaar van het Europees Parlement wel bij het Parlement waren gemeld en dat er regelmatig contact over de gezinstoelagen was geweest. De Ombudsman stelde echter ook vast dat er twee verschillende diensten van het Europees Parlement verantwoordelijk waren voor respectievelijk de gezinstoelagen voor ambtenaren en de pensioenrechten van leden van het EP. De Ombudsman vond niet dat er enige reden was waarom de dienst die verantwoordelijk was voor de gezinstoelagen zou moeten weten dat een andere dienst van het Parlement belang zou kunnen hebben bij de actuele adresgegevens van klager. Evenmin waren er aanwijzingen dat de dienst die zich bezighield met de pensioenrechten van voormalige leden van het EP had moeten weten dat de voor de gezinstoelagen verantwoordelijke dienst contact onderhield met klager.

De Ombudsman was van oordeel dat het Europees Parlement voldoende pogingen had ondernomen om klager te benaderen met informatie over de pensioenregeling en concludeerde daarom dat er in deze zaak geen sprake van wanbeheer was geweest.

3.1.2 Raad van de Europese Unie

BENOEMING VAN LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN DE EUROPESE AUTORITEIT VOOR VOEDSELVEILIGHEID

Samenvatting van besluit inzake klacht 2126/2003/PB tegen de Raad van de Europese Unie

Na de voedselschandalen van de jaren negentig besloot de Europese Unie tot de oprichting van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EAV), die werd ingesteld bij Verordening 178/2002¹¹. Artikel 24 van die verordening bepaalt dat de EAV wordt geleid door een raad van bestuur bestaande uit 14 leden, die door de Raad in overleg met het Europees Parlement worden benoemd op basis van een door de Commissie opgestelde lijst. De leden van de raad van bestuur dienen te worden benoemd met het oog op waarborging van de hoogste graad van bekwaamheid, een uitgebreide deskundigheid en, met inachtneming daarvan, een zo breed mogelijke geografische spreiding in de Unie. Op 15 juli 2002 benoemde de Raad de leden van de huidige raad van bestuur.

De klacht werd ingediend door de Europese consumentenorganisatie / *Bureau Européen des Unions de Consommateurs* (BEUC), die stelde dat de Raad een buitensporig aantal ambtenaren van nationale overheden had benoemd. Zij meende tevens dat de kandidaten waren benoemd op grond van nationaliteit en niet van bekwaamheid.

De Raad stelde dat ervaring in de publieke sector zeker niet irrelevant was voor het besturen van een Europese onafhankelijke publieke autoriteit, vooral omdat deze autoriteit met de lidstaten moet samenwerken. Ervaring in het openbaar bestuur werd in Verordening 178/2002 ook uitdrukkelijk vermeld als relevant criterium. Daarnaast beschikten de benoemde leden over een zeer breed scala

¹¹

Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden, PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1.

van professionele deskundigheid. Daarom was de Raad van mening dat klager geen geval van wanbeheer had aangetoond.

De Ombudsman merkte op dat de benoemingsprocedure in dit geval een grote beoordelingsvrijheid aan de Raad liet, en dat een beoordeling door de Ombudsman van de uitoefening van die vrijheid zich noodzakelijkerwijs beperkt tot het beantwoorden van de vraag of er procedurefouten zijn gemaakt of kennelijke beoordelingsfouten aan het besluit kleven. De Ombudsman concludeerde dat er in dit geval geen aanwijzingen waren voor dergelijke fouten.

TOEGANG TOT ADVIEZEN VAN DE JURIDISCHE DIENST

Samenvatting van besluit inzake klacht 2371/2003/GG tegen de Raad van de Europese Unie

De Raad weigerde het publiek toegang te verlenen tot een advies van zijn juridische dienst, zich beroepend op de uitzondering met betrekking tot juridisch advies van artikel 4, lid 2, tweede streepje van Verordening 1049/2001¹². Klager, een onderzoeker aan de Universiteit van München, maakte bezwaar tegen deze weigering. Hij stelde dat de uitzondering hier niet van toepassing was.

Volgens de Raad zouden de juridische adviezen van zijn juridische dienst in geval van openbaarmaking kunnen worden gebruikt voor het aanhangig maken van juridische procedures tegen handelingen van de Raad. De daaruit voortvloeiende onzekerheid ten aanzien van de rechtsgeldigheid van wetgevende handelingen zou schadelijk kunnen zijn voor het openbaar belang. Naar de mening van de Raad was de enige mogelijke interpretatie van de uitzonderingsbepaling dat deze betrekking heeft op alle documenten die een juridisch advies bevatten, en vormde het academische belang dat klager had bij openbaarmaking geen hoger openbaar belang.

De Ombudsman herinnerde eraan dat hij in een speciaal verslag aan het Europees Parlement (1542/2000/(PB)SM, 12 december 2002), reeds had gesteld dat juridische adviezen in verband met mogelijke toekomstige gerechtelijke procedures vergelijkbaar zijn met de communicatie tussen een advocaat en een cliënt. Daarom zijn dergelijke adviezen normaal gesproken vrijgesteld van openbaarmaking op grond van artikel 4, lid 2 van Verordening 1049/2001. Daarentegen moeten adviezen met betrekking tot ontwerpwetgeving normaal gesproken wel aan het publiek beschikbaar worden gesteld wanneer het wetgevingsproces eenmaal is afgerond. Dit type advies is alleen vrijgesteld van openbaarmaking als de instelling kan aantonen dat openbaarmaking haar besluitvormingsproces ernstig zou ondermijnen en dat er geen hoger openbaar belang is dat openbaarmaking gebiedt.

Wat het onderhavige geval betreft merkte de Ombudsman op dat de Raad niet had betoogd dat het juridische advies was opgesteld in verband met mogelijke toekomstige gerechtelijke procedures. Evenmin had de Raad aangevoerd dat het advies was opgesteld in verband met een wetgevingshandeling. Daarom deed de Ombudsman een ontwerpaanbeveling waarin hij de Raad verzocht om herziening van zijn besluit om de toegang te weigeren.

In zijn omstandig advies stelde de Raad dat de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman de uitzonderingsbepaling volledig leek uit te hollen. Volgens de Raad bevatte die geen wettelijke aanknopingspunten voor een onderverdeling van juridische adviezen in verschillende categorieën, was deze kunstmatig en werd daarbij geen rekening gehouden met het doel van dergelijke adviezen.

Op 23 november 2004 wees het Gerecht van eerste aanleg arrest in zaak T-84/03 (*Turco tegen de Raad*). In dit arrest kwam het Gerecht tot de conclusie dat de Raad gerechtigd was de toegang tot juridische adviezen van zijn juridische dienst te weigeren (vgl. met name de paragrafen 62 en 74 van het

¹²

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

arrest). In het licht van dit arrest, en na klager gelegenheid voor opmerkingen te hebben gegeven, sloot de Ombudsman de zaak af met de bevinding dat er geen sprake was van wanbeheer.

3.1.3 Europese Commissie

UITSLUITING VAN EEN INFORMATIEMAATSCHAPPIJ-PROJECT

Samenvatting van besluit inzake klacht 1876/2002/OV tegen de Europese Commissie

Een Nederlandse onderneming van consultants was uitgenodigd om toe te treden tot een consortium voor een project in het kader van het vijfde programma Informatiemaatschappijtechnologieën, beheerd door het Directoraat-generaal Informatiemaatschappij van de Commissie. Na aanvankelijk positief te hebben beslist over de deelname van dit bedrijf aan het project, vroeg de Commissie het bedrijf vervolgens om aanvullende financiële zekerheden. Het bedrijf voldeed aan dit verzoek, maar nadat de Commissie zeveneneenhalve maand lang de financiële gegevens van het bedrijf tot haar beschikking had gehad, besloot zij ten slotte dat het bedrijf niet aan het consortium zou kunnen deelnemen. Dit besluit viel één werkdag voor de datum die door de Commissie was voorzien voor de ondertekening van de overeenkomst.

Op 30 oktober 2002 diende het bedrijf een klacht in bij de Europese Ombudsman en eiste zij van de Commissie een schadevergoeding van 96.000 euro. De gevorderde schadevergoeding betrof inkomstenderving, de kosten van een vliegtuigticket voor een geannuleerde vergadering, koerierskosten, telefoonkosten en de tijd die was besteed aan de voorbereiding van het dossier.

In haar standpunt over de klacht betoogde de Commissie dat alle belangrijke vertragingen in de onderhandelingen te wijten waren aan het feit dat de Commissie het consortium uitstel had gegeven voor het overleggen van de vereiste juridische documenten, inclusief documenten van klager. Verder merkte de Commissie op dat klager had verzuimd de financiële stukken te overleggen die van opdrachtnemers worden verlangd, zoals balansen en winst- en verliesrekeningen voor bepaalde jaren, waarmee kon worden aangetoond dat klager over de voor de uitvoering van het project benodigde middelen beschikte.

De Ombudsman onderzocht de in de loop van het onderzoek ter tafel gekomen stukken grondig. Hij concludeerde dat het feit dat de Commissie klager had gevraagd om met aanvullende financiële informatie te komen, terwijl zij reeds zeveneneenhalve maand lang precies wist welke informatie reeds was verschaft, een onredelijke vertraging en daarmee een geval van wanbeheer was. Daarom stelde de Ombudsman in juni 2003 aan de Commissie een minnelijke schikking voor. Hij stelde voor dat de Commissie een passend bedrag als schadevergoeding zou betalen. In haar tweede standpunt overlegde de Commissie geen nieuwe stukken ter staving van de bewering dat zij tijdens de door klager genoemde periode van zeveneneenhalve maand contact zou hebben gehad met de coördinator van het project of met klager zelf. Daarom herhaalde de Ombudsman in november 2003 in een brief aan de Commissie zijn voorstel voor een minnelijke schikking.

In haar standpunt inzake dit tweede voorstel zond de Commissie nieuwe bewijsstukken toe, namelijk twee e-mails. Uit die e-mails bleek dat de Commissie tijdens de genoemde periode van zeveneneenhalve maand inderdaad tweemaal contact met de coördinator van het project had opgenomen met een verzoek om aanvullende financiële informatie, die nodig was om de overeenkomst af te ronden. In zijn besluit van 17 juni 2004 stelde de Ombudsman dat gezien dit nieuwe bewijs zijn eerdere voorlopige bevinding van wanbeheer niet staande kon worden gehouden en dat de zaak moest worden afgesloten met de bevinding dat er geen sprake was van wanbeheer.

De Ombudsman maakte echter wel de aanvullende opmerking dat hij hoopte dat de Commissie in de toekomst ondersteunende documenten zou voegen bij haar aanvankelijke standpunt inzake een klacht.

Aanvullende opmerking

Bij schrijven van 31 augustus 2004 liet de Commissie de Ombudsman weten dat het onlangs door haar ingevoerde elektronische systeem voor documentenbeheer zou zorgen voor een efficiënter beheer van alle ondersteunende stukken met betrekking tot een zaak. In het bijzonder zouden de extra functies van het elektronische postregistratiesysteem het voor gebruikers mogelijk maken om hun e-mails tegelijkertijd te registreren en te bewaren. Hierdoor zou de Commissie kunnen voldoen aan het verzoek van de Ombudsman en zou zij de Ombudsman beter kunnen helpen de klachten van burgers op tijd en zo efficiënt mogelijk af te handelen.

OMZETTING VAN VERZEKERINGSRICHTLIJNEN IN GRIEKSE WETGEVING

Samenvatting van besluit inzake klacht 841/2003/(FA)OV tegen de Europese Commissie

De Griekse verzekeringsmaatschappij Intersalonika bood naast andere diensten ook vervoermiddelen ten behoeve van patiënten aan. De maatschappij beklagde zich in 2001 bij de Commissie, omdat haar ambulances en helicopters geen toestemming kregen voor het vervoer van patiënten en wel op grond van het exclusieve recht van het Griekse Nationaal centrum voor spoedeisende hulp (EKAB) om dit type hulp te bieden. De maatschappij voerde aan dat de Griekse autoriteiten de Richtlijnen 84/641/EEG¹³ (de „richtlijn hulpverlening op reis”) en 92/49/EEG¹⁴ niet correct hadden omgezet. De Commissie deelde klager mee dat er een inbreukprocedure overeenkomstig artikel 226¹⁵ van het EG-Verdrag tegen Griekenland was gestart, maar dat die inbreukprocedure zou worden ingetrokken, omdat het Griekse recht inmiddels was gewijzigd.

In april 2003 diende klager een klacht in bij de Europese Ombudsman. Daarin werd beweerd dat de Commissie had verzuimd te zorgen voor een correcte omzetting van de verzekeringsrichtlijnen in Griekse nationale wetgeving, met name ten aanzien van Griekse verzekeringsmaatschappijen die in Griekenland actief zijn, in vergelijking met maatschappijen uit andere lidstaten. Klager stelde tevens dat de Commissie in haar reactie van november 2001 had erkend dat er aan Air Intersalonika geen beperkingen mochten worden opgelegd. De Commissie had gesteld dat het „gerechtvaardigd leek bij de Griekse autoriteiten te informeren waarom zij de aanvraag van Air Intersalonika voor een bedrijfsvergunning niet hadden ingewilligd”.

In haar standpunt inzake de klacht stelde de Commissie dat er, nu de inbreukprocedure in maart 2002 was ingetrokken, geen verdere belemmeringen leken te zijn voor bijstandsverzekeringsmaatschappijen. Daarnaast stelde de Commissie dat de verzekeringsrichtlijnen voorzien in een minimumregeling, waarbij het de lidstaten vrijstaat strengere bepalingen in te voeren voor bedrijven die door hun eigen instanties worden goedgekeurd.

In zijn besluit concludeerde de Ombudsman dat de Commissie in haar reactie op de brief van klager over de weigering van vergunningen een nuttige uiteenzetting over het toepasselijke wettelijk

¹³ Richtlijn 84/641/EEG van de Raad van 10 december 1984 houdende wijziging, inzonderheid wat de hulpverlening op reis betreft, van de eerste Richtlijn (73/239/EEG) tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de toegang tot het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche, en de uitoefening daarvan, PB L 339 van 27.12.1984, blz. 21.

¹⁴ Richtlijn 92/49/EEG van de Raad van 18 juni 1992 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche, en houdende wijziging van de Richtlijnen 73/239/EEG en 88/357/EEG (derde richtlijn schadeverzekering), PB L 228 van 11.8.1992, blz. 1.

¹⁵ Artikel 226 van het EG-Verdrag verleent de Commissie de bevoegdheid om een procedure aanhangig te maken tegen een lidstaat op grond van inbreuken op het Gemeenschapsrecht. Iedereen kan bij de Commissie een klacht (een „artikel-226-klacht”) indienen tegen een lidstaat met betrekking tot een overheidshandeling of een bestuurlijke praktijk die hij of zij onverenigbaar acht met het Gemeenschapsrecht.

kader had gegeven. Wat betreft het door klager geciteerde gedeelte van het antwoord, merkte de Ombudsman op dat de Commissie waarschijnlijk dacht dat ook dit een nuttige opmerking was. Zij had uiteengezet wat klager zou kunnen doen, in plaats van te beloven wat de Commissie zelf zou gaan doen; klager bleek deze uitdrukking evenwel ten onrechte zo te hebben geïnterpreteerd dat de Commissie zelf onderzoek zou doen. Hoewel de Ombudsman het betreurenswaardig vond dat de Commissie geen nauwkeuriger formulering had gebruikt, werd hier geen geval van wanbeheer vastgesteld.

In mei 2004 zond klager een brief aan de Ombudsman, waarin hij hem bedankte voor zijn besluit, waardoor hem duidelijk was geworden hoe de Commissie zijn zaak had behandeld en zijn aandacht was gevestigd op de mogelijkheden die hem openstonden voor nadere stappen ten aanzien van de desbetreffende aangelegenheid.

PORTUGESE WETGEVING INZAKE STIERENGEVECHTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 849/2003/JMA tegen de Europese Commissie

In september 2002 werd tegen de Portugese autoriteiten een officiële klacht ingediend bij de Europese Commissie. De klacht betrof recent ingevoerde Portugese wetgeving waarbij het Spaanse type stierengevechten werd gelegaliseerd; in dat type stierengevecht wordt de stier aan het eind van het spektakel gedood.

Klager ontving daarop een mededeling van het Directoraat-generaal Gezondheid en consumentenbescherming, waarin hem werd medegedeeld dat de Commissie voornemens was de zaak te sluiten, omdat er onvoldoende rechtsgrond aanwezig zou zijn om een inbreukprocedure tegen de Portugese autoriteiten te starten.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht beweerde klager dat het besluit van de Commissie om de behandeling van zijn klacht af te sluiten onvoldoende in overeenstemming was met de bestaande Europese regels, met name Richtlijn 93/119/EG¹⁶ inzake de bescherming van dieren bij het slachten of doden.

De Commissie betoogde dat zij een grondig onderzoek naar de klacht had uitgevoerd. Op basis van dat onderzoek had zij geconcludeerd dat de beweringen van klager niet zodanig waren gefundeerd dat de Commissie op grond van artikel 226¹⁷ van het EG-Verdrag een inbreukprocedure tegen Portugal zou kunnen starten. Zij uitte ernstige twijfels aangaande de vraag of Protocol 33 bij het Verdrag, betreffende de bescherming en het welzijn van dieren, eigenlijk wel van toepassing is op stierengevechten, omdat deze als spektakel of amusement buiten het toepassingsgebied van het in dat protocol genoemde beleid vallen. Daarnaast merkte de Commissie op dat Richtlijn 93/119/EG van de Raad niet van toepassing is op dieren die tijdens culturele of sportieve evenementen worden gedood.

De Ombudsman stelde dat het besluit van de Commissie om geen inbreukprocedure te beginnen en daarmee de behandeling van de door klager ingediende officiële klacht af te sluiten, inhoudelijk gezien redelijk leek.

De Ombudsman stelde echter vast dat de brief van de Commissie aan klager, waarin zij te kennen gaf voornemens te zijn de zaak te sluiten, hem geen gelegenheid voor opmerkingen had geboden. De Ombudsman herinnerde aan de mededeling van de Commissie inzake de betrekkingen met „artikel-

¹⁶ Richtlijn 93/119/EG van de Raad van 22 december 1993 inzake de bescherming van dieren bij het slachten of doden, PB L 340 van 31.12.1993, blz. 21.

¹⁷ Artikel 226 van het EG-Verdrag verleent de Commissie de bevoegdheid om een procedure aanhangig te maken tegen een lidstaat op grond van inbreuken op het Gemeenschapsrecht. Iedereen kan bij de Commissie een klacht (een „artikel-226-klacht”) indienen tegen een lidstaat met betrekking tot een overheidshandeling of een bestuurlijke praktijk die hij of zij onverenigbaar acht met het Gemeenschapsrecht.

BESLUITEN NA
EEN ONDERZOEK

226-klagers¹⁸. In deze mededeling wordt bepaald dat de Commissie, wanneer zij voornemens is voor te stellen dat een klacht wordt geseponereerd, dit vooraf aan klager mededeelt in de vorm van een brief, waarin de redenen voor dit voorstel tot seponering worden vermeld en waarin klager wordt uitgenodigd binnen een termijn van vier weken eventuele opmerkingen in te dienen. In haar standpunt betreurde de Commissie dat zij dit had nagelaten, verontschuldigde zij zich en nodigde zij klager uit desgewenst eventueel nadere opmerkingen te maken.

TOEGANG TOT EEN ONTWERPVERKLARING VAN HET GEMENGD COMITÉ VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

Samenvatting van besluit inzake klacht 900/2003/(IJH)TN tegen de Europese Commissie

De „Polyelectrolyte Producers Group” diende een klacht in over de afwijzing door de Commissie van een confirmatief verzoek als bedoeld in Verordening 1049/2001¹⁹ voor toegang tot een ontwerpverklaring van het Gemengd Comité van de EER (Europese Economische Ruimte) inzake de EER-Overeenkomst.

Klager beweerde het volgende: de rechtsgrondslag voor de afwijzing door de Commissie, namelijk het derde streepje van artikel 4, lid 1, onder a) van de verordening over de mogelijke ondermijning van de bescherming van het openbaar belang wat betreft de internationale betrekkingen, was niet in overeenstemming met de onderliggende redenering van het secretariaat van de EVA (Europese Vrijhandelsassociatie), die stelde op artikel 4, lid 3, over de mogelijke ondermijning van het besluitvormingsproces van de instelling; de Commissie had niet duidelijk gemaakt hoe de openbaarmaking van het document zou kunnen leiden tot een ernstige ondermijning van het onderhandelingsproces of de besluitvormingsprocedure met betrekking tot de EER-Overeenkomst; zij had verzuimd klager mee te delen dat een exemplaar van het document bij de derde partij waarvan het afkomstig was moest worden opgevraagd; zij had een onjuiste afweging gemaakt van de betrokken belangen en misbruik van haar rechten gemaakt; de Commissie stelde ten onrechte dat het document afkomstig was van het EVA-secretariaat; indien het inderdaad van het EVA-secretariaat afkomstig was, bestond er een belangenconflict voor wat betreft het besluit inzake het verzoek om toegang, aangezien het EVA-secretariaat betrokken was bij procedures met betrekking tot de geldigheid van afwijkingen van desbetreffende Gemeenschapswetgeving; en ten slotte had de Commissie het recht van klager op verweer geschonden.

De Commissie deed aan de Ombudsman een uitvoerige reactie op alle beweringen toekomen, welke door de Ombudsman grondig werden geanalyseerd. Hij merkte op dat de door het EVA-secretariaat aangevoerde redenen weliswaar leken op de formulering van artikel 4, lid 3, maar dat dit niet strijdig leek met de rechtsgrondslag waarop de Commissie zich beriep. De Ombudsman stelde niet vast dat er een bepaling of beginsel was op grond waarvan een instelling verplicht zou zijn de aanvrager mee te delen dat hij zich met zijn verzoek om toegang tot de auteur zou moeten wenden. Hij stelde geen misbruik van rechten vast en merkte in dit kader op dat de Gemeenschapswetgever heeft vastgelegd dat in zaken waarin openbaarmaking van een document zou leiden tot ondermijning van het openbaar belang wat betreft de internationale betrekkingen, dat laatstgenoemde belang zwaarder weegt dan ieder ander openbaar belang bij openbaarmaking van dat document. De Ombudsman was van oordeel dat de verklaringen van de Commissie over het auteurschap verenigbaar waren met het wettelijke kader van de EER-Overeenkomst. Hij vond geen aanwijzingen op basis waarvan zou kunnen worden beweerd dat het besluit van de Commissie niet onpartijdig was; ten slotte stelde hij ook niet vast dat er een bepaling of beginsel was op grond waarvan de Commissie aan klager gelegenheid had moeten geven zijn standpunt over een besluit van het Gemengd Comité van de EER kenbaar te maken.

¹⁸ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Europese Ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht (COM(2002) 141 def); PB C 244 van 10.10.2002, blz. 5.

¹⁹ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

Omdat artikel 4, lid 1, geen mogelijkheid biedt om een hoger openbaar belang bij openbaarmaking in te roepen, beklemtoonde de Ombudsman dat het van groot belang is dat instellingen die zich op dit artikel beroepen, duidelijk aangeven om welke redenen de uitzondering van toepassing is. De Ombudsman was van oordeel dat de Commissie dit ook inderdaad had gedaan.

In het licht van de bovenstaande analyse sloot de Ombudsman de zaak met de bevinding dat er geen sprake was van wanbeheer.

TOEGANG TOT ONDERHANDELINGSSTUKKEN VAN DE WERELDHANDELSORGANISATIE

Samenvatting van besluit inzake klacht 1286/2003/JMA tegen de Europese Commissie

In februari 2003 verzocht „Friends of the Earth“ (FoE) het Secretariaat-generaal van de Commissie schriftelijk om toegang tot een aantal documenten met betrekking tot de lopende onderhandelingen van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) inzake de handel in diensten overeenkomstig de ontwikkelingsagenda van Doha.

In april 2003 weigerde de Commissie toegang te verlenen, omdat volgens haar openbaarmaking van de gevraagde documenten zou leiden tot ondermijning van het openbaar belang wat betreft de internationale betrekkingen, zoals bepaald in artikel 4, lid 1, onder a) van Verordening 1049/2001²⁰.

In haar bij de Ombudsman ingediende klacht stelde FoE dat de Commissie (i) niet had aangetoond dat openbaarmaking zou leiden tot ondermijning van de bescherming van het openbaar belang, (ii) de aard van de onderhandelingen onvoldoende duidelijk had gemaakt, en (iii) de in het geding zijnde belangen niet goed had afgewogen.

In haar standpunt inzake de klacht oordeelde de Commissie dat zij het verzoek van klager om toegang tot de documenten zowel in het initiële als in het confirmatieve stadium adequaat had behandeld. De instelling was van mening dat haar diensten het begrip openbaar belang wat betreft de internationale betrekkingen juridisch niet verkeerd hadden uitgelegd, en dat die interpretatie in deze zaak juist was toegepast.

In zijn besluit erkende de Ombudsman dat de normale gang van zaken bij de onderhandelingen binnen de WTO vanouds bestond in een vertrouwelijke uitwisseling van bod en tegenbod tussen de onderhandelende partijen. In een dergelijke context was openbaarmaking van dergelijke documenten aan derden uitgesloten, omdat dat het proces kon verstoren. De Ombudsman oordeelde daarom dat niet kon worden geconcludeerd dat de Commissie een onredelijke beoordeling had gemaakt door te besluiten dat openbaarmaking van de desbetreffende documenten zou kunnen leiden tot ondermijning van het openbaar belang wat betreft de internationale betrekkingen. De Ombudsman stelde vast dat de Gemeenschapswetgever heeft vastgelegd dat, in zaken waarin openbaarmaking van een document zou leiden tot ondermijning van het openbaar belang wat betreft de internationale betrekkingen, dat laatstgenoemde belang zwaarder weegt dan ieder ander openbaar belang bij openbaarmaking van dat document. Daarom achtte de Ombudsman het argument van klager dat de Commissie geen goede afweging zou hebben gemaakt van de in het geding zijnde belangen, niet houdbaar.

Hoewel de Ombudsman geen wanbeheer van de zijde van de Commissie vaststelde, maakte hij niettemin een aanvullende opmerking. Naar zijn oordeel waren de beperkingen die wegens de aard van de onderhandelingen binnen de WTO aan de toegang door het publiek werden gesteld, weliswaar wettelijk gezien aanvaardbaar, maar moest de Commissie niettemin rekening houden met de door vele burgers gekoesterde verwachting dat er op dit belangrijke beleidsterrein sprake zou zijn van meer transparantie en openheid, met name nu het belang van transparantie ook wordt erkend in de richtlijnen en procedures voor de onderhandelingen over de handel in diensten van

²⁰

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

de WTO. Transparantie kan niet worden bereikt wanneer de toegang van het publiek tot informatie geheel wordt uitgesloten. De Ombudsman merkte daarom op dat het voor de Commissie raadzaam zou zijn aanvullende middelen in overweging te nemen waarmee deze onderhandelingen voor de burgers opener en transparanter zouden kunnen worden gemaakt, en zo de toegang van het publiek tot de informatieuitwisseling tussen partijen gemakkelijker zou kunnen worden gemaakt.

TOEGANG TOT EEN VERSLAG VAN HET VOEDSEL- EN VETERINAIR BUREAU OVER ROEMENIË

Samenvatting van besluit inzake klacht 1304/2003/(ADB)PB tegen de Europese Commissie

Klaagster, oprichtster van een Duitse organisatie voor dierenrechten, vroeg toegang tot een inspectieverslag van een bezoek van het Voedsel- en Veterinair Bureau van de Commissie aan Roemenië. De Commissie verleende haar toegang tot die onderdelen van het inspectieverslag die betrekking hadden op exportcontroles, maar weigerde toegang te geven tot die onderdelen die verband hielden met de toetredingsonderhandelingen tussen Roemenië en de EU. De Commissie baseerde haar afwijzing op het derde streepje (internationale betrekkingen) van artikel 4, lid 1, onder a) van Verordening 1049/2001²¹.

Klaagster wendde zich tot de Ombudsman, waarbij zij stelde dat de Commissie haar ten onrechte de toegang tot het volledige inspectieverslag had geweigerd. Zij betoogde dat de missie in feite vooral betrekking had gehad op „export“-aangelegenheden en dat „export“-rapporten altijd waren gepubliceerd.

De Commissie handhaafde haar weigering om toegang te geven tot die onderdelen van het inspectieverslag die te maken hadden met toetredingsaangelegenheden. Zij stelde dat de missie naar Roemenië op vrijwillige basis was uitgevoerd met de afspraak dat de resulterende verslagen niet zouden worden gepubliceerd. Openbaarmaking van de bevindingen over de door Roemenië geboekte vooruitgang op het vlak van conformiteit met de EU-normen inzake voedselveiligheid en dierenwelzijn zou belemmerend werken op de toetredingsonderhandelingen en zou zeer schadelijk zijn voor de betrekkingen van de Commissie met de Roemeense autoriteiten. Openbaarmaking zou namelijk ernstig gevaar opleveren voor de bereidheid van die autoriteiten om met dergelijke controles akkoord te gaan en hun medewerking aan de Commissie te geven. Daarnaast zou openbaarmaking ook nog contraproductief kunnen zijn, omdat het een belemmering zou kunnen vormen voor toekomstige bezoeken van het Voedsel- en Veterinair Bureau in de aanloop naar de toetreding.

De Ombudsman stelde vast dat de Commissie zich terecht had beroepen op de desbetreffende uitzondering om de toegang tot bepaalde onderdelen van het inspectieverslag te weigeren. De Ombudsman maakte ook een aanvullende opmerking. Hij stelde dat het voor de toekomst nuttig zou zijn om de niet-vertrouwelijke informatie zo veel mogelijk gescheiden van de vertrouwelijke informatie op te slaan. Hierdoor zou met name de plicht om gedeeltelijke toegang tot documenten te verlenen, eenvoudiger kunnen worden uitgevoerd.

Aanvullende opmerking

De Commissie deelde de Ombudsman vervolgens mee dat de uitvoering van Verordening 1049/2001 inderdaad had geleid tot een duidelijker scheiding van vertrouwelijke en niet-vertrouwelijke documenten, met name bij die afdelingen die veelvuldig verzoeken om toegang tot hun documenten ontvangen. De Commissie stelde dat haar Voedsel- en Veterinair Bureau de verslagen van de twee soorten missies die het in kandidaat-landen uitvoert, in de meeste gevallen reeds gescheiden houdt. Verslagen van exportgerelateerde controles worden gewoonlijk op internet gepubliceerd, terwijl de verslagen van missies in verband met de uitbreiding vertrouwelijk blijven. Waar echter in het

²¹

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

kader van een missie in verband met de uitbreiding problemen worden vastgesteld in verband met goedgekeurde exportsectoren, wordt over deze problemen een afzonderlijk verslag opgesteld dat eveneens op internet wordt gepubliceerd.

TOEGANG TOT EEN INSPECTIEVERSLAG VAN HET EUROPEES SOCIAAL FONDS

Samenvatting van besluit inzake klacht 1481/2003/OV tegen de Europese Commissie

Een Belgische vereniging zonder winstoogmerk deed op grond van Verordening 1049/2001²² een verzoek aan de Commissie om toegang tot alle documenten in verband met een inspectie met betrekking tot prioriteit 3 van het programma voor Doelstelling 3 in het kader van het Europees Sociaal Fonds (ESF) in het Vlaamse gewest. De Commissie weigerde op grond van artikel 4, lid 2, derde streepje van de verordening toegang te geven tot de gevraagde documenten, omdat het hier ging om een inspectieverslag over het gebruik van EU-middelen voor een project waarover een geschil bestond met een lidstaat. Het door klager ingediende confirmatieve verzoek werd eveneens afgewezen door het Secretariaat-generaal van de Commissie, dat concludeerde dat er geen hoger openbaar belang bestond bij openbaarmaking van het gevraagde document, aangezien het belang van klager een privébelang was en geen openbaar belang.

In juli 2003 diende klager een klacht in bij de Europese Ombudsman en eiste klager dat de Commissie toegang zou verlenen tot het gevraagde stuk.

In haar standpunt inzake de klacht merkte de Commissie op dat klager de uittreksels van het inspectieverslag over zijn eigen project reeds had ontvangen. De gedeelten van het verslag die aan klager niet openbaar werden gemaakt, waren niet relevant voor het door klager uitgevoerde project, omdat die gedeelten betrekking hadden op de overige gecontroleerde projecten en het centrale beheer door het Vlaamse ESF-agentschap. Wat betreft de redenen voor de weigering van volledige toegang stelde de Commissie dat openbaarmaking van het verslag in dit stadium zou leiden tot ondermijning van het lopende onderzoek, omdat hiermee de voorlopige bevindingen van de inspecteurs van de Commissie, waarop de gecontroleerde partijen nog niet hadden gereageerd, in de openbaarheid zouden worden gebracht. De Commissie herhaalde verder dat er geen hoger openbaar belang was bij openbaarmaking van het verslag. Het standpunt van de Commissie werd doorgezonden aan klager, die geen opmerkingen maakte.

In zijn besluit merkte de Ombudsman op dat het gevraagde verslag duidelijk verband hield met activiteiten op het gebied van inspecties, onderzoeken en audits zoals genoemd in artikel 4, lid 2, van Verordening 1049/2001. Hij stelde dat de Commissie op het tijdstip waarop klager zijn verzoek om toegang tot het inspectieverslag deed, namelijk in maart 2003, nog bezig was met haar onderzoek naar het financieel beheer bij het Vlaamse ESF-agentschap als bedoeld in artikel 38 van Verordening 1260/1999²³. De Commissie kon afhankelijk van de reactie van het Vlaamse ESF-agentschap besluiten om al dan niet financiële correcties aan te brengen als bedoeld in artikel 4 van Verordening 448/2001²⁴. De Commissie kon derhalve met recht het standpunt innemen dat openbaarmaking van de overige gedeelten van het inspectieverslag zou kunnen leiden tot ondermijning van het doel van haar onderzoek. In deze situatie had de Commissie krachtens de jurisprudentie van de communautaire rechtbanken het recht om op grond van artikel 4, lid 2, derde streepje van Verordening 1049/2001 de toegang te weigeren, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking zou gebiedend. De

²² Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

²³ Verordening (EG) nr. 1260/1999 van de Raad van 21 juni 1999 houdende algemene bepalingen inzake de Structuurfondsen, PB L 161 van 26.6.1999, blz. 1.

²⁴ Verordening (EG) nr. 448/2001 van de Commissie van 2 maart 2001 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 1260/1999 van de Raad met betrekking tot de procedure inzake financiële correcties betreffende uit de structuurfondsen toegekende bijstand, PB L 64 van 6.3.2001, blz. 13.

Ombudsman oordeelde dat klager onvoldoende had aangetoond dat er een hoger openbaar belang zou zijn dat openbaarmaking zou gebieden van de andere delen van het verslag die over de andere projecten handelden. Daarom werd in deze zaak geen wanbeheer vastgesteld.

LEONARDO DA VINCI-PROGRAMMA

Samenvatting van besluit inzake klacht 221/2004/GG tegen de Europese Commissie

Een Duitse consultant reageerde op een oproep van de Europese Commissie tot het indienen van voorstellen in het kader van het Leonardo da Vinci-programma, dat was opgezet ter bevordering van innovatie op het gebied van levenslang leren. De Commissie deelde hem echter mee dat zijn voorlopig voorstel niet voor selectie in aanmerking kwam, omdat hij de termijn voor indiening had overschreden. Klager maakte bewaar tegen deze beslissing, waarbij hij stelde dat hij zich wel had gehouden aan de termijn, aangezien hij zijn voorlopig voorstel één dag voor de uiterste datum per aangetekende post had verzonden. Hij verzocht de Commissie te verklaren dat zijn project wel op tijd was ingediend, anders zou hij zich tot de rechter wenden.

Diezelfde dag zond klager een afschrift van deze brief aan de Ombudsman en verzocht hij hem deze kwestie te onderzoeken. De Ombudsman wees dat verzoek af (klacht 33/2004/GG), omdat de Commissie duidelijk nog niet voldoende tijd had gehad om de zaak te bekijken. Drie weken later deelde klager de Ombudsman mee dat hij zijn klacht opnieuw aanhangig wilde maken. Deze brief werd als een nieuwe klacht geregistreerd, welke de Ombudsman ontvankelijk achtte, omdat klager in de tussentijd geen antwoord leek te hebben ontvangen.

In haar standpunt gaf de Commissie toe dat een hernieuwd onderzoek van de zaak had uitgewezen dat klager gelijk had. Er stonden drie poststempels op de brief; en het stempel waarop de Commissie haar afwijzend oordeel had gebaseerd bleek het stempel te zijn van een regionaal postdistributiecentrum, niet het eigenlijke poststempel van het postkantoor. Daarom had de Commissie een uitzonderingsverslag opgesteld op grond waarvan het voorlopig voorstel van klager nu wel voor de indiening van een volledig voorstel werd geselecteerd.

Klager ging echter niet akkoord met deze werkwijze, omdat hij nu niet hetzelfde aantal dagen de tijd had als andere indieners van geselecteerde voorlopige voorstellen. De Commissie erkende dat dit een geval van ongelijke behandeling was en stelde een aanvullend uitzonderingsverslag op, waarbij klager eenzelfde aantal dagen de tijd kreeg om zijn volledige voorstel uit te werken.

Klager ging hiermee akkoord. Hij merkte echter wel op dat zijn benadeling pas ongedaan was gemaakt, nadat hij voor de tweede maal had geklaagd. Ook stelde hij dat hij niet evenveel informatie had gekregen als de overige kandidaten.

De Ombudsman oordeelde dat de Commissie voortvarend en constructief had gehandeld om de gemaakte fout te corrigeren. Met betrekking tot het vermeende verzuim van de Commissie om klager informatie te verschaffen, oordeelde de Ombudsman dat dit een nieuwe bewering was, die klager tegenover de Commissie niet had genoemd. Hij merkte op dat het klager vrijstond een tweede klacht in te dienen, indien dit gebrek aan informatie volgens hem nadelig was geweest voor het besluit van de Commissie over zijn volledige voorstel. Wat betreft de oorspronkelijke klacht concludeerde de Ombudsman dat er geen sprake bleek te zijn van wanbeheer.

SELECTIEPROCEDURE VOOR EEN EUROPEAID-PROJECT

Samenvatting van besluit inzake klacht 326/2004/IP tegen de Europese Commissie

Een consortium van drie bedrijven nam deel aan een door de Europese Commissie in oktober 2003 gepubliceerde oproep tot het indienen van blijken van belangstelling voor een EuropeAid-project. Het consortium werd in het eerste stadium niet geselecteerd, omdat het volgens de Commissie niet

alle in paragraaf 2.3.3 van de praktische gids gevraagde documenten had overgelegd. In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht beweerde klager dat de Commissie het consortium ten onrechte niet had opgenomen in de preselectielijst van gegadigden en dat de Commissie niet had gereageerd op zijn brief van 9 januari 2004. Klager eiste dat de Commissie haar besluit om het consortium niet op de preselectielijst van gegadigden te plaatsen, zou herzien en dat zij de inhoud van de praktische gids duidelijker zou maken om in de toekomst eventuele interpretatieproblemen te voorkomen.

Uit de in de loop van het onderzoek verkregen informatie bleek niet dat klager alle op grond van paragraaf 2.3.3 van de praktische gids vereiste documenten aan de Commissie had doen toekomen. Volgens de Ombudsman had de Commissie daarom een redelijke uitleg gegeven van de redenen waarom zij had besloten het consortium niet op de preselectielijst te plaatsen. Wat betreft het vermeende verzuim van de Commissie om de brief van klager te beantwoorden, erkende de instelling dat er een vertraging bij de behandeling van de brief was opgetreden, waarvoor zij zich verontschuldigde. De Ombudsman was van oordeel dat overeenkomstig de Code van Goed Administratief Gedrag van de Commissie²⁵ een antwoord op een brief aan de Commissie binnen vijftien werkdagen na de datum van ontvangst moet worden verzonden. In deze zaak had de Commissie niet in overeenstemming met haar eigen regels gehandeld. Omdat echter was gebleken dat de Commissie intussen wel op de brief van klager had gereageerd en zich voor de opgetreden vertraging had verontschuldigd, besloot de Ombudsman dat er geen nader onderzoek nodig was.

Wat betreft de eerste eis van klager was de Ombudsman van mening dat het, nu de Commissie een redelijke uitleg had gegeven van de redenen waarom zij had besloten het consortium niet op de preselectielijst te plaatsen, niet langer noodzakelijk leek om op dit punt nader in te gaan. Wat betreft de tweede eis van klager kwam de Ombudsman tot de conclusie dat de tekst van paragraaf 2.3.3 van de praktische gids niet onduidelijk leek te zijn en dat de Commissie een redelijke uitleg had gegeven van haar interpretatie van deze regels.

VERMEENDE INCORRECTE BEHANDELING VAN KLACHTEN OVER INBREUK

Samenvatting van besluit inzake klacht 480/2004/TN tegen de Europese Commissie

Het Lecturers' Employment Advice and Action Fellowship (LEAF) klaagde bij de Ombudsman over wanbeheer door de Commissie bij haar behandeling van twee klachten op grond van artikel 226²⁶. LEAF betoogde onder meer dat de Commissie de ernst van de klachten volledig had veronachtzaamd en geen bescherming bood als beoogd in de Richtlijn betreffende het behoud van rechten (77/187/EEG²⁷).

De Ombudsman stelde vast dat in de artikel-226-klachten van LEAF bij de Commissie werd beweerd dat het Verenigd Koninkrijk had verzuimd de richtlijn betreffende het behoud van rechten behoorlijk ten uitvoer te leggen. De Ombudsman stelde vast dat de Commissie duidelijke en redelijke gronden had aangegeven voor haar besluit om geen inbreukprocedure tegen het Verenigd Koninkrijk te starten.

In reactie op de specifieke bewering van klager, als gedaan in zijn bij de Commissie ingediende klacht, nl. met betrekking tot een uitspraak van een nationale rechtbank in het Verenigd Koninkrijk over deze aangelegenheid, wees de Ombudsman op het argument van de Commissie dat de artikel-

²⁵ PB L 308 van 8.12.2000, blz. 26-34.

²⁶ Artikel 226 van het EG-Verdrag verleent de Commissie de bevoegdheid om een procedure aanhangig te maken tegen een lidstaat op grond van inbreuken op het Gemeenschapsrecht. Iedereen kan bij de Commissie een klacht (een „artikel-226-klacht”) indienen tegen een lidstaat met betrekking tot een overheids-handeling of een bestuurlijke praktijk die hij of zij onverenigbaar acht met het Gemeenschapsrecht.

²⁷ Richtlijn 77/187/EEG van de Raad van 14 februari 1977 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij overgang van ondernemingen, vestigingen of onderdelen daarvan, PB L 61 van 5.3.1977, blz. 26.

226-procedure niet als extra rechtsmiddel voor beroep tegen of herziening van de uitspraken van nationale rechtbanken is bedoeld. De Ombudsman begreep dat LEAF ervoor had gekozen de zaak niet via een beroepsprocedure nogmaals aan nationale rechtbanken voor te leggen. Hij oordeelde daarom dat de Commissie redelijke gronden had voor haar besluit om naar aanleiding van deze bewering geen inbreukprocedure tegen het Verenigd Koninkrijk te openen.

Na analyse van alle argumenten van LEAF kon de Ombudsman niet vaststellen dat er sprake was geweest van wanbeheer van de Commissie bij haar behandeling van de artikel-226-klachten. Hij wees in dit verband op de uitvoerige uitleg die de Commissie had gegeven. Niettemin stelde hij vast dat de belangrijkste redenen voor haar besluit om de beide artikel-226-klachten te sluiten ook op een minder ingewikkelde en begrijpelijker wijze aan klager hadden kunnen worden uitgelegd. Daarom achtte hij gronden aanwezig voor het maken van onderstaande aanvullende opmerking:

Met het oog op het in stand houden van goede betrekkingen tussen de Commissie en de burgers stelt de Ombudsman voor dat de Commissie in de toekomst op een zo begrijpelijk en ongecompliceerd mogelijke wijze tracht uit te leggen op welke grond(en) zij besluit artikel-226-klachten te sluiten.

TOEGANG TOT EEN EVALUATIE VAN DE DUITSE BEGROTINGSSITUATIE

Samenvatting van besluit inzake klacht 1044/2004/GG tegen de Europese Commissie

Een onderzoeker, werkzaam bij het Centrum voor Europese Beleidsstudies (CEPS) te Brussel, vroeg toegang tot een document van de Commissie met betrekking tot het Europese Stabiliteits- en groeipact. Het document in kwestie was de aanbeveling van de Commissie voor een beschikking van de Raad waarbij Duitsland zou worden aangemaand maatregelen te nemen met het oog op de noodzakelijke vermindering van haar tekort, om een eind te maken aan de bestaande situatie van een buitensporig tekort. De Commissie wees het verzoek om toegang tot het document af, omdat volgens haar openbaarmaking zou leiden tot ondermijning van de bescherming van het economische en financiële beleid van Duitsland. Ook een eventuele gedeeltelijke toegang sloot de Commissie uit.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht maakte klager bezwaar tegen deze weigering, waarbij hij erop wees dat hij als academicus die zich bezighoudt met economische en institutionele ontwikkelingen op EU-niveau, toegang tot alle belangrijke bronnen nodig had. Hij stelde dat de Commissie de strekking van haar aanbeveling reeds in een persbericht had gepubliceerd en dat hij, indien de aanbeveling geen extra informatie bevatte, niet kon begrijpen waarom deze niet openbaar mocht worden gemaakt. Indien de aanbeveling daarentegen andere - wezenlijk ongunstiger - informatie over de Duitse openbare financiën zou bevatten, dan zou de Commissie informatie van algemeen belang achterhouden en mogelijk het publiek opzettelijk onjuist informeren.

In haar standpunt voerde de Commissie aan dat alle financiële en economische gegevens die zij voor haar aanbeveling in aanmerking had genomen, sinds het door haar uitgegeven persbericht reeds in de openbaarheid waren gebracht en dat de technische beoordelingen van de stabiliteits- en convergentieprogramma's reeds op internet beschikbaar waren. De aanbeveling zelf was echter niet gepubliceerd, dit om de vertrouwelijkheid te waarborgen van de interne overwegingen van de Commissie aangaande dit gevoelige onderwerp. De toelichting bij de aanbeveling bevatte de door de Commissie zelf gemaakte evaluatie van de Duitse begrotingssituatie. De Commissie betoogde dat volledige openbaarmaking van de aanbeveling zou kunnen leiden tot een negatieve beeldvorming op de financiële markten en daardoor de consolidatie van de begroting zou kunnen belemmeren. Het zou dus nadelig zijn voor het financiële en economische beleid van Duitsland. De Commissie voegde hieraan toe dat er geen relevante macro-economische informatie aan het publiek was onthouden en dat het gerechtvaardigde wetenschappelijke belang van klager niet was geschonden.

De Ombudsman merkte op dat alleen al de aanbeveling om Duitsland aan te manen maatregelen te nemen om zijn tekort terug te brengen, zijn uitwerking op de beeldvorming op de financiële

markten niet zou missen. Hij was niettemin van oordeel dat het standpunt van de Commissie, dat openbaarmaking van de aan haar aanbeveling ten grondslag liggende overwegingen alsnog tot meer negatieve beeldvorming zou kunnen leiden, niet onredelijk leek. Hij merkte bovendien op dat het niet nodig was de kwestie van gedeeltelijke toegang te behandelen, omdat de Commissie de mogelijkheid van gedeeltelijke toegang tot het stuk had uitgesloten en klager deze kwestie in zijn klacht niet had genoemd. Op grond van deze overwegingen concludeerde de Ombudsman dat er geen sprake was van wanbeheer van de zijde van de Commissie.

3.1.4 Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen

BEWERING OMTRENT HET NIET GEVEN VAN EEN MOTIVERING IN EEN SELECTIEPROCEDURE

Samenvatting van besluit inzake klacht 1110/2003/ELB tegen het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen

Klaagster was uitgesloten van vergelijkend onderzoek COM/A/3/02, omdat zij op een voorselectie-examentest met meerkeuzevragen onvoldoende cijfers had gehaald. Zij maakte bezwaar tegen het antwoord van de jury ten aanzien van drie vragen. Zij beweerde dat het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen (EPSO) haar geen motivering had gegeven van de juiste antwoorden op de betwiste vragen.

Volgens EPSO had de jury de opmerkingen van klagster aangaande de betwiste vragen zorgvuldig en nauwgezet onderzocht, evenals de inhoud en de formulering van de vragen, alvorens zij had besloten deze te handhaven.

De Ombudsman merkte op dat klagster op de hoogte was gebracht van de aan haar toegekende cijfers, dat zij een afschrift had ontvangen van haar eigen becijferde examen en dat haar was meegedeeld wat volgens de jury de juiste antwoorden op de betwiste vragen waren. De Ombudsman merkte ook op dat klagster de mening van de jury aangaande de juiste antwoorden op de betwiste vragen niet accepteerde. De Ombudsman herinnerde er echter aan dat krachtens de geldende jurisprudentie²⁸ het meedelen aan de kandidaat van de op de diverse examenonderdelen behaalde cijfers een afdoende uitleg vormt van de redenen voor een besluit van een jury. Daarnaast was de Ombudsman niet van oordeel dat klagster in de loop van het onderzoek bewijs had aangedragen waaruit zou blijken dat de jury onredelijk had gehandeld, dan wel anderszins de grenzen van haar wettelijke bevoegdheid had overschreden bij de vaststelling van de juiste antwoorden op de betwiste meerkeuzevragen. De Ombudsman stelde daarom geen geval van wanbeheer vast.

²⁸

Zie zaak C-254/95, *Parlement tegen Innamorati*, Jurispr. [1996] blz. I-3423.

3.2 DOOR DE INSTELLING GEREGELDE ZAKEN

3.2.1 Europees Parlement

BESLUIT VAN EEN JURY INZAKE EEN SOLLICITATIE

Samenvatting van besluit inzake klacht 1600/2003/ADB tegen het Europees Parlement

Een Italiaanse politieagent diende een sollicitatie in voor deelname aan algemeen vergelijkend onderzoek PE/22/D²⁹ voor de aanwerving van geschoolde bedienden voor de sector algemene beveiliging. Zijn sollicitatie werd afgewezen, omdat de jury van oordeel was dat hij niet over de vereiste drie jaar beroepservaring op het gebied van beveiliging in de openbare of particuliere sector beschikte. De gegadigde benaderde daarom tot tweemaal toe het Parlement om erop te wijzen dat zijn ervaring als politieagent van bijna vijf jaar zou moeten voldoen aan het in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek genoemde criterium. Omdat een reactie van het Parlement uitbleef, diende klager bij de Ombudsman een klacht in tegen zijn uitsluiting van het algemeen vergelijkend onderzoek.

Het Parlement deelde de Ombudsman mee dat de jury kort nadat hij zijn onderzoek had geopend, de sollicitatie van klager opnieuw had bekeken en had besloten hem toe te laten tot de volgende fase van de aanwervingsprocedure.

De diensten van de Ombudsman namen contact op met klager, die verklaarde dat de zaak tot zijn volle tevredenheid door het Parlement was geregeld. Daarom oordeelde de Ombudsman dat het Parlement de noodzakelijke maatregelen had genomen om de zaak te regelen.

3.2.2 Europese Commissie

VERZUIM OM VOOR DIENSTEN TE BETALEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 1949/2003/(TN)(IJH)TN tegen de Europese Commissie

De klacht betrof een vermeend verzuim om te betalen voor diensten die waren verricht op aanwijzing van het Bureau voor de statistiek van de Europese Gemeenschappen (Eurostat), een dienst van de Commissie. Op aanwijzing van Eurostat had klager een algemene evaluatie gemaakt van het statistisch systeem van Kazachstan. De overeenkomsten waren formeel met de organisatie *CESD-Communautaire* aangegaan, maar de taakomschrijving was vastgesteld door Eurostat, en ook alle verslaglegging werd gedaan aan die organisatie. Eurostat keurde het werkverslag van klager in augustus 2003 goed, maar klager had op het tijdstip van indiening van zijn klacht in oktober 2003 nog geen betaling ontvangen. Klager vermoedde dat door problemen binnen Eurostat haar betalingen aan *CESD-Communautaire* waren geblokkeerd. Klager beweerde dat de Commissie had verzuimd te zorgen voor de betaling voor de diensten die hij in het kader van bepaalde overeenkomsten had geleverd. Klager eiste dat hij de achterstallige betalingen voor zijn diensten zou ontvangen.

29

PB C 303 A van 6.12.2002.

In haar standpunt van januari 2004 benadrukte de Commissie dat zij geen contractuele relatie met klager had. Volgens de Commissie kon *CESD-Communautaire* op dat moment nog steeds facturen bij haar indienen in het kader van de betrokken overeenkomsten. De facturen die tot aan de datum van het aan de Ombudsman gerichte standpunt van de Commissie namens klager door *CESD-Communautaire* waren ingediend, waren op 29 december 2003 onmiddellijk overgemaakt op de bankrekening van *CESD-Communautaire*.

In april 2004 deelde klager de diensten van de Ombudsman mee dat hij het grootste deel van het hem verschuldigde bedrag had ontvangen en dat de uitbetaling van het resterende bedrag nog afhankelijk was van bepaalde kwesties die tussen hem en *CESD-Communautaire* moesten worden geregeld. Klager was daarom van mening dat zijn klacht tegen de Commissie tot een bevredigend resultaat had geleid.

De Ombudsman stelde vast dat de Commissie de noodzakelijke maatregelen had genomen om de zaak te regelen en daarmee klager tevreden had gesteld.

VERZUIM OM EEN SUBSIDIE UIT TE KEREN

Samenvatting van besluit inzake klacht 2124/2003/ADB tegen de Europese Commissie

Een Duitse burger diende een klacht in bij de Ombudsman namens IBC SOLARAG. Laatstgenoemde nam deel aan een joint venture onder de naam CIESMA (*Centre International d'Énergie Solaire Morocco-Allemand*), die begunstigde was van een subsidie die in mei 1998 door de Europese Commissie was toegekend in het kader van het programma voor ECIP-faciliteit 4. Deze subsidie bedroeg 75.626 euro. Hiervan had CIESMA inmiddels 37.813 euro ontvangen. Klager beweerde dat het resterende bedrag ondanks herhaalde contacten met de Commissie, en ofschoon alle bewijsstukken reeds in augustus 2001 waren toegezonden, in november 2003 nog steeds niet aan CIESMA was uitbetaald.

Klager vorderde betaling van het uitstaande bedrag.

De Commissie deelde de Ombudsman mee dat het ECIP-programma een financieel instrument was, dat door de Commissie op decentrale wijze beschikbaar werd gesteld en beheerd via een netwerk van financiële instellingen. In het kader van dit programma was de Commissie een overeenkomst met een Duitse bank aangegaan, die op haar beurt een overeenkomst was aangegaan met CIESMA. De bank had de tweede betaling op grond van de overeenkomst met CIESMA moeten doen na controle en aanvaarding door de Commissie van het eindverslag voor het project. In juni 2003, nadat de Commissie het eindverslag had aanvaard, deelde zij de bank mee dat de betaling moest worden gedaan. Verdere contacten hadden plaats in juli en oktober 2003. In november 2003 deelde de bank aan de Commissie mee dat de eindbetaling zou worden gedaan. De bank voerde de eindbetaling uit op 5 december 2003.

Klager verklaarde dat de zaak tot zijn volle tevredenheid was geregeld. De Ombudsman oordeelde daarom dat de Europese Commissie de noodzakelijke maatregelen had genomen om de zaak te regelen.

TOEGANG TOT DOCUMENTEN MET BETREKKING TOT EEN SPOORWEGPLAN

Samenvatting van besluiten inzake klachten 2183/2003/(TN)(IJH)TN en 520/2004/TN tegen de Europese Commissie

De klacht betrof een verzoek om toegang tot bepaalde documenten in verband met het aan Zweden gerichte standpunt van de Commissie van 24 april 2003 over het spoorwegontwikkelingsplan „Botniabanen” (Bothnia Lijn). Na een door klager ingediend verzoek om toegang tot de documenten werd de zaak voorwerp van een klacht bij de Ombudsman (klacht 2183/2003/(TN)(IJH)TN); vervolgens

zond de Commissie aan klager de documenten toe waarom hij volgens haar had verzocht. Klager was echter niet tevreden met de hem toegezonden documenten en diende daarom een nieuwe klacht in bij de Ombudsman. Klager beweerde dat de Commissie hem niet de documenten had overgelegd waaruit haar kritische beoordeling van het plan bleek, en dat zij niet had gereageerd op een e-mail waarin hij haar op de hoogte bracht van zijn mening over deze kwestie. Klager beweerde dat de Commissie hem toegang moest verlenen tot de documenten met de door de Commissie gemaakte kritische evaluatie van het plan.

De Commissie betoogde dat zij aanvankelijk van mening was dat de e-mail van klager moest worden behandeld in het kader van het door de Ombudsman uit te voeren nadere onderzoek in klacht 2183/2003/(TN)(IJH)TN, en dat zij om die reden geen rechtstreeks antwoord aan klager had gezonden. Bij nader inzien zond de Commissie aan klager een aanvullend antwoord onder bijvoeging van de relevante documenten.

Na ontvangst van de relevante documenten liet klager de dienst van de Ombudsman weten dat hij de zaak als afgehandeld beschouwde.

De Ombudsman concludeerde dat de Commissie de noodzakelijke maatregelen had genomen om de zaak te regelen en daarmee klager tevreden had gesteld.

TE LATE BETALING VOOR DIENSTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 435/2004/GG tegen de Europese Commissie

Klager, directeur van een kleine in IT-elektronica gespecialiseerde Duitse onderneming, beweerde dat de Commissie geen enkele betaling had verricht voor vier in 2003 bij haar ingediende facturen met betrekking tot voor de Commissie uitgevoerde werkzaamheden. Volgens klager was de Commissie zijn onderneming in totaal een bedrag van 17.437 euro verschuldigd; zeven herinneringen (waarvan een aantal per aangetekende post was verzonden) hadden niet tot enige reactie van de Commissie geleid. Klager vroeg de Ombudsman hem te helpen bij het innen van de verschuldigde bedragen, om te voorkomen dat hij personeel zou moeten ontslaan en dat zijn onderneming nog meer schade zou lijden.

In haar standpunt zette de Commissie uiteen dat het door technische wijzigingen in de begrotingsprocedures op grond van het nieuwe Financieel Reglement helaas niet mogelijk was geweest de facturen van klager binnen de hiervoor gestelde termijn van 60 dagen definitief te verwerken. Na reorganisatie van de afdeling en oprichting van een financiële eenheid waren de betrokken zaken inmiddels behandeld. De vier facturen van totaal 17.437 euro waren eind februari 2004 betaald. Volgens de Commissie betekende dit dat de klacht niet meer relevant was.

Op 21 juni 2004 deelde klager de diensten van de Ombudsman mee dat hij de zaak als afgehandeld beschouwde.

Bij sluiting van de zaak maakte de Ombudsman aanvullende opmerkingen, waarin hij vaststelde dat de eerste twee facturen respectievelijk 11 en 10 maanden voor de uiteindelijke betaling bij de Commissie waren ingediend. Hij stelde dat rekening moet worden gehouden met het feit dat kleine en middelgrote ondernemingen bij uitstek last hebben van de gevolgen van te late betalingen. De Ombudsman verzocht de Commissie daarom te overwegen om rente aan klager te betalen.

Aanvullende opmerking

Op 6 december 2004 liet de Commissie de Ombudsman weten dat zij besloten had de klager een bedrag van 387 euro aan rente uit te betalen.

3.2.3 Europees Bureau voor fraudebestrijding

TOEGANG TOT DOCUMENTEN MET BETREKKING TOT EEN ZAAK OVER NUCLEAIRE VEILIGHEID

Samenvatting van besluit inzake klacht 220/2004/GG tegen het Europees Bureau voor fraudebestrijding

Klaagster, een ambtenaar van de Commissie, had gewerkt bij het Transuraneninstituut (ITU) te Karlsruhe in Duitsland. Het ITU maakt deel uit van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (GCO), een Directoraat-generaal van de Europese Commissie. Klaagster was binnen de afdeling Nucleaire veiligheid en infrastructuur van het ITU verantwoordelijk geweest voor de afhandeling van transporten van radioactief materiaal. Zij stelde dat zich bij de werkzaamheden van het ITU ernstige onregelmatigheden hadden voorgedaan en vroeg de Commissie een onderzoek te starten naar de stralingsbescherming en de transporten van radioactief materiaal. Zij uitte een aantal beschuldigingen, onder meer dat de werknemers die het radioactieve materiaal verwerkten niet de vereiste opleiding hadden gekregen en dat er sprake was geweest van opzettelijk illegaal transport van radioactief materiaal. De Commissie verwees de zaak naar het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), dat klaagster hoorde en onderzoek deed.

In een later stadium van de procedure vroeg klaagster toegang tot een aantal documenten met betrekking tot haar zaak, die in het bezit waren van diverse Directoraten-generaal van de Commissie en van OLAF. Deze verzoeken werden echter naar de mening van klaagster niet behoorlijk behandeld. Daarom wendde zij zich tot de Ombudsman. De Ombudsman besloot de beweringen van klaagster ten aanzien van OLAF als afzonderlijke klacht te registreren, omdat hij OLAF als afzonderlijke Europese instelling beschouwt. De Ombudsman is nog bezig met het onderzoek naar de klacht (101/2004/GG) tegen de Europese Commissie, die ook betrekking heeft op de inhoud van de beschuldigingen die klaagster met betrekking tot het ITU heeft geuit.

In haar klacht tegen OLAF beweerde klaagster dat OLAF haar ten onrechte geen toegang had verleend tot documenten en haar verzoek niet binnen een redelijke termijn had behandeld. Zij eiste dat de documenten openbaar zouden worden gemaakt of dat OLAF zou verklaren dat sommige van die documenten niet bestonden. Als dit niet mogelijk was, moesten de Ombudsman, zijn personeel of leden van het Europees Parlement inzage krijgen in de documenten.

OLAF gaf in zijn standpunt aan reeds grondig op het verzoek van klaagster te zijn ingegaan. Het had klaagster kopieën van drie documenten doen toekomen en had uitgelegd dat de overige door haar gevraagde documenten niet bestonden. OLAF erkende echter pas drie werkdagen na het verstrijken van de uiterste antwoordtermijn te hebben gereageerd. Het bureau legde uit dat dit te wijten was aan het feit dat de met de kwestie belaste persoon onlangs een andere functie had gekregen en dat hij een aantal onvoorziene problemen had moeten oplossen. OLAF was het ermee eens dat het klaagster beter had kunnen meedelen dat een verlenging van de termijn nodig zou zijn. Het bureau gaf aan inmiddels een afschrift van zijn antwoord aan klaagster te hebben toegezonden.

Na ontvangst van het afschrift van dit antwoord en van het standpunt van OLAF gaf klaagster te kennen dat haar klacht tegen OLAF tot haar tevredenheid was beantwoord. Zij bedankte de Ombudsman voor dit resultaat. De Ombudsman concludeerde dat OLAF maatregelen had genomen om de zaak te regelen en daarmee klaagster tevreden had gesteld.

3.3 DOOR DE OMBUDSMAN BEREIKTE MINNELIJKE SCHIKKINGEN

TOEGANG TOT DOCUMENTEN MET BETREKKING TOT HANDELSBESPREKINGEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 415/2003/(IJH)TN tegen de Europese Commissie

Klager, die de klacht indiende namens het Corporate Europe Observatory, deed een aanvraag op grond van Verordening 1049/2001³⁰ voor toegang tot „alle documenten in verband met de voorbereidingen van de Commissie op eventuele onderhandelingen over een multilateraal investeringskader binnen de WTO”. De Commissie weigerde toegang te verlenen tot de documenten, die zij omschreef als de „interne voorbereidende werkzaamheden met betrekking tot ontwerpstukken voor het proces van de ontwikkelingsagenda van Doha binnen de WTO”. In reactie op het confirmatief verzoek van klager, waarin hij aangaf dat het verzoek ook betrekking had op documenten van vóór Doha, definieerde de Commissie de gevraagde documenten als het voorbereidende werk voor de door haar op te stellen ontwerpstukken over elk van de zeven onderwerpen van de ministeriële verklaring van Doha. Er bestonden geen documenten van vóór de ministersbijeenkomst van Doha, aangezien op dat tijdstip de WTO geen mandaat had op het gebied van multilaterale investeringen. De Commissie weigerde op grond van artikel 4, lid 1, onder a) toegang te verlenen tot de voorbereidende documenten, omdat openbaarmaking van die documenten een nadelige invloed zou kunnen hebben op de onderhandelingsruimte in het kader van besprekingen met derde landen.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht was de voornaamste aantijging van klager dat de Commissie een te beperkte omschrijving had gegeven van de documenten waarop zijn aanvraag om toegang betrekking had. Hij betoogde dat zijn verzoek betrekking had op een omvangrijke lijst van documenten, dat die zich niet beperkten tot documenten in verband met de ontwerpstukken en dat een aantal van de gevraagde documenten van vóór Doha was, aangezien de Commissie zeker vanaf 1999 al campagne had gevoerd voor WTO-investeringsbesprekingen.

De Commissie hield staande dat de ontwerpstukken de enige documenten waren met betrekking tot eventuele onderhandelingen over multilaterale investeringen.

De Ombudsman stelde vast dat artikel 6, lid 2 van Verordening 1049/2001 bepaalt dat de instelling, wanneer een aanvraag om toegang tot documenten niet nauwkeurig genoeg is, de verzoeker moet vragen om nadere precisering en hem daarbij ook behulpzaam moet zijn, bijvoorbeeld door informatie te verstrekken over het gebruik van de openbare documentenregisters. De Ombudsman merkte op dat de Commissie niet had gereageerd op de door klager opgestelde lijst van categorieën documenten en hem evenmin had verwezen naar een openbaar register van documenten. De Ombudsman oordeelde dat dit een geval van wanbeheer zou kunnen zijn. Daarom stelde hij een minnelijke schikking voor, waarbij de Commissie aan klager een volledige lijst zou doen toekomen van bestaande documenten die behoorden tot de door klager genoemde categorieën. In deze lijst moesten tevens de eventueel bestaande documenten van vóór de Ministeriële conferentie van Doha worden vermeld.

In reactie hierop zette de Commissie uiteen dat zij haar onderzoek had uitgebreid, alle documenten van eind 1998 tot de Ministeriële conferentie van Doha had geanalyseerd en daarbij was gekomen tot een lijst van 296 documenten, waarvan zij hoopte dat deze tegemoet zou komen aan het verzoek van de Ombudsman.

In zijn opmerkingen gaf klager aan dat er naar zijn mening nu een minnelijke schikking was bereikt en dat hij een nieuwe aanvraag om toegang zou indienen op basis van de door de Commissie overgelegde lijst van documenten. Klager bedankte de Ombudsman voor zijn hulp.

³⁰

Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

TOEGANG TOT RESULTATEN VAN RIJEXAMENS

Samenvatting van besluit inzake klacht 1320/2003/(ADB)ELB tegen de Europese Commissie

Klager solliciteerde naar een functie van hulpfunctionaris als chauffeur bij de Europese Commissie en werd uitgenodigd deel te nemen aan een door een rijkschool georganiseerd rijexamen. Klager werd meegedeeld dat hij voor dit examen was gezakt. Hij verzocht zonder resultaat om openbaarmaking van zijn resultaten, omdat hij ervan overtuigd was dat hij was geslaagd, dit op grond van zijn rijervaring, zijn kwalificaties en van een werknemer van de rijkschool ontvangen informatie.

Klager beweerde dat hij tegenstrijdige antwoorden had gekregen van de Commissie en dat hij, ofschoon hem werd medegedeeld dat hij niet tot de geslaagde kandidaten behoorde, nooit te horen had gekregen welke resultaten hij daadwerkelijk op de examens had behaald. Klager was van mening dat de Commissie hem in kennis moest stellen van zijn resultaten voor de diverse examenonderdelen en van het aantal geslaagde kandidaten en hun resultaten.

In haar standpunt gaf de Commissie aan dat de directeur van de rijkschool de Commissie had laten weten dat klager was gezakt, samen met nog drie andere kandidaten. Zij stelde de details van iedere beoordeling niet te hebben ontvangen, maar alleen een algemene beoordeling en een verklaring of de kandidaat voor de afzonderlijke examenonderdelen was geslaagd of gezakt.

In zijn opmerkingen wees klager erop dat er volgens hem sprake was van tegenstrijdigheden tussen de verklaringen van de Commissie in haar standpunt en de informatie die hij had gekregen in een onderhoud met een verantwoordelijke ambtenaar. De betrokken ambtenaar had klager meegedeeld dat de Commissie van elk van de vijf deexamens waaruit het rijexamen bestond, de resultaten had ontvangen. De ambtenaar van de Commissie had dit document tijdens het onderhoud zelfs bij zich. Omdat het document echter de resultaten van alle kandidaten bevatte, had hij geweigerd klager een kopie te geven. De ambtenaar had hem echter wel mondeling in kennis gesteld van zijn resultaten.

De Ombudsman onderzocht het dossier van de Commissie. Het resultaat van dit onderzoek leek erop te wijzen dat de Commissie, in strijd met hetgeen zij in haar standpunt beweerde, wel degelijk de details van de beoordeling van iedere kandidaat had ontvangen. De Ombudsman concludeerde dat de Commissie, hoewel zij legitieme gronden had om de resultaten van andere kandidaten niet aan klager bekend te maken, geen enkele reden had gegeven waarom klager geen toegang tot zijn eigen resultaten zou mogen hebben.

De Ombudsman stelde daarom een minnelijke schikking voor. Hij stelde voor dat de Commissie de aanvraag van klager om toegang tot de door hem op het rijexamen behaalde resultaten, opnieuw in overweging zou nemen.

De Commissie stemde in met het voorstel voor een minnelijke schikking en zond de Ombudsman de resultaten die klager had behaald op de diverse deexamens die samen het rijexamen vormden. Klager liet de diensten van de Ombudsman weten dat hij van oordeel was dat er een minnelijke schikking was bereikt.

Aanvullende opmerking

Klager zond nadien nog een brief aan de Ombudsman, waarin hij aangaf dat het naar zijn mening niet juist is wanneer personen die werkzaam zijn bij een zo belangrijke Europese instelling als de Commissie, ongestraft blijven wanneer ze zich schuldig maken aan fouten. In reactie hierop legde de Ombudsman uit dat het Statuut voorziet in specifieke procedures voor disciplinaire maatregelen tegen ambtenaren en andere werknemers, en dat het niet tot de taak van de Ombudsman behoort in de plaats van deze procedures te treden. De Ombudsman bracht de bezorgdheid van klager onder de aandacht van de Commissie in haar hoedanigheid van tot aanstelling bevoegd gezag.

3.4 MET EEN KRITISCHE OPMERKING VAN DE OMBUDSMAN AFGESLOTEN ZAKEN

3.4.1 Europees Parlement

TENUITVOERLEGGING VAN BEPALINGEN BETREFFENDE ROKEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 260/2003/OV tegen het Europees Parlement

Een ambtenaar die voor het Europees Parlement in Luxemburg werkzaam is, maakte zich zorgen over het roken in de gebouwen van het Parlement. Volgens de ambtenaar worden acht jaar nadat het Parlement interne regels heeft ingevoerd voor het roken in zijn gebouwen (besluit van de Secretaris-generaal van 12 juli 1994), de regels door de administratie nog altijd niet in alle gebouwen toegepast en gehandhaafd. Zij had sinds februari 1996 over deze kwestie diverse brieven aan de administratie geschreven. Er was echter slechts zeer weinig actie ondernomen.

Op 5 februari 2003 diende de ambtenaar een klacht in bij de Europese Ombudsman, waarin zij beweerde dat de administratie van het Parlement naliet de interne regels met betrekking tot het roken in al zijn gebouwen toe te passen en te handhaven. Ter ondersteuning van haar zaak noemde zij een besluit van de Commissie van 16 juli 2003 over de bescherming van personeel tegen de effecten van tabaksrook, en voegde hieraan toe dat het Parlement dit voorbeeld zou moeten volgen³¹.

In zijn standpunt inzake de klacht stelde het Parlement met nadruk dat zijn administratie alle noodzakelijke technische en administratieve maatregelen had genomen om ervoor te zorgen dat de regels werden toegepast. Deze maatregelen omvatten onder meer het ophangen van vele bordjes „niet roken” en de verspreiding van tal van mededelingen over de regels onder zowel het personeel als de leden van het Parlement. Het Parlement voegde hier echter aan toe dat bepaalde mensen zich, ongeacht de inspanningen van de administratie, helaas niet aan de regels gehouden voelen en deze blijven overtreden. Het Parlement stelde dat het aan ieder individu is om verantwoordelijk te handelen en het mogelijk te maken dat rokers en niet-rokers probleemloos samenleven. Het Parlement wees er verder op dat zijn regels niet wezenlijk afweken van de door de Commissie vastgestelde regels.

In zijn besluit stelde de Ombudsman dat het Parlement, door regels vast te stellen voor het roken in zijn gebouwen en door die regels in diverse mededelingen onder de aandacht te brengen van zijn personeel en zijn leden, onder niet-rokers een redelijke verwachting had gewekt dat het voldoende maatregelen zou nemen om een doeltreffende naleving van die regels te bevorderen. Ook oordeelde de Ombudsman dat het Parlement gezien de mogelijk nadelige gezondheidseffecten van blootstelling aan rook, bijzondere aandacht moet schenken aan de noodzaak om een doeltreffende naleving van zijn interne regels met betrekking tot het roken te bevorderen. Hij stelde dat de blootstelling van werknemers aan rook op de werkplek ook eventuele wettelijke-aansprakelijkheidskwesties met zich bracht. Hoewel hij de door het Parlement genomen maatregelen waardeerde, was de Ombudsman van mening dat het standpunt van het Parlement, dat het aan ieder individu is om verantwoordelijk te handelen, geen gepaste reactie is op het probleem van niet-naleving. Hij maakte daarom een kritische opmerking.

Aanvullende opmerking

Op 13 juli 2004 nam het Bureau van het Europees Parlement een besluit (PE 346.287/BUR) aan waarbij nieuwe voorschriften met betrekking tot het roken in de gebouwen van het Europees Parlement werden ingevoerd. Artikel 1 van dat besluit, dat in werking trad op de eerste dag van de zittingsperiode 2004-2009, bepaalt dat de instelling ernaar streeft „uiterlijk op 1 januari 2007 een volledig rookvrij milieu

³¹

De regeling van de Commissie, die haar gebouwen volledig rookvrij maakt, trad op 1 mei 2004 in werking.

binnen haar gebouwen te verwezenlijken". Dit besluit voorziet eveneens in overgangsmaatregelen tot 1 januari 2007, zoals de bevoegdheid voor de veiligheidsdienst om personen die weigeren deze voorschriften na te leven, uit de gebouwen van het Parlement te verwijderen.

3.4.2 Raad van de Europese Unie

TOEGANG TOT PERSOONSDOSSIER IN EEN ZAAK BETREFFENDE VERVROEGD PENSIOEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 2046/2003/GG tegen de Raad van de Europese Unie

Een ambtenaar van de Raad wenste gebruik te maken van de door de Raad genomen maatregelen om zijn ambtenaren in het kader van de modernisering van de instelling een speciale regeling voor vervroegd pensioen (*dégagement*) aan te bieden. Een verordening van de Raad bepaalde dat die ambtenaren aan wie de Raad vervroegd pensioen wenste aan te bieden, door het Secretariaat-generaal van de Raad zouden worden geselecteerd uit een lijst van gegadigden, na raadpleging van de paritaire commissie. De paritaire commissie bestaat uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van het tot aanstelling bevoegde gezag en van het personeelscomité. Krachtens een besluit tot uitvoering van de verordening zou de adjunct-secretaris-generaal van de Raad een ontwerprijst van gegadigden opstellen, waarover vervolgens het advies van de paritaire commissie zou worden ingewonnen.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht stelde klager dat zijn aanvraag was afgewezen, evenals zijn klacht bij de Raad. Hij maakte er bezwaar tegen dat de paritaire commissie geen toegang had gekregen tot de persoonsdossiers van de gegadigden; dit had naar zijn mening tot gevolg dat de paritaire commissie geen gefundeerd advies kon uitbrengen aan het tot aanstelling bevoegde gezag. Hij eiste dat het besluit tot uitvoering van de verordening werd ingetrokken. Als bewijsstuk legde klager een niet ondertekende verklaring over van leden van de paritaire commissie. Volgens die verklaring hadden leden van de paritaire commissie diverse malen toegang tot de dossiers gevraagd - onder voorbehoud van instemming van de gegadigden - maar was die toegang categorisch geweigerd.

In zijn standpunt betoogde de Raad dat het besluit volledig in overeenstemming was met de verordening. De paritaire commissie had alle inlichtingen gekregen die het nodig had om de lijst van gegadigden te beoordelen. Het verschaffen van inlichtingen mocht echter op grond van Verordening 45/2001³² niet zo ver gaan dat er persoonlijke gegevens openbaar werden gemaakt.

De Ombudsman erkende dat het besluit in overeenstemming was met de verordening van de Raad in die zin dat de lijst van ambtenaren pas was goedgekeurd na raadpleging van de paritaire commissie. Hij was echter wel van mening dat de paritaire commissie, wil zij op een zinvolle manier standpunten kunnen innemen en kenbaar maken, over alle relevante informatie moet beschikken, omdat de raadpleging anders slechts een formaliteit zou zijn. De Ombudsman onderkende dat toegang tot persoonsgegevens alleen in overeenstemming met Verordening 45/2001 kon worden verleend. Maar de belemmeringen voor een dergelijke openbaarmaking waren door de Raad zelf veroorzaakt, doordat deze de gegadigden niet had meegedeeld dat hun persoonsgegevens ter kennis van de paritaire commissie konden worden gebracht.

De Ombudsman concludeerde dat de Raad, door de paritaire commissie de toegang tot de dossiers te ontzeggen of door er niet voor te zorgen dat die toegang kon worden verleend, de paritaire

³²

Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

commissie de mogelijkheid had onthouden om op een zinvolle wijze standpunten kenbaar te maken. Het verzuim van de Raad om de paritaire commissie naar behoren te raadplegen vormde derhalve een geval van wanbeheer. De Ombudsman maakte daarom een kritische opmerking.

El Defensor del Pueblo concluyó que, al no permitir a la Comisión paritaria el acceso a los archivos o al no garantizar la posibilidad de conceder dicho acceso, el Consejo no había dado a la Comisión paritaria la posibilidad de expresar su punto de vista de forma útil. Por consiguiente, la incapacidad del Consejo de consultar de forma adecuada a la Comisión paritaria constituía un caso de mala administración. En consecuencia, el Defensor del Pueblo elaboró un comentario crítico.

3.4.3 Europese Commissie

MINDER GUNSTIGE INDELING ALS GEVOLG VAN VERTRAGING BIJ DE AANWERVING

Samenvatting van besluit inzake klacht 1435/2002/GG tegen de Europese Commissie

Een Zweedse staatsburger nam deel aan een vergelijkend onderzoek van de Commissie voor de aanwerving van hoofdadministrateurs en slaagde daarvoor. In juli 1999 werd hij op een reservelijst geplaatst. Tot eind 1999 waren gunstige regels van toepassing voor de aanwerving van gegadigden uit de toenmalige nieuwe lidstaten (Oostenrijk, Finland en Zweden), met name met betrekking tot hun indeling in salarisschalen.

In december 1999 werden de gegadigde mondelinge aanbiedingen gedaan voor twee functies bij de Commissie. Hij aanvaardde een functie in Luxemburg bij het Directoraat-generaal (DG) Informatiemaatschappij en nam aan dat de Commissie het vereiste schriftelijke aanbod voor het eind van het jaar zou regelen. De functie bleek echter een onderzoeksfunctie te zijn, die nog in een permanente functie moest worden omgezet. De gegadigde weet dit aan een intern misverstand. Hij werd pas van dit probleem op de hoogte gebracht, toen het naar zijn mening te laat was om het andere aanbod dat hij had gekregen nog te aanvaarden. In mei 2000 werd hem uiteindelijk een schriftelijk aanbod gedaan, en de gegadigde ging met ingang van september 2000 voor het DG Informatiemaatschappij werken. De Commissie deelde hem echter in een lagere salarisschaal in dan wanneer de gunstige regels zouden zijn toegepast.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht voerde de gegadigde aan dat personen op dezelfde reservelijst op gelijke wijze moeten worden behandeld. Hij was van mening dat de Commissie hem een voorwaardelijk aanstellingsaanbod had kunnen doen voordat de gunstige regels waren verstreken.

De Commissie nam het standpunt in dat klager op exact dezelfde wijze was behandeld als alle andere kandidaten van vergelijkende onderzoeken in het kader van uitbreiding, die na eind 1999 waren aangeworven. Wat betreft de mogelijkheid van een voorwaardelijk aanbod betoogde de Commissie dat een dergelijk aanbod alleen gedaan had kunnen worden wanneer er formeel een functie beschikbaar was, wat in dit geval niet zo was.

Aangezien de Commissie de door klager geschetste gang van zaken niet betwistte, oordeelde de Ombudsman dat bij klager de indruk was gewekt dat hij bij zijn aanwerving onder de voorkeursregels zou vallen. Hij was ook van mening dat de aanwerving vertraging opliep als gevolg van een intern misverstand, waardoor het voor klager onmogelijk werd in te gaan op een ander aanstellingsaanbod. De Ombudsman concludeerde daarom dat het besluit van de Commissie aangaande de inschaling van klager onbillijk was en een geval van wanbeheer vormde. Hij deed een voorstel voor een minnelijke schikking en vroeg de Commissie te overwegen de inschaling van klager te herzien. De Commissie wees dit voorstel af, evenals de ontwerpaanbeveling die de Ombudsman vervolgens opstelde.

De Ombudsman betreurde de houding van de Commissie. Het feit dat de Commissie geen commentaar leverde op het vermeende interne misverstand was in zijn visie niet in overeenstemming met de eisen die het Europese recht aan Gemeenschapsinstellingen stelt ten aanzien van hun betrekkingen met de Ombudsman en met klagers. Daarom maakte hij een kritische opmerking.

NIET GEVEN VAN MOTIVERING VOOR OPSCHORTING VAN BETALINGEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 1889/2002/GG tegen de Europese Commissie

Een Belgische onderneming ging met de Europese Commissie een contract aan in het kader van het programma van de Commissie voor onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie voor een gebruikersvriendelijke informatiemaatschappij, het zogeheten „IST-programma”. Het bedrijf diende een project in (het „IST-project”) en de Commissie zegde een financiële ondersteuning toe van bijna 450.000 euro. Nadat het bedrijf reeds twee betalingen had ontvangen, weigerde de Commissie de derde en vierde betaling te doen. Zij stelde dat een terugvorderingsopdracht was gegeven naar aanleiding van een financiële audit met betrekking tot een vorig project dat het bedrijf bij de Commissie had ingediend (het „Esprit-project”). Het bedrijf was ten aanzien van het „Esprit-project” in beroep gegaan bij het Gerecht van eerste aanleg, en de Commissie liet het bedrijf weten dat de betalingen voor het nieuwe contract zouden worden opgeschort totdat het Gerecht uitspraak had gedaan.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht stelde het bedrijf dat de Commissie op willekeurige en eenzijdige wijze had gehandeld en dat zij haar machtspositie had misbruikt. Men stelde dat twee ambtenaren van de Commissie in een vergadering uitdrukkelijk hadden gesteld dat de Commissie niet zou trachten bedragen in verband met het „Esprit-project” te verhalen op de betalingen voor het „IST-project”.

De Commissie bestreed niet dat de betalingen waren opgeschort om redenen die geen verband hielden met het „IST-contract”. Zij betoogde echter dat zij daartoe wel het recht had, omdat zij moest instaan voor de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap. Zij verwees hierbij naar een bepaling in het „IST-contract”, op grond waarvan zij het recht had om aan de Gemeenschap verschuldigde bedragen te compenseren met bedragen van willekeurig welke aard.

De Ombudsman is van oordeel dat er sprake kan zijn van wanbeheer in gevallen waarin het gaat om de vervulling van verplichtingen uit hoofde van overeenkomsten die door communautaire instellingen en organen zijn aangegaan. Maar omdat hij ook van mening is dat vragen rond vermeende contractbreuk alleen door een rechtbank op doeltreffende wijze kunnen worden behandeld, beperkte hij zijn onderzoek in deze zaak tot het onderzoeken van de vraag of de Commissie hem een samenhangende en redelijke verklaring had gegeven omtrent de rechtsgrondslag van haar handelen.

Na een grondig onderzoek, inclusief inzage van het relevante dossier van de Commissie en een getuigenverklaring van het hoofd van de eenheid van de Commissie, concludeerde de Ombudsman dat de Commissie geen volledig samenhangende en redelijke rechtvaardiging voor haar handelen had gegeven. Hij was er niet van overtuigd dat met de bedragen van willekeurig welke aard als genoemd in de relevante bepaling van het „IST-contract” ook bedragen bedoeld konden zijn die betrekking hadden op een ander contract. Maar belangrijker nog was dat het verrekenen van een bedrag krachtens het op het contract toepasselijke recht verboden was ingeval de claim voorwerp was van een ernstig geschil. De Ombudsman oordeelde dat dit in de deze zaak inderdaad het geval was, aangezien klager de claim van de Commissie voor wat betreft het „Esprit-project” consequent bestreden had en de zaak uiteindelijk had voorgelegd aan het Gerecht van eerste aanleg. Daarnaast merkte de Ombudsman op dat de relevante bepaling in het „IST-contract” de Commissie alleen het recht gaf om in bepaalde situaties een bedrag te verrekenen. Er was geen sprake van een recht om betalingen eenvoudigweg op te schorten.

De Commissie ging niet akkoord met de poging van de Ombudsman om tot een minnelijke schikking te komen, evenmin als met de vervolgens door hem gedane ontwerpaanbeveling. Aangezien niet duidelijk was welke maatregelen het Europees Parlement zou kunnen nemen om de Ombudsman en klager in de deze zaak te helpen, besloot de Ombudsman geen speciaal verslag aan het Parlement voor te leggen. Hij maakte daarom een kritische opmerking met betrekking tot het verzuim van de Commissie om uit te leggen op welke grond zij tot opschorting van de betalingen gerechtigd zou zijn.

WEIGERING SECRETARIAATSKOSTEN TE VERGOEDEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 1986/2002/OV tegen de Europese Commissie

Een Nederlands instituut was één van de fora in het Europese netwerk van stedelijke fora voor duurzame ontwikkeling, een programma dat werd beheerd door het Directoraat-generaal Onderwijs en cultuur van de Commissie. Hoewel het instituut van de Commissie de mondelinge verzekering had gekregen dat de kosten die het zou maken voor het leveren van de secretariële diensten voor het netwerk, zouden worden vergoed, wees de Commissie uiteindelijk de vordering van het instituut af. Het instituut wendde zich in november 2002 tot de Ombudsman en benadrukte dat het de Commissie diverse malen schriftelijk verzocht had een formele overeenkomst tot stand te brengen met betrekking tot de secretariële ondersteuning die het leverde. De door het instituut geclaimde kosten bedroegen in totaal meer dan 170.000 euro.

De Commissie voerde aan dat zij contractuele aangelegenheden altijd schriftelijk regelt. Zij gaf voorts aan dat klager mondeling was meegedeeld dat zijn voorstel niet in aanmerking kon worden genomen. Ofschoon zij betreurde dat er geen schriftelijke reactie was geweest op de brieven van klager, merkte zij op dat klager bekend was met de gebruikelijke procedures van de Commissie en er daarom niet vanuit had mogen gaan dat de Commissie toezeggingen zou hebben gedaan.

De Ombudsman concludeerde dat de afwijzing door de Commissie van de eis tot vergoeding onbillijk leek en op onduidelijke informatie was gebaseerd. Het argument van de Commissie ten aanzien van de veronderstelde kennis van klager over haar gebruikelijke procedures was volgens de Ombudsman wettig noch overtuigend. Hoewel de Commissie had gesteld contractuele aangelegenheden altijd schriftelijk te regelen, had zij verzuimd schriftelijk antwoord te geven op de brieven van klager van 4 juli en 7 oktober 1997. De Ombudsman riep de Commissie op haar standpunt te heroverwegen om tot een minnelijke schikking te komen, en voegde daaraan toe dat een dergelijke schikking zou kunnen bestaan in een redelijk aanbod, dat lager kon liggen dan het geclaimde bedrag. Omdat de Commissie de voorgestelde minnelijke schikking afwees, evenals de vervolgens door de Ombudsman gedane ontwerpaanbeveling volgens welke de Commissie aan het instituut een vergoeding moest betalen, sloot de Ombudsman de zaak met een kritische opmerking.

Aanvullende opmerking

De Commissie reageerde op de kritische opmerking in een brief van 17 november 2004, waarin zij stelde te betreuren dat niet binnen een redelijke termijn en op adequate en ondubbelzinnige wijze schriftelijk was ingegaan op de verwachtingen van klager. Verder stelde zij dat de beginselen van behoorlijk bestuur, die haar dienst in acht moet nemen, inmiddels duidelijker waren omschreven in een Code van Goed Administratief Gedrag, die de Commissie op 17 oktober 2000 had goedgekeurd.

NIET REGISTREREN VAN ARTIKEL-226-KLACHTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 2007/2002/ADB tegen de Europese Commissie

Klager, een Italiaanse organisatie ter bescherming van de rechten van Italiaanse werknemers, had nauwlettend de maatregelen gevolgd die Italië had genomen om te voldoen aan een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen over sociale zekerheid voor migrerende werknemers³³. Klager was bezorgd over de berekening van de pensioenen die door Italië werden uitgekeerd aan gepensioneerden die een deel van hun werkzame leven in Italië hadden doorgebracht, maar die nu in het buitenland woonden.

Klager diende een klacht in bij de Ombudsman en stelde dat (i) de Commissie zijn klachten tegen Italië niet behoorlijk had behandeld, (ii) zij had verzuimd maatregelen tegen Italië te nemen en

³³

Zaak C-132/96, *Antonio Stinco en Ciro Panfilo tegen Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)*, Jurispr.[1998] blz. I-5225.

(iii) zij onjuiste antwoorden had gegeven op een door een lid van het Europees Parlement aan haar gestelde schriftelijke vraag.

De Commissie gaf toe dat, hoewel herhaaldelijk uitstelberichten waren verzonden, pas in februari 2003 een inhoudelijke reactie was gegeven op de brieven van klager. De Commissie stelde verder dat kon worden getwijfeld over de vraag of de brieven van klager als klachten moesten worden geregistreerd. In het licht van de Mededeling van de Commissie betreffende betrekkingen met klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht³⁴ stelde de Commissie dat er op dit punt verder geen twijfel zou moeten bestaan. De Commissie legde uit dat de interpretatie van de uitspraak aanleiding was geweest tot uitvoerige discussies binnen de Commissie en met de lidstaten. Zij was van oordeel dat haar diensten en klager verschillende interpretaties hanteerden van het Gemeenschapsrecht, met name ten aanzien van de situatie van gepensioneerden die in een andere lidstaat dan Italië wonen en recht hebben op een Italiaans pensioen. In haar brief aan klager wees de Commissie de eis van klager af dat de Commissie maatregelen tegen Italië zou moeten nemen. Ten slotte stelde de Commissie dat zij de mening van klager, dat haar antwoord aan een lid van het EP onjuist zou zijn geweest, niet deelde.

De Ombudsman stelde geen wanbeheer vast ten aanzien van de tweede en de derde klacht, die waren gebaseerd op een verschillende interpretatie van een arrest. Voor wat betreft het niet behoorlijk reageren op de brieven van klager merkte de Ombudsman op dat het, ook voordat de Commissie de genoemde mededeling goedkeurde, haar normale praktijk was om alle klachten zonder uitzondering te registreren. Dat zij dat in deze zaak niet had gedaan, vormde een geval van wanbeheer. Omdat dit aspect van de zaak betrekking had op procedures rond specifieke gebeurtenissen in het verleden, zou het niet opportuun zijn in deze een minnelijke schikking na te streven. Daarom richtte de Ombudsman een kritische opmerking aan de Commissie.

BEHANDELING VAN EEN KLACHT OVER OVERHEIDSSTEUN

Samenvatting van besluit inzake klacht 2185/2002/IP tegen de Europese Commissie

Klager diende, op 17 april 2000 en op 22 mei 2002, bij de Commissie twee klachten in over overheidssteun van de Portugese regering aan Portugese voedselverpakkingbedrijven. In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht stelde klager dat de Commissie zijn op 17 april 2000 ingediende klacht niet naar behoren had behandeld en de ontvangst van zijn klacht van 22 mei 2002 niet had bevestigd.

Ten aanzien van de eerste klacht legde de Commissie uit dat haar diensten contact hadden opgenomen met de Portugese autoriteiten en ter zake opheldering hadden gevraagd. Na ontvangst van het antwoord van de Portugese autoriteiten was in januari 2001 een dossier over overheidssteun geopend. In juli 2001 had de Commissie de Portugese autoriteiten om nadere informatie gevraagd. Wat betreft de tweede klacht had de Commissie in september 2002 een dossier geopend en had zij in november 2002 de Portugese autoriteiten om informatie gevraagd. Daar was echter geen antwoord op gekomen. De Commissie verontschuldigde zich ervoor dat zij de ontvangst van de brief van klager van 22 mei 2002 niet had bevestigd.

In juli 2003 verzocht de Ombudsman de Commissie hem schriftelijk te laten weten of zij inmiddels een reactie van de Portugese autoriteiten had ontvangen op haar verzoeken om inlichtingen van juli 2001 en november 2002. Indien geen reactie was ontvangen, verzocht hij de Commissie tevens uit te leggen wat ze had gedaan of voornemens was te doen om de gevraagde inlichtingen te verkrijgen.

Ten aanzien van de eerste klacht antwoordde de Commissie dat de Portugese autoriteiten haar hadden meegedeeld dat de Portugese pers informatie had gepubliceerd over een mogelijke verkoop door de regionale overheid van de Azoren van haar aandeel in de betrokken onderneming. De

³⁴

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Europese ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht (COM(2002) 141 def); PB C 244 van 10.10.2002, blz.5.

Portugese autoriteiten zouden de ontwikkelingen in deze zaak volgen en de Commissie op de hoogte houden.

Ten aanzien van de tweede klacht hadden de Portugese autoriteiten in juni 2003 nadere informatie aan de Commissie toegezonden. Op grond van die informatie achtte de Commissie het noodzakelijk op 18 juli 2003 aanvullende informatie bij de Portugese autoriteiten op te vragen.

Op 24 november 2003 richtte de Ombudsman opnieuw een brief aan de Commissie, waarin hij haar vroeg uit te leggen welke maatregelen zij had genomen om de informatie van de Portugese autoriteiten te verkrijgen. Hij vroeg de Commissie ook commentaar te leveren op de in de opmerkingen van klager gedane bewering dat de Commissie een inbreukprocedure tegen Portugal had moeten starten.

De Commissie antwoordde dat zij nog bezig was met het onderzoek naar de eerste klacht, op basis van de meest recente inlichtingen van de Portugese autoriteiten. Wat betreft de tweede klacht had de Commissie de Portugese autoriteiten in juli 2003 om nadere informatie gevraagd. Daarnaast stelde de Commissie dat beide dossiers volgens de geldende procedures voor zaken rond overheidssteun werden behandeld. De door klager geopperde mogelijkheid van een procedure tegen Portugal op grond van artikel 226³⁵ van het EG-Verdrag was om die reden niet relevant.

Klager merkte op dat de diensten van de Commissie als gevolg van de tussenkomst van de Ombudsman actie hadden ondernomen met betrekking tot zijn klacht.

In zijn besluit maakte de Ombudsman een kritische opmerking aan het adres van de Commissie. Hij was van mening dat de Commissie ondanks een specifiek verzoek daartoe van de Ombudsman geen overtuigende verklaring had gegeven voor het feit dat zij gedurende bijna twee jaar niets had ondernomen tegen het verzuim van de Portugese autoriteiten om de gevraagde inlichtingen te verstrekken.

Aanvullende opmerking

Bij schrijven van 15 juni 2004 reageerde de Commissie op de kritische opmerking. Zij verontschuldigde zich voor de vertraging die was opgetreden bij de behandeling van de door klager ingediende klacht, en stelde dat de Portugese autoriteiten was gevraagd uiterlijk eind juni 2004 nadere inlichtingen aan de Commissie te doen toekomen.

NALATEN TE VERZEKEREN DAT TAALDOCENTEN ALS VOLTijdSE WERKNEMERS WERDEN AANGEMELD

Samenvatting van besluit inzake klacht 2204/2002/MF tegen de Europese Commissie

Klager is een docent Portugese taal die voor de Europese Commissie werkzaam was. Hij ging op 1 november 2003 met pensioen. Vanaf 1986 had klager een vaste arbeidsovereenkomst naar Belgisch recht en werkte hij doorgaans 20 uur per week. Het Belgische ministerie van Werk en Pensioenen had reeds diverse malen aangegeven dat een contract voor twintig uur per week kon worden beschouwd als een voltijdse onderwijsfunctie, mits de werkgever dit in een verklaring aan de bevoegde Belgische autoriteiten bevestigde. De Commissie gaf die verklaring aan de Belgische autoriteiten echter slechts af over een deel van de periode tussen 1986 en 2002. Dit had aanzienlijke gevolgen voor de berekening van de pensioenen van de betrokken docenten, omdat ze hierdoor over de jaren waarvoor de verklaring niet correct was afgegeven slechts de helft zouden ontvangen van het pensioen waarop ze anders recht zouden hebben.

³⁵

Artikel 226 van het EG-Verdrag verleent de Commissie de bevoegdheid om een procedure aanhangig te maken tegen een lidstaat op grond van inbreuken op het Gemeenschapsrecht. Iedereen kan bij de Commissie een klacht (een „artikel-226-klacht“) indienen tegen een lidstaat met betrekking tot een overheidshandeling of een bestuurlijke praktijk die hij of zij onverenigbaar acht met het Gemeenschapsrecht.

Op 13 december 2002 diende klager een klacht in bij de Europese Ombudsman. Hij stelde dat de Commissie had verzuimd het contract voor twintig uur per week bij de Belgische autoriteiten aan te geven als een voltijdse onderwijsfunctie. Verder stelde hij dat de Commissie geen duidelijk antwoord had gegeven op het verzoek van de vertegenwoordigers van de taaldocenten met betrekking tot de aan de Belgische autoriteiten gedane verklaringen.

In haar standpunt over deze klacht stelde de Commissie dat zij op 9 maart 2000 een verklaring aan het Belgische ministerie van Werk had gezonden waarin zij had gevraagd het contract voor twintig uur per week te beschouwen als voltijdse onderwijsfunctie. In november 2001 hadden de Commissie en de taaldocenten een verklaring opgesteld, die werd goedgekeurd door de juridische dienst van de Commissie en waarin de Commissie tegenover het Belgische ministerie van Werk verklaarde dat een contract voor twintig uur per week diende te worden beschouwd als voltijdse onderwijsfunctie. Maar de Commissie achtte het uiteindelijk niet aangewezen deze verklaring aan de Belgische autoriteiten te doen toekomen, omdat deze mogelijk onjuiste of onvolledige informatie bevatte over de aantallen door de docenten gewerkte uren. Op 7 maart 2003 had de Commissie de Belgische autoriteiten benaderd om een antwoord te vragen op haar brief van 9 maart 2000. Op de datum waarop zij haar standpunt over deze klacht deed toekomen, had de Commissie nog steeds geen antwoord gekregen.

In september 2003 verzocht de Ombudsman de Commissie om uit te leggen waarom zij vond dat ze in deze zaak aan al haar verplichtingen had voldaan. Hij vroeg de Commissie ook aan te geven wat zij had ondernomen om een antwoord van de Belgische autoriteiten te krijgen op haar brief van 9 maart 2000, en of zij nadere actie had ondernomen ten aanzien van het ontwerp van gezamenlijke verklaring van 2001.

De Commissie stelde dat er op 30 maart 2000 een onderhoud had plaatsgevonden met de betrokken Belgische autoriteiten. Op 7 maart 2003 had de Commissie contact opgenomen met de Belgische autoriteiten om een antwoord te krijgen op haar brief van 9 maart 2000. Op 17 juli 2003 had opnieuw een onderhoud plaatsgevonden, waarin overeenstemming was bereikt over een te volgen gezamenlijke procedure. De Commissie was van mening dat zij aan haar verplichtingen had voldaan door op 3 en 29 oktober 2003 brieven aan de Belgische autoriteiten te zenden, waarbij zij alle haar ter beschikking staande documenten had gevoegd. Zij had daarnaast in een op 11 november 2003 aan de Belgische autoriteiten verzonden brief nog een verklaring gedaan over de periode van vóór 1992.

Klager erkende dat de Commissie tijdens het onderhoud van 17 juli 2003 tussen de Commissie en de Belgische autoriteiten had verklaard dat een contract voor twintig uur per week overeenkwam met een voltijdse onderwijsfunctie, dat wil zeggen met 660 uur per jaar.

In zijn besluit gaf de Ombudsman aan dat de Commissie gevolg leek te hebben gegeven aan de wensen van klager. Hij meende echter wel dat, ook al zouden de door de Commissie beschreven maatregelen in deze situatie als toereikend kunnen worden beschouwd, het feit bleef staan dat de Commissie geen enkele verklaring had gegeven voor haar gebrek aan activiteit tussen mei 2001 en maart 2003. De Ombudsman maakte daarom een kritische opmerking aan het adres van de Commissie, waarin hij vermeldde dat de beginselen van behoorlijk bestuur vereisen dat de Commissie verzoeken van deze aard op zorgvuldige wijze en binnen een redelijke termijn behandelt.

Aangezien er in de eerste helft van 2002 onderlinge correspondentie was geweest tussen de vertegenwoordigers van de taaldocenten en de Commissie, concludeerde de Ombudsman dat er geen noodzaak bestond voor nader onderzoek naar de bewering van klager dat de Commissie de vertegenwoordigers geen duidelijk antwoord had gegeven ten aanzien van de verklaring aan de Belgische autoriteiten.

Opmerking

Een vergelijkbare conclusie werd door de Ombudsman bereikt in zaak 2137/2002/MF.

ONEERLIJKE BEHANDELING VAN EEN MILIEUORGANISATIE

Samenvatting van besluit inzake klacht 278/2003/JMA (vertrouwelijk) tegen de Europese Commissie

Een Spaanse milieuorganisatie had financiële steun aangevraagd in het kader van het communautaire actieprogramma voor de bevordering van niet-gouvernementele milieuorganisaties. Het verzoek was door de Commissie afgewezen, omdat op dat moment tegen die organisatie een gerechtelijke procedure voor de Spaanse rechtbanken aanhangig was. In haar bij de Ombudsman ingediende klacht stelde de organisatie dat het besluit van de Commissie om haar aanvraag af te wijzen niet was gebaseerd op de bepalingen van de oproep tot het indienen van voorstellen, en vroeg zij haar steunaanvraag in heroverweging te nemen.

De Commissie betoogde dat zij bij het aangaan van juridische verplichtingen om redenen van behoorlijk financieel beheer waarborgen moet hebben omtrent de juridische en financiële positie alsmede de algehele integriteit van de begunstigde. De Commissie nam het standpunt in dat er voldoende gronden waren om aan te nemen dat deze algemene voorwaarden niet waren vervuld.

De Ombudsman merkte op dat er op het tijdstip dat de Commissie de aanvraag van klager beoordeelde, door het Spaanse openbaar ministerie een voorlopig onderzoek bleek te zijn ingesteld naar een mogelijk geval van vervalsing door de betrokken organisatie. Verder was de selectieprocedure door de Commissie afgesloten voordat de voor het onderzoek verantwoordelijke magistraat de organisatie had vrijgesproken.

De Ombudsman acht het redelijk dat de Commissie nagaat of de juridisch en financiële positie van potentiële begunstigden en hun algehele integriteit een betrouwbare indruk maken. Hij meent echter wel dat de Commissie bij haar maatregelen ter bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap een billijke afweging moet trachten te maken tussen de belangen van particulieren en het algemeen openbaar belang. Op deze wijze worden potentiële begunstigden van haar financiële steun billijk en met respect voor het vermoeden van onschuld bejegend. De Ombudsman is van mening dat een dergelijke afweging door de Commissie moeilijk kan worden gemaakt, wanneer zij eventuele twijfels over de juridische positie van de aanvrager niet aan hem kenbaar maakt. Vervolgens moet zij ook bereid zijn om kennis te nemen van de door aanvrager verstrekte inlichtingen en daarop te reageren.

In de onderhavige zaak merkte de Ombudsman op dat de instelling zich ertoe had beperkt het hangende zijn van een formeel strafrechtelijk onderzoek en de in dat kader geuite beschuldigingen in aanmerking te nemen, zonder te proberen die informatie te verifiëren.

De Ombudsman merkte ook op dat de Commissie klager weliswaar had verzocht bewijsstukken te overleggen betreffende de juridische positie van zijn organisatie, maar na ontvangst van die bewijsstukken daar niet op bleek te hebben gereageerd.

De Ombudsman was daarom van oordeel dat de Commissie er niet in was geslaagd aannemelijk te maken dat zij een billijke afweging had gemaakt tussen enerzijds de noodzaak om een behoorlijk financieel beheer te voeren over de door haar toegekende subsidies en anderzijds het recht van klager om billijk en met respect voor het vermoeden van onschuld te worden bejegend. Hij concludeerde dat de Commissie, in strijd met artikel 6, lid 2 van de Europese Code van Goed Administratief Gedrag, klager niet billijk had behandeld.

De Ombudsman gaf de Commissie daarnaast in overweging dat dit soort problemen kan worden voorkomen indien de instelling haar diensten aanwijzingen geeft betreffende de wijze waarop in dergelijke gevallen een billijke afweging kan worden gemaakt tussen de belangen van particulieren en het algemeen openbaar belang.

De Ombudsman nam voorts nota van de verklaring van de Commissie dat haar begrotingsperiode 2002 inmiddels was afgesloten en dat het subsidieverzoek van klager daarom niet kon worden ingewilligd. Hij stelde echter dat niets klager ervan weerhield een financieringsaanvraag te doen in het kader van nog openstaande procedures.

TOELATING TOT HET BEROEP VAN ADVOCaat IN ITALIË

Samenvatting van besluit inzake klacht 701/2003/IP tegen de Europese Commissie

Klager, een Italiaanse advocaat, diende bij de Commissie een klacht in volgens welke het stelsel van toelating tot het beroep van advocaat in Italië in strijd is met de mededingingsregels van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Volgens klager had hij na bijna twee jaar uitsluitend een uitstelbericht van de Commissie ontvangen. De Commissie had nagelaten een diepgaand onderzoek naar zijn klacht in te stellen. Hij eiste dat de instelling zijn klacht in heroverweging zou nemen.

De Commissie voerde aan dat zij het niet nodig achtte een formele afwijzing van de klacht toe te zenden, aangezien zij hem reeds had meegedeeld dat toelating tot het beroep van advocaat in Italië bij wet is geregeld en in beginsel niet valt onder de mededingingsregels.

De Ombudsman stelde ten aanzien van de procedurele aspecten van de zaak vast dat de Commissie, door de brief van klager niet als klacht te registreren, niet had voldaan aan de procedurele waarborgen die deze instelling zelf had ingesteld om een behoorlijke afhandeling van procedures te verzekeren.

Aanvullende opmerking

Op 2 augustus 2004 stuurde de Commissie haar opmerkingen naar aanleiding van de kritische opmerking van de Ombudsman. Zij benadrukte dat in bepaalde situaties brieven niet „in aanmerking (komen) voor een onderzoek door de diensten van de Commissie en (...) dan ook niet (worden) ingeschreven in het centrale klachtenregister”³⁶. Zij zou zich echter naar aanleiding van de kritische opmerking in de toekomst inspannen om in haar reacties op correspondentie waarin wordt beweerd dat er sprake is van inbreuk door lidstaten op het communautaire mededingingsrecht, duidelijker aan te geven of die correspondentie al dan niet als klacht wordt geregistreerd, en zo nee, om de redenen hiervoor aan te geven.

ONVOLDOENDE INFORMATIE OVER SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN VOOR EEN MANEGE

Samenvatting van besluit inzake klacht 753/2003/GG tegen de Europese Commissie

Een Duitse burger was bezorgd, omdat een manege voor gehandicapte en kansarme kinderen en jongeren in Berlijn in financiële moeilijkheden verkeerde. Volgens hem waren deze moeilijkheden te wijten aan verlagingen van de overheidssubsidie. Hij wendde zich schriftelijk tot het Directoraat-generaal Werkgelegenheid en sociale zaken van de Commissie met de vraag of de EU financiële bijstand aan de manege zou kunnen verlenen en aan welke voorwaarden zou moeten worden voldaan om voor die bijstand in aanmerking te komen.

Op 21 april 2003 wendde klager zich tot de Ombudsman met de stelling dat hij geen antwoord op zijn brief had gekregen, en dat er ook niet was gereageerd op twee herinneringen die hij de Commissie had gestuurd. In mei 2003 ontving hij een reactie van de Commissie, maar hij liet de Ombudsman weten dat hij deze onbevredigend achtte. De Commissie had hem aangeraden de Berlijnse overheid te benaderen, omdat volgens de Commissie alle middelen die eventueel voor de manege beschikbaar zouden zijn, door de lidstaten werden beheerd. Klager meende dat hiermee zijn verzoek om informatie niet was beantwoord, omdat het niet vanzelfsprekend is dat de lidstaten correct omgaan met de Europese middelen. In september 2003 verzocht klager de Ombudsman ook het uitblijven van een reactie van de Commissie op een tweede brief die hij in augustus had gestuurd, in zijn onderzoek te betrekken. Informatie die hij inmiddels van een Duits lid van het

³⁶

Artikel 3 van de Bijlage bij de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Europese ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht (COM(2002) 141 def.); PB C 244 van 10.10.2002, blz. 5.

Europees Parlement had gekregen leek erop te wijzen dat er mogelijk wel middelen aan de manege hadden kunnen worden toegekend, maar dat de indieningstermijnen voor het aanvragen van die middelen inmiddels waren verstreken.

De Commissie gaf toe dat de eerste brief van klager was zoekgeraakt en betreunde de vertraging die was opgetreden bij de behandeling van zijn latere brieven. Zij erkende dat dit zonder meer in strijd was met haar eigen gedragscode en gaf aan dat zij haar best zou doen om ervoor te zorgen dat dergelijke incidenten in de toekomst zo weinig mogelijk zouden voorkomen. Voorts erkende zij dat het verkrijgen van informatie over EU-financieringsprogramma's moeilijk kon zijn, en merkte zij op dat zij haar best deed om bij verzoeken om informatie te helpen. De Commissie meende echter dat het niet juist zou zijn geweest om klager een uitvoerige lijst te overleggen van financieringsprogramma's met de precieze toekenningsvoorwaarden per programma, omdat er nauwelijks enige twijfel was dat de manege voor geen enkel van die programma's in aanmerking zou komen. Niettemin had de Commissie in haar meest recente brief, verzonden in oktober 2003, het adres gegeven van het Europees Informatiecentrum te Berlijn, waar klager zelf onderzoek zou kunnen doen naar eventuele EU-financieringsprogramma's.

In zijn besluit laakte de Ombudsman het feit dat de Commissie, hoewel zij had gezegd de vertragingen te betreuren, zich geen rekenschap had gegeven van de noodzaak om in ieder geval op de laatste brief van klager van augustus 2003 snel te reageren. Er werd een kritische opmerking gemaakt. De Ombudsman benadrukte dat bijzondere aandacht had moeten worden geschonken aan de beantwoording van verzoeken om informatie als dat van klager, zeker gelet op het feit dat 2003 het „Europees jaar van personen met een handicap” was. Hij was het niet eens met de stelling van de Commissie dat het niet juist zou zijn geweest om klager een uitvoerige lijst van programma's te overleggen. De partijen bij het onderzoek hadden slechts drie verschillende programma's genoemd, maar het belang van duidelijke en grondige informatie had nog zwaarder gewogen wanneer er inderdaad sprake zou zijn geweest van een groot aantal mogelijk relevante financieringsprogramma's. Ongeacht de vraag of de manege met succes financiering had kunnen aanvragen in het kader van het door het Duitse parlementslid genoemde programma, was de Ombudsman van oordeel dat de Commissie klager op de hoogte had moeten stellen van de oproep tot het indienen van voorstellen voor dat programma. De oproep was in het Publicatieblad verschenen op dezelfde dag waarop de Commissie voor het eerst aan klager terugschreef. De Ombudsman oordeelde dat de Commissie had verzuimd voldoende informatie aan klager te verschaffen, en maakte daarom ook over dit aspect van de zaak een kritische opmerking.

TIJDSHEMA VOOR HET OPSTELLEN VAN BEOORDELINGSRAPPORTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 1319/2003/ADB tegen de Europese Commissie

Klaagster is een ambtenaar van de Commissie en had reeds vijftien brieven en memo's aan de Commissie gestuurd, inclusief een aantal verzoeken of klachten op grond van artikel 90 van het Statuut. Een deel van deze correspondentie betrof de opstelling van het beoordelingsrapport van klagster. Op grond van artikel 43 van het Statuut moet van iedere ambtenaar ten minste om de twee jaar een dergelijk rapport worden opgesteld.

In haar bij de Ombudsman ingediende klacht stelde klagster dat geen van haar verzoeken of klachten, op enkele uitzonderingen na, op bevredigende wijze was behandeld. Zij stelde voorts dat er vertragingen waren geweest bij het opstellen van haar beoordelingsrapport, dat naar haar mening uiterlijk op 31 december 2001 afgerond had moeten zijn.

De Commissie stelde zich op het standpunt dat zij binnen de in het Statuut vastgelegde termijnen had gereageerd op alle correspondentie van klagster en dat er geen aanwijzingen waren voor systematische vertragingen of incompetentie. Wat betreft het opstellen van het beoordelingsrapport gaf de Commissie toe dat er een geringe vertraging was geweest. Overeenkomstig een uitspraak van

het Gerecht van eerste aanleg in de zaak *Liao tegen de Raad*³⁷ kon het tot aanstelling bevoegde gezag echter niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele bijkomende vertraging bij het opstellen van een beoordelingsrapport die het gevolg kan zijn van het feit dat de betrokken ambtenaar bij de desbetreffende paritaire commissie in beroep gaat. In de onderhavige zaak had klager gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

De Ombudsman merkte op dat de Commissie, volgens de stukken waarover hij beschikte, diverse brieven niet had beantwoord en een aantal andere brieven slechts na een aanzienlijke vertraging. Dit vormde een geval van wanbeheer. Voorts merkte de Ombudsman op dat het beoordelingsrapport pas bijna zeven maanden na de uiterste termijn als genoemd in de uitvoeringsbepalingen was afgerond. Zoals door het Gerecht van eerste aanleg gesteld in zijn arrest van 7 mei 2003, *Lavagnoli tegen Commissie*³⁸, was de Commissie gehouden aan het exacte tijdschema van de uitvoeringsbepalingen. Het door de Commissie aangehaalde arrest, *Liao tegen Raad*, was alleen bedoeld voor gevallen waarin geen tijdschema was vastgesteld. Het verzuim van de Commissie om zich aan het exacte tijdschema te houden vormde derhalve een geval van wanbeheer.

Wanneer de Ombudsman vaststelt dat er sprake is van wanbeheer, moet hij zoveel mogelijk proberen om samen met de betrokken instelling of het betrokken orgaan het wanbeheer ongedaan te maken. In deze zaak echter had klagster deze mogelijkheid uitdrukkelijk uitgesloten. Daarom sloot de Ombudsman deze zaak met twee kritische opmerkingen aan het adres van de Commissie.

Aanvullende opmerking

In reactie op de twee kritische opmerkingen liet de Commissie de Ombudsman weten nota te hebben genomen van zijn besluit. In de toekomst zou zij haar personeel niet anders behandelen dan andere burgers en zou zij zich houden aan het tijdschema voor de opstelling van beoordelingsrapporten.

INBREUK OP HET GELIJKHEIDSBEGINSEL BIJ AANWERVING

Samenvatting van besluit inzake klacht 1367/2003/OV tegen de Europese Commissie

Een burger met dubbele Frans-Bulgaarse nationaliteit had in mei 2003 gesolliciteerd voor een functie als plaatselijk functionaris met de titel „adviseur voor pretoetreding en politieke verslaglegging”, die vrijkwam bij de Delegatie van de Commissie te Sofia in Bulgarije. De sollicitatie van klager werd echter afgewezen op grond van zijn dubbele nationaliteit. De delegatie van de Commissie rechtvaardigde haar afwijzing met een beroep op artikel 37, lid 2 van het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer van 18 april 1961. Klager verzocht de Commissie schriftelijk om een verduidelijking, maar ontving geen reactie.

In juli 2003 diende klager een klacht in bij de Europese Ombudsman en stelde dat er sprake was geweest van een gebrek aan transparantie bij de aanwervingsprocedure. Hij stelde dat de Commissie, door zijn sollicitatie op grond van zijn dubbele nationaliteit en op grond van het Verdrag van Wenen van 1961 af te wijzen, in strijd met het gelijkheidsbeginsel had gehandeld.

In haar standpunt inzake de klacht wees de Commissie erop dat de betrokken vacature de functie betrof van een „ALAT”-taakmanager (*agent local d'assistance administrative et technique*), waarvan de status met zich meebrengt dat artikel 37, lid 2 van het Verdrag van Wenen van 1961 van toepassing is. „ALAT”-contracten zijn voorbehouden aan gegadigden die niet de nationaliteit hebben van het land waar ze hun werkzaamheden gaan uitvoeren, en evenmin permanent ingezetenen van dat land zijn. In zijn opmerkingen hield klager staande dat de Commissie het gelijkheidsbeginsel had geschonden, met inbegrip van het verbod op discriminatie op grond van nationaliteit.

³⁷ Zaak T-15/96, *Liao tegen Raad* Jurispr. Ambtenarenrecht [1997] blz. IA-329; II-897.

³⁸ Zaak T-327/01, *Luciano Lavagnoli tegen Commissie* Jurispr. Ambtenarenrecht [2003], blz. IA-143; II-691.

In zijn besluit stelde de Ombudsman allereerst dat de sollicitatie van klager was afgewezen op grond van zijn Bulgaarse nationaliteit en niet op grond van zijn Franse nationaliteit. Het verbod op discriminatie op grond van nationaliteit als genoemd in artikel 12 van het EG-Verdrag leek in dit geval daarom niet relevant, omdat er geen sprake was van discriminatie tussen burgers van EU-lidstaten. De Ombudsman merkte echter op dat in de voor plaatselijke functionarissen geldende regelgeving nergens sprake is van de categorie „ALAT” en evenmin bepalingen zijn opgenomen op grond waarvan personen met de Bulgaarse nationaliteit zouden kunnen worden uitgesloten van contracten als plaatselijk functionaris. Daarnaast begreep de Ombudsman niet hoe artikel 37, lid 2 van het Verdrag van Wenen de uitsluiting van Bulgaarse staatsburgers van de betrokken functie zou kunnen rechtvaardigen. Dat verdrag lijkt wel degelijk toe te staan dat administratief en technisch personeel de nationaliteit bezit van het ontvangende land, in casu Bulgarije. De Ombudsman concludeerde dat de Commissie had verzuimd een objectieve rechtvaardiging te geven voor haar beslissing om de sollicitatie van klager af te wijzen op grond van zijn Bulgaarse nationaliteit, en daarmee in strijd met het gelijkheidsbeginsel had gehandeld. Hij stelde verder vast dat in de aankondiging van de vacature voor de betrokken functie aan de kandidaten niet alle benodigde inlichtingen aangaande de aanwervingsprocedure werden verstrekt. Aangezien de functie inmiddels was bezet, was het voor de Ombudsman niet opportuun een minnelijke schikking na te streven. Daarom maakte hij twee kritische opmerkingen aan het adres van de Commissie.

NIET-VERLENGING VAN EEN DESKUNDIGENCONTRACT

Samenvatting van besluit inzake klacht 1624/2003/ELB tegen de Europese Commissie

De Commissie had klager aangeworven om gedurende een jaar als deskundige in Niger te werken. De Commissie verlengde zijn contract niet. De nationale ordonnateur van de staat Niger verzocht de Commissie officieel het contract van klager te verlengen. Omdat hierop geen reactie werd ontvangen, verzocht de nationale ordonnateur om automatische verlenging van het contract in overeenstemming met artikel 314 van de Overeenkomst van Lomé.

Klager stelde dat het besluit van de Commissie om zijn contract niet te verlengen officieel aan hem had moeten worden medegedeeld binnen de termijnen van de contractuele voorwaarden voor door het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) gefinancierde dienstenovereenkomsten. Hij stelde tevens dat de Commissie had moeten reageren op de officiële verzoeken van de staat Niger. Hij eiste dat zijn overeenkomst zou worden verlengd en dat hij een schadeloosstelling zou ontvangen, ofwel voor de periode waarin hij werkloos was, ofwel voor het totale door hem geleden verlies. Klager stelde tevens dat de werkelijke reden voor het niet verlengen van zijn contract was dat de Commissie mogelijke kritiek van de Rekenkamer over het gebruik van EOF-middelen ter ondersteuning van de werkzaamheden van de Commissie wilde voorkomen, en tevens de vrijheid wilde hebben iemand anders aan te nemen.

De Commissie antwoordde dat zij namens de autoriteiten van Niger een privaatrechtelijke arbeidsovereenkomst voor één jaar met klager was aangegaan. Die overeenkomst viel onder het Belgische recht; daarom was de verwijzing naar de contractuele voorwaarden voor door het EOF gefinancierde dienstenovereenkomsten niet juist. Naar Belgisch recht was de Commissie niet verplicht het contract van klager te verlengen. Overeenkomstig de omschrijving van de functie van klager was hij intermediair tussen het ministerie en de delegatie. Klager was akkoord gegaan met deze situatie. De Commissie stelde dat de post van klager nog niet bezet was en dat haar delegatie deze post niet nodig had om iemand anders te kunnen aanstellen.

De Ombudsman nam nota van de opmerkingen van de Commissie met betrekking tot het op de overeenkomst toepasselijke recht. Na onderzoek van het toepasselijke Belgische recht leek er geen bepaling te bestaan op grond waarvan een werknemer met een contract voor bepaalde tijd vooraf moet worden geïnformeerd. De Ombudsman was het niet eens met het argument van klager dat zijn door het Belgische recht beheerste arbeidsovereenkomst tegelijkertijd een dienstenovereenkomst zou zijn waarop de bepalingen van de Overeenkomst van Lomé van toepassing waren. Naar de

mening van de Ombudsman zijn dienstenovereenkomsten en arbeidsovereenkomsten afzonderlijke en onderling niet verenigbare juridische categorieën.

De Ombudsman merkte op dat de bewering volgens welke het dienstverband van klager bij de delegatie onregelmatig was, complexe juridische vragen zou kunnen opwerpen over de relatie tussen het Europees Ontwikkelingsfonds en het communautaire begrotingsrecht. Hij oordeelde dat verder onderzoek naar deze kwestie in het kader van onderhavige klacht niet opportuun zou zijn. Hij won echter bij de Rekenkamer wel inlichtingen in over haar werkzaamheden in verband met de onderliggende algemene kwestie van de tewerkstelling van EOF-deskundigen bij delegaties.

ONGEGRONDE WEIGERING VAN TOEGANG TOT HET DOSSIER VAN EEN NGO

Samenvatting van besluit inzake klacht 1874/2003/GG tegen de Europese Commissie

Een niet-gouvernementele organisatie (NGO), werkzaam op het gebied van humanitaire hulp, voerde een project uit in Kazachstan, dat door de Commissie werd meegefinancierd. Maar na de uitvoering van een controlemissie besloot de Commissie het contract te annuleren en verzocht zij de NGO bijna 38.000 euro terug te storten.

Afgezien van haar klacht over het annuleringsbesluit (klacht 49/2004/GG, nog in behandeling) diende de NGO ook een klacht in over de weigering van de Commissie om volledige toegang te geven tot haar dossier. Klager beweerde dat deze weigering willekeurig was en een inbreuk vormde op Verordening 1049/2001³⁹ inzake de toegang van het publiek tot documenten.

De Commissie betoogde dat zij klager een overzicht had gegeven van de documenten in de relevante dossiers en dat klager de dossiers had geraadpleegd die de Commissie had besloten openbaar te maken. Zij betoogde dat openbaarmaking van de overige documenten, die voornamelijk standpunten voor intern gebruik in het kader van interne beraadslagingen en voorafgaand overleg bevatten, zou leiden tot ernstige ondermijning van het besluitvormingsproces van de Commissie.

Na inzage van het dossier concludeerde de Ombudsman dat de motivering van de Commissie onbevredigend was. Zij had niet uitgelegd waarom bepaalde documenten wel openbaar waren gemaakt, terwijl andere, vergelijkbare documenten waren achtergehouden. Evenmin leek de Commissie rekening te hebben gehouden met de tijd die sinds de annulering van het contract was verstreken. De Ombudsman deed een ontwerpaanbeveling aan de Commissie toekomen en vroeg haar het verzoek van klager in heroverweging te nemen.

In haar omstandig advies kwam de Commissie met herziene overzichten van documenten en legde zij uit waarom naar haar mening geen van de documenten waarvoor de toegang was geweigerd (afgezien van vijf documenten waarvan kopieën werden bijgevoegd) openbaar konden worden gemaakt. De Commissie beriep zich op artikel 4, lid 3, tweede alinea⁴⁰ van Verordening 1049/2001 ter rechtvaardiging van haar weigering van openbaarmaking van documenten afkomstig van twee organen die de Commissie had ingeschakeld voor de afhandeling van het contract. De Commissie was tevens van mening dat de weigering van openbaarmaking van e-mails, verzonden door personeelsleden van de twee organen, werd gerechtvaardigd door artikel 4, lid 1, onder b) (persoonlijke levenssfeer en de integriteit van het individu, in het bijzonder gelet op de Gemeenschapswetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens) van de genoemde Verordening. Dit standpunt was gebaseerd op de overweging dat openbaarmaking zou leiden tot

³⁹ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, PB L 145 van 31.05.2001, blz. 43.

⁴⁰ „De toegang tot een document met standpunten voor intern gebruik in het kader van beraadslagingen en voorafgaand overleg binnen de betrokken instelling wordt ook geweigerd nadat het besluit genomen is, indien de openbaarmaking van het document het besluitvormingsproces van de instelling ernstig zou ondermijnen, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt.”

een verwerking van persoonsgegevens (de namen van de personeelsleden) die in strijd zou zijn met het Gemeenschapsrecht inzake gegevensbescherming, d.w.z. Verordening 45/2001⁴¹.

De Ombudsman erkende dat de Commissie in reactie op zijn ontwerpaanbeveling een aanzienlijke hoeveelheid werk had verricht. Hij herinnerde er echter aan dat de Verordening inzake de toegang van het publiek tot documenten zich richt op het waarborgen van een zo ruim mogelijke toegang en dat alle uitzonderingen daarop strikt moeten worden uitgelegd. De opvatting van de Commissie dat artikel 4, lid 3, van toepassing was op documenten afkomstig van de twee organen die zij voor de afhandeling van de overeenkomst had ingeschakeld, werd door hem redelijk bevonden. Hij meende echter dat de ernstige schade die moet worden aangetoond om de toegang te mogen weigeren, niet kan worden gebaseerd op het simpele feit dat de relevante documenten standpunten voor intern gebruik bevatten; artikel 4, lid 3, bepaalt immers dat dergelijke documenten in beginsel toegankelijk moeten zijn.

Wat betreft de openbaarmaking van namen achtte de Ombudsman het standpunt van de Commissie inconsequent; door haar werd namelijk niet betoogd dat e-mailberichten van haar eigen personeel zouden moeten worden achtergehouden om hun identiteit te beschermen. Omdat de Commissie zelf de mening was toegedaan dat e-mails van de twee organen die de overeenkomst behandelden, een zelfde soort karakter hadden als e-mails van haar eigen personeel, zag de Ombudsman niet in waarom artikel 4, lid 1, onder b) van Verordening 1049/2001 van toepassing zou kunnen zijn.

De Ombudsman concludeerde dat de Commissie had verzuimd geldige redenen te geven voor de weigering van toegang tot meer dan honderd documenten, wat neerkwam op een geval van wanbeheer. Daarom maakte hij een kritische opmerking.

NIET-BEANTWOORDING BRIEF VAN INDIENER NIET-GEHONOREERDE SUBSIDIEAANVRAAG

Samenvatting van besluit inzake klacht 2239/2003/(AJ)TN tegen de Europese Commissie

De klacht betrof een aanvraag van de Federation of European Motorcyclists Associations (FEMA) voor een subsidie van de Commissie voor een project getiteld „Initial rider training in Europe”. Volgens FEMA stelde Commissie in haar reactie op de aanvraag dat FEMA niet voor een subsidie was geselecteerd, omdat een ander voorstel van vergelijkbare aard een hogere score had behaald. Maar bij informele contacten met ambtenaren van de Commissie was klager ter ore gekomen dat er geen andere aanvragen waren geweest met betrekking tot motorfietsen of motorrijders. FEMA verzocht de Commissie schriftelijk om opheldering, maar kreeg geen antwoord. In haar bij de Ombudsman ingediende klacht stelde FEMA daarom dat de Commissie niet had gereageerd op haar verzoek om inlichtingen over het besluit van de Commissie om haar voorstel niet te subsidiëren en over de wel aangewezen kandidaat.

In haar standpunt betoogde de Commissie dat FEMA in de loop van haar regelmatige informele contact met de Commissie voldoende was geïnformeerd over alle relevante aspecten van de subsidieprocedure. Daarom had de Commissie het niet nodig geacht een formeel schriftelijk antwoord te geven.

In haar opmerkingen erkende FEMA dat zij regelmatig contact had gehad met ambtenaren van de Commissie, maar stelde zij dat deze ambtenaren zelf geen rechtstreekse toegang hadden tot informatie met betrekking tot de aanvraag van FEMA. Volgens FEMA moesten de ambtenaren namens FEMA navraag doen, wat soms leidde tot ontoereikende en misleidende informatie, ondanks het feit dat deze ambtenaren altijd hun best deden om te helpen.

⁴¹

Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

De Ombudsman concludeerde dat, ook al was er sprake van informele contacten tussen de Commissie en klager, uit de inhoud en opbouw van de brief van FEMA duidelijk bleek dat een schriftelijke reactie verlangd werd. Indien Commissie van mening was dat de gevraagde informatie reeds informeel aan FEMA was meegedeeld, had zij dit kunnen vermelden in haar schriftelijke reactie. Het feit dat de Commissie niet conform haar eigen Code van Goed Administratief Gedrag op de brief van FEMA had gereageerd, vormde daarom een geval van wanbeheer. De Ombudsman sloot daarom de zaak met een kritische opmerking.

Aanvullende opmerking

Na de kritische opmerking van de Ombudsman gaf de Commissie in een brief aan de Ombudsman toe dat zij FEMA geen schriftelijke reactie had gestuurd en dat zij haar eigen Code van Goed Administratief Gedrag niet volledig in acht had genomen. De Commissie verontschuldigde zich voor haar nalatigheid in deze zaak.

VERTRAGING BIJ DE BEHANDELING VAN EEN KLACHT OVER INBREUK

Samenvatting van besluit inzake klacht 2333/2003/GG tegen de Europese Commissie

In november 2001 verzocht een Duitse arts de Europese Commissie om een inbreukprocedure tegen Duitsland te beginnen. Hij betoogde dat Duitsland in strijd handelde met een richtlijn van de Raad betreffende de organisatie van de arbeidstijd ten aanzien van de werkzaamheden van artsen in ziekenhuizen. Het Hof van Justitie had geoordeeld dat de wachtdienst van artsen in teams die eerstelijnsgezondheidszorg leveren, als arbeidstijd moet worden beschouwd. Volgens de interpretatie van de Duitse autoriteiten viel de wachtdienst van artsen echter niet onder het begrip „arbeidstijd” van de richtlijn.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht van december 2003 stelde klager dat hij tot dusverre slechts ontvangstbevestigingen had gekregen en berichten dat nader onderzoek werd verricht, maar geen inhoudelijk antwoord. Hij stelde dat de Commissie had verzuimd zijn klacht binnen een redelijke termijn te behandelen.

De Commissie voerde aan dat de vertragingen bij de behandeling van de klacht het gevolg waren van de technische en juridische complexiteit van de zaak. Zij had de brief van klager in april 2002 als formele klacht geregistreerd. In februari 2003 had zij zich schriftelijk tot de Duitse autoriteiten gewend, die in maart 2003 hadden geantwoord. De Commissie had in maart 2003 besloten opdracht te geven tot een studie over de gevolgen van de uitspraak van het Hof van Justitie. Zij stelde de uitkomst van deze studie af te willen wachten alvorens besluiten te nemen over de verder te zetten stappen. Zij legde uit dat de interpretatie van het Hof inging tegen de door de Commissie en de lidstaten gegeven interpretatie. Ook was in januari 2004 een nieuwe Duitse wet in werking getreden, die tot doel had de nationale wetgeving in overeenstemming te brengen met de richtlijn zoals die door het Hof werd geïnterpreteerd. De verenigbaarheid van deze wet met het Gemeenschapsrecht was voorwerp van lopend onderzoek. Wanneer dit onderzoek zou zijn afgerond, zou de Commissie klager informeren over het resultaat van zijn klacht.

De Ombudsman wees op een Mededeling van de Commissie betreffende betrekkingen met klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht⁴², waarin als algemene regel wordt gesteld dat de Commissie ernaar streeft binnen een jaar een besluit te nemen. Hoewel deze mededeling kwam nadat klager zijn klacht had ingediend, achtte de Ombudsman dit een nuttige maatstaf.

De Ombudsman was er niet van overtuigd dat de vertraging gerechtvaardigd werd door de technische en juridische complexiteit van de zaak. De Commissie had zelf gesteld dat de uitspraak van het Hof niet in overeenstemming was met haar eigen interpretatie van de richtlijn. Zij leek

⁴²

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Europese ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht (COM(2002) 141 def); PB C 244 van 10.10.2002, blz. 5.

daarom te hebben aanvaard dat de rechtspositie al was opgehelderd. In ieder geval kon de beweerde juridische en technische complexiteit van de kwestie niet verklaren waarom er bijna 15 maanden waren verstreken voordat de Commissie enige actie ondernam om de kwestie op te helderen. De Ombudsman concludeerde dat de Commissie had verzuimd de ingediende inbreukklacht binnen een redelijke termijn te behandelen. Hij maakte daarom een kritische opmerking.

3.4.4 Europees Parlement en Europese Commissie

ONGERECHTVAARDIGDE BEËINDIGING VAN VERTAALCONTRACTEN

Samenvatting van besluit inzake klacht 953/2003/(FA)OV tegen het Europees Parlement en de Europese Commissie

Een Grieks vertaalbedrijf, bestaande uit twee afzonderlijke bedrijven, had diverse vertaalcontracten gesloten met het Parlement en de Commissie. Maar in juni en juli 2002 deelden de beide instellingen het bedrijf mee dat zijn contracten waren beëindigd of met onmiddellijke ingang opgeschort, omdat uit een onderzoek door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) was gebleken dat het vertaalbedrijf drie ambtenaren van een Europese instelling in dienst had genomen voor het uitvoeren van vertaalwerkzaamheden. Klager stelde dat hij hiervan niet op de hoogte was.

In mei 2003 diende het bedrijf een klacht in bij de Ombudsman, waarin het stelde dat de besluiten van de beide instellingen om de contracten op te schorten en te beëindigen onwettig en onbehoorlijk waren. Klager stelde dat het Parlement en de Commissie geen artikelen van de overeenkomst als rechtsgrondslag voor hun besluiten hadden genoemd. Tegen dezelfde achtergrond deed klager nog andere beweringen met betrekking tot het niet verlengen van één van zijn contracten door het Parlement en zijn uitsluiting van een door het Parlement uitgeschreven oproep tot het doen van inschrijvingen.

In hun standpunten inzake de klacht stelden beide instellingen dat het bedrijf van klager onderwerp was van een fraudeonderzoek door OLAF, dat ook de Griekse justitie had benaderd. Beide instellingen waren hierover ingelicht door het Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie. Het Parlement stelde dat OLAF het dringende advies had gegeven de ware redenen voor zijn besluiten niet aan klager bekend te maken, om te voorkomen dat het onderzoek bekend zou worden.

In zijn besluit merkte de Ombudsman op dat de regels voor ontbinding van de betrokken overeenkomsten vereisten dat de instellingen klager schriftelijk kennis gaven van niet-nakoming van zijn verplichtingen ingevolge de overeenkomst. Hij was van oordeel dat het simpele feit dat door de instellingen werd verwezen naar de resultaten van een OLAF-onderzoek, zonder nadere toelichting, niet kon worden beschouwd als een kennisgeving in die zin. De Ombudsman concludeerde daarom dat het Parlement en de Commissie geen samenhangende en redelijke uiteenzetting hadden gegeven van de rechtsgrond van hun besluit om de overeenkomsten met het vertaalbedrijf te beëindigen. Daarom maakte hij kritische opmerkingen aan het adres van beide instellingen.

Aangezien de klacht een contractueel geschil betrof, deelde de Ombudsman klager mee dat de betrokken overeenkomsten voorzien in de mogelijkheid van een gerechtelijke procedure over de geschillen.

3.4.5 Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen

BEWERING OMTRENT ONEERLIJKE BEHANDELING EN GEBREK AAN TRANSPARANTIE IN EEN SELECTIEPROCEDURE

Samenvatting van besluit inzake klacht 378/2003/MF tegen het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen

Klager nam deel aan een selectieprocedure naar aanleiding van een oproep tot het indienen van blijken van belangstelling, in 2002 gedaan door het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen (EPSO) met het oog op de aanmaak van een gegevensbank ten behoeve van alle instellingen van de Europese Unie voor de bezetting van tijdelijke posten in het kader van de uitbreiding van de Unie.

EPSO wees de sollicitatie van klager af, omdat hij had aangegeven dat zijn kennis van een van de negen talen van de toetredingslanden „zeer goed” was, terwijl volgens de oproep een „grondige” kennis van een van deze talen vereist was.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht stelde klager dat de preselectieprocedure oneerlijk was geweest, omdat deze was gebaseerd op een subjectieve beoordeling door de kandidaten zelf van hun eigen talenkennis. Hij vond dat het risico aanwezig was dat goede kandidaten met een realistisch oordeel over hun eigen vaardigheden niet zouden slagen, terwijl anderen wel door de preselectietoetsen zouden komen op grond van hun eigen onrealistische beoordeling. Daarnaast beweerde klager dat de selectieprocedure niet transparant was. Hij stelde dat zijn sollicitatie in aanmerking had moeten worden genomen en dat zijn naam op de aan de Directoraten-generaal van de Commissie ter beschikking gestelde lijst had moeten worden geplaatst.

In zijn standpunt inzake de klacht verwees EPSO naar de op zijn website gepubliceerde „Leidraad voor sollicitanten”, waarin werd vermeld dat het aan de sollicitanten zelf was om hun talenkennis en het niveau daarvan aan te geven. EPSO stelde ook dat van sollicitanten werd gevraagd dat ze beschikten over een grondige kennis van ten minste een van de talen van de tien toetredingslanden, naast een behoorlijke kennis van het Engels, Frans of Duits. De beoordelingscommissie had de term „grondige kennis” uitgelegd als zijnde gelijkwaardig aan de eerste of moedertaal ofwel „uitstekende” kennis. In zijn sollicitatie had de sollicitant aangegeven dat Frans zijn moedertaal was en dat zijn kennis van het Sloveens „zeer goed” was. Hierdoor voldeed hij niet aan de door de beoordelingscommissie vastgestelde selectiecriteria.

In zijn besluit stelde de Ombudsman geen wanbeheer door EPSO vast ten aanzien van de vermeende oneerlijke behandeling in de preselectieprocedure op grond van de subjectieve beoordeling door de kandidaten zelf van hun eigen talenkennis. Hij oordeelde dat in de oproep tot het indienen van blijken van belangstelling duidelijk van de sollicitanten werd gevraagd hun moedertaal dan wel hun eerste taal te kiezen en daarnaast het niveau van hun kennis van andere taal/talen aan te geven, wat een beoordeling door de sollicitanten zelf van hun eigen talenkennis impliceert. Ofschoon de Ombudsman van mening was dat de beslissing van de beoordelingscommissie om de sollicitatie van klager niet in de relevante gegevensbank op te nemen, leek te zijn genomen in overeenstemming met de vastgestelde selectiecriteria, concludeerde hij wel dat EPSO had nagelaten voldoende duidelijkheid te verschaffen over de taalkundige vereisten waaraan sollicitanten geacht werden te voldoen. Daarom herhaalde hij de kritische opmerking die hij in het kader van klacht 411/2003/GG reeds aan het adres van EPSO had gericht.

ONVOLDOENDE RECHTVAARDIGING VOOR TAALBELEID BIJ EEN ALGEMEEN VERGELIJKEND ONDERZOEK

Samenvatting van besluit inzake klacht 2216/2003/(BB)MHZ tegen het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen

De Ombudsman ontving een klacht tegen het besluit van het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen om zijn correspondentie met de gegadigden voor een algemeen vergelijkend onderzoek uitsluitend in het Engels, Frans of Duits te voeren. Klager was zelf geen kandidaat voor het vergelijkend onderzoek. EPSO maakte hierover een opmerking in zijn standpunt, maar de Ombudsman wees erop dat noch artikel 195 van het EG-Verdrag noch het Statuut van de Ombudsman vereisen dat een klager persoonlijk getroffen wordt door het vermeende wanbeheer.

Klager beweerde dat de beslissing van EPSO in strijd was met het beginsel van gelijkheid van de officiële talen en werktalen als genoemd in Verordening 1/1958 van de Raad⁴³, evenals met het beginsel dat iedere persoon zich schriftelijk in een van de Verdragstalen tot de Gemeenschapsinstellingen kan wenden en een antwoord in dezelfde taal krijgt (artikel 21 van het EG-Verdrag, artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie). Hij stelde dat voor deelname aan dit vergelijkend onderzoek kandidaten geen kennis van een van deze drie talen hoefden te bezitten.

In haar reactie betoogde EPSO dat (i) de Europese instellingen zich moeten bedienen van „*linguae francae*” om te zorgen voor een doeltreffende communicatie en om binnen redelijke termijnen te kunnen werken, (ii) de kandidaten de status hebben van potentiële ambtenaren van de Europese instellingen en die instellingen op grond van de jurisprudentie niet zonder meer verplicht zijn een verzoek of klacht van een potentiële ambtenaar in de taal van de betrokkene te beantwoorden, en (iii) in de jurisprudentie van het Hof van Justitie wordt erkend dat het juist en proportioneel is om het taalgebruik te beperken tot de meest algemeen bekende talen in de Unie.

De Ombudsman was van mening dat de beginselen van behoorlijk bestuur vereisen dat besluiten die de rechten of belangen van individuele personen betreffen een rechtsgrond hebben en dat hun inhoud overeenstemt met de wet (artikel 4 van de Europese Code van Goed Administratief Gedrag). Hij concludeerde dat de door EPSO gegeven uitleg van zijn eigen besluit ontoereikend was, omdat hierin geen gewag werd gemaakt van de gronden die zijn besluit rechtvaardigden, zodat deze niet konden worden getoetst. Hij was er niet van overtuigd dat het eerste argument van EPSO enige relevantie had als rechtvaardiging voor het betwiste besluit, omdat kandidaten ook zonder kennis van een van de drie betrokken talen in aanmerking konden komen voor deelname aan het vergelijkend onderzoek. Wat betreft het tweede argument stelde hij dat EPSO niet de gronden ter rechtvaardiging van het betwiste besluit gaf, maar slechts een reden aangaf waarom het van mening was dat kandidaten geen recht hadden om bezwaar tegen dat besluit te maken. Ten derde stelde de Ombudsman dat het Hof in de betrokken zaak had vastgesteld dat de bepalingen van de relevante verordening van de Raad van dien aard waren dat daaruit kon worden opgemaakt welke gronden de rechtvaardiging vormden en dat die gronden konden worden getoetst. Zoals reeds vermeld was de Ombudsman niet de mening toegedaan dat EPSO in deze zaak duidelijk had aangegeven welke gronden het betwiste besluit rechtvaardigden.

Aangezien het hier ging om een „*actio popularis*” stelde de Ombudsman dat een minnelijke schikking hier niet in aanmerking kwam. Daarom sloot hij de zaak met een kritische opmerking. In het licht van deze bevinding achtte hij het niet noodzakelijk een standpunt in te nemen inzake de argumenten van klager betreffende Verordening 1/1958 van de Raad, artikel 21 van het EG-Verdrag en artikel 41 van het Handvest. Hij merkte echter wel op dat EPSO geen Gemeenschapsinstelling is en dat de drie genoemde bepalingen dus niet rechtstreeks op EPSO van toepassing lijken te zijn. Voorts merkte hij op dat het Hof van Justitie heeft aangegeven dat de verwijzingen in het Verdrag naar het taalgebruik in de Unie niet zo mogen worden uitgelegd dat er een algemeen beginsel van Gemeenschapsrecht zou bestaan, op grond waarvan iedere burger zou kunnen eisen dat alles wat zijn belangen zou kunnen raken onder alle omstandigheden in zijn eigen taal wordt gesteld.

⁴³

EEG Raad: Verordening nr. 1 tot regeling van het taalgebruik in de Europese Economische Gemeenschap, PB B 17 van 6.10.1958, blz. 385.

3.4.6 Europol

NIET-NALEVING VAN AMBTENARENSTATUUT BIJ DE AANSTELLING VAN EEN ADMINISTRATIEF MEDEWERKSTER

Samenvatting van besluit inzake klacht 1571/2003/OV tegen Europol

Klaagster werkte van 1 mei 2001 tot 1 april 2003 als administratief assistente voor Europol. Na haar indiensttreding kwam zij erachter dat zij was aangesteld als plaatselijk functionaris in plaats van als Europol-functionaris, zoals door het Statuut van Europol is voorgeschreven. Omdat klaagster daardoor op minder gunstige voorwaarden was aangesteld, verzocht zij de directeur van Europol schriftelijk om correctie en schadeloosstelling, maar dit verzoek werd afgewezen, evenals een vervolgens ingesteld beroep.

In augustus 2003 diende klaagster een klacht in bij de Ombudsman, waarin zij beweerde dat Europol haar Statuut niet in acht had genomen (artikelen 1, 2 en 3 en Aanhangsel 1) door haar in de functie van administratief assistente in dienst te nemen als plaatselijk functionaris en niet als Europol-functionaris. Klaagster eiste tevens een schadeloosstelling.

In haar standpunt inzake de klacht stelde Europol dat zij gezien de starheid van het aanwervingssysteem haar toevlucht had moeten nemen tot het in dienst nemen van tijdelijk personeel onder voorwaarden die gelden voor plaatselijk personeel, namelijk in situaties waarin het formatieplan niet voorzag in Europol-functies en de werkhoeveelheid zodanig was dat tijdelijke ondersteuning nodig was. Op grond van dit beleid werden inderdaad medewerkers als plaatselijk personeel in dienst genomen in andere functies dan de formeel in aanhangsel 1 van het Statuut van Europol genoemde functies; maar het stond Europol vrij dit te doen zolang zij binnen de grenzen van haar personeelsbegroting bleef. Europol bestreed ook dat klaagster financiële schade had geleden. Zij stelde dat het enige alternatief voor Europol zou zijn geweest om klaagster in het geheel niet in dienst te nemen.

In zijn besluit wees de Ombudsman erop dat in Aanhangsel 1 van het Statuut van Europol duidelijk wordt bepaald dat een functie als administratief assistente een Europol-functie is. Voorts vond de Ombudsman geen rechtsgrondslag in het Statuut van Europol die als rechtvaardiging zou kunnen dienen voor de door Europol gevolgde praktijk van indienstneming van tijdelijk personeel onder voorwaarden zoals die gelden voor plaatselijk personeel in situaties waarin het formatieplan niet voorzag in Europol-functies. De Ombudsman concludeerde dat Europol had verzuimd haar Statuut na te leven door klaagster als administratief assistente in dienst te nemen met een contract als plaatselijk functionaris. Hij maakte daarom een kritische opmerking. Wat betreft de vordering tot schadeloosstelling was de Ombudsman echter van mening dat klaagster niet had aangetoond dat zij door het wanbeheer verlies had geleden; het argument van Europol, namelijk dat het enige alternatief voor indienstneming als plaatselijk functionaris zou zijn geweest om haar in het geheel niet in dienst te nemen, leek namelijk niet onredelijk. De Ombudsman oordeelde dat de gemaakte kritische opmerking volstond om de aandacht van Europol te vestigen op de noodzaak van herziening van de door haar gevolgde praktijk inzake de aanwerving van personeel.

Aanvullende opmerking

Bij schrijven van 10 januari 2005 reageerde Europol op de kritische opmerking. De waarnemend directeur van Europol beschouwde de kritische opmerking als nuttig voor Europol en dankte de Ombudsman voor zijn onderzoek. Hij stelde dat de betrokken afdelingen reeds waren geïnstrueerd om de praktijk van Europol inzake de aanwerving van personeel te herzien.

3.5 DOOR DE INSTELLING AANVAARDE ONTWERPAANBEVELINGEN

3.5.1 Europese Commissie

TE KRAP TIJDSHEMA WAARDOOR FOUTEN WERDEN GEMAAKT IN EEN ONDERZOEKVOORSTEL

Samenvatting van besluit inzake klacht 1878/2002/GG tegen de Europese Commissie

Klager, een klein bedrijf uit het Verenigd Koninkrijk, was met de Commissie een contract aangegaan voor een onderzoektoelage, gericht op de uitwerking van een CRAFT-voorstel in het kader van het specifieke programma voor onderzoek en technologische ontwikkeling getiteld „Concurrerende en duurzame groei”. Een voorcontrole ten aanzien van de geschiktheid van de voorstellen werd aangeboden voor voorstellen die de Commissie uiterlijk op 7 februari 2002 had ontvangen. Het voorstel van klager werd op 12 februari 2002 ingediend, kort na ontvangst van zijn door de Commissie op 4 februari 2002 ondertekende contract. De Commissie wees het voorstel van klager uiteindelijk af als zijnde ongeschikt.

Klager wendde zich tot de Ombudsman; hij stelde dat het volgens hem „bespottelijk krappe tijdschema” geleid had tot een situatie waarin fouten konden worden gemaakt. Volgens klager had hij slechts enkele dagen de tijd gehad om zijn voorstel uit te werken en dit in te dienen voor de door de Commissie aangeboden voorcontrole. Klager stelde dat hij alles had gedaan wat in zijn vermogen lag om zich op het contract voor te bereiden, op eigen risico en voor eigen rekening in termen van tijd en geld. Hij voegde hieraan toe dat zijn voorstel was afgewezen op grond van slechts één criterium, dat hem niet behoorlijk was uitgelegd door het nationale contactpunt voor dergelijke voorstellen in het Verenigd Koninkrijk, Beta Technology Ltd.

De Commissie betoogde dat het bedrijf voldoende tijd had gehad om een goed voorstel op te stellen. Voorts voerde de Commissie aan dat een groot aantal instrumenten en diensten ter beschikking van het bedrijf stonden om een geschiktheidscontrole van zijn voorstel uit te voeren.

De Ombudsman stelde vast dat de Commissie had verzuimd het bedrijf een redelijke termijn te gunnen om zijn voorstel voor de voorcontrole in te dienen. Dit had er uiteindelijk toe geleid dat het voorstel van het bedrijf vanwege een fout ongeschikt werd bevonden. Om die reden deed de Ombudsman een ontwerpaanbeveling, waarin hij de Commissie opriep te overwegen aan het bedrijf een schadevergoeding toe te kennen ten bedrage van het door het wanbeheer van de Commissie geleden verlies.

In haar omstandig advies inzake de ontwerpaanbeveling erkende de Commissie dat uitzonderlijke omstandigheden het voor klager moeilijk hadden gemaakt het contract correct uit te voeren. Zij benadrukte dat zij er veel belang aan hechtte om kleine en middelgrote ondernemingen niet te benadelen. In het licht van de door de Ombudsman weergegeven feiten en zonder het noodzakelijk eens te zijn met zijn conclusies, was zij het ermee eens dat het bijzondere karakter van deze zaak voldoende grond vormde voor het zuiver *ex gratia* toekennen van een schadevergoeding voor een deel van de gemaakte kosten.

In zijn opmerkingen deelde klager de Ombudsman mee dat overeenstemming was bereikt over een schadevergoeding voor een bedrag van 21.000 euro. Klager dankte de Ombudsman voor zijn hulp en inzet.

ONNODIGE VERTRAGING BIJ DE BEHANDELING VAN EEN INBREUKZAAK

Samenvatting van besluit inzake klacht 1963/2002/IP tegen de Europese Commissie

In 1995 sloot de heer K., eigenaar van een Oostenrijks vrachtwagenverhuurbedrijf, een contract met de heer B., een Italiaanse handelaar in vrachtwagens, voor de koop van 99 vrachtwagens. De heer B. liet echter aan de heer K. weten dat hij de vrachtwagens niet zoals overeengekomen kon leveren, omdat de importeur voor het Italiaanse grondgebied levering had geweigerd op grond van het feit dat de vrachtwagens bestemd waren voor een Oostenrijkse klant, die was gevestigd buiten het contractuele Italiaanse rayon van de importeur. Volgens de heer K. lag de ware reden voor de weigering in het feit dat de prijs van de vrachtwagens op het tijdstip van totstandkoming van het contract in Italië 25 tot 30% lager lag dan in Oostenrijk. In 1996 klaagde de heer K. bij de Commissie en verzocht deze te onderzoeken of het gedrag van de importeur in strijd was met de beginselen van het mededingingsrecht.

Klager, die de klacht namens de heer K. indiende, stelde dat er sprake was van onnodige vertraging en nalatigheid van de Commissie bij de behandeling van de in 1996 door hem ingediende zaak.

De Commissie gaf aan dat de in deze zaak gekozen benadering in overeenstemming was met door het Gerecht van eerste aanleg goedgekeurde beginselen, op grond waarvan de instelling gerechtigd is verschillende prioriteit toe te kennen aan de bij haar ingediende zaken, afhankelijk van de zwaarte van het Gemeenschapsbelang dat in het geding is. De Commissie had alle noodzakelijke maatregelen genomen om de kwestie te onderzoeken en had geconcludeerd dat deze zaak geen prioriteit had.

Op 5 september 2003 richtte de Ombudsman een ontwerpaanbeveling aan de Commissie, waarin hij de instelling aanbeval de behandeling van de desbetreffende zaak uiterlijk 30 november 2003 af te ronden. Hij oordeelde dat goed administratief gedrag vereist dat besluiten binnen een redelijke termijn worden genomen. De Ombudsman was verder van mening dat de Commissie geen bevredigende verklaring had gegeven voor het feit dat zij zelfs na bijna zeveneneenhalf jaar nog geen besluit in de zaak had kunnen nemen. Voorts merkte hij op dat de laatste mededeling van de Commissie over de zaak van de heer K. van 8 maart 2001 dateerde en dat de Commissie geen redenen had gegeven voor het feit dat zij gedurende de daaropvolgende twee jaar stilzwijgen bewaarde. Onverminderd de discretionaire bevoegdheid van de Commissie bij de behandeling van bij haar ingediende klachten was de Ombudsman van oordeel dat zeveneneenhalf jaar geen redelijke termijn was voor de behandeling van een zaak.

In haar omstandig advies stelde de Commissie dat zij tot de conclusie was gekomen dat er onvoldoende aanwijzingen voor waren dat er sprake was van een inbreuk op de Europese mededingingsregels en dat de zaak voor de Gemeenschap niet belangrijk genoeg was om verder onderzoek te rechtvaardigen. Na de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman volgde de Commissie haar normale procedure voor de afwijzing van klachten. Zij deed de heer K. een brief toekomen met een uitleg van haar standpunt terzake. Afhankelijk van eventuele aanvullende opmerkingen van de heer K. was de Commissie voornemens om uiterlijk maart 2004 een definitief besluit inzake de klacht te nemen.

Hoewel de Commissie op de in zijn ontwerpaanbeveling genoemde datum nog geen definitief besluit over de zaak had genomen, had de Ombudsman geen reden om aan te nemen dat de Commissie niet overeenkomstig haar toezegging zou handelen. De Ombudsman was van oordeel dat door de instelling op de inhoudelijke aspecten van de ontwerpaanbeveling was ingegaan en daarom sloot hij de zaak.

3.5.2 Europese Commissie en Europees Bureau voor fraudebestrijding

BESCHULDIGINGEN VAN FRAUDE IN DE «BLUE DRAGON»-ZAAK

Samenvatting van besluiten inzake klacht 1769/2002/(IJH)ELB tegen de Europese Commissie en het Europees Bureau voor fraudebestrijding

In oktober 2002 dienden de directeuren van een bedrijf genaamd „Blue Dragon 2000” klachten in tegen de Commissie en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF).

Volgens klagers waren zij slachtoffer geworden van fraude met Gemeenschapssubsidies in het kader van het programma LEADER II. Bij het beheer van dit programma waren de regionale autoriteiten van Catalonië en een „plaatselijke actiegroep” uit de particuliere sector betrokken. In het najaar van 2000 stelden klagers OLAF en de regionale autoriteiten op de hoogte van hun verdenkingen en hadden zij contact met onderzoekers van OLAF. Later vernamen klagers dat de onderzoekers van OLAF die hun zaak in behandeling hadden, op andere zaken waren gezet. Ze ontvingen ook het verslag van een door de regionale autoriteiten van Catalonië uitgevoerde inspectie, waarin werd geadviseerd de Gemeenschapsfinanciering voor het Blue Dragon-project terug te vorderen. Klagers dienden bij de Europese Commissie een klacht in tegen Spanje, maar uit het antwoord van de Commissie bleek dat hun klacht als gewone correspondentie was behandeld.

In de bij de Ombudsman ingediende klacht werd gesteld dat de Commissie en OLAF hadden verzuimd de beschuldigingen van fraude behoorlijk te behandelen, en dat het systeem voor de verdeling van de middelen van LEADER II via instellingen uit de particuliere sector, in combinatie met onvoldoende controle door de Commissie, de fraude in de hand werkte. Klagers eisten publiek eerherstel, teruggave van hetgeen hen was ontstolen en schadeloosstelling.

De klacht bevatte verder verstrekkende beschuldigingen omtrent samenspanning. De Ombudsman liet klagers weten dat zijn mandaat zich beperkt tot de instellingen en organen van de Gemeenschap en dat hij daarom alleen hun beschuldigingen jegens de Commissie en OLAF kon behandelen.

Klagers hadden aanvankelijk om een vertrouwelijke behandeling gevraagd, maar in april 2003 lieten ze de Ombudsman weten dat zij dat verzoek lieten vallen.

Het onderzoek ten aanzien van de Commissie

Gezien het karakter van de problemen en omdat de financiële belangen van de Gemeenschappen geen gevaar liepen, had de Commissie het niet nodig geacht de brief van klagers als klacht te registreren.

De Ombudsman was van oordeel dat de Commissie de brief als klacht had moeten registreren. Hij deed een ontwerpaanbeveling aan de Commissie om de brief van klagers opnieuw te onderzoeken en te behandelen overeenkomstig de Mededeling van de Commissie aan het Parlement en de Ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht⁴⁴.

De Commissie aanvaardde de ontwerpaanbeveling en de Ombudsman sloot daarom in maart 2004 de zaak ten aanzien van de Commissie.

De Ombudsman stelde dat klagers in de toekomst een nieuwe klacht bij de Ombudsman konden indienen, indien zij van mening waren dat het onderzoek van de Commissie ontoereikend was.

⁴⁴

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Europese ombudsman betreffende betrekkingen met de klager inzake inbreuken op het Gemeenschapsrecht (COM(2002) 141 def); PB C 244 van 10.10.2002, blz.5.

Het onderzoek ten aanzien van OLAF

OLAF gaf aan in februari 2001 een onderzoek te hebben geopend. Een geplande inspectie van OLAF ter plaatse werd opgeschort, nadat het Spaanse Ministerie van Landbouw had laten weten dat de regionale autoriteiten van plan waren alle activiteiten van de plaatselijke actiegroep aan een controle te onderwerpen. OLAF ontving in juli 2001 de verslagen van de Spaanse autoriteiten, achtte geen gronden aanwezig voor twijfel aan hun bevindingen en besloot daarom geen nader onderzoek te verrichten. Het bestuur van OLAF keurde in december 2002 het definitieve verslag in deze zaak goed. Volgens dit verslag konden de Spaanse autoriteiten op basis van hun bevindingen de aantijgingen van onregelmatigheden bij de plaatselijke actiegroep niet bevestigen, maar waren er wel onregelmatigheden vastgesteld bij het Blue Dragon-project. In het verslag werd aanbevolen de zaak te sluiten met nadere financiële maatregelen tot terugvordering van de aan het Blue Dragon-project toegekende middelen.

De Ombudsman nam het standpunt in dat de beginselen van behoorlijk bestuur vereisen dat de bestuurlijke onderzoeken van OLAF op zorgvuldige, onpartijdige en objectieve wijze plaatsvinden. Nader onderzoek van het bewijs bracht een aantal punten van zorg aan het licht aangaande de correctheid van het door OLAF gedane onderzoek, met onder meer een kennelijk verschil tussen de handtekening van de directeur-generaal op het besluit om het onderzoek te openen en zijn handtekening op andere documenten (OLAF was over deze kwestie niet eerder om opheldering gevraagd). De Ombudsman werkte deze punten uit in een in februari 2004 gedane ontwerpaanbeveling volgens welke OLAF zou moeten overwegen zijn onderzoek te heropenen of een nieuw onderzoek uit te voeren.

OLAF ging in op alle punten van de ontwerpaanbeveling en concludeerde dat er geen gronden aanwezig waren om zijn onderzoek te heropenen of om een nieuw onderzoek te starten. In zijn beoordeling van het omstandige advies van OLAF nam de Ombudsman in aanmerking dat de onderzoeken van de Commissie naar de beschuldigingen van klagers over een inbreuk op het Gemeenschapsrecht door Spanje nog liepen. Hij was van oordeel dat het in het huidige stadium van de onderzoeken van de Commissie een redelijke conclusie van OLAF leek dat er geen gronden waren om zijn eigen onderzoek te heropenen of een nieuw onderzoek te openen.

De Ombudsman sloot daarom in juli 2004 de zaak ten aanzien van OLAF.

In het eindbesluit merkte de Ombudsman op dat de Commissie een voorstel had gedaan tot wijziging van de verordening die de onderzoeken van OLAF regelde. Hiermee had de wetgever de gelegenheid om eventuele veranderingen te overwegen voor wat betreft de werkwijze van OLAF bij zijn interne en externe onderzoeken en zijn samenwerking met de autoriteiten van de lidstaten. De Ombudsman gaf ook commentaar op de verklaring van OLAF dat zijn directeur-generaal op een gegeven moment zijn handtekening had veranderd om deze leesbaarder te maken. De Ombudsman stelde dat het in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur zou zijn geweest indien OLAF een officieel document had opgemaakt waarin deze verandering werd bevestigd op het tijdstip waarop deze plaatsvond.

3.6 OM ANDERE REDENEN GESLOTEN ZAKEN

3.6.1 Raad van de Europese Unie

GEEN RECHT OP EU-ZIEKTEKOSTENVERZEKERING VOOR KIND

Samenvatting van besluit inzake klacht 2210/2003/MHZ tegen de Raad van de Europese Unie

In november 2001 ontving klagster een persoonlijk bericht met het nummer SN 3736/01 van het hoofd van het bureau van de ziektekostenverzekering. In dit bericht werd haar meegedeeld dat haar kind met ingang van 31 december 2001 onder het Belgische socialezekerheidsstelsel zou vallen en dat de communautaire regeling voor ziektekostenverzekering slechts aanvullende dekking zou bieden.

Op 14 december 2001 schreef klagster samen met twee andere ambtenaren van de Raad een gezamenlijke brief aan de adjunct-directeur-generaal Personeel en administratie, waarin zij stelde dat het bewuste bericht discriminerend en niet rechtsgeldig was. In het antwoord van de adjunct-directeur-generaal werd niet ingegaan op het verzoek van klagster om een advies van de juridische dienst van de Raad; in plaats daarvan werd haar aangeraden contact op te nemen met het hoofd van het bureau van de ziektekostenverzekering. Klagster wendde zich daarom tot het Personeelscomité, dat zonder resultaat trachtte een onderhoud te regelen tussen klagster en de adjunct-directeur-generaal. Aangezien klagster zich niet gebonden achtte aan bericht SN 3736/01, bleef zij verzoeken om terugbetaling van medische kosten van haar kind indienen. Op 28 maart 2003 werd voor de eerste maal een verzoek om terugbetaling van klagster geweigerd.

Op 7 november 2003 diende klagster een klacht in bij de Ombudsman. Omdat de andere twee bovengenoemde ambtenaren van de Raad op dezelfde datum ook klachten indienden over dezelfde aangelegenheid, werden de drie klachten gezamenlijk behandeld. In haar bij de Ombudsman ingediende klacht stelde klagster dat bericht SN 3736/01 in strijd met het Statuut, discriminerend en wettelijk niet bindend was. Zij beweerde dat haar kind recht had op dezelfde primaire medische dekking als de kinderen van andere personeelsleden van de EU.

In zijn standpunt inzake de klacht zette de Raad uiteen hoe hij deze aangelegenheid had behandeld. De Raad stelde dat klagster het in notitie SN 3736/01 vervatte besluit niet formeel had aangevochten. Ook had zij niet binnen de wettelijke termijn bezwaar gemaakt tegen de besluiten van het bureau van de ziektekostenverzekering waarbij vergoeding werd geweigerd.

De Raad verwees naar artikel 72, lid 1 van het Statuut en artikel 6 van de Regeling betreffende de ziektekostenverzekering van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen, krachtens welke de medische kosten van kinderen van ambtenaren alleen mogen worden vergoed wanneer de ambtenaar niet reeds op grond van een andere ziektekostenverzekering vergoeding heeft ontvangen of daarop aanspraak kan maken. Bij zijn standpunt voegde de Raad een afschrift van een verklaring van het Belgische Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering. In deze verklaring werd uitgelegd dat een Belgische ziektekostenverzekering verplicht is voor een kind van wie de ouder door deze verzekering wordt gedekt, ook wanneer de andere ouder een EU-ambtenaar is.

Tot slot uitte de Raad zijn twijfels aangaande de ontvankelijkheid van de bij de Ombudsman ingediende klacht, omdat klagster niet intern een klacht bij het tot aanstelling bevoegde gezag had ingediend, als bedoeld in artikel 90, lid 2 van het Statuut. De contacten van klagster met de adjunct-directeur-generaal en het Personeelscomité konden niet gelijkgesteld worden met een interne administratieve klacht.

Klaagster stelde in haar reactie op het standpunt van de Raad dat haar brief aan de adjunct-directeur-generaal van 14 december 2001 moest worden beschouwd als verzoek om inlichtingen en niet als klacht.

De Ombudsman beoordeelde daarom opnieuw de ontvankelijkheid van de klacht. Hoewel de Ombudsman bij de opening van het onderzoek klaagster het voordeel van de twijfel had gegeven en had geconcludeerd dat de brief aan de adjunct-directeur-generaal wel neerkwam op een klacht, was dit gezien de opmerkingen van klaagster nu niet langer mogelijk. De Ombudsman concludeerde daarom dat de klacht inderdaad niet ontvankelijk was, omdat klaagster de mogelijkheden van artikel 90, lid 2 van het Statuut niet had uitgeput. De Ombudsman beschouwde de zaak daarom als door klaagster ingetrokken en zette zijn onderzoek naar de beschuldigingen en beweringen van klaagster niet voort.

3.6.2 Europese Commissie

WEIGERING UITBETALING VAN IN HET KADER VAN EEN TACIS-DIENSTENCONTRACT INGEDIENDE FACTUREN

Samenvatting van besluit inzake klacht 253/2003/ELB (vertrouwelijk) tegen de Europese Commissie

Klager was bestuursvoorzitter en directeur van een bedrijf waaraan een TACIS-dienstencontract werd gegund. Aan het eind van het contract diende klager de resterende facturen bij de Commissie in, maar de Commissie weigerde te betalen. Deze facturen betroffen honoraria en onkostenvergoedingen voor een tolk, kosten voor het gebruik van een eigen auto, bijkomende kosten op de begroting voor opleiding en studiereizen, extra 'backstopping'-dagen⁴⁵ en vertragingen die waren opgetreden bij de goedkeuring van individuele opleidingsaanvragen.

Klager beweerde dat de Commissie de betaling van de facturen niet mocht weigeren, omdat de desbetreffende kosten op grond van het TACIS-contract voor vergoeding in aanmerking kwamen. Hij stelde dat de Commissie de resterende facturen moest uitbetalen, vermeerderd met rente wegens te late betaling.

De Commissie stelde dat er geen rechtsgrond was voor betaling van het door klager geclaimde bedrag. Zij oordeelde dat het gebruik van de diensten van de tolk niet gerechtvaardigd was, omdat de tolk de echtgenote van de teamleider was. Zij weigerde te betalen voor het gebruik van de auto, omdat de ingediende factuur betrekking had op de kosten van het gebruik van een eigen auto, terwijl vooraf goedkeuring was gegeven voor de huur van een auto. In ieder geval kwam het kilometertarief op de factuur van klager niet - zoals door hem gesteld - overeen met het officiële tarief van de Franse belastingautoriteiten. De Commissie wilde de bijkomende bedragen op de begroting voor opleiding en studiereizen niet betalen, omdat de opdrachtnemer de goedgekeurde bedragen had overschreden zonder een verzoek om goedkeuring van een gewijzigde begroting te doen. Op het punt van individuele opleidingsaanvragen was er volgens de Commissie geen sprake geweest van onredelijke vertraging.

Na zorgvuldige overweging van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager stelde de Ombudsman aan de Commissie schriftelijk een minnelijke schikking voor. De Ombudsman stelde voor dat de Commissie zou overwegen haar besluit om de door klager ingediende facturen niet uit te betalen, te herzien en daarnaast een redelijke rente te vergoeden.

⁴⁵

Dat wil zeggen tijd die door de projectleider wordt doorgebracht in de Europese Unie in plaats van in de begunstigde landen.

In antwoord op het voorstel voor een minnelijke schikking bevestigde de Commissie dat zij geen regel had vastgesteld op grond waarvan gezinsleden van westerse TACIS-projectmedewerkers niet voor hetzelfde project zouden mogen worden aangeworven, en dat zij evenmin informatie had verstrekt over haar praktijk dienaangaande. De Ombudsman stelde zich op het standpunt dat de Commissie terecht regels hanteerde voor de aanwerving van gezinsleden in het kader van projecten als TACIS, maar merkte op dat de doelstellingen van een dergelijke regeling in de toekomst beter zouden kunnen worden verwezenlijkt, wanneer de toegepaste regels en beginselen naar behoren bekend worden gemaakt en tegelijkertijd billijkheid en transparantie gewaarborgd worden.

Wat betreft de vergoeding van kosten voor het gebruik van een eigen auto ging de Commissie akkoord, mits dit geschiedde op basis van het officiële kilometertarief van de Franse fiscale autoriteiten. Klager ging niet akkoord met het voorstel van de Commissie. De Ombudsman concludeerde dat er geen minnelijke schikking kon worden bereikt over dit onderdeel van de klacht.

Wat betreft de tijd die was gemoeid met de goedkeuring van individuele opleidingsaanvragen was de Ombudsman van mening dat de Commissie hem een samenhangende verklaring had gegeven over de rechtsgrond van haar handelen en de overwegingen op grond waarvan zij meende dat haar visie op de contractuele situatie gerechtvaardigd was. Ook was hij van oordeel dat de Commissie voldoende reden had voor haar weigering de bedragen op de begroting voor opleiding en studiereizen te betalen voorzover die de goedgekeurde maxima overschreden.

Aanvullende opmerking

Op 18 november 2004 deed de Commissie haar commentaar op de aanvullende opmerking toekomen. Zij gaf aan dat de praktische gids voor de toekenning van uit de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen in het kader van samenwerking met derde landen gefinancierde contracten, die sinds mei 2003 van kracht is, geen uitdrukkelijke regeling bevat betreffende de aanwerving van gezinsleden van een opdrachtnemer. Alleen ambtenaren of functionarissen van het openbaar bestuur van de begunstigde staat worden uitgesloten. Artikel 94 van het Financieel Reglement regelt eventuele belangenconflicten in de aanbestedingsprocedure. Een vergelijkbare bepaling is opgenomen in de bovengenoemde gids. Belangenconflicten kunnen zich ook voordoen in geval van onderaanneming van de opdracht. De Commissie was van mening dat de aanwerving van gezinsleden van een opdrachtnemer per geval en conform het Financieel Reglement en de praktische gids moet worden beoordeeld.

INDELING VAN EEN DWERGEZEL MET HET OOG OP EEN SUBSIDIE

Samenvatting van besluiten inzake klachten 1219/2003/GG en 760/2004/GG tegen de Europese Commissie

Een verordening van de Raad ter bevordering van milieuvriendelijke productiemethoden in de landbouw voorzag in een subsidieregeling ter bevordering van extensivering van de landbouw. Boeren konden een subsidie krijgen wanneer het aantal „grootvee-eenheden” (GVE) per hectare niet meer was dan 1,4. „Paardachtigen van meer dan 6 maanden” werden geteld als 1,0 GVE, schapen en geiten als 0,15 GVE.

Een Duitse landbouwer in de regio Karlsruhe bezat vier paarden en een dwergezel op zijn drie hectare grond. De landbouwer vond dat de ezel ongeveer de grootte van een schaap had. Daarom rekende hij in totaal 4,15 GVE, dus een aantal GVE per hectare dat iets onder de 1,4 lag. De bevoegde instantie in het gebied achtte een GVE van 0,16 voor de dwergezel redelijk, zodat men nog steeds onder de drempel bleef.

Toen deze zaak echter bij een steekproefcontrole ter kennis van de Commissie kwam, concludeerde deze dat de ezel behoorde tot de „paardachtigen”, waarvoor een GVE-waarde van 1,0 moest worden berekend. De subsidie van 240 DM (120 euro) werd daarom teruggevorderd. Bovendien was de Commissie van oordeel dat de fout een „systematische” fout was, waarvan proportioneel moest

worden aangenomen dat die was gemaakt in het kader van alle transacties waaruit de steekproef was genomen. Daarom besloot de Commissie (rekening houdend met andere kleine fouten die anders niet tot aftrek zouden hebben geleid) om door Duitsland gedane uitgaven ten bedrage van 927.401 euro uit te sluiten van Gemeenschapsfinanciering.

In haar bij de Ombudsman ingediende klacht (1219/2003/GG) stelde de voorzitter van het *Regierungspräsidium Karlsruhe* dat dit besluit onbillijk en buitenproportioneel was.

In haar standpunt verwees de Commissie naar een hoorzitting waar de Duitse autoriteiten hadden toegegeven dat de fout, in tegenstelling tot hun aanvankelijke verklaringen, niet op zichzelf stond, maar dat een aantal vergelijkbare gevallen was ontdekt. Volgens de Commissie werd hierdoor het „systematische” karakter van de fout bevestigd.

Door een misverstand besloot klagster de zaak in te trekken. Toen dit misverstand echter was opgehelderd, werd de zaak door de Ombudsman heropend en als nieuwe klacht (760/2004/GG) geregistreerd. De Ombudsman was van mening dat het besluit van de Commissie op het eerste gezicht niet echt logisch was. Hij merkte echter ook op dat het vaste jurisprudentie van het Hof van Justitie was dat de Commissie, om overtreding van de regels inzake de gemeenschappelijke ordening der landbouwmarkten aan te tonen, slechts bewijs hoeft aan te dragen voor ernstige en redelijke twijfels harerzijds. Bovendien hadden de Duitse autoriteiten erkend dat het hier niet om een opzichzelfstaande fout ging. De Ombudsman concludeerde daarom dat de benadering van de Commissie geen geval van wanbeheer vormde.

Hij voegde hier echter aan toe dat het probleem had kunnen worden voorkomen wanneer in de betrokken verordening rekening was gehouden met de mogelijkheid dat aanvragers van subsidies dwergezels houden. Hij zei erop te vertrouwen dat de Commissie dit in gedachten zou houden bij toekomstige voorstellen voor wetgeving op dit gebied.

3.6.3 Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen

BEWERING OMTRENT NIET-BEANTWOORDING DOOR HET TOT AANSTELLING BEVOEGDE GEZAG

Samenvatting van besluit inzake klacht 1196/2003/ELB tegen het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen

Klagster had zich opgegeven voor vergelijkend onderzoek COM/C/1/02, dat was bedoeld voor het vormen van een reservelijst van Franstalige typisten (C4/C5). Haar sollicitatie werd afgewezen omdat haar beroepservaring onvoldoende was. Zij stuurde een eerste verzoek om verduidelijking. De jury bevestigde haar besluit om klagster niet toe te laten tot het vergelijkend onderzoek. Zij stuurde vervolgens een tweede verzoek om verduidelijking en werd uitgenodigd voor de examens die de volgende dag plaatsvonden. Klagster legde de examens af, maar behaalde onvoldoende resultaten en werd verder uitgesloten van het vergelijkend onderzoek. Zij diende daarom een klacht in op grond van artikel 90, lid 2 van het Statuut.

In haar bij de Ombudsman ingediende klacht stelde klagster dat het tot aanstelling bevoegde gezag niet had gereageerd op een aantal vragen in haar klacht overeenkomstig artikel 90, lid 2 van het Statuut.

De Commissie deed een standpunt inzake de klacht toekomen, dat door de Ombudsman werd beschouwd als het gezamenlijke standpunt van het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen (EPSO) en de Commissie. De Commissie en EPSO gaven aan dat ze op alle verzoeken van klagster om verduidelijking of herziening hadden gereageerd. Klagster had ook een reactie ontvangen op haar klacht overeenkomstig artikel 90, lid 2 van het Statuut.

De Ombudsman merkte op dat de reactie op de klacht overeenkomstig artikel 90, lid 2 zeer gedetailleerd was. De Ombudsman merkte eveneens op dat de Commissie en EPSO in het kader van zijn eigen onderzoek aanvullende uitleg aan klaagster hadden gegeven over de samen met het sollicitatieformulier te overleggen documenten, de late uitnodiging voor de examens, de inhoud van het examen, de beroepschriften en de procedure van de jury. Wat betreft het feit dat de aanvankelijke sollicitatie van klaagster en haar eerste verzoek om verduidelijking waren afgewezen, terwijl haar tweede verzoek werd ingewilligd, wees de Ombudsman erop dat de door de Commissie en EPSO in hun standpunt inzake de klacht aan klaagster gegeven uitleg anders leek te zijn dan de uitleg van het tot aanstelling bevoegde gezag in zijn reactie op de klacht overeenkomstig artikel 90, lid 2 van het Statuut. Met name was de Ombudsman van oordeel dat uit de uitleg die de Commissie en EPSO in hun standpunt aan klaagster gaven, zou kunnen worden afgeleid dat de jury klaagster uiteindelijk tot de schriftelijke examens heeft toegelaten op grond van de bewijsstukken die bij haar oorspronkelijke sollicitatie voor het vergelijkend onderzoek waren gevoegd.

De Ombudsman herinnerde eraan dat klaagster een verduidelijking wenste en aangaf dat zij op grond van deze verduidelijking zou beslissen of zij de zaak aan de rechter zou voorleggen dan wel een nieuwe klacht bij de Ombudsman zou indienen. De Ombudsman was van mening dat de door klaagster in haar oorspronkelijke klacht ter sprake gebrachte kwesties voldoende waren verduidelijkt, en achtte verder onderzoek daarom niet noodzakelijk.

3.6.4 Comité van de Regio's

PRIJZEN VAN MAALTIJDEN VOOR STAGIAIRS

Samenvatting van besluit inzake klacht 32/2004/GG tegen het Comité van de Regio's

Een stagiair die werkzaam was voor het Comité van de Regio's voelde zich gediscrimineerd, omdat de stagiairs bij het Comité geen korting kregen op de prijzen van maaltijden in de kantine van het Comité in Brussel. Stagiairs die werkzaam zijn voor de Commissie, de Raad, het Parlement en het Economisch en Sociaal Comité zouden daarentegen ten minste één maaltijd per dag tegen een gereduceerde prijs kunnen kopen (normaliter 50% van de volle prijs).

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht voerde klager aan dat stagiairs zich, met een loon van minder dan 740 euro per maand, geen lunch konden veroorloven die minimaal 4,50 euro kostte. Hij stelde dat stagiairs bij het Comité van de Regio's op dezelfde wijze moesten worden behandeld als stagiairs bij andere communautaire instellingen en organen.

In zijn standpunt voerde het Comité van de Regio's aan dat zijn kantine werd geëxploiteerd door een particulier bedrijf. In het contract met dit bedrijf waren geen kortingstarieven geregeld. Daardoor was het op grond van contractuele en wettelijke verplichtingen voor het Comité niet mogelijk om de exploitant van de kantine te dwingen verschillende tarieven te hanteren. De exploitant had echter schriftelijk verklaard dat hij voordelige tarieven aan stagiairs zou aanbieden zodra de verhuizing van het Comité naar een nieuw gebouw in Brussel een feit zou zijn. Het Comité zou in ieder geval trachten een bepaling over gereduceerde tarieven voor stagiairs op te nemen wanneer in de toekomst een nieuw contract zou worden gesloten. Ook had de secretaris-generaal van het Comité besloten de vergoeding voor stagiairs te verhogen van 735 tot 1.000 euro per maand.

In zijn besluit gaf de Ombudsman aan dat hij de argumenten van het Comité niet overtuigend vond. Ook al kon het Comité op grond van het bestaande contract de particuliere exploitant van zijn kantine niet verplichten maaltijden tegen gereduceerde prijzen aan te bieden, dan nog was er voor het Comité geen enkele reden niet een dergelijk voorstel aan de exploitant te doen. Bovendien achtte de Ombudsman het standpunt van het Comité moeilijk verenigbaar met het feit dat enerzijds het bestaande contract ook na de verhuizing van het Comité naar een nieuw gebouw van kracht zou blijven, maar anderzijds het bedrijf wel had verklaard dat het na de verhuizing gereduceerde prijzen

zou gaan aanbieden. De Ombudsman merkte voorts op dat het huidige contract was gesloten, nadat de kwestie van de gereduceerde maaltijdprijzen voor stagiairs voor het eerst ter sprake was gebracht. Hij was daarom van oordeel dat hij op basis van de door het Comité aangedragen argumenten niet kon vaststellen of de beweringen van klager gegrond waren.

De Ombudsman merkte echter wel op dat de financiële situatie van stagiairs aanzienlijk was verbeterd sinds de vergoeding was verhoogd. Het extra bedrag leek meer dan voldoende om stagiairs in staat te stellen dagelijks maaltijden tegen de gewone prijs te kopen. Gezien deze situatie achtte de Ombudsman geen gronden aanwezig om zijn onderzoek voort te zetten.

3.6.5 Europees Universitair Instituut

LEEFTIJDSBEPERKINGEN BIJ AANWERVING

Samenvatting van besluit inzake klacht 2225/2003/(ADB)PB tegen het Europees Universitair Instituut

De sollicitatie van klagster voor een vacature bij het Europees Universitair Instituut (EUI) was afgewezen, omdat zij niet voldeed aan de voor de betrokken functie vastgestelde leeftijdsgrenzen. Klagster stelde dat zij op grond van haar leeftijd werd gediscrimineerd. Zij eiste dat leeftijdsdiscriminatie bij aanwervingsprocedures zou moeten worden afgeschaft.

Het mandaat van de Ombudsman beperkt zich tot „communautaire instellingen en organen”, een term die noch in het Verdrag, noch in het Statuut van de Ombudsman wordt gedefinieerd. In een eerder onderzoek (659/2000/GG) had de Ombudsman reeds geoordeeld dat niet was uitgesloten dat het EUI een communautair orgaan in de zin van het mandaat van de Ombudsman zou kunnen zijn. In het kader van dat onderzoek had het EUI geen standpunt kenbaar gemaakt. In dit onderzoek deelde het EUI de Ombudsman mee tot de conclusie te zijn gekomen dat het niet onder zijn bevoegdheid viel. Het instituut verwees hierbij in het bijzonder naar het feit dat het EUI is opgericht op grond van een „klassiek” internationaal verdrag en niet op grond van de Gemeenschapsverdragen.

Met betrekking tot de door klagster gedane bewering omtrent discriminatie gaf het EUI aan dat de toepassing van een leeftijdsgrens in dit geval verband hield met een overlap van „arbeidsrecht en pensioenrechten”. Daarom zou aan de Raad van Bestuur van het EUI een voorstel worden gedaan om deze twee aspecten in het reglement van het EUI afzonderlijk te regelen. Intussen had het EUI aanwijzingen gegeven om geen leeftijdsgrenzen te vermelden in de aankondigingen van vergelijkende onderzoeken voor de desbetreffende categorie.

Na een zorgvuldig onderzoek van het standpunt van het EUI en van de relevante wetsteksten kwam de Ombudsman tot de conclusie dat de opvatting van het EUI dat het geen „communautair orgaan” is in de zin van het mandaat van de Ombudsman, redelijk leek. Maar omdat de term „communautaire organen” zoals die in de genoemde Verdragsbepaling voorkomt in het Gemeenschapsrecht niet nauwkeurig is gedefinieerd, was de Ombudsman van oordeel dat de vraag of het EUI moet worden gezien als „communautair orgaan” waarvoor de Ombudsman bevoegd is, opnieuw actueel zou kunnen worden als gevolg van mogelijke toekomstige wetsontwikkelingen.

In het licht van de bovengenoemde bevinding achtte de Ombudsman zich niet bevoegd de beweringen van klagster te beoordelen. De Ombudsman verwelkomde evenwel het besluit van het EUI om aan zijn Raad van Bestuur maatregelen voor te stellen die het mogelijk maken dat kwesties rond pensioenrechten op andere wijze worden opgelost dan door toepassing van leeftijdsgrenzen bij aanwerving, en dat in de tussentijd aanwijzingen waren gegeven om geen leeftijdsgrenzen te vermelden in de aankondigingen van vergelijkende onderzoeken voor de betrokken categorie.

3.7 NA EEN SPECIAAL VERSLAG GESLOTEN ZAAK

INDELING VAN FUNCTIES VAN PERSVOORLICHTER BIJ DE DELEGATIES VAN DE COMMISSIE IN DERDE LANDEN

Samenvatting van besluit inzake initiatiefonderzoek OI/2/2003/GG (vertrouwelijk)

Op 6 oktober 2003 ontving de Europese Ombudsman een klacht van de heer B., persvoorlichter bij de Delegatie van de Europese Commissie in Islamabad. In zijn klacht beweerde de heer B. dat zijn inschaling een schending van de regels van de Commissie was en dat hij vanwege zijn nationaliteit was gediscrimineerd.

Het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap bepaalt dat de Ombudsman klachten kan ontvangen van „elke burger van de Unie of elke natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat van de Unie”.

Gezien het feit dat de heer B. niet in een van deze categorieën leek te vallen, heeft de Ombudsman hem op 21 oktober 2003 meegedeeld niet bevoegd te zijn om zijn klacht te behandelen.

Maar gezien de ernst van de problemen die door de heer B. aan de orde waren gesteld, was de Ombudsman van mening dat deze dienden te worden onderzocht. Daarom besloot hij hierover een initiatiefonderzoek te starten.

In haar standpunt wees de Commissie erop dat de functies van pers- en publieksvoorlichter in haar Delegaties in derde landen werden ingedeeld in Groep II of in Groep I, afhankelijk van de uit te voeren taken en conform de kaderregeling betreffende de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden voor plaatselijk personeel van de Commissie van de Europese Gemeenschappen in derde landen, zoals op 22 juni 1990 gepubliceerd in mededelingen van de administratie. Het merendeel (2/3) van de functies viel inderdaad in Groep I, maar meer dan de helft van die persvoorlichters werd onder de directe verantwoordelijkheid van het hoofd van de delegatie geplaatst. De Commissie betoogde dat Pakistan niet het enige grote land is waar de functie van persvoorlichter een Groep II-status heeft. Om die reden kon de bewering van discriminatie op grond van nationaliteit naar de mening van de Commissie niet worden aanvaard.

De Ombudsman merkte op dat in Bijlage I van de kaderregeling de functie van persvoorlichter wordt genoemd als voorbeeld van administratieve, raadgevende en controlerende functies die in Groep I vallen. In het licht van deze bepaling stelde de Ombudsman zich op het standpunt dat het aan de Commissie was om aan te tonen op welke rechtsgrond en onder toepassing van welke criteria zij desondanks gerechtigd zou zijn om bepaalde persvoorlichters (en met name de heer B.) in groep II in te delen.

De Ombudsman merkte echter op dat de Commissie ondanks verscheidene daartoe strekkende informatieverzoeken van de Ombudsman de genoemde rechtsgrond en criteria niet had kunnen verduidelijken.

In deze situatie oordeelde de Ombudsman dat de Commissie geen samenhangende en overtuigende verklaring had kunnen geven voor het feit dat zij de functie van de heer B. (en andere persvoorlichters) in Groep II had ingedeeld, hoewel de functie van persvoorlichter in haar kaderregeling juist genoemd wordt als voorbeeld van administratieve, raadgevende en controlerende functies die in Groep I vallen. De Ombudsman was van mening dat hier sprake was van wanbeheer.

Wat betreft de bewering van de heer B. dat hij daarnaast was gediscrimineerd op grond van zijn nationaliteit oordeelde de Ombudsman dat hij op grond van het hem ter beschikking staande bewijs niet kon concluderen dat deze bewering gerechtvaardigd was.

Op 19 juli 2004 richtte de Ombudsman een ontwerpaanbeveling aan de Commissie, waarin hij haar verzocht om herziening van haar regels voor de indeling van de functie van persvoorlichter in haar delegaties in derde landen in het algemeen en de indeling van de functie van de heer B. in het bijzonder.

Omdat de Ombudsman het antwoord van de Commissie op deze ontwerpaanbeveling onbevredigend vond, bracht hij een speciaal verslag uit aan het Parlement, waarin hij zijn ontwerpaanbeveling herformuleerde als een aanbeveling aan de Commissie.

3.8 ONDERZOEKEN OP EIGEN INITIATIEF VAN DE OMBUDSMAN

ONTBREKEN VAN KLACHTENPROCEDURE VOOR GEDETACHEERDE NATIONALE DESKUNDIGEN

Samenvatting van besluit inzake initiatiefonderzoek OI/1/2003/ELB betreffende de Europese Commissie

Gedetacheerde nationale deskundigen zijn nationale of internationale ambtenaren of in de particuliere sector werkzame personen die tijdelijk voor de Europese instellingen werken. Krachtens de door de Commissie vastgestelde regels voor gedetacheerde nationale deskundigen blijven zij gedurende de gehele periode van hun detachering in dienst van hun werkgever en dient die werkgever hen door te betalen. Zij ontvangen echter wel vergoedingen van de Commissie voor de kosten van hun buitenlands verblijf.

De Ombudsman was niet bekend met het bestaan van enige interne procedure, met name in het kader van artikel 90 van het Statuut, ter beslechting van eventuele geschillen tussen gedetacheerde nationale deskundigen en de Commissie. Daarom verzocht hij de Commissie hem mee te delen of zij klachten van gedetacheerde nationale deskundigen in verband met hun detachering kreeg, en hoe dergelijke klachten werden afgehandeld. Hij vroeg de Commissie tevens of zij bereid zou zijn om in de regelingen voor gedetacheerde nationale deskundigen een passende bepaling op te nemen voor de beslechting van eventuele geschillen.

De Commissie bevestigde dat artikel 90 van het Statuut niet van toepassing is op gedetacheerde nationale deskundigen, omdat het Statuut als geheel niet voor hen geldt en de vergoedingen die zij ontvangen niet op het Statuut zijn gebaseerd. De Commissie gaf aan dat haar diensten informele werkwijzen voor het oplossen van eventuele geschillen en het beantwoorden van vragen hadden gevolgd om escalatie van potentiële geschillen te voorkomen. De Commissie erkende dat de rechtssituatie met betrekking tot toepassingsgebied, maatregelen en mogelijkheden voor geschillenbeslechting niet volledig duidelijk was, met name omdat het toepasselijke besluit van de Commissie niet voorzag in een klachtenprocedure. De Commissie stelde bereid te zijn in het kader van de eerstkomende uitgebreide herziening van de genoemde regels een passende bepaling in te voeren voor de beslechting van eventuele geschillen.

De Ombudsman verwelkomde de positieve reactie van de Commissie, maar merkte op dat zij geen expliciet tijdschema voor haar maatregelen had vastgesteld. Indachtig het feit dat een verzuim om binnen een redelijke termijn te handelen ook een vorm van wanbeheer is, deed de Ombudsman een ontwerpaanbeveling aan de Commissie, waarin hij stelde dat zij een klachtenprocedure moest instellen voor de beslechting van eventuele geschillen tussen gedetacheerde nationale deskundigen en de Commissie.

De Commissie deelde de Ombudsman mee zijn ontwerpaanbeveling te aanvaarden en gaf te kennen dat een klachtenprocedure voor gedetacheerde nationale deskundigen uiterlijk maart 2005 zou kunnen worden vastgesteld.

Op grond van zijn onderzoek concludeerde de Ombudsman dat de Commissie de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman had aanvaard en dat de door de Commissie genomen maatregelen om deze te

implementeren bevredigend waren, aangezien de Commissie inmiddels een redelijke termijn voor de te nemen maatregelen had gesteld.

KWALITEIT BESTUUR EUROPESE SCHOLEN

Samenvatting van besluit inzake initiatiefonderzoek OI/5/2003/IJH betreffende de Europese Commissie

De Europese scholen werden in 1957 opgericht voor het geven van onderwijs aan de kinderen van het personeel van de EU-instellingen. Zij vallen niet rechtstreeks binnen het mandaat van de Ombudsman, maar de Commissie is vertegenwoordigd in hun Raad van Bestuur en neemt een aanzienlijk deel van de financiering voor haar rekening. Wanneer de Ombudsman klachten ontvangt over deze scholen vraagt hij daarom de Commissie om een standpunt. In veel van deze klachten, met inbegrip van een in 2002 (845/2002/IJH) ingediende collectieve klacht die leidde tot een ontwerp-aanbeveling aan de Commissie, werden door ouders gevoelens van frustratie en machteloosheid geuit.

In december 2003 startte de Ombudsman een initiatiefonderzoek naar de plannen van de Commissie ter bevordering van een goed bestuur van de Scholen. Het onderzoek wees uit dat ertoe moest worden bijgedragen dat de Scholen zouden zorgen voor een blijvende verbetering van het vertrouwen onder de groepen wier belangen zij geacht worden te dienen (kinderen, ouders, instellingen en burgers in het algemeen), alsmede voor een grotere doelmatigheid in de toekomst.

In haar antwoord stemde de Commissie in met de noodzaak van maatregelen, erkende zij het belang van samenwerking met de ouders en kondigde zij aan in een mededeling in te zullen gaan op de noodzaak van een beter bestuur en meer transparantie. De Commissie gaf aan dat zij de Scholen reeds had verzocht onmiddellijke maatregelen te treffen, ook ten aanzien van artikel 42 van het Handvest van de grondrechten inzake de toegang tot documenten. De Commissie stelde echter dat zij slechts beperkte invloed heeft op de Raad van Bestuur, die traag is in zijn besluitvorming en afkerig van hervormingen.

De Ombudsman stelde zich op het standpunt dat de Commissie had getracht de ernstigste operationele gebreken die tot de klachten hadden geleid, te identificeren en te verhelpen. Haar voorstellen voor een op handen zijnde mededeling vormden ook een goede gelegenheid om de kwaliteit van het bestuur van de Scholen te verbeteren. De Ombudsman concludeerde dat de Commissie zich volledig bewust is van haar algemene verantwoordelijkheid voor het bevorderen van een behoorlijk bestuur van de Scholen, zulks in overeenstemming met de waarden, beginselen en normen zoals die ook gelden voor de instellingen en organen van de Gemeenschap. Daarom sloot hij het onderzoek met de bevinding dat er geen sprake was van wanbeheer van de Commissie.

De Ombudsman stelde daarnaast voor dat de Commissie de Raad van Bestuur zou informeren omtrent de Europese Code van Goed Administratief Gedrag, dat ze de inachtneming daarvan door de Scholen zou bevorderen, en dat ze zich zou inspannen om te bewerkstelligen dat de Scholen zelf het als onderdeel van hun kerntaak zien ouders mondiger te maken en hun vertrouwen te winnen.

Tot slot merkte de Ombudsman op bereid te zijn om te helpen bij de beoordeling van de toekomstige vooruitgang bij het verbeteren van de kwaliteit van het bestuur van de Europese scholen en van hun transparantie en doelmatigheid.

Aanvullende opmerking

Op 15 september 2004 reageerde de Commissie positief op de voorstellen van de Ombudsman. Zij voegde tevens een afschrift bij van haar mededeling aan de Raad en het Parlement over opties voor de ontwikkeling van het systeem van de Europese scholen (COM (2004) 519 def.).

INLEIDING

---

1 SAMENVATTING

---

2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN

---

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

---

4 **BETREKKINGEN
MET INSTELLINGEN EN
ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE**

---

5 BETREKKINGEN
MET OMBUDSMANNEN
EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

---

6 COMMUNICATIE

---

7 BIJLAGEN

---

4 BETREKKINGEN MET INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

In 2004 was sprake van een in toenemende mate proactieve aanpak van de samenwerking tussen de Europese Ombudsman en de instellingen en organen van de Europese Unie. Naast de vervulling van hun onderscheiden institutionele verplichtingen namen de Ombudsman en zijn gesprekspartners iedere gelegenheid te baat om samen aan het belang van de burgers te werken. Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de ontmoetingen en activiteiten die in 2004 plaatsvonden met parlementariërs en ambtenaren van de communautaire instellingen en organen. In het hoofdstuk wordt in de eerste plaats de waarde onderstreept van de constructieve werkrelatie die de Ombudsman onderhoudt met de diverse instellingen en organen. Deze relaties zijn cruciaal om de hoogste bestuurlijke normen te waarborgen, om burgers bekend te maken met hun recht om een klacht in te dienen, en om het Bureau van de Ombudsman in staat te stellen zijn werk op een doeltreffende manier uit te voeren. Speciale aandacht wordt geschonken aan de bijzondere relatie van de Ombudsman met het Europees Parlement, dat hem kiest en waaraan hij jaarlijks verslag uitbrengt.

De waarde van samenwerking - een win-win-resultaat

Waarborgen van de hoogste bestuurlijke normen: de Ombudsman benut de kansen die zijn ontmoetingen met parlementariërs en ambtenaren bieden om uit te leggen wat de filosofie achter zijn werkzaamheden is, hoe het best kan worden gereageerd op de klachten die hij onder hun aandacht brengt en hoe de procedures kunnen worden verbeterd. Dit helpt hem bij de vervulling van zijn dubbelrol als extern controlemechanisme en als instrument ter verbetering van de kwaliteit van het bestuur. De Ombudsman onderkent daarnaast dat het belangrijk is dat zijn personeel zich op de hoogte houdt van de ontwikkelingen binnen de instellingen en organen van de Unie. Daarom werden in 2004 vanuit een aantal instellingen sprekers uitgenodigd om presentaties te houden voor het personeel van de Ombudsman.

Voorlichting aan burgers over hun rechten: de Ombudsman ontvangt van de diverse instellingen waardevolle ondersteuning bij zijn inspanningen om met de burgers in contact te treden. De activiteiten in 2004 boden mogelijkheden voor het verkennen van toekomstige terreinen van gezamenlijke actie, met inbegrip van initiatieven om potentiële klagers te bereiken, te zorgen voor een brede verspreiding van de publicaties van de Ombudsman en de bekendheid met zijn werk te vergroten door middel van internet.

Bureau van de Ombudsman in staat stellen om zijn werk op een doeltreffende manier uit te voeren: de Ombudsman beschouwt interinstitutionele samenwerking als de sleutel tot een optimale benutting van de aan zijn Bureau toegewezen middelen. Dit geldt met name voor een aantal budgettaire en administratieve kwesties, waar de Ombudsman met name samenwerkt met het Parlement (zie bijlage B). Dit helpt bij het voorkomen van dubbel werk voor het personeel op het Bureau van de Ombudsman en levert waar mogelijk schaalvoordelen op. Om te verzekeren dat de instelling zelf voldoende middelen krijgt voor haar taken werkt de Ombudsman nauw samen met de begrotingsautoriteit van de EU en vergadert hij met de betrokken institutionele vertegenwoordigers om de prioriteiten van de instelling te verduidelijken en te verdedigen. In dit verband vond in 2004 een groot aantal bijeenkomsten plaats.

De Ombudsman en het Parlement - een bijzondere relatie

De Ombudsman wordt verkozen door en brengt verslag uit aan het Europees Parlement. Hij heeft een vruchtbare werkrelatie met de Commissie verzoekschriften van het Parlement, die verantwoordelijk is voor de betrekkingen met de Ombudsman, en die onder meer het ontwerpverslag over zijn

jaarverslag opstelt. Het jaarlijkse plenaire debat over de werkzaamheden van de Ombudsman neemt een prominente plaats in op de agenda van de Ombudsman en is een gelegenheid voor een uitgebreide gedachtewisseling over zijn werkzaamheden in het verleden en zijn initiatieven voor de toekomst.

De relatie van de Ombudsman met de Commissie verzoekschriften werd in 2004 nog verder verbeterd door de verklaring van de Ombudsman dat hij die commissie graag als volwaardig lid zou zien van het Europese netwerk van ombudsmannen en soortgelijke organen. Dit volgde op een aanbeveling in het verslag-DE ROSSA over het *Jaarverslag 2003* van de Ombudsman, en beoogt een verdere verbetering van de dienstverlening aan de Europese burgers.

Naast het jaarverslag stelt de Ombudsman al zijn publicaties beschikbaar voor de leden van het Europees Parlement om hen een volledig overzicht van zijn activiteiten te geven. Acht publicaties in tot 25 talen werden in 2004 onder de leden van het EP verdeeld. Deze publicaties worden beschreven in paragraaf 6.5 van dit jaarverslag.

De Ombudsman organiseerde in 2004 een aantal bijeenkomsten en evenementen met leden en ambtenaren van de instellingen en organen van de EU⁴⁶, die in de paragrafen 4.1 tot en met 4.3 worden opgesomd.

4.1 EUROPEES PARLEMENT

13 januari: Ontmoeting met de heer Joan COLOM I NAVAL, lid van het EP, ondervoorzitter van het Europees Parlement.

2 februari: Presentatie voor het personeel van de juridische dienst van het Europees Parlement. Als gastheer van deze presentatie fungeerde de juridisch adviseur van het Parlement, de heer Gregorio GARZON CLARIANA.

11 februari: Ontmoeting met de heer Julian PRIESTLEY, secretaris-generaal van het Europees Parlement.

11 maart: Ontmoeting met de heer Malcolm HARBOUR, lid van het EP.

30 maart: Ontmoeting met de heer Wilfried KUCKELKORN, lid van het EP, begrotingsrapporteur.

26 april: Presentatie van het *Jaarverslag 2003* van de Ombudsman voor de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement.

4 mei: Ontmoeting met de heer Roy PERRY, lid van het EP.

4 mei: Presentatie van het *Jaarverslag 2003* van de Ombudsman voor de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten in het Europees Parlement.

7 mei: Ontmoeting met de heer Pat COX, Voorzitter van het Europees Parlement.

7 juni: Presentatie voor leidinggevend personeel van de administratie van het Europees Parlement. Meer dan 35 leidinggevende personeelsleden bezochten deze bijeenkomst, die werd voorgezeten door de heer Julian PRIESTLEY.

20 juli: Ontmoetingen met de heer Esko SEPPÄNEN, lid van het EP, en de heer Jan MULDER, lid van het EP, voor een bespreking van de begroting van de Ombudsman voor 2005.

⁴⁶

De bijeenkomsten en evenementen vonden plaats in Brussel, Luxemburg en Straatsburg.

21 juli: Ontmoetingen met mevrouw Kathalijne Maria BUITENWEG, lid van het EP, de heer Reiner BÖGE, lid van het EP, de heer Den DOVER, lid van het EP, de heer Herbert BÖSCH, lid van het EP, de heer Antonis SAMARAS, lid van het EP en mevrouw Anne Elisabet JENSEN, lid van het EP, voor een bespreking van de begroting van de Ombudsman voor 2005.

22 juli: Ontmoetingen met de heer Ralf WALTER, lid van het EP, de heer Kyösti Tapio VIRRANKOSKI, lid van het EP, en de heer Markus FERBER, lid van het EP, voor een bespreking van de begroting van de Ombudsman voor 2005.

2 september: Presentatie van de prioriteiten van de Ombudsman voor de begroting voor 2005 in een vergadering van de Begrotingscommissie van het Europees Parlement.

13 september: Ontmoeting met mevrouw Anne Elisabet JENSEN, lid van het EP, begrotingsrapporteur.

14 september: Ontmoeting met mevrouw Bárbara DÜRKHOP DÜRKHOP, lid van het EP, en mevrouw Neena GILL, lid van het EP, voor een bespreking van de begroting van de Ombudsman voor 2005.

14 september: Presentatie over het werk van de Ombudsman voor de Estse leden van het EP de heer Toomas ILVES, mevrouw Marianne MIKKO en mevrouw Siiri OVIIR.

14 september: Diner, aangeboden door de Europese Ombudsman, ter ere van het nieuwe bureau en de coördinatoren van de Commissie verzoekschriften. De heer Marcin LIBICKI, lid van het EP, voorzitter van de commissie, mevrouw Marie PANAYOTOPOULOS-CASSIOTOU, lid van het EP, ondervoorzitter van de commissie, de heer Proinsias DE ROSSA, lid van het EP, mevrouw Alexandra DOBOLYI, lid van het EP, en de heer David HAMMERSTEIN MINTZ, lid van het EP, waren bij het diner aanwezig.

27 oktober: Ontmoeting met Sir Robert ATKINS, lid van het EP.

16 november: Presentatie voor de directeurs van de voorlichtingsbureaus van het Europees Parlement in de lidstaten. Meer dan 30 vertegenwoordigers van de bureaus bezochten deze bijeenkomst, die werd voorgezeten door mevrouw Francesca RATTI, directeur-generaal Voorlichting van het Parlement.

18 november: Presentatie van het *Jaarverslag 2003* van de Ombudsman voor de plenaire vergadering van het Europees Parlement (zie paragraaf 6.1).

4.2 EUROPESE COMMISSIE

20 januari: Presentatie voor de hoofden van de vertegenwoordigingen van de Europese Commissie in de lidstaten. Deze bijeenkomst werd voorgezeten door de heer Jorge de OLIVEIRA E SOUSA, directeur-generaal van DG Pers en communicatie van de Commissie.

10 februari: Bijeenkomst met de directeur-generaal van de juridische dienst van de Europese Commissie, de heer Michel PETITE. Op deze bijeenkomst kwamen de Ombudsman en de directeur-generaal overeen informatie over elkaars werkzaamheden op te nemen in de opleidingsprogramma's voor hun personeel.

30 maart: Presentatie door de heer Michel PETITE, directeur-generaal van de juridische dienst van de Europese Commissie, voor de juridische medewerkers van de Ombudsman.

31 maart: Ontmoeting met mevrouw Loyola DE PALACIO, vice-voorzitter van de Europese Commissie.

13 juli: Presentatie van de heer DIAMANDOUROS voor de juridische dienst van de Commissie in een lezing onder de titel „De dubbele rol van de Ombudsman”.

4.3 ANDERE INSTELLINGEN EN ORGANEN

11 februari: Ontmoeting te Straatsburg met de heer Dick ROCHE, Iers minister voor Europese zaken en fungerend voorzitter van de Raad.

23 februari: Ontmoeting met de heer Erik HALSKOV, (waarnemend) directeur-generaal van het Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen (EPSO).

8 maart: Ontmoeting met de heer Franz-Hermann BRÜNER, directeur-generaal van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF).

10 maart: Ontmoeting met de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming, de heer Peter HUSTINX, en de adjunct-toezichthouder, de heer Joaquín BAYO DELGADO.

16 juni: Werklunch met leden van de Europese Rekenkamer, voorgezeten door de president van de Rekenkamer, de heer Juan Manuel FABRA VALLES.

26 november: Presentatie van de president van het Europese Hof van Justitie, de heer Vassilios SKOURIS, voor het personeel van de Europese Ombudsman. De lezing van de heer SKOURIS had als onderwerp de bescherming van de grondrechten in de EU bij de inwerkingtreding van de toekomstige Grondwet voor Europa.

Dhr. Vassilios Skouris, president van het Europese Hof van Justitie, spreekt de medewerkers van de Europese Ombudsman toe. Straatsburg, Frankrijk, 26 november 2004.

INLEIDING

---

1 SAMENVATTING

---

2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN

---

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

---

4 BETREKKINGEN MET INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

---

5 BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

---

6 COMMUNICATIE

---

7 BIJLAGEN

---

5 BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

Een nauwe samenwerking met zijn collega's op nationaal, regionaal en plaatselijk niveau is voor de Europese Ombudsman een kernprioriteit. Die samenwerking helpt ervoor te zorgen dat de klachten van burgers snel en doeltreffend worden behandeld en is daarom een centraal aspect van de reactieve rol van de Ombudsman. De samenwerking is ook essentieel voor de proactieve rol van de Europese Ombudsman, omdat zij hem in staat stelt op de hoogte te blijven van belangrijke ontwikkelingen in de wereld van de ombudsmannen, informatie uit te wisselen over het recht van de Europese Unie en beste praktijken te delen.

Dit hoofdstuk biedt een overzicht van het geheel van activiteiten waarbij de Ombudsman in 2004 was betrokken om zijn werkrelaties met de ombudsmannen in Europa en daarbuiten verder te ontwikkelen. Vanwege het belang hiervan voor het dagelijks werk van het Bureau met betrekking tot de afhandeling van klachten van burgers, begint dit hoofdstuk met een beschrijving van het Europese netwerk van ombudsmannen en een overzicht van de ontwikkelingen binnen dat netwerk gedurende het afgelopen jaar.

5.1 EUROPEES NETWERK VAN OMBUDSMANNEN

Het Europese netwerk van ombudsmannen is voortgekomen uit een initiatief van de eerste Europese Ombudsman, de heer Jacob SÖDERMAN, die ombudsmannen en soortgelijke organen in de EU uitnodigde voor een seminar in Straatsburg in september 1996. De deelnemers kwamen overeen een permanent samenwerkingsproces tot stand te brengen ter bevordering van een vrije uitwisseling van informatie over het Gemeenschapsrecht en de tenuitvoerlegging daarvan en om klachten te kunnen overdragen aan het orgaan dat ze het beste kan behandelen.

Het netwerk bestaat momenteel uit bijna 90 bureaus in 29 Europese landen. Binnen de Unie beslaat het netwerk de ombudsmannen en soortgelijke organen op Europees, nationaal en regionaal niveau, terwijl op het nationale niveau ook Noorwegen, IJsland en de kandidaat-lidstaten vertegenwoordigd zijn. Elk van de nationale ombudsmannen en soortgelijke organen in de EU-lidstaten en in Noorwegen en IJsland heeft een verbindingssambtenaar aangewezen die fungeert als contactpunt voor de overige leden van het netwerk.

Het netwerk heeft zich gestaag ontwikkeld tot een krachtig samenwerkingsinstrument van ombudsmannen en hun personeel en vormt een doeltreffend mechanisme voor samenwerking bij de afhandeling van zaken. Ervaringen en beste praktijken worden onderling uitgewisseld via seminars en bijeenkomsten, een periodieke nieuwsbrief, een elektronisch discussieforum en een dagelijks elektronische nieuwsservice. Deze activiteiten worden in deze paragraaf beschreven, samen met een overzicht van de samenwerking bij de afhandeling van zaken in 2004.

De voorlichtingsbezoeken van de Ombudsman aan de lidstaten en de kandidaat-lidstaten zijn zeer effectief gebleken voor de ontwikkeling van het netwerk en vormen een uitstekend middel voor de bevordering van de bekendheid met de diverse communicatiemiddelen die het netwerk ter beschikking stelt. Paragraaf 5.1 eindigt daarom met een blik op de voorlichtingsbezoeken van de Ombudsman in 2004.

Seminars van nationale ombudsmannen

Seminars van nationale ombudsmannen worden om de twee jaar gehouden, gezamenlijk georganiseerd door de Europese Ombudsman en een nationale collega. Het eerstvolgende seminar van de nationale ombudsmannen van de EU-lidstaten en kandidaat-lidstaten zal plaatsvinden in Den Haag van 10 tot 14 september 2005 en zal zich vooral bezighouden met de rol van ombudsdiensten en soortgelijke organen bij de tenuitvoerlegging van het recht van de EU. Dit is het vijfde seminar van nationale ombudsmannen en valt samen met de tiende verjaardag van de instelling van de Europese Ombudsman. Bovendien gaat het om het eerste seminar na de uitbreiding van de EU en het wordt daarmee de eerste gelegenheid waar de ombudsmannen van alle 25 lidstaten bijeenkomen om zaken van gezamenlijk belang te bespreken. Al deze aspecten zullen een bijzondere dimensie geven aan het thema van het seminar 2005.

De voorbereidingen voor het seminar zijn in 2004 echt begonnen, met drie bijeenkomsten van de Europese Ombudsman met zijn Nederlandse collega, de heer Roel FERNHOUT. De ombudsmannen en hun medewerkers ontmoetten elkaar op 20 januari in Brussel, op 21 juni in Straatsburg en op 15 oktober in Den Haag.

De algemeen rapporteur voor het seminar, de heer Rick LAWSON van de Universiteit Leiden, bezocht de tweede van deze bijeenkomsten, waar de deelnemers het concept voor de vragenlijst van het seminar bespraken. Deze vragenlijst heeft tot doel inzicht te krijgen in de soorten „EU-zaken” die de ombudsmannen in hun dagelijkse praktijk tegenkomen, de frequentie en het gewicht van dergelijke zaken te bepalen en beste praktijken te identificeren. De vragenlijst werd in oktober 2004 toegestuurd aan alle deelnemende ombudsmanbureaus in de EU, Noorwegen en IJsland. De bureaus werd verzocht uiterlijk op 31 december te reageren. De aldus verkregen informatie zal worden gebruikt als basis voor een algemeen verslag, dat tijdens het seminar zal worden gepresenteerd en besproken.

De voorbereidingen voor het seminar gaan ook in 2005 verder om deze vijfde bijeenkomst tot een groot succes te maken.

Samenwerking bij afhandeling van zaken

De nationale en regionale ombudsmannen in de lidstaten zijn bevoegd voor de behandeling van een groot deel van de klachten die buiten het mandaat van de Europese Ombudsman vallen, omdat ze niet tegen een communautaire instelling of orgaan zijn gericht. In 2004 adviseerde de Europese Ombudsman 906 klagers om zich tot een nationale of regionale ombudsman te wenden en droeg hij 54 klachten rechtstreeks over aan de bevoegde ombudsman. Voorbeelden van deze klachten worden gegeven in paragraaf 2.5 van dit verslag.

Wanneer men hem daarom verzoekt, verleent de Europese Ombudsman aan nationale en regionale ombudsmannen tevens assistentie bij hun onderzoek, door vragen over het EU-recht te beantwoorden of de vraag ter beantwoording te verwijzen naar een geschikte instelling of orgaan van de Unie. In 2004 werden vragen ontvangen van de regionale ombudsman van Veneto (Italië), de Ierse Ombudsman en de Ombudsman van Cyprus.

Nieuwsbrief voor Europese Ombudsmannen

De *European Ombudsmen - Newsletter* heeft betrekking op het werk van de leden van het Europese netwerk van ombudsmannen en het bredere ledenbestand van de Europese afdeling van het Internationaal Ombudsman Instituut (IOI). Met versies in het Engels, Frans, Duits, Italiaans en Spaans richt deze nieuwsbrief zich tot meer dan 400 bureaus op Europees, nationaal, regionaal en plaatselijk niveau. De nieuwsbrief verschijnt tweemaal per jaar, in april en oktober.

De nieuwsbrief bevat bijdragen van bureaus van ombudsmannen in heel Europa. Deze bijdragen vormen de basis van de rubrieken over respectievelijk nieuws, EU-recht, het werk van ombudsmannen en soortgelijke organen, seminars en bijeenkomsten, en aankondigingen. De Europese Ombudsman is verantwoordelijk voor de publicatie van de nieuwsbrief en benut het redactioneel commentaar om de aandacht te vestigen op zaken die voor het netwerk relevant zijn en het belang ervan te

analyseren. Deel 2, getiteld „IOI Communications“, wordt geschreven door de regionale vice-voorzitter voor Europa van het IOI en is bedoeld om de leden van IOI-Europa te informeren over recente ontwikkelingen, aanstaande evenementen en andere interessante initiatieven.

De nieuwsbrief is een bijzonder waardevol forum gebleken voor de uitwisseling van informatie over EU-recht en beste praktijken. In 2004 werd onder meer aandacht besteed aan de nieuwe Grondwet voor Europa en de implicaties daarvan voor de ombudsmannen, de problemen van personen die hun recht op vrij verkeer willen uitoefenen, problemen rond gevangenis in een aantal lidstaten, de rechten van kinderen en ouderen, en de obstakels waar personen met een handicap mee te maken hebben.

Elektronische communicatiemiddelen

In november 2000 introduceerde de Ombudsman een Internet-discussieforum en een website voor ombudsmannen en hun personeel in heel Europa. Bijna 90 bureaus in 29 Europese landen beschikken momenteel over individuele login-namen en wachtwoorden voor de toegang tot het discussieforum. Daarnaast hebben de leden van IOI-Europa die geen leden van het Europese netwerk van ombudsmannen zijn, via een algemene login-naam en wachtwoord toegang tot het discussieforum. Het discussieforum biedt mogelijkheden voor dagelijkse informatie-uitwisseling en samenwerking tussen de diverse bureaus.

Het populairste deel van het discussieforum is de service *Ombudsman Daily News*, die iedere werkdag verschijnt en nieuws bevat van de bureaus van de ombudsmannen. Nationale en regionale bureaus van ombudsmannen in heel Europa leveren bijdragen aan de rubriek *Daily News* en raadplegen deze.

In 2004 ging het discussieforum echt goed van start, zodat de bureaus informatie konden uitwisselen door het plaatsen van vragen en antwoorden. Diverse brede discussies over kwesties die uiteenliepen van de televisieberichtgeving over ombudsmannen tot de rechten van ombudsmannen om gevangenis te bezoeken, werden in 2004 gestart; de meeste nationale kantoren leverden aan een of meer van deze discussies bijdragen.

Het discussieforum omvat ook een officiële lijst van de nationale en regionale ombudsmannen van de EU-lidstaten, Noorwegen, IJsland en de kandidaat-lidstaten. De lijst wordt bijgewerkt wanneer de contactgegevens voor een ombudsmanbureau worden gewijzigd, en vormt daarmee een onontbeerlijk instrument voor ombudsmannen in heel Europa.

Voorlichtingsbezoeken

Het doel van de voorlichtingsbezoeken van de Ombudsman is tweeledig: enerzijds burgers meer bekend maken met het recht om een klacht bij de Ombudsman in te dienen, en anderzijds intensievere samenwerking tussen de Europese Ombudsman en zijn collega's binnen het totale kader van het Europese netwerk van ombudsmannen.

Op het bekendheidsvergroten aspect van de voorlichtingsbezoeken wordt nader ingegaan in paragraaf 6.2 van dit verslag; maar hier moet beslist de onschatbare steun worden vermeld die de Ombudsman krijgt van zijn collega's overal in Europa. De Ombudsman leunt bij al zijn voorlichtingsbezoeken zwaar op zijn collega's in de lidstaten en kandidaat-lidstaten. Hun contacten ter plaatse stellen hem in staat om burgers, bestuurders en overheidsambtenaren te bereiken, wat de doeltreffendheid van deze reizen ten goede komt.

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de werkrelaties binnen het Europese netwerk van ombudsmannen bieden de bezoeken van de Europese Ombudsman een systematische gelegenheid voor diepgaande contacten met ombudsmannen en hun medewerkers. Deze ontmoetingen vormen een zeer waardevol instrument om van elkaar te kunnen leren. Ze bieden de gelegenheid om een actievere deelname aan het netwerk te bevorderen en nieuwe werkwijzen te verkennen om samen aan het belang van de burgers te werken. Deze inspanningen wierpen in 2004 vruchten af: vele bureaus gaven na afloop van de bezoeken blijk van een grotere belangstelling voor de diverse instrumenten die via het netwerk beschikbaar worden gesteld.

De voorlichtingsbezoeken van de Ombudsman in 2004 brachten hem naar de onderstaande landen, in chronologische volgorde:

- Slovenië, van 24 tot 27 januari, waar hij een ontmoeting had met de Ombudsman voor de mensenrechten, de heer Matjaž HANŽEK, en zijn assistenten, de heer Aleš BUTALA, de heer France JAMNIK en de heer Jernej ROVŠEK;
- Slowakije, 18 en 19 februari, waar hij werd ontvangen door de heer Pavel KANDRÁČ, Ombudsman;
- Cyprus, van 29 februari tot 3 maart, waar hij een ontmoeting had met de Commissaris voor het bestuur, mevrouw Eliana NICOLAOU;
- de Tsjechische Republiek, van 21 tot 24 maart, waar hij een ontmoeting had met de Ombudsman, de heer Otakar MOTEJL;
- Letland, van 14 tot 17 april, waar hij een bezoek bracht aan de heer Olafs BRŪVERS, directeur van het Letse Nationale Mensenrechtenbureau;
- Litouwen, van 17 tot 21 april, waar hij werd ontvangen door zijn collega's van de Ombudsdienst van de Seimas (het Litouwse Parlement): het hoofd van de Ombudsdienst de heer Romas VALENTUKEVIČIUS en de ombudsmannen mevrouw Elvyra BALTUTYTĖ, mevrouw Rimantė ŠALAŠEVIČIŪTĖ, de heer Kęstutis VIRBICKAS en mevrouw Zita ZAMŽICKIENĖ;
- Polen, van 28 april tot 2 mei, waar hij een bezoek bracht aan de heer Andrzej ZOLL, Commissaris voor de bescherming van de burgerrechten;
- Oostenrijk, 24 en 25 mei, waar hij een ontmoeting had met leden van de Raad van de Ombudsman, te weten mevrouw Rosemarie BAUER, voorzitter van de Raad, en de heer Peter KOSTELKA;
- Roemenië, van 26 tot 28 mei, waar hij werd ontvangen door de Ombudsman, de heer Ioan Muraru;
- Griekenland, van 30 juni tot 2 juli, waar hij werd ontvangen door de Ombudsman, de heer Yorgos KAMINIS;
- Nederland, van 15 tot 19 september, waar hij een ontmoeting had met zijn Nederlandse collega, de heer Roel FERNHOUT;
- Portugal, 21 en 22 oktober, waar hij een bezoek bracht aan de Ombudsman, de heer Henrique NASCIMENTO RODRIGUES;
- Frankrijk, 1 en 2 december, waar hij werd ontvangen door zijn Franse collega, de heer Jean-Paul DELEVOYE.

5.2 ANDERE SEMINARS EN CONFERENTIES VAN OMBUDSMANNEN

De inspanningen van de Europese Ombudsman op het vlak van samenwerking met zijn collega-ombudsmannen gaan verder dan de activiteiten van het Europese netwerk van ombudsmannen. Als actief lid van een groot aantal ombudsmanorganisaties neemt hij deel aan conferenties en seminars in Europa en daarbuiten. Hij hecht eraan aanwezig te zijn bij door nationale en regionale ombudsmannen georganiseerde evenementen of ervoor te zorgen dat zijn bureau bij die evenementen is vertegenwoordigd. Binnen het kader van zijn werkzaamheden ter bevordering van de beginselen van de rechtsstaat, respect voor mensenrechten en behoorlijk bestuur in de Unie en daarbuiten, is de Ombudsman ook aanwezig bij activiteiten die zijn gericht op de oprichting van nieuwe ombudsmanorganen. Deze paragraaf biedt een overzicht van de deelname van de Ombudsman en zijn medewerkers aan dergelijke evenementen in 2004.

Openbaar seminar over „Parlementaire controle en het bureau van de parlementaire ombudsmannen” - Stockholm, Zweden

Op 12 februari nam de heer DIAMANDOUROS deel aan een openbaar seminar te Stockholm over „Parlementaire controle en het bureau van de parlementaire ombudsmannen”. Dit seminar werd georganiseerd door de Commissie voor de Grondwet van de Zweedse *Riksdag* ter gelegenheid van de pensionering van de heer Claes EKLUNDH als Eerste parlementaire ombudsman van Zweden.

De heer DIAMANDOUROS hield een toespraak voor de werkvergadering over „De rol van de ombudsman in verschillende systemen - ervaringen en vooruitzichten voor de toekomst”, waarin hij de internationale ontwikkeling van het instituut ombudsman analyseerde. Na afloop van dit seminar had de heer DIAMANDOUROS een informele ontmoeting met de vier Zweedse parlementaire ombudsmannen en de heer Mats MELIN, opvolger van de heer EKLUNDH als Eerste parlementaire ombudsman.

Conferentie ter gelegenheid van het vijftienjarige bestaan van de ombudsman van Schleswig-Holstein - Kiel, Duitsland

Op 24 april bezocht de heer Gerhard GRILL, juridisch hoofdadviseur, een conferentie in het deelstaatparlement van Schleswig-Holstein te Kiel ter gelegenheid van de vijftiende verjaardag van de ombudsmaninstelling in Schleswig-Holstein. De conferentie werd georganiseerd door de Ombudsman voor sociale zaken van Schleswig-Holstein, mevrouw Birgit WILLE-HANDELS. Ongeveer 70 deelnemers bezochten dit evenement, waar onder meer een paneldiscussie werd gehouden met mevrouw WILLE-HANDELS, de heer Gerhard POPPENDIECKER, voorzitter van de commissie verzoekschriften van het deelstaatparlement van Schleswig-Holstein, de heer Ulrich LORENZ, adjunct-staatssecretaris bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken van Schleswig-Holstein, en mevrouw Ursula PEPPER, burgemeester van de stad Ahrensburg.

Seminar over „De rol van de ombudsman in een rechtsstaat” - Nevşehir, Turkije

Op 9 en 10 mei nam de Ombudsman deel aan een seminar over „De rol van de ombudsman in een rechtsstaat” te Nevşehir, Turkije. Dit seminar werd gezamenlijk georganiseerd door de heer Alvaro GIL-ROBLES, Commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa, en de heer Mehmet ELKATMIS, voorzitter van de commissie voor toezicht op de mensenrechten van de Nationale volksvertegenwoordiging van Turkije, en had als onderwerp de Turkse discussie over de oprichting van een nationale ombudsman.

Dhr. Diamandouros spreekt een seminar toe met als titel „De rol van de Ombudsman in een rechtsstaat”. Nevşehir, Turkije, 9 mei 2004.

Nationale deelnemers aan het seminar waren onder meer leden en leidinggevende ambtenaren van de Nationale volksvertegenwoordiging van Turkije (voornamelijk leden van de commissie voor toezicht op de mensenrechten van het parlement), leden van de rechterlijke macht, vertegenwoordigers van lokale en nationale autoriteiten en vertegenwoordigers van de civiele samenleving. De Raad van Europa werd naast de heer GIL-ROBLES vertegenwoordigd door mevrouw Caroline RAVAUD, hoofd van het secretariaat van de Commissie voor de naleving van de verplichtingen en verbintenissen van de lidstaten van de Raad van Europa. Vertegenwoordigers van bureaus van ombudsmannen en soortgelijke organen waren onder meer: de heer Ermir DOBJANI, de Albanese Ombudsman, de heer Pierre-Yves MONETTE, Federaal Ombudsman van België, de heer Safet PASIC, Ombudsman voor de mensenrechten van Bosnië-Herzegovina, de heer Morten ENGBERG, afdelingshoofd bij het bureau van de Deense Ombudsman, de heer Yorgos KAMINIS, de Griekse Ombudsman, de heer Albert TAKACS, de Hongaarse algemeen adjunct-commissaris voor de burgerrechten, de heer Branko NAUMOVSKI, Ombudsman van de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, de heer Roel FERNHOUT, Ombudsman van Nederland, de heer Matjaž HANŽEK, Ombudsman voor de mensenrechten van Slovenië, en de heer Kjell SWANSTRÖM, hoofd van het bureau van de Zweedse Parlementaire ombudsman.

Op 10 en 11 mei ging de heer DIAMANDOUROS naar Ankara voor ontmoetingen met leden van de regering, ambtenaren en vertegenwoordigers van de Turkse civiele samenleving. Gesprekspartners waren onder meer de heer Abdullah GÜL, vice-premier en minister van Buitenlandse Zaken van Turkije, de heer Emin Murat SUNGAR, secretaris-generaal voor Europese zaken, de heer Mustafa BUMIN, president van het Turkse Constitutionele Hof, de heer Ender ÇETINKAYA, voorzitter van de Staatsraad, de heer Cemil ÇIÇEK, minister van Justitie en de heer Zafer Ali YAVAN, mevrouw Derya SEVINC en de heer Eray AKDAG van de Turkse vereniging van industriëlen en zakenlieden. De heer DIAMANDOUROS had ook ontmoetingen met de heer Hansjörg KRETSCHMER, hoofd van de delegatie van de Europese Commissie in Turkije.

Jaarvergadering van de Vereniging van Britse en Ierse ombudsmannen - Londen, Verenigd Koninkrijk

Op 28 mei woonde het hoofd van de juridische afdeling van de Ombudsman, de heer Ian HARDEN, de jaarvergadering in Londen bij van de Vereniging van Britse en Ierse ombudsmannen (BIOA). Het thema van de vergadering was „Ombudsman services: their place in the landscape“. Onder de sprekers waren de heer Walter MERRICKS, voorzitter van de BIOA en Eerste ombudsman van de Financiële ombudsdienst, de heer Charlie McCREEVY, lid van de Dáil en Iers minister van Financiën, en Lord EVANS, een woordvoerder van de regering van het Verenigd Koninkrijk voor constitutionele aangelegenheden en voor handel en bedrijfsleven in het Hogerhuis. Tijdens deze bijeenkomst gaf Lord EVANS aan dat er in de toekomst zou worden nagedacht over de vraag of de titel „ombudsman“ in het Verenigd Koninkrijk wettelijk zou moeten worden beschermd.

Eerste rondetafelconferentie van Europese regionale ombudsmannen - Barcelona, Spanje

Op 2 en 3 juli 2004 organiseerden de Commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa, de heer Alvaro GIL-ROBLES, en de Regionale ombudsman van Catalonië, de heer Rafael RIBÓ (die op 1 juli de heer Antón CAÑELLAS was opgevolgd), de eerste rondetafelconferentie van Europese regionale ombudsmannen in Barcelona. De bijeenkomst vond plaats in het kader van het 'Forum van culturen 2004' van die stad. De heer José MARTÍNEZ ARAGÓN, juridisch hoofdadviseur bij het bureau van de Europese Ombudsman, nam deel aan het evenement, dat officieel werd geopend door de heren BENACH, voorzitter van het parlement van Catalonië, GIL-ROBLES en RIBÓ. Drie onderwerpen werden op deze rondetafelconferentie besproken: (i) de respectieve taken en bevoegdheden van regionale en nationale ombudsmannen; (ii) regionale ombudsmannen en huisvestingsrechten; (iii) regionale ombudsmannen en het recht op een gezond milieu. Aan het eind van de conferentie zegde de heer GIL-ROBLES toe dit initiatief te zullen voortzetten en om de twee jaar een soortgelijke bijeenkomst van regionale ombudsmannen van de landen van de Raad van Europa te organiseren.

Achtste wereldconferentie van het Internationaal Ombudsman Instituut - Québec, Canada

Van 7 tot 10 september bezocht de heer DIAMANDOUROS de achtste wereldconferentie van het Internationaal Ombudsman Instituut (IOI) te Québec in Canada. De conferentie had als titel „Een balans tussen burgerschapsplichten en erkenning van individuele rechten en verantwoordelijkheden – de rol van de ombudsman” en werd georganiseerd door de ombudsman van Québec, mevrouw Pauline CHAMPOUX-LESAGE. In totaal bezochten 430 deelnemers uit 77 landen deze internationale conferentie, gedurende welke ook een aantal officiële IOI-vergaderingen plaatsvond.

Het belangrijkste thema van de conferentie werd gevormd door de noodzaak om een balans te vinden tussen individuele rechten en collectieve veiligheid in een tijdperk van globalisering en privatisering. Op 9 september gaf de Ombudsman een themalezing in de derde plenaire sessie, onder de titel „Kan de erkenning van individuele rechten en vrijheden de roep om meer veiligheid overleven?”. De Ombudsman wees op de risico's die kunnen optreden bij pogingen om de behoefte aan openbare veiligheid af te wegen tegen individuele rechten en vrijheden. Het moet mogelijk zijn een duurzaam juridisch, institutioneel en politiek kader te vinden waarin die twee verschillende behoeften op een billijke en redelijke manier tegen elkaar worden afgewogen, zo zei hij, onderstrepend dat ombudsmannen op dit gebied op een zodanige manier actief kunnen en moeten zijn dat de rechtsstaat wordt gehandhaafd en versterkt en burgers mondiger worden.

Andere themasprekers op de conferentie waren Hare Excellentie Adrienne CLARKSON, Gouverneur-generaal van Canada, en rechter Mr. Louis LEBEL van het Canadese Hoogerechtshof.

In de namiddag van 9 september hielden de regio's van het IOI (Afrika, Azië, Australazië en Stille Oceaan, Europa, Latijns-Amerika, Caribisch gebied en Noord-Amerika) hun respectieve vergaderingen, waar de nieuwe leden van de raad van bestuur en regionale vice-voorzitters van het IOI werden verkozen. De heer Tom FRAWLEY (Parlementaire ombudsman van Noord-Ierland), de heer Peter KOSTELKA (voorzitter van de Oostenrijkse Ombudsmanraad) en mevrouw Riitta-Leena PAUNIO (Parlementaire ombudsman van Finland) werden gekozen als leden van de raad van bestuur van de Europese regio van het IOI. De Ombudsman voor de mensenrechten van Slovenië, de heer Matjaž HANŽEK, die nog twee jaar te gaan had als lid van de raad van bestuur, stelde zich niet herkiesbaar. Na de verkiezingen kwamen de leden van de raad van bestuur van de Europese regio van het IOI overeen dat de heer KOSTELKA de IOI-vice-voorzitter voor Europa zou worden.

Op de ochtend van 10 september vond de algemene vergadering van het IOI plaats, waar de scheidende voorzitter van het IOI, tevens Ombudsman van Ontario, de heer Clare LEWIS, zijn verslag over 2000-2004 presenteerde, gevolgd door verslagen van de secretaris, de penningmeester en de regionale vice-voorzitters. De nieuwe raad van bestuur van het IOI vergaderde diezelfde middag.

Naast dit volle officiële programma bood de conferentie tal van mogelijkheden om te netwerken en informeel meningen uit te wisselen. Op de avond van 7 september organiseerde de ombudsman van Québec een diner waar de Europese Ombudsman en zijn echtgenote tot de eregasten behoorden, evenals mevrouw Monique GAGNON-TREMBLAY, vice-premier van Québec, minister van Internationale betrekkingen en minister voor Franstalige aangelegenheden. Op de avond van 9 september werd een galadiner gehouden dat de deelnemers opnieuw gelegenheid gaf om collega's uit de gehele wereld te ontmoeten.

Conferentie over „De ombudsman in Zuidoost-Europa: verbetering van de regionale samenwerking” - Belgrado, Servië en Montenegro

Op 28 en 29 september nam de Ombudsman deel aan een conferentie met als titel „De ombudsman in Zuidoost-Europa: verbetering van de regionale samenwerking” die werd gehouden in het parlement van Servië en Montenegro te Belgrado. De conferentie werd georganiseerd onder auspiciën van het Eunomia-project van de Raad van Europa en de Griekse ombudsman, het Stabiliteitspact voor Zuidoost-Europa en het Ministerie van Plaatselijk zelfbestuur van Servië en Montenegro.

Deelnemers aan een conferentie over „De Ombudsman in Zuidoost-Europa: verbetering van de regionale samenwerking”. Belgrado, Servië en Montenegro, 29 september 2004.

Deelnemers aan de conferentie waren onder meer de heer Zoran SAMI, voorzitter van het parlement van Servië en Montenegro, de heer Zoran LONCAR, minister van Openbaar bestuur en Plaatselijk zelfbestuur van Servië en Montenegro, ambassadeur Maurizio MASSARI, hoofd van de OVSE-missie naar Servië en Montenegro, mevrouw Elisabeth REHN, voorzitter van werkgroep I van het Stabiliteitspact voor Zuidoost-Europa, de heer Dragan MILKOV van de Universiteit van Novi Sad, de heer Jorgen GRUNNET, hoofd van het kantoor Belgrado van de Raad van Europa en de heer Markus JAEGER, adjunct-directeur bij de Commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa. Ook aanwezig waren de ombudsmannen van Albanië, Bosnië-Herzegovina, Catalonië, de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Griekenland, Kosovo, Montenegro, Republika Srpska, en de Griekse adjunct-ombudsman voor de rechten van het kind.

De Europese Ombudsman hield een toespraak over „De ombudsman in Zuidoost-Europa: actuele uitdagingen en toekomstperspectief” die werd gevolgd door een rondetafeldiscussie.

Conferentie ter gelegenheid van de twintigste verjaardag van het bureau van de Ierse Ombudsman - Dublin, Ierland

Op 15 oktober bezochten het hoofd van de juridische dienst van de Ombudsman, de heer Ian HARDEN en zijn pers- en communicatiemedewerkster mevrouw Rosita AGNEW, een conferentie in Dublin met als titel „Verantwoordingsplicht, behoorlijk bestuur en de ombudsman”. De conferentie, die werd gehouden ter gelegenheid van de twintigste verjaardag van het bureau van de Ierse Ombudsman, werd bijgewoond door meer dan 100 personen, onder meer ombudsmannen, overheidsambtenaren en vertegenwoordigers van de civiele samenleving. Mevrouw Emily O'REILLY, de Ierse Ombudsman en Commissaris voor informatie, hield de openings- en de slottoespraak, terwijl een groot aantal interessante initiatieven uitgingen van de heer Dick ROCHE, de Ierse minister van milieuzaken, nationaal erfgoed en plaatselijk bestuur, mevrouw Ann ABRAHAM, Parlementaire ombudsman van het Verenigd Koninkrijk en tevens Ombudsman voor de gezondheidszorg van Engeland, de heer Tom FRAWLEY, Klachtencommissaris en Parlementair ombudsman voor Noord-Ierland, de heer Eddie SULLIVAN, secretaris-generaal voor beheer en ontwikkeling van de openbare dienst bij het Ministerie van Financiën, en de heer Donncha O'CONNELL, universitair docent in de rechtsgeleerdheid aan de Nationale universiteit van Ierland (Galway).

Conferentie over „Oprichting van een ombudsmanorgaan” - Istanbul, Turkije

Op 10 en 11 december nam de heer DIAMANDOUROS als themaspreker deel aan de conferentie „Oprichting van een ombudsmanorgaan” in Istanbul, Turkije. De conferentie werd georganiseerd door de Nationale volksvertegenwoordiging van Turkije en de Griekse Ombudsman in samenwerking met de Bilgi-Universiteit te Istanbul. De financiering vond plaats onder auspiciën van het Eunomia-project van de Raad van Europa en de Griekse Ombudsman.

Het voornaamste doel van de conferentie was de bespreking van een tweede wetsontwerp inzake de oprichting van een nationale ombudsman in Turkije. Het eerste wetsontwerp van 1997 was besproken op het seminar „De rol van de ombudsman in een rechtsstaat”, dat op 9 en 10 mei 2004 in Nevşehir had plaatsgevonden (zie eerder in deze paragraaf).

Nationale deelnemers waren onder meer de minister van Justitie de heer Cemil ÇİÇEK, de decaan van de rechtenfaculteit van de Bilgi-Universiteit de heer Turgut TARHANLI, de voorzitters van de Staatsraad de heren Ender ÇETINKAYA en Selçuk HONDU, de decaan van de rechtenfaculteit van de Selçuk-universiteit mevrouw Zehra ODYAKMAZ, leden en leidinggevende ambtenaren van de Nationale volksvertegenwoordiging van Turkije, leden van de rechterlijke macht en vertegenwoordigers van de civiele samenleving.

Naast de heer DIAMANDOUROS en zijn Griekse collega de heer Yorgos KAMINIS waren als buitenlandse deelnemers onder meer aanwezig de heer Jean-Paul DELEVOYE, de Franse Ombudsman, de heer Markus JAEGER, adjunct-directeur bij de Commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa, de heer Allar JÖKS, Ests Kanselier voor Justitie, de heer Peter KOSTELKA, voorzitter van de Oostenrijkse Ombudsmanraad en tevens regionaal vice-voorzitter voor Europa van het Internationaal Ombudsman Instituut, de heer Mats MELIN, Eerste parlementaire ombudsman van Zweden, de heer Rafael RIBÓ, Catalaans Ombudsman, de heer Stephan SJOUKE van het bureau van de Nederlandse Ombudsman, de heer Pat WHELAN, directeur van het bureau van de Ierse Ombudsman, de heer Herman WUYTS, Federaal Ombudsman van België, en de heer Andrzej ZOLL, Poolse ombudsman.

5.3 ANDERE ACTIVITEITEN MET OMBUDSMANNEN EN HUN MEDEWERKERS

Bilaterale ontmoetingen met ombudsmannen

Naast de door de Ombudsman en zijn medewerkers bezochte seminars en conferenties en de bilaterale bijeenkomsten die plaatshadden in het kader van de voorlichtingsbezoeken van de Ombudsman, waren er in 2004 ook diverse contacten met ombudsmannen uit Europa en daarbuiten.

Van 27 tot 29 januari bezocht de Europese Ombudsman de Italiaanse Regionale ombudsman van Friuli Venezia-Giulia, mevrouw Caterina DOLCHER, in Triëst.

Op 9 februari had de heer DIAMANDOUROS in Straatsburg een ontmoeting met de heer BAIKADAMOV, Ombudsman van Kazachstan.

Op 9 februari gaf de heer Andrzej ZOLL, Ombudsman van Polen, een presentatie voor de medewerkers van de Europese Ombudsman in Straatsburg. Op 10 februari hadden de twee ombudsmannen een bilaterale bijeenkomst, gevolgd door ontmoetingen met de heer Pat COX, Voorzitter van het Europees Parlement, en de heer Neil KINNOCK, vice-voorzitter van de Europese Commissie. Op dezelfde dag gaven de heer ZOLL en de heer DIAMANDOUROS daarnaast presentaties voor Poolse waarnemers bij het Europees Parlement en Poolse stagiairs bij de EU-instellingen.

Dhr. Andrzej Zoll (tweede van links), Ombudsman van Polen, spreekt de medewerkers van de Europese Ombudsman toe. Straatsburg, Frankrijk, 9 februari 2004.

Op 13 februari had de heer DIAMANDOUROS in Straatsburg een ontmoeting met de heer Yorgos KAMINIS, Griekse Ombudsman, en de heer Alvaro GIL-ROBLES, Commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa, voor een bespreking van het Eunomia-project, dat zich - onder auspiciën van de Raad van Europa en de Griekse Ombudsman - richt op de ondersteuning van ombudsmannen en andere overheidsinstellingen in Zuidoost-Europa.

Op 10 maart bezocht mevrouw Sayora RASHIDOVA, Ombudsman van Oezbekistan, de heer DIAMANDOUROS in Straatsburg.

Van 25 tot 28 maart bezocht de Europese Ombudsman in Genua de Italiaanse Regionale ombudsman van Ligurië, de heer Antonio DI GIOVINE.

Op 7 juni had de heer DIAMANDOUROS in Brussel een ontmoeting met het Belgische College van Federale Ombudsmannen, de heer Herman WUYTS en de heer Pierre-Yves MONETTE.

Op 9 juni had de heer DIAMANDOUROS in Madrid een ontmoeting met de heer MUGICA, Ombudsman van Spanje.

Op 15 juni bracht de nieuw benoemde Franse Ombudsman, de heer Jean-Paul DELEVOYE, in Straatsburg een bezoek aan de Europese Ombudsman voor een bespreking over samenwerking tussen hun beide diensten.

Op 16 juni reisde de heer DIAMANDOUROS naar Luxemburg voor een ontmoeting met de heer Marc FISCHBACH, die pas in dienst was getreden als de eerste ombudsman van Luxemburg.

Op 20 september had de heer DIAMANDOUROS gelegenheid voor een ontmoeting met de heer Mats MELIN, Eerste parlementaire ombudsman van Zweden, bij een door de Zweedse permanente vertegenwoordiger bij de Raad van Europa in Straatsburg georganiseerde lunch.

Op 27 september bezocht de heer Arne FLIFLET, Ombudsman van Noorwegen, de heer DIAMANDOUROS in Straatsburg.

Op 29 november had de heer DIAMANDOUROS in Brussel een ontmoeting met de eerste Europese Ombudsman, de heer Jacob SÖDERMAN.

Dhr. Jean-Paul Delevoye, Franse Ombudsman en dhr. Diamandouros.
Straatsburg, Frankrijk, 15 juni 2004.

Activiteiten van medewerkers

Een aantal evenementen vond plaats op het niveau van medewerkers van de Ombudsman, namelijk de volgende:

Op 26 mei gaven de heer Olivier VERHEECKE, juridisch hoofdadviseur, en mevrouw Rosita AGNEW, pers- en communicatiemedewerkster, een presentatie voor een groep van 11 personeelsleden van het bureau van de kanselier voor justitie van Estland die een studiebezoek brachten aan de EU-instellingen in Brussel. In deze presentatie werd ingegaan op de rol van de Europese Ombudsman en het werk van het Europese netwerk van ombudsmannen.

Op 3 juni presenteerde de heer Olivier VERHEECKE het werk van de Ombudsman op een door de *Association des Juristes Namurois* georganiseerde conferentie met als titel „Bemiddeling in de openbare dienst: een alternatief systeem van geschillenbeslechting”. De heer Frédéric BOVESSE, Waalse Ombudsman, de heer Bernard HUBEAU, Vlaamse Ombudsman, mevrouw Marianne DE BOECK, Ombudsman van de Franstalige gemeenschap van België en de heer Philippe VAN DE CASTEELE, directeur bij het bureau van de Belgische Federale Ombudsmannen, namen allen deel aan de rondetafeldiscussie op deze conferentie.

Op 23 juni bezocht de heer Erwin JANSSENS van de dienst van de Vlaamse Ombudsman het bureau van de Ombudsman in Brussel. De heer Olivier VERHEECKE legde hem de procedures van de Ombudsman op het vlak van initiatiefonderzoeken uit aan de hand van de belangrijkste voorbeelden.

Op 7 juli gaf de heer Gerhard GRILL, juridisch hoofdadviseur, een lezing over de taak en het werk van de Ombudsman voor een groep van tien leden van de commissie verzoekschriften van het deelstaatparlement van Noordrijn-Westfalen. De groep werd voorgezeten door mevrouw Barbara WISCHERMANN, voorzitter van de commissie, en werd vergezeld door de heer Johannes WAHLENBERG van het bureau van het deelstaatparlement, die het bezoek organiseerde.

INLEIDING

---

1 SAMENVATTING

---

2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN

---

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

---

4 BETREKKINGEN MET INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

---

5 BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

---

6 COMMUNICATIE

---

7 BIJLAGEN

---

6 COMMUNICATIE

6.1 HOOGTEPUNTEN VAN HET JAAR

VIERING VAN DE UITBREIDING IN POLEN

De Europese Ombudsman was op 1 mei samen met zijn Poolse collega, de heer Andrzej ZOLL, in Warschau om de historische uitbreiding van de Europese Unie te vieren. Samen met de president van Polen, de heer Aleksander KWASNIEWSKI, en de voorzitters van de beide Kamers van het Parlement, namen de ombudsmannen op 30 april om middernacht deel aan de festiviteiten op het Pilsudski-plein. Op 1 mei begon de dag met een ontmoeting met de president van Polen, gevolgd door een evenement ter ere van de uitbreiding in het koninklijk paleis van Warschau, onder gastheerschap van de president en de minister van Cultuur van Polen.

Dhr. Diamandouros en dhr. Aleksander Kwasniewski, president van Polen, bekijken het hijsen van de Europese vlag op het Pilsudski-plein. Warschau, Polen, 1 mei 2004.

Het bezoek van de Ombudsman aan Polen markeerde het einde van zijn voorlichtingstour door de toetredingslanden, die in september 2003 in Estland was begonnen. Zijn intensieve inspanningen om de burgers in de toetredingslanden in te lichten over hun recht om met ingang van 1 mei 2004 klachten in te dienen over wanbeheer door de instellingen en organen van de EU, was een groot succes. Tegen het eind van 2004 vertegenwoordigden de klachten uit de toetredingslanden reeds 18% van alle ontvangen klachten.

„OPRICHTERSWORKSHOP“

Op 25 en 26 juni organiseerde de Ombudsman een workshop in Straatsburg, waar mensen bijeenkwamen die een belangrijke rol hadden gespeeld bij de oprichting van de instelling, om te praten over de oorsprong, oprichting en vroege ontwikkeling ervan. De workshop was het eerste van een aantal evenementen, die waren bedoeld als bijdrage aan de viering van de tiende verjaardag van de Europese Ombudsman in 2005.

Deelnemers aan de oprichtersworkshop. Straatsburg, Frankrijk, 26 juni 2004.

Het doel van deze workshop was tweeledig: ten eerste, identificeren van en nadenken over de omstandigheden die hebben geleid tot de oprichting van de Europese Ombudsman; en ten tweede, helpen creëren van een institutioneel geheugen, dat als fundament kan dienen voor verdere initiatieven om de kennis waarover de instelling beschikt te vergroten, om het eerste decennium van haar bestaan te vieren en beleidsopties voor de toekomst aan te wijzen. De workshop bestond uit vier sessies: I - Oorsprong van de Verdragsbepalingen, II - Het Statuut van de Ombudsman, III - De oprichting van het bureau, IV - Slotsessie.

De oprichtersworkshop gaf aanleiding tot geanimeerde discussies tussen zeer goed voorbereide en geïnformeerde deelnemers. Er kon waardevolle informatie worden vergaard over de oprichting en ontwikkeling van de instelling, informatie die tot dusver merendeels niet was vastgelegd. De Ombudsman zal in 2005 een herdenkingsuitgave publiceren ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de instelling. De discussies in de workshop vormden een prima uitgangspunt voor deze uitgave.

GROOTOFFICIER IN DE ORDE VAN DE FENIKS

Als blijk van waardering voor zijn werk als Europese Ombudsman heeft de president van Griekenland, de heer Kostis STEFANOPOULOS, bij de jaarlijkse lintjesregen in 2004 aan de heer DIAMANDOUROS de onderscheiding van Grootofficier in de Orde van de Feniks toegekend. Dit is de hoogste voor 2003 toegekende onderscheiding in de Orde van de Feniks; de andere ontvanger was de voorzitter van het Europese Hof van Justitie, de heer Vassilios SKOURIS. De heer DIAMANDOUROS ontving de onderscheiding op 26 februari in Straatsburg van de Griekse permanente vertegenwoordiger bij de Raad van Europa, ambassadeur Constantine GEROKOSTOPOULOS.

De Orde van de Feniks wordt verleend aan Griekse burgers die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt op de gebieden openbaar bestuur, wetenschap, schone kunsten en literatuur, handel, bedrijfsleven en scheepvaart. De Grootofficier is de op een na hoogste van de vijf rangen die de orde kent.

Ambassadeur Constantine Gerokostopoulos, Griekse permanente vertegenwoordiger bij de Raad van Europa, reikt aan dhr. Diamandouros de onderscheiding van Grootofficier in de Orde van de Feniks uit. Straatsburg, Frankrijk, 26 februari 2004.

HET JAARVERSLAG 2003

Het jaarverslag is de belangrijkste publicatie van de Ombudsman. Het vormt een overzicht van het werk van de Ombudsman tijdens het afgelopen jaar en geeft een gedetailleerd overzicht van de resultaten die zijn bereikt ten behoeve van klagers en in algemenere zin van burgers en ingezetenen van de Unie. Daarom is het zeer belangrijk dat het verslag zo toegankelijk mogelijk is. Twee ontwikkelingen in de loop van 2004 hebben de toegankelijkheid van het jaarverslag van de Ombudsman sterk verbeterd.

Ten eerste nam het aantal officiële talen van de EU toe van 11 tot 20. Het verslag werd daarom voor het eerst in 20 talen gepubliceerd, waardoor de burgers van de uitgebreide Unie kennis konden nemen van de diensten van de Ombudsman. Ten tweede bevatte het verslag over 2003 een samenvatting. Deze samenvatting bevatte een representatieve selectie van de in 2003 behandelde zaken en gaf de hoofdpunten weer van de betrekkingen van de Ombudsman met de burgers, de instellingen en organen van de EU en met de gemeenschap van ombudsmannen in Europa en de wereld. Ten behoeve van een grotere verspreiding werd deze samenvatting - samen met statistieken in een gemakkelijk leesbare en beknopte indeling - afzonderlijk gepubliceerd.

De Ombudsman presenteerde zijn verslag over 2003 op 26 april aan de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement. Hierbij had hij de gelegenheid om een overzicht te geven van de in het eerste jaar van zijn ambtstermijn uitgevoerde werkzaamheden en bereikte resultaten, en kon hij verslag uitbrengen over de doelen die hij zich had gesteld toen hij voor het eerst als Europese Ombudsman voor de commissie verscheen.

De heer Proinsias DE ROSSA, lid van het Europees Parlement, schreef het ontwerpverslag van de commissie over de activiteiten van de Ombudsman in 2003. Op 18 november keurde het Europees Parlement dit verslag met 530 stemmen voor, 9 tegen bij 20 onthoudingen goed; het Parlement

feliciteerde de Ombudsman met zijn werk en de goede betrekkingen die hij met de Commissie verzoekschriften onderhoudt.

OPEN DAGEN

Brussel

Op 1 mei organiseerde het Europees Parlement een open dag om de uitbreiding van de Unie te vieren. Het bureau van de Ombudsman nam deel aan de open dag en benutte deze gelegenheid om de nieuwe brochure *De Europese Ombudsman - In het kort* te introduceren, die in 24 talen aan de bezoekers werd uitgedeeld. Medewerkers beantwoordden de hele dag lang vragen van het publiek; geschat werd dat tot 30.000 mensen het evenement bezochten.

Burgers bezoeken de stand van de Ombudsman op de open dag in Straatsburg, Frankrijk, 9 mei 2004.

Straatsburg

Op 9 mei nam het bureau van de Ombudsman deel aan de door het Europees Parlement georganiseerde open dag in Straatsburg. Materiaal over het werk van de Ombudsman, inclusief de nieuwe brochure *De Europese Ombudsman - In het kort*, werd in 24 talen aan de bezoekers uitgedeeld. Op de stand werd een wedstrijd georganiseerd naar aanleiding van een video-verslag van het voorlichtingsbezoek van de Ombudsman aan Finland. Medewerkers waren de hele dag aanwezig om vragen van het publiek te beantwoorden. Meer dan 32.000 personen bezochten tijdens deze open dag het Parlement.

6.2 VOORLICHTINGSBEZOEKEN

Om burgers meer bekend te maken met hun recht om klachten in te dienen bij de Europese Ombudsman en zijn werkrelaties met zijn collega-ombudsmannen verder te versterken, bracht de Ombudsman in 2004 nog meer voorlichtingsbezoeken aan de lidstaten, de toetredingslanden en kandidaat-lidstaten. Tegen 1 mei had de Ombudsman alle tien toetredingslanden bezocht; daarna

bracht hij voor het eind van het jaar bezoeken aan nog eens vijf landen, wat wellicht het meest zichtbare aspect was van de proactieve manier waarop hij met burgers in contact treedt. Tijdens elk van deze bezoeken ontmoette de Ombudsman burgers, potentiële klagers, bestuurders, leden van de rechterlijke macht en leidinggevende politieke vertegenwoordigers. Hij werd op iedere reis vergezeld door een medewerker van zijn juridische dienst en een van zijn communicatiemedewerkers.

De voorlichtingsbezoeken van de Ombudsman zijn erop gericht burgers meer informatie te geven over de diensten die hij hen kan bieden. In zijn vele ontmoetingen met het publiek in 2004 illustreerde de Ombudsman zijn werk met voorbeelden van de soorten klachten die hij ontvangt. Maar het werk van de Ombudsman gaat verder dan klachtenafhandeling, en tijdens zijn vele ontmoetingen was hij doordrongen van de noodzaak om aan deze bredere taak meer bekendheid te geven. In zijn voordrachten en presentaties wees de heer DIAMANDOUROS op het belang dat het instituut ombudsman heeft voor de bevordering van rechtsstaat, democratie en mensenrechten. In de aanloop naar de intergouvernementele conferentie van juni 2004 heeft de Ombudsman zich in zijn ontmoetingen met regeringsvertegenwoordigers ten zeerste ingespannen om te benadrukken hoe belangrijk het was dat de toegang tot buitengerechtelijke rechtsmiddelen werd opgenomen in het ontwerp voor een Grondwet voor Europa. Na de goedkeuring daarvan benadrukte de Ombudsman bereid te zijn om met de nationale en regionale autoriteiten samen te werken om meer bekendheid te geven aan de Grondwet en de gunstige gevolgen ervan voor de burgers. Tot slot werden tijdens bilaterale bijeenkomsten van ombudsmannen door de deelnemers ideeën verkend voor toekomstige samenwerking, terwijl men daarnaast leerde van elkaars ervaringen en beste praktijken uitwisselde.

De collega's van de Ombudsman in de lidstaten en kandidaat-lidstaten organiseerden voor de Ombudsman tijdens elk van zijn bezoeken diepgaande activiteitenprogramma's en bijeenkomsten, en vergezelden hem in veel gevallen gedurende zijn gehele bezoek. De nu volgende paragraaf geeft een overzicht van de uiteenlopende bijeenkomsten die werden gehouden, met vermelding van de belangrijkste gesprekspartners en de vele presentaties die in universiteiten, openbare bibliotheken, externe bureaus van de Europese Unie en elders werden gegeven. De media-activiteiten die in het kader van deze voorlichtingsbezoeken plaatsvonden worden beschreven in paragraaf 6.4 van dit verslag.

SLOVENIË

De Ombudsman bezoekt Slovenië van 24 tot 27 januari.

Dhr. Matjaž Hanžek, Ombudsman voor de mensenrechten van Slovenië en dhr. Diamandouros. Ljubljana, Slovenië, 26 januari 2004.

Zijn bezoek begon met een gedachtewisseling met de Ombudsman voor de mensenrechten, de heer Matjaž HANŽEK, en zijn adjuncten de heer Aleš BUTALA, de heer France JAMNIK en de heer Jernej ROVŠEK, gevolgd door een presentatie voor het personeel van de Sloveense Ombudsman. De heer DIAMANDOUROS nam vervolgens deel aan een reeks bijeenkomsten, onder meer met de Sloveense premier de heer Anton ROP, de president van Slovenië de heer Janez DRNOVŠEK, de voorzitter van het parlement de heer Borut PAHOR, vertegenwoordigers van de fracties in de nationale volksvertegenwoordiging en de minister voor Europese Zaken de heer Janez POTOČNIK. De Ombudsman had ook een ontmoeting met de heer Aloh PETERLE, voormalig lid van het Praesidium van de Europese Conventie, en de heer Mihael BREJC, plaatsvervangend lid op de Conventie. Verdere bijeenkomsten op hoog niveau vonden onder meer plaats met de president van het Constitutionele Hof mevrouw Dragica WEDAM LUKIČ, de rechters de heer Ciril RIBIČIČ, mevrouw Marija KRISPER KRAMBERGER en mevrouw Mirjam ŠKRK, en de algemeen secretaris mevrouw Jandranka SOUDAT. De heer DIAMANDOUROS had tijdens zijn verblijf in Ljubljana tevens een ontmoeting met de burgemeester van die stad, mevrouw Danica SIMŠIČ.

Dhr. Diamandouros, dhr. Matjaž Hanžek (tweede van rechts), Ombudsman voor de mensenrechten van Slovenië en dhr. Janez Potočnik, minister voor Europese Zaken van Slovenië. Ljubljana, Slovenië, 26 januari 2004.

Om met de burgers in contact te komen en hen te informeren over zijn werkzaamheden gaf de Ombudsman een toespraak met als titel „De Europese Unie: rechten, rechtsmiddelen en de Europese Ombudsman” in Centrum Europa, waar de delegatie van de Europese Commissie in Ljubljana zetelt. Niet-gouvernementele organisaties, verenigingen met interesse in Europese aangelegenheden alsook de pers waren op de bijeenkomst uitgenodigd. De heer DIAMANDOUROS gaf tevens een lezing met als titel „De rol van de Ombudsman bij het verbeteren van de kwaliteit van de democratie” aan ongeveer 200 studenten van de Faculteit der politieke wetenschappen van de Universiteit van Ljubljana, waar hij welkom werd geheten door de decaan mevrouw Anuška FERLIGOJ, en door de heer Drago ZAJC. De directeur van het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Ljubljana, de heer Paolo RIZZO, organiseerde tijdens het bezoek van de Ombudsman een diner, dat hem de gelegenheid bood voor een informele gedachtewisseling met de Sloveense Ombudsman de heer HANŽEK, zijn adjuncten de heer BUTALA en de heer ROVŠEK, de minister voor Europese zaken de heer POTOČNIK, een rechter van het Constitutionele Hof, mevrouw Mirjam ŠKRK, en de heer KAUFMANN van de delegatie van de Europese Commissie.

SLOWAKIJE

Op 18 en 19 februari organiseerde de Ombudsman een reeks bijeenkomsten, lezingen en media-evenementen in Slowakije. Tijdens zijn bezoek aan Bratislava had de Ombudsman besprekingen met de heer Pavol HRUŠOVSKÝ, voorzitter van de Nationale Raad van Slowakije, met leden van de Commissie voor mensenrechten, minderheden en de status van vrouwen en met Ján FIGEL, voorzitter

van de Commissie voor buitenlandse zaken van de Nationale Raad van Slowakije. Ook had de Ombudsman ontmoetingen met de heer Dobroslav TRNKA, procureur-generaal van Slowakije en zijn adjunct de heer Martin LAUKO, met de heer Milan KARABIN, president van het Hooggerechtshof, en met de heer Marián VRABKO, decaan van de rechtenfaculteit van de Comenius-universiteit.

Tijdens zijn verblijf in Bratislava gaf de heer DIAMANDOUROS een lezing over „Democratie, rechtsstaat en de Ombudsman“ aan de rechtenfaculteit van de Comenius-universiteit. Ook had hij ontmoetingen met de heer Azelio FULMINI, hoofd van het bureau van het Europees Parlement in Slowakije en, in het kader van het Ierse voorzitterschap van de EU, met ambassadeur Thomas LYONS, hoofd van de Ierse vertegenwoordiging in Slowakije. Ook gaf de Ombudsman een presentatie voor een bijeenkomst van EU-ambassadeurs in de Kanselarij van de Nationale Raad van Slowakije.

Dhr. Diamandouros en dhr. Pavel Kandráč, Ombudsman van Slowakije.
Bratislava, Slowakije, 18 februari 2004.

CYPRUS

Van 29 februari tot 3 maart organiseerde de Ombudsman een reeks bijeenkomsten, lezingen en media-evenementen in Cyprus.

Tijdens zijn verblijf in Nicosia had de heer DIAMANDOUROS gelegenheid voor gesprekken met de heer Tassos PAPADOPOULOS, president van Cyprus, de minister van Binnenlandse Zaken de heer Andreas CHRISTOU, de procureur-generaal de heer Solon NIKITAS, en de voormalige Cypriotische ambassadeur bij de Europese Unie en Cypriotische regeringsvertegenwoordiger bij de Europese Conventie de heer Mihalis ATTALIDIS. Daarnaast had de Ombudsman ontmoetingen met de heer Dimitris CHRISTOFIAS, voorzitter van het Parlement en leider van de Vooruitgangspartij van de Arbeiders (AKEL), de heer Nikos ANASTASIADIS, leider van de Democratische Concentratie (DISY), en de heer Glafkos KLERIDES, voormalig president van Cyprus en voormalig leider van de Democratische Concentratie (DISY). Op de tweede dag van zijn bezoek ontmoette de heer DIAMANDOUROS de heer Yiannakis OMIROU, leider van de Sociaal-democratische Beweging (KISOS-EDEK), de heer Yorgos VASSILIOU, voormalig president van Cyprus en leider van de Verenigde Democratische Partij (EDI), en de heer Nikos KLEANTHOUS, adjunct-leider van de Democratische Partij (DIKO). Tevens greep de heer DIAMANDOUROS zijn bezoek aan Nicosia aan voor bijeenkomsten met de heer Adriaan VAN DER MEER, hoofd van de delegatie van de Europese Commissie in Cyprus, en de heer Anthony COMFORT, hoofd van het bureau van het Europees Parlement in Cyprus.

Tijdens zijn bezoek gaf de heer DIAMANDOUROS een lezing in de aula van de Centrale Bank van Cyprus op een conferentie met als titel „Verantwoordingsplicht van het openbaar bestuur als versterkende factor voor de democratie - de rol van de Europese Ombudsman“. Dit evenement werd georganiseerd door het Forum voor de Modernisering van de Maatschappij (OPEK) en de gemeente Strovolos. Er waren toespraken van mevrouw Eliana NICOLAOU, Commissaris voor het bestuur van Cyprus, de heer Andreas CHRISTOU, minister van Binnenlandse Zaken, de heer Savvas ILIOFOTOU, burgemeester van Strovolos en de heer Larkos LARKOU, voorzitter van OPEK. Het geanimeerde debat met het publiek dat volgde op deze toespraken werd geleid door de journalist de heer Pavlos PAVLOU. Tijdens zijn verblijf in Nicosia sprak de Ombudsman tevens de jaarlijkse publiekslezing uit van de Faculteit der economische en bestuurswetenschappen van de Universiteit van Cyprus. De lezing had als titel „Rechtsstaat, democratie en het instituut van de ombudsman in Oost-, Midden- en Zuidoost-Europa“.

Mw. Eliana Nicolaou, Commissaris voor het Bestuur van Cyprus, dhr. Diamandouros en dhr. Andreas Christou, minister van Binnenlandse Zaken van Cyprus. Nicosia, Cyprus, 2 maart 2004.

Ten slotte gaf de heer DIAMANDOUROS een lezing over de rol van de Europese Ombudsman op een bijeenkomst met Grieks- en Turks-Cyprioten, gezamenlijk georganiseerd door het Forum voor de Modernisering van de Maatschappij (OPEK) en het Turks-Cypriotisch platform van NGO's „Dit is ons land“. De lezing vond plaats op het hoofdkantoor van de Verenigde Naties in Cyprus, in het Ledra-paleis in de neutrale zone van Nicosia.

TSJECHISCHE REPUBLIEK

Van 21 tot 24 maart bezocht de Ombudsman Brno en Praag in de Tsjechische Republiek.

Op 22 maart, na een bijeenkomst met de Tsjechische Ombudsman de heer Otakar MOTEJL in Brno, lunchte de heer DIAMANDOUROS met leden van het Constitutionele Hof en van het Administratief Hooggerechtshof. In de namiddag vertrok de heer DIAMANDOUROS naar de rechtenfaculteit van de Masaryk-universiteit te Brno, waar hij een lezing gaf over de rol en het werk van de Europese Ombudsman. Ongeveer 140 studenten woonden deze lezing bij.

Op 23 maart werd de Ombudsman ontvangen door mevrouw Zuzka RUJBROVÁ, voorzitter van de commissie verzoekschriften van het Huis van Afgevaardigden van de Tsjechische Republiek, haar plaatsvervanger en het hoofd van de administratie van de commissie. In de namiddag werd de heer DIAMANDOUROS ontvangen door de heer Jan RUMML, vice-voorzitter van de Senaat van het Parlement van de Tsjechische Republiek, mevrouw Jaroslava MOSEROVÁ (het oudste lid van de Senaat) en leden van de Senaat, mevrouw Helena RÖGNEROVÁ en de heer Josef JĀRAB. In de vroege avond gaf de heer DIAMANDOUROS een openbare lezing over zijn rol en werk voor ongeveer 40 burgers in het

voorlichtingscentrum van de Europese Unie (EUIP) te Praag. Vervolgens werd de Ombudsman voor het diner uitgenodigd door de onderminister van Justitie van de Tsjechische Republiek.

In de ochtend van 24 maart werd de Ombudsman ontvangen door de heer Lubomír ZAORÁLEK, voorzitter van het Huis van Afgevaardigden van het Parlement van de Tsjechische Republiek. Later die ochtend werd de heer DIAMANDOUROS verwelkomd door de heer Pavel VOŠALÍK, onderminister van Buitenlandse Zaken van de Tsjechische Republiek.

Dhr. Diamandouros geeft een lezing aan studenten van de rechtenfaculteit van de Masaryk-universiteit in Brno, Tsjechische Republiek, 22 maart 2004.

Dhr. Otakar Motejl, Tsjechische Ombudsman, dhr. Diamandouros en dhr. Pavel Vošalík, adjunct-minister van Buitenlandse Zaken van de Tsjechische Republiek. Praag, Tsjechische Republiek, 24 maart 2004.

LETLAND

De Ombudsman bracht van 14 tot 17 april een bezoek aan Riga.

De heer DIAMANDOUROS had een ontmoeting met zijn Letse collega de heer Olafs BRŪVERS, directeur van het Letse Nationale Mensenrechtenbureau, die het bezoek van de heer DIAMANDOUROS aan Letland had helpen organiseren en die de heer DIAMANDOUROS vergezelde naar een aantal van

zijn ontmoetingen met Letse functionarissen. Hieronder waren de heer Nils MUIŽNIEKS, minister specifiek belast met maatschappelijke integratiezaken van Letland, mevrouw Ina DRUVIETE, voorzitter van de Commissie mensenrechten en openbare aangelegenheden van het Parlement van Letland en andere leden van die commissie, de heer Rihards PĪKS, minister van Buitenlandse Zaken van Letland, en de heer Aivars ENDZIŅŠ, president van het Constitutionele Hof van Letland. Ook bracht de heer DIAMANDOUROS tijdens zijn verblijf in Riga een bezoek aan de heer Andrew RASBASH, hoofd van de delegatie van de Europese Commissie in Letland.

Dhr. Diamandouros, dhr. Olafs Brūvers, directeur van het Letse Nationale Mensenrechtenbureau en dhr. Aivars Endziņš, president van het Constitutioneel Hof van Letland. Riga, Letland, 16 april 2004.

Met het oog op het vergroten van de bekendheid met het werk van de Ombudsman onder de Letse burgers gaf de heer DIAMANDOUROS een openbare lezing over „Burgerrechten, rechtsmiddelen en de Europese Ombudsman” aan het Postdoctoraal Instituut voor Rechtsgeleerdheid te Riga, die werd bijgewoond door studenten van dat instituut en vertegenwoordigers van de Letse civiele samenleving.

LITOUWEN

Na zijn bezoek aan Letland ging de Ombudsman door naar Vilnius, waar hij verbleef van 17 tot 21 april.

De heer DIAMANDOUROS begon zijn bezoek met een ontmoeting met zijn nationale collega's op het Ombudsmanbureau van het Litouwse parlement (de Seimas), namelijk het hoofd van het Ombudsmanbureau de heer Romas VALENTUKEVIČIUS en de overige ombudsmannen mevrouw Elvyra BALTUTYTĖ, mevrouw Rimantė ŠALASEVIČIŪTĖ, de heer Kęstutis VIRBICKAS en mevrouw Zita ZAMŽICKIENĖ. Vervolgens maakte hij kennis met een groot aantal leidinggevende functionarissen, onder wie de heer Česlovas JURŠĖNAS, waarnemend voorzitter van de Seimas, de heer Petras AUŠTREVĪČIUS, vice-kanselier voor Europese zaken, de heer Gediminas DALINKEVIČIUS, voorzitter van de Commissie voor de mensenrechten van de Seimas, de heer Vytenis ANDRIUKAITIS, vice-voorzitter van de Seimas en voorzitter van de Commissie voor Europese zaken, en de heer Gintaras STEPONAVIČIUS, lid van de Commissie voor Europese zaken. Ook had de Ombudsman gelegenheid te spreken met mevrouw Gražina IMBRASIENĖ, Ombudsman voor de bescherming van de rechten van het kind, en met een vertegenwoordiger van mevrouw Aušrinė BURNEIKIENĖ, Litouwse Ombudsman voor gelijke kansen. Voorts had hij een ontmoeting met de heer Zenonas NAMAVIČIUS en de heer Vytautas SINKEVIČIUS, rechters bij het Litouwse Constitutionele Hof.

Tijdens zijn bezoek gaf de heer DIAMANDOUROS een openbare lezing in de Nationale Bibliotheek 'Martynas Mažvydas' van Litouwen, onder de titel „Opbouwen van een burgergeoriënteerd Europa - de rol van de Europese Ombudsman”. Meer dan 50 burgers en vertegenwoordigers van de Litouwse civiele samenleving woonden de lezing bij. Verder gaf de heer DIAMANDOUROS een lezing aan de

Universiteit voor Rechten van Litouwen met als titel „Democratie, verantwoordingsplicht en het instituut van de ombudsman“, die door bijna 200 studenten en onderzoekers werd bijgewoond. Deze gebeurtenis bood de Ombudsman de gelegenheid voor ontmoetingen met de heer Alvydas PUMPUTIS, decaan van de Universiteit voor Rechten van Litouwen, en andere vertegenwoordigers van die universiteit. Tijdens zijn verblijf in Vilnius had de heer DIAMANDOUROS tevens een onderhoud met de heer Michael GRAHAM, hoofd van de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Litouwen.

Dhr. Česlovas Juršėnas, waarnemend voorzitter van de Seimas (Parlement) van Litouwen, dhr. Romas Valentukevičius, hoofd van het bureau van de Ombudsman van de Seimas, en dhr. Diamandouros. Vilnius, Litouwen, 19 april 2004.

POLEN

Van 28 april tot 2 mei organiseerde de Ombudsman een reeks bijeenkomsten, lezingen en media-evenementen in Polen.

Dhr. Diamandouros en dhr. Andrzej Zoll, Ombudsman van Polen. Warschau, Polen, 30 april 2004.

Het bezoek begon met een diner in Krakow, georganiseerd door de Commissaris voor de bescherming van de burgerrechten van Polen, de heer Andrzej ZOLL. Deelnemers aan het diner waren onder meer mevrouw Maria NOWAKOWSKA, vice-rectrix van de Jagiellonski-Universiteit voor Onderzoek en Internationale betrekkingen, en de heer Fryderyk ZOLL, assistent-professor bij de vakgroep rechten van de Jagiellonski-Universiteit.

Op 29 april had de heer DIAMANDOUROS een onderhoud met de heer Jacek MAJCHROWSKI, burgemeester van de stad Krakow. Hierna ging hij door naar de Jagiellonski-Universiteit voor Onderzoek en Internationale betrekkingen, waar hij welkom werd geheten door de vice-rectrix, mevrouw Maria NOWAKOWSKA. De openbare lezing die de heer DIAMANDOUROS aan de universiteit gaf, getiteld „Rechtsstaat, democratie en het instituut van de ombudsman - een Europees perspectief“, vond plaats bij de vakgroep rechten; als gastheer fungeerde de heer Fryderyk ZOLL, assistent-professor bij de vakgroep. Meer dan 60 studenten woonden deze lezing bij.

Op 30 april had de heer DIAMANDOUROS in Warschau eerst een ontmoeting met ambassadeur Bruno DETHOMAS, hoofd van de delegatie van de Europese Commissie in Polen, en de heer Toon STREPPPEL, hoofd van het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement. Daarna ontmoette de heer DIAMANDOUROS de Commissaris voor de bescherming van de burgerrechten en de directeurs en afdelingshoofden van het bureau van de Commissaris. Na de lunch leidde de heer ZOLL een bijeenkomst met vertegenwoordigers van een aantal NGO's. De heer DIAMANDOUROS had vervolgens, vergezeld door de adjunct-Commissaris voor de bescherming van de burgerrechten de heer Jerzy ŚWIĄTKIEWICZ, ontmoetingen met de heer Marek SAFJAN, president van het Constitutionele Hof, de heer Roman HAUSER, president van het Administratief Hoogerechtshof, en de heer Longin PASTUSIAK, voorzitter van de Senaat.

Dhr. Diamandouros geeft een lezing aan studenten in het Europees forum van de Natolin-campus van het Europacollege. Natolin, Polen, 30 april 2004.

Later die avond gaf de heer DIAMANDOUROS een openbare lezing over „Burgerrechten, rechtsmiddelen en de Europese Ombudsman“ in het Europees Forum van de Natolin-campus van het Europacollege. Meer dan 60 studenten en ex-studenten woonden de lezing bij, die werd ingeleid door de heer Piotr NOWINA-KONOPKA, vice-rector van het Europacollege. Hierna vergezelde de Ombudsman de heer Andrzej ZOLL naar de feestelijkheden rond de uitbreiding van de EU op het Pilsudski-plein, waar hij ook de president van Polen, de heer Aleksander KWASNIEWSKI, ontmoette evenals de voorzitters van de beide Kamers van het Parlement.

Op 1 mei begon de dag met een ontmoeting met de president van Polen, de heer Aleksander KWASNIEWSKI, die werd gevolgd door een brunch ter ere van de uitbreiding, georganiseerd door de president en de minister van Cultuur in het Koninklijk Paleis te Warschau.

OOSTENRIJK

Op 24 en 25 mei bezocht de Ombudsman Oostenrijk.

Op 24 mei had de heer DIAMANDOUROS een reeks bijeenkomsten in Wenen, met de heer Heinz FISCHER, verkozen president van Oostenrijk, de heer Andreas KHOL, voorzitter van de Nationalrat (de Oostenrijkse Tweede Kamer), en de heer Franz FIEDLER, president van de Rekenkamer. De heer Dieter BÖHMDORFER, minister van Justitie, organiseerde een lunch ter ere van de heer DIAMANDOUROS.

Dhr. Peter Kostelka, voorzitter van de Raad van de Oostenrijkse Ombudsman, dhr. Diamandouros en dhr. Heinz Fischer, verkozen president van Oostenrijk. Wenen, Oostenrijk, 24 mei 2004.

De volgende dag had de Ombudsman bijeenkomsten met mevrouw Beate WINKLER, directeur van het Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat, en met de heer Michael REINPRECHT, hoofd van het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Oostenrijk. Het bezoek van de heer DIAMANDOUROS werd afgesloten met een openbare lezing over „Rechtsstaat, democratie en de Ombudsman” aan de Diplomatieke Academie in Wenen, die gezamenlijk georganiseerd werd door de Academie en de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Oostenrijk.

ROEMENIË

Van 26 tot 28 mei bezocht de Ombudsman Roemenië.

De heer DIAMANDOUROS werd welkom geheten door de Roemeense Ombudsman de heer Ioan MURARU, zijn adjunct de heer Gheorghe IANCU, de secretaris-generaal van de instelling de heer Niculae LAPA, en mevrouw Andreea ABRUDAN, deskundige voor buitenlandse betrekkingen. Later in de namiddag bezocht de heer DIAMANDOUROS de delegatie van de Europese Commissie in Boekarest, waar hij een ontmoeting had met mevrouw Anne de LIGNE, hoofd van de PHARE-afdeling, mevrouw Raluca PRUNĂ en mevrouw Camelia SUICĂ, respectievelijk taakmanager en teamleider verantwoordelijk voor justitie en binnenlandse zaken.

Op 27 mei bezocht de heer DIAMANDOUROS het bureau van de ombudsman, waar hij een ontmoeting had met de Ombudsman en leidinggevende medewerkers. In de middag was er een

bezoek aan het Ministerie van Justitie van Roemenië, waar de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting had met mevrouw Simona-Maya TEODOROIU, staatssecretaris van Justitie. Op 28 mei bezocht de heer DIAMANDOUROS het Roemeense Constitutionele Hof, waar hij welkom werd geheten door de secretaris-generaal van de instelling, mevrouw Ruxandra SABĂREĂNU. Het bezoek eindigde met een onderhoud met de president van het Constitutionele Hof, de heer Nicolae POPA.

Dhr. Ioan Muraru, Ombudsman van Roemenië, dhr. Diamandouros en dhr. Nicolae Popa, president van het Constitutioneel Hof van Roemenië. Boekarest, Roemenië, 28 mei 2004.

GRIEKENLAND

Van 30 juni tot 2 juli nam de heer DIAMANDOUROS deel aan een reeks bijeenkomsten, lezingen en media-evenementen in Griekenland. De Griekse Ombudsman, de heer Yorgos KAMINIS, vergezelde hem bij alle evenementen.

Dhr. Yorgos Kaminis, Griekse Ombudsman, dhr. Kostas Karamanlis, premier van Griekenland en dhr. Diamandouros. Athene, Griekenland, 2 juli 2004.

In de ochtend van 30 juni had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de heer Prokopis PAVLOPOULOS, minister van Binnenlandse Zaken, Openbaar Bestuur en Decentralisatie. Daarna ontmoette hij de heer Kostas SIMITIS, voormalig premier, en de heer Nikos KONSTANTOPOULOS, leider van de Synaspismos-partij. In de namiddag werd de heer DIAMANDOUROS ontvangen door mevrouw Anna BENAKI-PSAROUDA, voorzitter van het Griekse Parlement, en daarna door mevrouw Aleka PAPARIGHA, secretaris-generaal van de Communistische Partij van Griekenland, en de heer Yorgos KARATZAFERIS, leider van de Orthodoxe Volkspartij (LAOS).

In de avond gaf de heer DIAMANDOUROS een openbare lezing bij de Nationale Onderzoekstichting. De lezing, die werd georganiseerd door de niet-gouvernementele organisaties „OPEK”, „Paremvassi” en „Burgerbeweging”, had als titel „De Europese Ombudsman als mechanisme voor het verdedigen van de grondrechten van de Europese burgers”. De volgende dag gaf de heer DIAMANDOUROS een openbare lezing in het Esperia Palace Hotel. Deze lezing, die werd georganiseerd door ELIAMEP (Helleense stichting voor Europees en buitenlands beleid), droeg de titel „De Europese Ombudsman, Europees openbaar bestuur en Europese burgers: een relatie in ontwikkeling”.

Later die dag had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de heer Yorgos PAPANDREOU, leider van de Panhelleense Socialistische Beweging (PASOK). In de avond ontmoette hij de heer Kostis STEFANOPOULOS, President van Griekenland, in het presidentieel paleis.

Op 2 juli had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de heer Kostas KARAMANLIS, premier van Griekenland. Diezelfde dag had hij ook bijeenkomsten met de voorzitter van de Staatsraad, de heer Christos GERARIS, en met de hoofden van de vertegenwoordiging van het Europees Parlement en de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Athene, respectievelijk de heer Yorgos KASIMATIS en de heer Yorgos MARKOPOULIOTIS.

NEDERLAND

De heer DIAMANDOUROS bezocht Nederland (Rotterdam, Den Haag, Leiden en Nijmegen) van 15 tot 19 september.

Dhr. Diamandouros en dhr. Roel Fernhout, Ombudsman van Nederland.
Den Haag, Nederland, 17 september 2004.

In Den Haag had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met zijn Nederlandse collega de heer Roel FERNHOUT, Ombudsman van Nederland, die hem vergezelde naar zijn bijeenkomsten

met de heer Atzo NICOLAÏ, minister voor Europese Zaken van Nederland, en de heer Pieter VAN DIJK, lid van de Raad van State en voormalig rechter van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Tijdens zijn verblijf in Den Haag ontmoette de heer DIAMANDOUROS ook de heer Lambert VAN NISTELROOIJ, lid van het EP, de heer Hans Blokland, lid van het EP, mevrouw Corien WORTMANN-KOOL, lid van het EP, alsmede de heer Nico WEGTER, directeur van de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Nederland, de heer Sjerp VAN DER VAART, directeur van het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement, en mevrouw Marion VAN EMDEN, directeur van de Europese Beweging in Nederland.

Tijdens zijn verblijf in Rotterdam gaf de Ombudsman twee openbare lezingen: een over „De dubbele rol van de ombudsman” op de Derde Conferentie over de Kwaliteit van de Overheidsdiensten in de EU, en een over „De Europese Ombudsman: de hoeder van behoorlijk bestuur” aan de rechtenfaculteit van de Erasmus-universiteit. Ook sprak hij aan de rechtenfaculteit van de Universiteit van Leiden over „De Grondwet van de Europese Unie en de rol van de Europese Ombudsman”. Tijdens zijn verblijf in Rotterdam had de heer DIAMANDOUROS een ontmoeting met de Gemeentelijke Ombudsman, de heer Migiel VAN KINDEREN.

Op zondag 19 september namen de heer DIAMANDOUROS en de heer FERNHOUT in Nijmegen deel aan de herdenking van de zestigste verjaardag van operatie „Market Garden”. De herdenking omvatte ook een ontvangst door de burgemeester van Nijmegen op het gemeentehuis, een parade van geallieerde veteranen en een kranslegging bij het oorlogsmonument, waar zowel de heer DIAMANDOUROS als de heer FERNHOUT kransen legden namens hun respectieve instellingen.

PORTUGAL

Op 21 en 22 oktober 2004 bezocht de Ombudsman Portugal.

© de Portugese Ombudsman

Dhr. Diamandouros, dhr. Henrique Nascimento Rodrigues (tweede van links), Ombudsman van Portugal en leden van hun personeel. Lissabon, Portugal, 21 oktober 2004.

Tijdens zijn tweedaagse verblijf in Lissabon had de Ombudsman gelegenheid voor ontmoetingen met de premier, de heer Pedro SANTANA LOPES, de minister van Buitenlandse Zaken, de heer António MONTEIRO, en de minister van Justitie, de heer José AGUIAR BRANCO. Verder werd hij ontvangen door de voorzitter van de Portugese volksvertegenwoordiging, de heer João MOTA AMARAL, die een lunch aanbood die werd bijgewoond door hooggeplaatste parlementaire vertegenwoordigers van vrijwel alle politieke partijen. De Ombudsman had een informele discussie met de Europese Commissaris voor justitie en binnenlandse zaken, de heer António VITORINO,

en bezocht een door de Portugese Ombudsman aangeboden diner, dat werd bijgewoond door de president van het Administratief Hooggerechtshof de heer Manuel Fernando DOS SANTOS SERRA, de waarnemend president van het Constitutionele Hof de heer MOURA RAMOS, en de voormalige minister van Buitenlandse Zaken en thans parlamentslid, de heer Jaime GAMA, alsmede de heer Jorge MIRANDA van de Universiteit van Lissabon. Tijdens het verblijf van de Ombudsman organiseerde het hoofd van het bureau van het Europees Parlement, de heer Paulo SANDE, tevens een werklunch met Portugese leden van het Europees Parlement, waaronder namens de EVP-Fractie mevrouw Assunção ESTEVES, namens de PSE-Fractie de heer Luís Manuel CAPOULAS SANTOS, de heer Fausto CORREIA, de heer António COSTA, mevrouw Edite ESTRELA, de heer Emanuel JARDIM FERNANDES, mevrouw Elisa FERREIRA, mevrouw Ana Maria GOMES en mevrouw Jamila MADEIRA, en namens de UEN-Fractie mevrouw Ilda FIGUEIREDO en de heer Sérgio RIBEIRO.

Om met de burgers in contact te treden sprak de Ombudsman op een evenement dat werd georganiseerd door het hoofd van de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Portugal, mevrouw Margarida MARQUES. De toespraak van de Ombudsman had als titel „Het opbouwen van een burgergeoriënteerd Europa: de Europese Ombudsman en de Europese Grondwet”. Meer dan 30 mensen woonden de bijeenkomst bij en namen deel aan de levendige vragenronde, waar zaken als immigratie, discriminatie, toegang tot gezondheidszorg en behoorlijk bestuur aan de orde kwamen. Deze bijeenkomst werd gevolgd door een receptie waar de Ombudsman zijn werk besprak met mensen uit het publiek. Op de tweede dag van zijn bezoek sprak de Ombudsman aan de rechtenfaculteit van de Universiteit van Lissabon over „Grondrechten in de Europese Unie en de Europese Ombudsman”. De heer Jorge MIRANDA leidde de Ombudsman in bij een publiek van ongeveer 50 studenten en docenten.

FRANKRIJK

Op 1 en 2 december 2004 bracht de Ombudsman een bezoek aan Parijs.

Na een korte bilaterale bespreking met de Franse Ombudsman, de heer Jean-Paul DELEVOYE, had de Europese Ombudsman een gedachtewisseling met de diensthoofden van het bureau van de Franse Ombudsman, geleid door de heer Bernard DREYFUS, hoofddirecteur. Daarna ging hij lunchen met de voormalige Franse Ombudsman de heer Bernard STASI, waarbij werd gesproken over de huidige rol van de heer STASI bij de totstandbrenging van de Hoge Autoriteit voor de bestrijding van discriminatie en de bevordering van gelijkheid in Frankrijk. Vervolgens ontmoette de Ombudsman de staatssecretaris voor bestuurlijke hervorming de heer Eric WOERTH, en daarna de adviseur van de premier voor Europese Zaken, mevrouw Pascale ANDREANI. Op de tweede dag van het bezoek van de Ombudsman waren er bijeenkomsten met de heer Renaud DENOIX DE SAINT-MARC, vice-voorzitter van de Raad van State, de heer Jean-Claude COLLIARD, lid van de Constitutionele Raad, en mevrouw Claudie HAIGNERE, minister van Europese Zaken.

Tijdens zijn tweedaagse bezoek aan Parijs sprake de Ombudsman aan het Instituut voor Politieke Studies een publiek van 35 studenten toe over het onderwerp „De Europese Ombudsman en het Europees burgerschap”. De heer Renaud DEHOUSSE leidde de Ombudsman in, terwijl mevrouw Florence DELOCHE-GAUDEZ, secretaris-generaal van het Europese Forum van de Faculteit der politieke wetenschappen, het evenement voorzat. De Ombudsman had tijdens zijn verblijf ook gelegenheid voor ontmoetingen met de heer Jean-Guy GIRAUD, hoofd van het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Parijs, en de heer Yves GAZZO, hoofd van de vertegenwoordiging van de Europese Commissie.

6.3 OVERIGE CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN

De Ombudsman wordt in toenemende mate gevraagd voor conferenties en seminars in heel Europa. De daar besproken zaken lopen uiteen van de inspanningen van de EU om de burgers te bereiken tot

de Grondwet voor Europa, en van het voorstel voor een nieuw Bureau voor de grondrechten van de Unie tot de mogelijkheid van een wet inzake behoorlijk bestuur voor de communautaire instellingen en organen. De Ombudsman hecht aan een actieve deelname aan dergelijke bijeenkomsten, die helpen bij het vergroten van de bekendheid met zijn werk onder de voornaamste belanghebbenden. Waar hij niet persoonlijk aanwezig kan zijn vertrouwt de Ombudsman de vertegenwoordiging van de instelling toe aan een ter zake kundig personeelslid.

Ook werkt de Ombudsman aan vergroting van de bekendheid met zijn werk en de diverse kwesties die aan hem worden voorgelegd tijdens bijeenkomsten met politieke vertegenwoordigers, leden van niet-gouvernementele organisaties, belangengroeperingen, studenten en burgers, om slechts enkele te noemen. Het personeel van de Ombudsman is op dit vlak ook actief. De onderstaande paragraaf geeft een overzicht van het totaal van dergelijke activiteiten in 2004.

DEELNAME VAN DE OMBUDSMAN ZELF

Informeel ministersconferentie over „Het communiceren van Europa” - Wicklow, Ierland

Op 6 en 7 april bezocht de Ombudsman de informele ministersconferentie die werd georganiseerd door de Ierse onderminister voor Europese zaken, de heer Dick ROCHE, in County Wicklow in Ierland. De conferentie had als titel „Het communiceren van Europa” en werd bezocht door ministers en staatssecretarissen voor Europese zaken van huidige, toetredende en kandidaat-lidstaten, delegaties uit de Westelijke Balkan en vertegenwoordigers van de EU-instellingen. De heer DIAMANDOUROS sprak de conferentie toe na de officiële opening door minister ROCHE en toespraken van de heer Pat COX, Voorzitter van het Europees Parlement, en de heer António VITORINO, Europees commissaris. Hij onderstreepte de belangrijke rol die de Ombudsman speelt om de burger mondiger te maken en hem over zijn rechten in te lichten. Op deze manier kan de Ombudsman een bijdrage leveren aan de oplossing van het probleem van „Het communiceren van Europa” naar de burgers van de uitgebreide Unie toe, zo zei hij. Vervolgens wees de heer DIAMANDOUROS op de noodzaak om de burgers concrete resultaten aan te reiken door hen volledig gebruik te laten maken van hun rechten in verband met de EU.

Internationale conferentie over „De positie van Constitutionele Hoven na de integratie in de Europese Unie” - Bled, Slovenië

De Ombudsman woonde van 30 september tot 2 oktober te Bled in Slovenië een internationale conferentie bij met als titel „De positie van Constitutionele Hoven na de integratie in de Europese Unie”. De conferentie werd geopend door de voorzitter van het Constitutionele Hof van Slovenië, mevrouw Dragica WEDAM LUKIĆ. Inleidende toespraken werden gehouden door de heer Erwan FOUÉRE, hoofd van de delegatie van de Europese Commissie in Slovenië, de heer Christos ARTEMIDES, voorzitter van de Internationale Conferentie van Europese Constitutionele Hoven, de heer Didier MAUS, rechter bij het Constitutionele Hof van Andorra, de heer Luzius WILDHABER, president van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, de heer Vassilios SKOURIS, president van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, en de heer DIAMANDOUROS.

Hierop volgde een presentatie over de ervaringen van de Constitutionele Hoven van een aantal EU-lidstaten met het EU-rechtsstelsel. Er waren bijdragen van vertegenwoordigers van de Constitutionele Hoven van Oostenrijk, Duitsland en Italië.

Op 1 oktober hielden vertegenwoordigers van de Constitutionele Hoven van de Tsjechische Republiek, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen en Slovenië, alsmede van de Hooggerechtshoven van Cyprus en Estland, een presentatie over grondwetswijzigingen in verband met de integratie in de EU, de rol van Constitutionele Hoven na de integratie in de EU, en de vraag in hoeverre zij klaar zijn voor nieuwe uitdagingen.

De slottoespraak werd gehouden door mevrouw Dragica WEDAM LUKIĆ.

© Internationale Conferentie over de positie van de Constitutionele Hoven

Dhr. Diamandouros spreekt op de internationale conferentie over «De positie van de Constitutionele Hoven na de integratie in de Europese Unie». Bled, Slovenië, 30 september 2004.

34ste Asser-colloquium over Europees recht - Den Haag, Nederland

Op 15 oktober bezocht de heer DIAMANDOUROS de 34ste sessie van het Asser-colloquium over Europees recht, getiteld „De Europese grondwet: de beste weg voorwaarts?“. De heer DIAMANDOUROS nam deel aan parallelsessie III A over „Het democratisch leven van de Europese Unie“ met een lezing over „De Europese Ombudsman en de Europese grondwet“. De sessie werd voorgezeten door mevrouw Deirdre CURTIN, hoogleraar aan de Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisatiewetenschap.

Lezing aan de Universiteit van Athene - Griekenland

Op 22 december gaf de Ombudsman een lezing bij de vakgroep politieke wetenschappen en openbaar bestuur van de Universiteit van Athene. Deze lezing was onderdeel van het postdoctoraal programma Europese en internationale studies van de vakgroep. De titel van de door de Ombudsman gehouden lezing was „Rechtsstaat, democratie, verantwoordingsplicht en het instituut van de Ombudsman“.

Overige

Op 19 januari had de heer DIAMANDOUROS in Parijs een ontmoeting met mevrouw Noelle LENOIR, Frans minister voor Europese zaken, om een aantal administratieve kwesties met betrekking tot het bureau van de Europese Ombudsman te bespreken.

Op 28 januari gaf de Ombudsman een openbare lezing aan de rechtenfaculteit van de Universiteit van Udine, Italië. De heer DIAMANDOUROS werd hier ontvangen door de rector van de universiteit, de heer Furio HONSELL. Ongeveer 100 mensen bezochten de lezing, waaronder de heer Maurizio MARESCA, hoogleraar internationaal recht, en de Regionale Ombudsman van Friuli Venezia-Giulia, mevrouw Caterina DOLCHER.

Dhr. Diamandouros met studenten van de rechtenfaculteit van de Universiteit van Udine, Italië, 28 januari 2004.

Later die dag gaf de Ombudsman een toelichting op zijn werk aan leden van de Kamer van Koophandel van Triëst. De ombudsman van Triëst, de heer Alessandro ZANMARCHI, was ook aanwezig op deze bijeenkomst.

Op 29 januari hield de heer DIAMANDOUROS een toespraak voor studenten aan de rechtenfaculteit van de Universiteit van Triëst, Italië. Hij werd ingeleid door de heer Sergio BARTOLE, hoofd van de Vakgroep rechtswetenschappen.

Op 11 februari bracht de heer García VALLEDOR, minister voor Buitenlandse Betrekkingen van de regionale regering van Asturië (Spanje), in Straatsburg een bezoek aan de Europese Ombudsman. Hij werd vergezeld door zijn kabinetschef de heer Jorge PRADO, mevrouw Maria Luisa BERGAZ, lid van het EP, en de heer Dionisio FERNÁNDEZ, politiek adviseur van de fractie van Europees Unitair Links in het Europees Parlement. De heer García VALLEDOR gaf uitdrukking aan de bereidheid van de regering van Asturië om bij het regionaal parlement een wetsvoorstel in te dienen voor de oprichting van een ombudsdienst. De heer DIAMANDOUROS juichte dit initiatief toe en bood zijn steun en die van zijn personeel aan.

Op 9 maart ontmoette de heer DIAMANDOUROS diverse vertegenwoordigers van de European Parliament's Disability Support Group (EPDSG), waaronder mevrouw Marie LUIJTEN, mevrouw Saija JARVENTAUSTA, de heer Helge POULSEN en de heer Philip SCOTT. De EPDSG, die bestaat uit een aantal ambtenaren van het Parlement die zich bezighouden met de problematiek van gehandicapten, gaf uiting aan haar steun voor het werk van de Ombudsman op het gebied van de integratie van personen met handicaps. De vertegenwoordigers van de groep verwelkomden ook het initiatiefonderzoek van de Ombudsman inzake de integratie van mensen met handicaps en zijn standpunt inzake verscheidene klachten met betrekking tot de integratie van gehandicapte kinderen op de Europese Scholen. De heer DIAMANDOUROS gaf een overzicht van zijn activiteiten op dit gebied en moedigde EPDSG aan om met meer informatie te komen die de Ombudsman bij zijn onderzoeken zou kunnen helpen.

Op 12 maart brachten de heer Péter BÁRÁNDY, Hongaars minister van Justitie, vergezeld door mevrouw Judit DEMETER, de heer Lipót HOLZTZ en de heer István SOMOGYVÁRI, alsmede de heer Zoltán TAUBNER, Hongaars ambassadeur bij de Raad van Europa, in Straatsburg een bezoek aan de heer DIAMANDOUROS. Er werden een aantal kwesties besproken, zoals de samenwerking tussen de Hongaarse Parlementaire Commissarissen en de Europese Ombudsman in het licht van de Hongaarse toetreding tot de EU.

Op 25 maart gaf de Europese Ombudsman een openbare lezing aan de Faculteit der politieke wetenschappen van de universiteit van Genua in Italië. De heer DIAMANDOUROS werd ingeleid door de heer Adriano GIOVANNELLI, decaan van de faculteit. De lezing werd bezocht door ongeveer 70 mensen.

Dezelfde dag was de heer DIAMANDOUROS themaspreker op een conferentie van de *Società di lettere e conversazioni scientifiche* in Genua. Hij werd namens de vereniging welkom geheten door haar voorzitter, de heer Umberto COSTA, en door de heer Gianpaolo GANDOLFO. De heer DIAMANDOUROS sprak over „Rechtsstaat, democratie en het instituut van de Ombudsman: een Europees perspectief”.

Op 26 maart had de heer DIAMANDOUROS in Genua een onderhoud met de voorzitter van de Raad van Ligurië, de heer Francesco BUZZONE, waarin hij inging op de taak van de Europese Ombudsman.

Op 27 maart had de heer DIAMANDOUROS in Lerici, Italië, ter gelegenheid van de opening van het bureau voor de betrekkingen met het publiek, een ontmoeting met de burgemeester van de gemeente Lerici, de heer Emanuele FRESCO.

Op 14 september ontmoette de heer DIAMANDOUROS in Straatsburg de heren Taro NAKAYAMA, Yoshito SENGOKU, Yukio EDANO, Okiharu YASUOKA en Motohiko KONDO, leden van het Japanse parlement. De parlementariërs, die tevens lid waren van de Onderzoekscommissie voor de Japanse grondwet, werden vergezeld door de heer Ryuichi SHOJI, consul-generaal van Japan te Straatsburg. Er werd gesproken over aangelegenheden in verband met het constitutionele kader van de Europese Unie en de rol en het werk van de Europese Ombudsman.

Op 16 november sprak de heer DIAMANDOUROS meer dan 100 Italiaanse studenten toe, die in Straatsburg waren als onderdeel van een tweedaagse reis naar het Europees Parlement. Deze studenten hadden een door het Parlement georganiseerde prijsvraag gewonnen, gericht op het vergroten van de bekendheid van de EU. De Ombudsman legde zijn taak uit aan de studenten en beantwoordde een groot aantal vragen over zijn werk.

Op 10 december bracht de heer DIAMANDOUROS ter gelegenheid van zijn deelname aan een conferentie in Istanbul, Turkije, een bezoek aan Zijne Alheiligheid BARTHOLOMEOS, Aartsbisschop van Constantinopel, Nieuw Rome en Oecumenisch Patriarch van de Orthodoxe Christelijke Kerk.

DEELNAME VAN MEDEWERKERS VAN DE OMBUDSMAN

Evenementen en bijeenkomsten

Op 24 februari had de heer Olivier VERHEECKE, juridisch hoofdadviser, een ontmoeting met de heer Anar CAHANGIRLI en de heer Anar KARIMOV van de vertegenwoordiging van Azerbeidzjan bij de EU, waarbij de eventuele samenwerking tussen de onlangs opgerichte Ombudsman van Azerbeidzjan en de Europese Ombudsman werd besproken.

Op 13 mei bezocht de heer Kostas KOURTIKAKIS, een promovendus van de universiteit van Pittsburgh, V.S., het Brusselse kantoor van de Europese Ombudsman voor een interview met de medewerker Internet en communicatie van de Ombudsman, de heer Ben HAGARD, en zijn medewerkster pers en communicatie, mevrouw Rosita AGNEW, over het Europese netwerk van ombudsmannen. De heer KOURTIKAKIS reisde vervolgens door naar Straatsburg, waar hij interviews had met de Ombudsman, het hoofd van de juridische dienst, de heer Ian HARDEN, en een juridisch adviseur, de heer Peter BONNOR. Deze interviews betroffen de rol van het Europese netwerk van ombudsmannen bij het waarborgen van de juiste tenuitvoerlegging van het EU-recht op het niveau van de lidstaten.

Op 1 oktober beantwoordde de heer Olivier VERHEECKE vragen over het werk van de Ombudsman, gesteld door de heer Alexandros TSADIRAS, een voormalige stagiair op het Bureau van de Ombudsman en promovendus aan de Universiteit van Oxford. Op 8 oktober ontmoette de heer VERHEECKE mevrouw Neeltje SMITSKAMP, studente aan de Universiteit van Amsterdam, voor een soortgelijk interview.

Op 5 oktober reisden de heer Ian HARDEN en mevrouw Rosita AGNEW naar Amsterdam voor de informele ministersconferentie getiteld „Het communiceren van Europa”. Deze bijeenkomst was het vervolg op de eerste bijeenkomst over dit onderwerp, die in april 2004 had plaatsgevonden in Wicklow, Ierland. De conferentie was bijeengeroepen door de Nederlandse minister voor Europese zaken, de heer Atzo NICOLAÏ, en wel om in te gaan op de vraag hoe kan worden bewerkstelligd dat de burgers zich meer betrokken voelen bij Europa, met name in het licht van de komende referenda over de Europese Grondwet. Ministers of ambtenaren van alle 25 lidstaten en de kandidaat-lidstaten woonden de conferentie bij, naast de commissarissen de heer António VITORINO en mevrouw Margot WALLSTRÖM, en de Voorzitter van het Europees Parlement, de heer Josep BORRELL. De voormalig Voorzitter van het Europees Parlement, de heer Pat COX, zat de conferentie voor. Hoewel de Ombudsman zelf niet in de gelegenheid was op de conferentie aanwezig te zijn, werd zijn artikel „Het communiceren van Europa - kansen die de Grondwet biedt”, onder alle deelnemers en de pers verspreid. De conferentie was openbaar.

Op 23 november ontving de heer Olivier VERHEECKE in het Brusselse kantoor de heer Sinisa RODIN, hoogleraar constitutioneel recht en Europees recht aan de Universiteit van Zagreb, die een bezoek bracht aan de EU-instellingen in het kader van het „bezoekersprogramma” van de Europese Unie.

Op 6 en 7 december organiseerde het Zweedse Bureau voor het openbaar bestuur een informele deskundigenbijeenkomst waar werd gesproken over het vooruitzicht van een EU-bestuursrecht en de mogelijkheid van een toekomstige Europese bestuurlijke ruimte. Meer dan 50 mensen bezochten deze bijeenkomst, onder wie ambtenaren en academici uit heel Europa. De heer Ian HARDEN en mevrouw Rosita AGNEW vertegenwoordigden het bureau van de Ombudsman. Op de sessie van de eerste dag, getiteld „Het reguleren van behoorlijk bestuur binnen de instellingen van de EU: de ervaringen tot nu toe en het potentieel van artikel III-398”, sprak de heer HARDEN over de Europese Code van Goed Administratief Gedrag. De tweede dag ging over „Integratie van het bestuur van de lidstaten: zijn er mogelijkheden voor een routekaart voor een Europese bestuurlijke ruimte?”

Op 9 december ontving de heer Olivier VERHEECKE in het Brusselse kantoor de heer Lodewijk BOS, handelssecretaris op de permanente vertegenwoordiging van Nederland bij de EU, en informeerde hij hem over de mogelijkheid voor bedrijven om klachten bij de Ombudsman in te dienen.

Op 15 december bezocht de heer Olivier VERHEECKE de werkgroep op hoog niveau over „Het voorgestelde Mensenrechtenbureau van de EU; een kans voor een samenhangend mensenrechtenbeleid”, dat werd georganiseerd door de Brusselse denktank „The Centre”. Het debat werd geleid door de heer Walter VAN GERVEN, voormalig advocaat-generaal bij het Europese Hof van Justitie en hoogleraar aan de Katholieke Universiteit Leuven. Sprekers waren de heer Jonathan FAULL, directeur-generaal van het DG Justitie, vrijheid en veiligheid van de Europese Commissie, de heer Jorg POLAKIEWICZ van de Raad van Europa en mevrouw Alpha CONNELLY, hoofddirecteur van de Ierse Mensenrechtencommissie. Op de diverse presentaties volgde een levendig debat.

Groepspresentaties

In 2004 gaven de heer DIAMANDOUROS en zijn personeelsleden uiteenzettingen over rol en werk van de Ombudsman aan:

Januari

- een groep studenten van de *Hochschule Magdenburg-Stendal*, Duitsland;

- een groep studenten van het *Institut des Hautes Etudes Européennes* van de Robert Schuman-universiteit te Straatsburg, Frankrijk;

Februari

- 50 studenten, begeleid door de heer Willem BONEKAMP, van de Universiteit Twente, Nederland;
- 10 vertegenwoordigers van niet-gouvernementele organisaties uit Letland;
- 40 studenten onder leiding van de heer Michael McKEEVER van de Trinity School in Nottingham, Verenigd Koninkrijk;
- ambtenaren van de Duitse Bondsacademie voor openbaar bestuur. Deze groep werd begeleid door de voorzitter van het seminar, mevrouw Christiane BÖDDING;

Maart

- 10 leidinggevende ambtenaren, die deelnamen aan een seminar georganiseerd door de Franse *Ecole Nationale d'Administration* (ENA), Straatsburg, Frankrijk;
- 7 ambtenaren van de afdeling EU-zaken van het Deense parlement;
- 50 studenten van de European Law Students' Association (ELSA) uit Padua, Italië;
- leden van de *Club des médiateurs du service public* te Parijs. Deze bijeenkomst werd georganiseerd door de Ombudsman van de RATP (het Parijse stadsvervoersbedrijf), de heer Cyrille DE LA FAYE;
- een groep studenten van de Universiteit van Zuid-Denemarken, Odense;
- 45 studenten van de *Technische Universität Chemnitz*, Duitsland, in het kader van een reis naar Straatsburg, georganiseerd door het *Bildungswerk Sachsen der Deutschen Gesellschaft e.V.* De deelnemers werden begeleid door mevrouw Elke FEILER van het *Bildungswerk*;

April

- 45 studenten en hun docent, de heer GRAF, van de *Staatliche Berufsschule Landsberg am Lech*, Beieren, Duitsland;
- 50 studenten van het *Europa-Institut* van de Universiteit van Saarbrücken, Duitsland. De studenten werden begeleid door mevrouw HÖRRMANN en mevrouw ELSNER van het *Europa-Institut*;
- 17 scholieren uit de provincie Agrigento, Italië. Deze schoolreis naar Straatsburg werd aangeboden aan de winnaars van de prijsvraag „De Europese identiteit”;
- 27 Roemeense stagiairs, die deelnamen aan een seminar over het openbaar bestuur aan de *Ecole Nationale d'Administration* (ENA), Straatsburg, Frankrijk;
- 50 deelnemers aan de jaarlijkse conferentie van de European Information Association te Edinburgh, Schotland. De conferentie had als titel „Een veranderend Europa: uitdagingen en kansen voor informatieprofessionals”;
- 50 deelnemers aan het Europees Seminar van de International Kolping Society. Dit seminar vond plaats onder leiding van de heer Anton SALESNY;

Mei

- 20 studenten van de *Eberhard-Karls-Universität* in Tübingen, Duitsland. Dit bezoek was georganiseerd door de heer Rudolf HRBEK;

- een groep van 16 ambtenaren uit diverse Aziatische landen, die deelnamen aan een opleidingscursus van het *Centre des Etudes Européennes de Strasbourg*. Deze groep werd begeleid door de heer Felix MÜLLER;
- 35 studenten uit Midden- en Oost-Europa in het kader van een bezoek georganiseerd door mevrouw Elke FEILER van het *Bildungswerk Sachsen der Deutschen Gesellschaft e.V.*; mevrouw FEILER organiseerde ook een bezoek van 35 vakbondsvertegenwoordigers en zakenlieden uit Saksen om kennis te nemen van het werk van de Ombudsman;
- 34 leden van de Sociaal-Democratische Partij uit Kopenhagen, Denemarken;
- 30 studenten van de Viadrina-universiteit, Frankfurt an der Oder, Duitsland;
- 30 leerlingen van de verpleegkundigenopleiding in Herne, Duitsland, in het kader van een seminar georganiseerd door de *Karl-Arnold-Stiftung* in Königswinter;
- deelnemers aan het tweedaagse evenement getiteld „Seminar over verzoekschriften en rechten van EU-burgers”, georganiseerd door het DG Uitbreiding van de Europese Commissie (bureau TAIEX) voor parlementsleden van de nieuwe lidstaten en Roemenië, Bulgarije en Turkije;
- 30 bezoekers van het Zweedse Bureau voor crisisbeheersing, begeleid door mevrouw Ing-Marie PERSSON van dat bureau;
- 30 ambtenaren van de regio Aragon, Spanje, die deelnamen aan een seminar georganiseerd door het Europees Instituut voor Bestuurskunde (EIPA);

Juni

- deelnemers aan het tweedaagse seminar „Concurrentievermogen ondersteunen met kwalitatief goed openbaar bestuur”, georganiseerd door het Europees Instituut voor Bestuurskunde (EIPA);
- 50 studenten van de Universiteit van Potsdam, Duitsland, begeleid door de heer Eckart KLEIN;
- een groep politicologiestudenten, begeleid door assistent-professor mevrouw Francesca VASSALLO van de University of Southern Maine, V.S.;
- een groep van 23 personen waaronder leden van de Raad van Commissarissen van de *Volksbank Bühl*, Duitsland. De groep werd begeleid door de heer Klaus GRAS;
- deelnemers aan het „Seminar over verzoekschriften en rechten van EU-burgers”, georganiseerd door het DG Uitbreiding van de Europese Commissie (bureau TAIEX) voor leden van het Bulgaarse Parlement en Bulgaarse deskundigen bij de Commissie;
- deelnemers aan het seminar „Mensenrechten en de Europese Unie”, georganiseerd in Londen door *Justice* in samenwerking met Monckton Chambers en Doughty Street Chambers;
- 30 leden van de Kiwanis Club uit Offenburg, Duitsland;
- 50 scholieren uit Baden, Oostenrijk;

Juli

- 30 Franse juristen op een studiedag getiteld *Entretiens communautaires*. Dit evenement werd in Brussel georganiseerd door de *Délégation des Barreaux de France*;
- 35 vertegenwoordigers van het Departement voor scholen van de regio Mittelfranken, Duitsland;

September

- 40 studenten die deelnamen aan een seminar georganiseerd door de *Karl-Arnold-Stiftung* in Königswinter, Duitsland. De studenten werden begeleid door de heer Benjamin WITTEKIND;

- een groep bezoekers van het Staatsbureau voor Brieven en Verzoeken van de Volksrepubliek China;
- 30 ambtenaren van diverse Duitse ministeries in verband met een bezoek aan Brussel georganiseerd door de *Bundesakademie für Öffentliche Verwaltung*;
- 30 secretarissen, werkzaam op scholen in Noordrijn-Westfalen, in het kader van een seminar georganiseerd door de *Karl-Arnold-Stiftung* in Königswinter;

Oktober

- studenten die de 19de zitting bijwoonden van het European Institute of Public Affairs and Lobbying (EIPAL) in Brussel;
- 30 deelnemers aan een seminar georganiseerd door de *Karl-Arnold-Stiftung* in Königswinter;
- 20 leden van een groep van het *Bildungswerk für Demokratie, soziale Politik und Öffentlichkeit*, Duitsland;
- een groep bezoekers van de Griekse Infopoints;
- 25 medewerkers van de Christen-Democratische Unie in Duitsland, in het kader van een seminar georganiseerd door de *Karl-Arnold-Stiftung* in Königswinter;

November

- deelnemers aan een conferentie in Boedapest met als titel „Vrijheid van informatie, vandaag en morgen”. Deze conferentie werd georganiseerd door het „Archief van de open samenleving,” en de Hongaarse Commissaris voor gegevensbescherming en vrijheid van informatie, de heer Attila PÉTERFALVI.
- 60 leden van *Club Europe*, geleid door de heer Pascal MANGIN, attaché voor Europese en internationale zaken van de burgemeester van Straatsburg, Frankrijk;
- 120 deelnemers aan een seminar van de AKEL-partij in Nicosia, Cyprus;
- 30 ambtenaren en journalisten uit Griekenland, uitgenodigd door mevrouw Maria MATSOUKA, lid van het EP, ondervoorzitter van de Commissie verzoekschriften;
- 25 medewerkers van de Duitse Christen-Democratische Unie in het kader van een seminar georganiseerd door de *Karl-Arnold-Stiftung* in Königswinter;
- een groep van leidinggevende Kroatische ambtenaren, in het kader van een seminar georganiseerd door de *Ecole Nationale d'Administration* (ENA), Straatsburg, Frankrijk;

December

- onderzoekers, gespecialiseerd in het Europese bestuursrecht, op een seminar georganiseerd door de heer Jacques ZILLER van de vakgroep rechten van het Europees Universitair Instituut, Florence, Italië.

6.4 CONTACTEN MET DE MEDIA

De media spelen een cruciale rol bij de versterking van het effect van de reactieve en proactieve werkzaamheden van de Ombudsman. Door hun berichtgeving over zijn activiteiten op het vlak van klachtafhandeling en communicatie helpen schrijvende pers, radio en TV en elektronische media bij het informeren van burgers over de diensten van de Ombudsman. Ook van belang is de aandacht

van de media voor zaken waar een bepaalde publieke druk nuttig is, namelijk zaken waarin de Ombudsman een kritische opmerking, een ontwerpaanbeveling of een speciaal verslag aan het Parlement noodzakelijk acht. In dergelijke gevallen kunnen de media helpen het belang van de zaak uit te lichten en zo de instelling of het orgaan aansporen tot het vinden van een oplossing voor de burger. Ten slotte wordt de Ombudsman soms gevraagd om aan de media verklaringen af te geven over zijn prioriteiten en standpunten en de redenen daarvoor.

De media-activiteiten van de Ombudsman lopen uiteen van interviews tot persconferenties en van schriftelijke artikelen tot persberichten. Deze initiatieven kunnen gekoppeld zijn aan een belangrijke gebeurtenis zoals de presentatie van het jaarverslag aan de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, of rechtstreeks gekoppeld zijn aan de onderzoeken van de Ombudsman. Ieder contact biedt de Ombudsman de gelegenheid vragen te beantwoorden over zijn rol, zijn standpunten over belangrijke kwesties uit te leggen, en zijn prioriteiten en ambities aan te geven.

De Ombudsman gaf in 2004 vierendertig persberichten uit, ofwel één bericht per 11 dagen. Deze persberichten, die werden verspreid onder journalisten en belangstellenden in heel Europa, hebben geholpen meer bekendheid te geven aan de meer opvallende zaken die in de loop van het jaar werden behandeld. Hieronder waren onder meer de problemen rond de verwerking van radioactief materiaal bij het Transuraneninstituut van de Commissie in Duitsland, de integratie van mensen met een handicap door de Europese Commissie en mogelijke tekortkomingen bij een OLAF-onderzoek naar beschuldigingen van fraude.

De Ombudsman gaf in 2004 meer dan 40 interviews aan vertegenwoordigers van de schrijvende pers, radio en TV en elektronische media, in Straatsburg, Brussel en op zijn voorlichtingsreizen ook daarbuiten. Ook presenteerde hij zijn werk en ging hij in op vragen tijdens persconferenties, briefings, bijeenkomsten en lunches. Deze paragraaf geeft een opsomming van de door de Ombudsman en zijn personeel in 2004 gegeven interviews en de uiteenlopende media-evenementen die in de loop van het jaar werden georganiseerd.

- Op 8 januari gaf de Ombudsman een interview aan de heer Cai RIENÄCKER, een journalist van de Duitse publieke radiozender *ARD*. Er werden onder meer vragen gesteld over de prioriteiten van de Ombudsman, met succes behandelde zaken uit Duitsland en de samenwerking met nationale en regionale ombudsmannen en soortgelijke organen.
- Op 13 januari werd de Ombudsman geïnterviewd door mevrouw Lise LANCON voor *Strasbourg Magazine*. De journaliste stelde algemene vragen over het werk van de Ombudsman, zoals het aantal en het soort behandelde klachten en de inspanningen om meer bekendheid te geven aan de Ombudsman.
- Op 14 januari had een Italiaanse journalist, de heer Paolo MAGAGNOTTI, een interview met de heer DIAMANDOUROS voor een in Italië en daarbuiten uit te zenden korte documentaire over de rol van de Europese Ombudsman.
- Op 15 januari gaf de Ombudsman een telefonisch interview aan mevrouw Tina SPILIOTI van het Cypriotische weekblad *Neos Typos*. Mevrouw SPILIOTI stelde de Ombudsman vragen over zijn werk, met name in de toetredingslanden.
- Op 26 januari werd de Ombudsman in het kader van zijn voorlichtingsbezoek aan Slovenië geïnterviewd door de Sloveense publieke televisie. De heer DIAMANDOUROS beantwoordde vragen over de rol van de Europese Ombudsman en zijn relaties met de Sloveense Ombudsman voor de mensenrechten, de heer Matjaž HANŽEK.
- Op 27 januari organiseerde het bureau van de Sloveense Ombudsman een persconferentie ter gelegenheid van het einde van het bezoek van de Europese Ombudsman. Ongeveer 15 journalisten waren aanwezig en stelden vragen over de kwaliteit van het EU-bestuur en de reacties van het bestuur op de onderzoeken van de Ombudsman. Ze waren tevens zeer geïnteresseerd in voorbeelden van door de Europese Ombudsman behandelde klachten.

- Later die dag werd de Ombudsman geïnterviewd door mevrouw Urška MLINARIČ van het Sloveense landelijke dagblad *Večer*, mevrouw Barbara KUŽNIK van de nationale radio en mevrouw Tanja TAŠTANOSKA van het weekblad *Žurnal*.
- Op 29 januari namen de Europese Ombudsman en de regionale ombudsman van Friuli Venezia-Giulia, mevrouw Caterina DOLCHER, deel aan een persconferentie georganiseerd door de Regionale Raad in Triëst, Italië. Tijdens dit evenement beantwoordde de heer DIAMANDOUROS vragen van de heer Pietro COMELLI, *Il Piccolo*, de heer Luciano SANTIN, *Messaggero Veneto*, mevrouw Sonia SICCO, *ANSA*, de heer Alvisè SFORZA, *Antenna 3*, de heer Duccio PUGLIESE, *LUXA TV*, en de heer Pierpaolo DOBRILLA, *CENTRO TV Friuli Venezia-Giulia*.
- Op 11 februari had de heer Olivier VERHEECKE, juridisch hoofdadviseur, een live-interview met mevrouw SIMONOT van de Brusselse radiozender *BFM* over het besluit van de Ombudsman betreffende het beleid van het Europees Parlement met betrekking tot het roken in zijn gebouwen.
- Op 19 februari namen de Ombudsman, in het kader van zijn voorlichtingsbezoek aan Slowakije, en de heer Pavel KANDRÁČ, Ombudsman, deel aan een persconferentie in het gebouw van de Kanselarij van de Nationale Raad van Slowakije, die werd geleid door de heer Azelio FULMINI, hoofd van het bureau van het Europees Parlement in Slowakije.
- Op 1 maart gaf de heer DIAMANDOUROS een persconferentie op het Bureau van de Commissaris voor het Bestuur van Cyprus, mevrouw Eliana NICOLAOU. Ongeveer 15 journalisten woonden dit evenement bij.

Dhr. Diamandouros en mevrouw Eliana Nicolaou, Commissaris voor het Bestuur van Cyprus, spreken een persconferentie toe. Nicosia, Cyprus, 1 maart 2004.

- Diezelfde dag had de heer DIAMANDOUROS een 35 minuten durend televisie-interview met de journalist de heer Kyriakos PIERIDES van de *Cyprus Broadcasting Corporation (CYBC)*. *CYBC* deed ook verslag van de lezing die de heer DIAMANDOUROS op 3 maart gaf op de bijeenkomst met Grieks- en Turks-Cyprioten, die gezamenlijk georganiseerd was door het Forum voor de Modernisering van de Maatschappij (OPEK) en het Turks-Cypriotisch platform van NGO's „Dit is ons land“. Beide evenementen werden uitgezonden in een enkel programma, gewijd aan de rol van de Europese Ombudsman.
- Op 2 maart gaf de heer DIAMANDOUROS een interview aan diverse televisie- en radiozenders op het kantoor van de Cypriotische minister van Binnenlandse Zaken, de heer Andreas CHRISTOU.

- Op 9 maart had mevrouw Cristina CARPINELLI, journaliste voor het Italiaanse *Radio 24*, een interview met de heer DIAMANDOUROS voor een wekelijks programma over EU-aangelegenheden.
- Op 11 maart had de heer Miguel ADROVER, producent van *Europa 2004* voor de Spaanse publieke televisiezender *TVE*, een interview met de Ombudsman. Doel van het interview was de Spaanse burgers over zijn rol te informeren.
- Op 11 maart gaf mevrouw Rosita AGNEW, medewerkster pers en communicatie, een telefonisch interview aan de heer Christophe NONNENMACHER voor *Strasbourg Magazine*. De journalist stelde vragen over de communicatie-activiteiten van de Ombudsman.
- Op 24 maart werd het bezoek van de Ombudsman aan de Tsjechische Republiek afgesloten met een persconferentie op het voorlichtingsbureau van de Europese Unie (EUIC) te Praag. Ongeveer 15 mensen bezochten dit evenement, dat werd gevolgd door een aantal individuele interviews met de Ombudsman.
- Op 27 maart presenteerde de Ombudsman zijn werk voor journalisten op een bijeenkomst georganiseerd door het Bureau van het Presidium van de Raad van Ligurië, Italië.
- Op 31 maart had mevrouw Luísa GODINHO van de Portugese publieke televisiezender *RTP2* een interview met de heer DIAMANDOUROS als onderdeel van een serie interviews die zou worden uitgezonden in de aanloop naar de verkiezingen voor het Europees Parlement in 2004. Mevrouw GODINHO vroeg de heer DIAMANDOUROS aan te geven welke waarde zijn werk voor de burgers had, wat de belangrijkste uitdagingen waren waarvoor hij zich zag gesteld en wat zijn visie op de toekomst van de instelling was.
- Op 16 april hield de Europese Ombudsman een persconferentie bij het Letse Nationaal Mensenrechtenbureau in Riga. De presentatie van de Ombudsman over zijn mandaat en werk werd gevolgd door een lange en levendige sessie waar meer dan twaalf journalisten allerlei vragen stelden over zeer uiteenlopende onderwerpen. Zo waren er vragen over de werklust van de Ombudsman, de samenwerking met nationale en regionale ombudsmannen, onderzoeken naar inbreuken op het Gemeenschapsrecht op nationaal niveau, corruptiekwesties en taalbeleid.
- Na de persconferentie werd de Ombudsman geïnterviewd door het blad *Lauku Avīze* en het Russischtalige tijdschrift *YAC*.
- Op 19 april werd de Ombudsman geïnterviewd door mevrouw Danutė JOKUBĖNIENĖ van het Litouwse tijdschrift *Ekstra*.
- Op 20 april werd de Ombudsman in Vilnius geïnterviewd door mevrouw Austė STOŠKUTĖ voor het tijdschrift *Euro-Integration News*.
- Op 21 april hield de Ombudsman een persconferentie in de *Seimas* (Parlement) van Litouwen. Na een kort verslag van zijn bezoek aan Litouwen beantwoordde de Ombudsman vragen over zijn werklust, de aard van de klachten, de samenwerking met de Litouwse ombudsmannen en zijn verwachtingen met betrekking tot klachten uit Litouwen na de toetreding.
- Na deze persconferentie werd de Ombudsman geïnterviewd door mevrouw Jūratė NEDVECKAITĖ van het Litouwse weekblad *Laikas*.
- Op 26 april hield de Ombudsman een briefing met journalisten ter gelegenheid van de publicatie van zijn *Jaarverslag 2003*. Acht journalisten woonden de briefing bij, waaronder mevrouw Aine GALLAGHER, *Reuters*, mevrouw Johanna VESIKALLIO, *Finnish Press Agency*, de heer Tobias BUCK, *Financial Times*, de heer Brandon MITCHENER, *The Wall Street Journal Europe*, de heer Hans-Martin TILLACK, *Stern*, de heer Marcello FARAGGI, *Medial/ARTE*, de heer Brian BEARY, *European Report* en de heer Triadafilos STANGOS van de Griekse televisiezender *ERT*. De heer DIAMANDOUROS ging in op de belangrijkste ontwikkelingen voor de Ombudsman en burgers in 2003 en beantwoordde vragen over zijn jaarverslag.

- Kort voor de persbriefing werd de Ombudsman geïnterviewd door mevrouw Charlotte HJORTH van *Europe-By-Satellite*, het tv-informatiekanaal van de EU. De vragen van mevrouw HJORTH gingen over de waarde van de instelling voor de burgers.

© de Seimas van de Republiek Litouwen

Dhr. Diamandouros spreekt een persconferentie toe. Vilnius, Litouwen, 21 april 2004.

- Ook op 26 april gaf de Ombudsman een interview aan de heer Triadafilos STANGOS, een journalist bij de Griekse televisiezender *ERT* en het Europese programma *Eurocentrics*. Het interview had betrekking op het werk van de Ombudsman in 2003 en de prioriteiten van de heer DIAMANDOUROS.
- Later die dag gaf de Ombudsman nog een televisie-interview - nu voor de Estse televisie. De journalist, de heer Indrek TREUFELDT, vroeg hem wat de Estse burgers van zijn bureau konden verwachten en hoe ze een klacht bij hem konden indienen.
- Op 30 april gaf de heer DIAMANDOUROS een persconferentie in Warschau onder leiding van de Commissaris voor de bescherming van de burgerrechten van Polen, de heer Andrzej ZOLL. Hierbij waren meer dan tien journalisten aanwezig, met vertegenwoordigers van belangrijke kranten, tijdschriften, televisie en radio. De heer DIAMANDOUROS presenteerde zijn werk en de redenen voor zijn bezoek aan Polen. Er werden onder meer vragen gesteld over het type klachten dat bij de Europese Ombudsman wordt ingediend, de tijd die gemiddeld nodig is voor de behandeling van een klacht, de Code van Goed Administratief Gedrag en de vraag in hoeverre de Europese Ombudsman zelf kan bepalen wanneer sprake is van wanbeheer.
- Deze persconferentie werd gevolgd door interviews met mevrouw Małgorzata BORKOWSKA van het tijdschrift *Trybuna* en mevrouw Marzena KAWA van het televisiekanaal *TVP3*.
- Op 6 mei werd de Ombudsman geïnterviewd door de heer Leo LINDER van *Leo Linder Filmproduktion* voor een educatieve film voor Duitse studenten, getiteld „Gebruiksaanwijzing voor Europa“. Het interview ging vooral over de bijdragen die de Europese Ombudsman levert om de Unie dichterbij de burgers te brengen. De heer LINDER maakte daarnaast filmopnamen van het personeel van de Ombudsman op het werk en een reportage over de zaak van een Duitse burger aan wie in Luxemburg een verblijfsvergunning was geweigerd.
- Op 6 mei gaf de heer José MARTÍNEZ ARAGÓN, juridisch hoofdadviseur, een lezing over de rol van de Ombudsman aan een groep van 20 journalisten uit verschillende landen, die deelnamen

aan de Europese Week van de Communicatie, georganiseerd door de Katholieke Universiteit van Lyon.

- Tijdens zijn bezoek op 11 en 12 mei aan Ankara in Turkije gaf de heer DIAMANDOUROS briefings aan journalisten van de tv-zender *NTV*, de nationale radio *TRT*, het dagblad *Yeni Safak* en de nieuwsagentschappen *Anadolu*, *Anka* en *Cihan*. De heer DIAMANDOUROS antwoordde op vragen over de bevoegdheid van een ombudsman, de kwaliteiten die iemand moet bezitten om als ombudsman verkozen te worden, en de relatie tussen het voorstel voor oprichting van een ombudsman in Turkije en de aanvraag van Turkije voor het EU-lidmaatschap.
- Op 27 mei bezocht een journalist van het dagblad *România Liberă* een door de heer DIAMANDOUROS gegeven presentatie voor een groep ambtenaren van het bureau van de Roemeense Ombudsman over de rol van de Europese Ombudsman en de belangrijkste resultaten die hij had bereikt. Aan het einde van de toespraak van de heer DIAMANDOUROS stelde de journalist een aantal vragen over de reikwijdte van de bevoegdheden van de Europese Ombudsman en de rechten van Roemeense burgers in de EU.
- Op 30 juni gaven de heer DIAMANDOUROS, in het kader van zijn officiële bezoek aan Griekenland, en de heer Nicos CONSTANTOPOULOS, leider van de Synaspismos-partij, een gezamenlijk interview.
- Later die dag gaf de heer DIAMANDOUROS een persconferentie voor een groep van 15 journalisten van de Buitenlandse Persvereniging in Athene.
- Op 1 juli gaf de heer DIAMANDOUROS een persconferentie op het kantoor van de Griekse ombudsman in Athene, waar hij tevens een interview gaf aan de heer Ilias BENEKOS, journalist voor het Griekse dagblad *Imerisia*.
- Later die dag gaven de heer DIAMANDOUROS en de heer Yorgos PAPANDREOU, de leider van de Panhelleense Socialistische Beweging (PASOK), een gezamenlijk interview in het gebouw van het Griekse Parlement.
- Op 19 juli werd de Ombudsman geïnterviewd door de heer Toivo TÄNAVSUU, journalist voor *Eesti Päevaleht*, een Ests landelijk dagblad. De heer TÄNAVSUU vroeg de heer DIAMANDOUROS welk verschil de Europese Ombudsman kon maken voor het dagelijks leven van de burgers, hoe zijn betrekkingen met zijn nationale collega's zijn en welke klachten hij tot dusver uit Estland had ontvangen.
- Op 9 september interviewde mevrouw Marie CAOUCETTE van het Canadese dagblad *Le Soleil* de Ombudsman in de stad Québec. Dit interview vond plaats na afloop van de themazezing van de Ombudsman voor de Achtste wereldconferentie van het Internationaal Ombudsman Instituut, waar hij inging op de vraag: „Kan de erkenning van individuele rechten en vrijheden de roep om meer veiligheid overleven?”
- Op 16 september gaf de heer DIAMANDOUROS in Rotterdam een interview aan de heer Frits BALTESSEN van het Nederlandse dagblad *NRC Handelsblad*.
- Op 14 oktober presenteerde de Ombudsman zijn werk voor 17 journalisten uit Finland, Zweden, IJsland en Noorwegen. De presentatie was onderdeel van een opleidingsseminar, georganiseerd door het Scandinavisch Centrum voor Journalistiek te Århus. Tijdens deze bijeenkomst beantwoordde de Ombudsman vragen over zijn reactieve rol bij de klachtafhandeling en zijn proactieve rol, met name ten aanzien van de communicatie-activiteiten.
- Op 20 oktober werd de heer DIAMANDOUROS geïnterviewd door mevrouw Anja VOGEL voor het programma „*L'Europe au quotidien*” op de Franse radiozender *France Info*.
- Op 21 oktober werd de Ombudsman geïnterviewd door mevrouw Joana FERREIRA DA COSTA voor het Portugese landelijke dagblad *O Público*. De journaliste toonde interesse voor de belangrijkste typen door de Ombudsman behandelde klachten, de redenen waarom burgers

zich tot de Ombudsman zouden moeten wenden in plaats van tot de rechter, en de invloed van de Ombudsman op de EU-instellingen. De Ombudsman illustreerde zijn werk aan de hand van een aantal klachten die hij uit Portugal had ontvangen.

- Later die dag werd de Ombudsman geïnterviewd door de journalisten de heer Martin CABRAL en de heer Nuno ROGEIRO van de Portugese 24-uursnieuwszender *SIC Noticias* voor een programma met de titel „Samenleving der naties”. De Ombudsman gaf een levendige presentatie van zijn werk, droeg argumenten aan voor het belang van verdediging van de burgerrechten, en benadrukte zijn steun voor de Grondwet voor Europa.
- Op 22 oktober begon de Ombudsman zijn dag met een interview met de heer Paulo PENA van het nieuwstijdschrift *Visão*. De journalist ging vooral in op de standpunten van de Ombudsman met betrekking tot het gevoelige vraagstuk van de afweging van de behoefte aan openbare veiligheid enerzijds en de bescherming van de individuele vrijheden anderzijds.
- Diezelfde dag gaf de Ombudsman een kort interview aan een journalist van de Portugese radiozender *Radio Renascença*, die vooral belangstelling had voor het werk van de Ombudsman op het gebied van discriminatie.
- Op 16 november was de Ombudsman aanwezig op een werklunch, georganiseerd door de persclub van Straatsburg. De themaspreker op dit evenement was de Franse minister van Europese Zaken, mevrouw Claudie HAIGNERE. De minister nodigde de Ombudsman uit het publiek toe te spreken over zijn standpunten met betrekking tot de Grondwet voor Europa. De Ombudsman belichtte het belang van het Handvest van de grondrechten en onderstreepte dat hij hard zou werken om het Handvest onder burgers meer bekendheid te geven. Ongeveer 40 personen waren op de lunch aanwezig, onder wie journalisten, consultants en academici. De heer Daniel RIOT, Europees redacteur van *France 3*, zat het evenement voor.
- Ook op 16 november sprak de Ombudsman tien journalisten van *Radio France* toe op een opleidingsseminar, georganiseerd door de heer Quentin DICKINSON, hoofd Europese zaken van het genoemde radiostation. De journalisten waren afkomstig uit heel Frankrijk en brachten een week door in Straatsburg om informatie te vergaren over de werkzaamheden van de Europese instellingen. De Ombudsman zette zijn taak uiteen en gaf voorbeelden van door Franse burgers en organisaties ingediende klachten.
- Op 17 november werd de Ombudsman geïnterviewd door de heer Alex TAYLOR voor een televisieprogramma getiteld *Vivre en Europe*. Dit programma, dat maandelijks bepaalde Europese onderwerpen belicht, wordt uitgezonden op de tv-zender van de Franse Nationale Volksvertegenwoordiging. De heer TAYLOR vroeg de Ombudsman uit te leggen wat hij voor de burgers deed en voorbeelden te geven van door hem behandelde Franse zaken.
- Op 22 november gaf de heer Olivier VERHEECKE, ter gelegenheid van de indiening bij het Europees Parlement van het Jaarverslag van de Ombudsman over 2003, een live-interview aan de heer François KIRCH van de Brusselse radiozender *BFM* in het kader van een programma getiteld *12-13 Europe*.
- Op 1 december had de Ombudsman een tv-interview met mevrouw Caroline DE CAMARET van het kanaal *Public Sénat* voor een programma getiteld „*Paroles d'Europe*”. De journaliste verzocht de Ombudsman zijn werk toe te lichten en concrete voorbeelden te geven van door hem behandelde zaken. Ook stelde zij vragen over de implicaties van de Europese Grondwet voor de Ombudsman en voor de burgers in het algemeen.
- Op 2 december gaf de heer DIAMANDOUROS samen met de Franse Ombudsman, de heer Jean-Paul DELEVOYE, een interview aan de redacteur van *Les Annonces de la Seine*, de heer Jean-René TANCREDE. De journalist vroeg de Europese Ombudsman naar de resultaten die zijn instelling het afgelopen decennium had bereikt, de samenwerking met zijn nationale collega's en zijn prioriteiten voor de toekomst.

- Later die dag had de heer DIAMANDOUROS een telefonisch interview met mevrouw Dominique DE COURCELLES van *Radio France Internationale*. Dit interview had tot doel de Franse burgers uit te leggen wanneer, waarom en hoe ze een klacht bij de Ombudsman kunnen indienen.
- Dit interview werd gevolgd door een persconferentie, gezamenlijk georganiseerd door de vertegenwoordiging van de Europese Commissie en het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement te Parijs. Na afloop van een presentatie over "De Europese Unie: burgerrechten en de ombudsman" ging de heer DIAMANDOUROS in op vragen over het Handvest van de grondrechten, klachten over milieuzaken en de mogelijkheid om in elke lidstaat een bureau van de Europese Ombudsman te openen. Ongeveer 15 journalisten bezochten dit evenement, dat onder leiding stond van de heer Yves GAZZO, hoofd van de vertegenwoordiging van de Commissie. Een persbericht van de Franse Ombudsman ter gelegenheid van het bezoek van de Europese Ombudsman aan Parijs werd onder de aanwezige journalisten uitgedeeld.

6.5 PUBLICATIES

De Ombudsman wil een zo breed mogelijk publiek bereiken om zo de burgers beter bekend te maken met hun rechten, en met name met hun recht om een klacht in te dienen. De instelling maakt voor een belangrijk deel gebruik van papieren publicaties om de belangrijkste belanghebbenden en het publiek te informeren. In 2004 verschenen de volgende publicaties om onder belanghebbenden te worden verspreid:

Jaarverslag 2003; gefotokopieerde versie (11 talen)

In april werd een gefotokopieerde versie van het *Jaarverslag 2003* van de Ombudsman ter beschikking gesteld aan de leden van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, zodat die commissie voorafgaand aan het plenaire debat later in het jaar van gedachten kon wisselen over het werk van de Ombudsman.

Jaarverslag 2003 – Samenvatting en statistieken; gefotokopieerde versie (20 talen)

Eveneens in april werd een gefotokopieerde versie van de nieuwe publicatie *Jaarverslag 2003 - Samenvatting en statistieken* aan de leden van de Commissie verzoekschriften ter beschikking gesteld in de 11 officiële EU-talen en de negen talen van de toetredingslanden.

European Ombudsmen – Newsletter; nummers 2 en 3 (5 talen)

De nummers 2 en 3 van de halfjaarlijkse nieuwsbrief van het Europese netwerk van ombudsmannen en de Europese regio van het Internationaal Ombudsman Instituut werden respectievelijk in april en oktober verspreid onder de nationale, regionale en lokale ombudsmannen in Europa, alsmede onder de leden van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement.

Brochure De Europese Ombudsman - In het kort (25 talen)

Om ook bij het grote publiek meer bekendheid te geven aan zijn werk produceerde de Ombudsman een korte brochure, waarin wordt uitgelegd wat hij wel en niet kan doen en waarin voorbeelden worden gegeven van klachten die hij heeft behandeld. Deze brochure, die zowel in de officiële talen als in de talen van de toetredings- en kandidaat-lidstaten verschijnt, geeft antwoord op vragen als „Welke soort klachten kan hij behandelen?“, „Wat indien hij uw klacht niet kan behandelen?“, „Welk resultaat kan men verwachten?“ en „Wie anders kan mij helpen?“. De publicatie werd op 1 mei in een oplage van meer dan 650.000 exemplaren gelanceerd en breed verspreid. Later in het jaar verscheen ook een Kroatische versie.

Brochure met klachtformulier *De Europese Ombudsman - Kan hij u helpen?* (21 talen)

Kort na de toetreding van de nieuwe lidstaten werd de brochure *De Europese Ombudsman - Kan hij u helpen?* met klachtformulier in de 21 Verdragstalen gepubliceerd. De brochure geeft een kort overzicht van de rol van de Ombudsman en legt uit door wie en hoe een klacht kan worden ingediend; zij vormt een nuttige handleiding voor degenen die van de diensten van de Ombudsman gebruik willen maken. De brochure werd in september verspreid onder ombudsmannen, leden van het EP, vertegenwoordigers en voorlichtingsbureaus van de instellingen en de infopoints en netwerken van de Europese Commissie.

Jaarverslag 2003; kleurenversie (20 talen)

De 20 versies, in alle officiële talen van de EU, van het in een nieuw jasje gestoken *Jaarverslag 2003* van de Ombudsman werden in oktober verspreid onder de leden van het EP, de overige communautaire instellingen en organen, de ombudsmannen en de infopoints en netwerken van de Europese Commissie. Om de openbare middelen zo doelmatig mogelijk te gebruiken en het milieu te ontzien koos de Ombudsman ervoor om van het volledige *Jaarverslag* slechts een beperkte oplage te drukken (10.000 exemplaren), terwijl de *Samenvatting en statistieken* aan een veel breder publiek beschikbaar werd gesteld (24.000 exemplaren).

Jaarverslag 2003 - Samenvatting en statistieken; kleurenversie (20 talen)

De 20 taalversies van de publicatie *Samenvatting en statistieken*, die in november verscheen, werden verspreid onder de ontvangers van het volledige *Jaarverslag* en onder niet-gouvernementele organisaties, consumentenbonden, beroepsorganisaties en universiteiten.

6.6 ON LINE COMMUNICATIE

Communicatie per e-mail

In april 2001 werd een elektronische versie van het klachtformulier in 12 talen toegevoegd aan de website. Na de uitbreiding van de Europese Unie op 1 mei 2004 kwam dit formulier in nog eens negen talen beschikbaar. Een record van 55% van alle in 2004 door de Ombudsman ontvangen klachten kwam via internet binnen, waarvan een groot gedeelte door middel van het elektronische klachtformulier.

Het jaar 2004 kende de grootste stijging ooit in het aantal verzoeken om informatie dat binnenkwam op het primaire e-mailadres van de Europese Ombudsman. In totaal werden 8.010 van dergelijke e-mails ontvangen en beantwoord. In 4.809 gevallen ging het om collectieve e-mails, die door burgers in het kader van bepaalde campagnes werden ingestuurd. Dergelijke collectieve e-mails hadden bijvoorbeeld betrekking op euthanasie, de Israëlische beveiligingsmuur, dierproeven, babyzeehonden en de zogeheten „affaire-Buttiglione”. Op alle e-mails werd een antwoord gestuurd, waarin het mandaat van de Europese Ombudsman werd toegelicht en voorzover mogelijk inlichtingen werden gegeven over de instantie waartoe men zich met de betrokken kwestie kon wenden.

In 2004 werden meer dan 3.200 individuele informatieverzoeken per e-mail ontvangen, vergeleken met ongeveer 2.000 in zowel 2003 als 2002. Alle mails werden individueel beantwoord door een ter zake kundig personeelslid van de Ombudsman.

Ontwikkelingen rond de website

De website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) onderging in 2004 in taalkundig opzicht een transformatie. Eind april waren de start- en navigatiepagina's op de site, eerder in 11 talen voorhanden, ook beschikbaar in nog eens 10 nieuwe talen, namelijk de negen talen van de nieuwe EU-lidstaten en het Iers.

Diezelfde maand presenteerde de Ombudsman zijn *Jaarverslag 2003* aan de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement. Voor het eerst werd een afzonderlijke *Samenvatting* van het verslag geproduceerd. Het *Jaarverslag* en de *Samenvatting* verschenen beide in 20 talen op de website.

Om het grote publiek beter te informeren over zijn werk werd in 2004 een nieuwe brochure, getiteld *De Europese Ombudsman - In het kort*, gepubliceerd in 25 talen (de 21 Verdragstalen en de vier talen van de kandidaat-lidstaten voor het EU-lidmaatschap). Daarnaast werd de brochure *De Europese Ombudsman - Kan hij u helpen?*, waarbij ook een klachtformulier hoort, in 2004 opnieuw gepubliceerd en was deze voor het eerst in 21 talen beschikbaar. Beide publicaties, alsmede een elektronische versie van het klachtformulier, verschenen ook in alle taalversies op de website.

Van 1 mei tot 31 december 2004 (na de uitbreiding van de Europese Unie) werden de startpagina's op de website van de Europese Ombudsman 195.228 maal bezocht. De Engelse versie werd het meest geraadpleegd (45.566 bezoeken), gevolgd door Frans, Italiaans, Spaans, Duits en Pools. In termen van de geografische herkomst van de bezoeken kwamen de meeste bezoekers uit Italië (16.950 bezoeken), gevolgd door België, Spanje, Frankrijk, Duitsland en Polen.

Om ervoor te zorgen dat de website euro-ombudsman een prominente EU-website blijft nam het bureau van de Ombudsman het hele jaar door deel aan de werkzaamheden van het Interinstitutioneel Internet Redactiecomité (CEiii). Het CEiii wordt voorgezeten door het Directoraat-generaal Pers en communicatie van de Europese Commissie en verenigt functionarissen die binnen de diverse communautaire instellingen en organen verantwoordelijk zijn voor internetaangelegenheden. Deze commissie kwam in 2004 vijfmaal bijeen voor besprekingen en coördinatie betreffende onder meer de uitbreiding van de Unie, meertaligheid, internetdomeinnamen, auteursrechten, interinstitutionele websites en samenwerking op het vlak van contracten en diensten.

INLEIDING

---

1 SAMENVATTING

---

2 KLACHTEN EN ONDERZOEKEN

---

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

---

4 BETREKKINGEN MET INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

---

5 BETREKKINGEN MET OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

---

6 COMMUNICATIE

---

7 BIJLAGEN

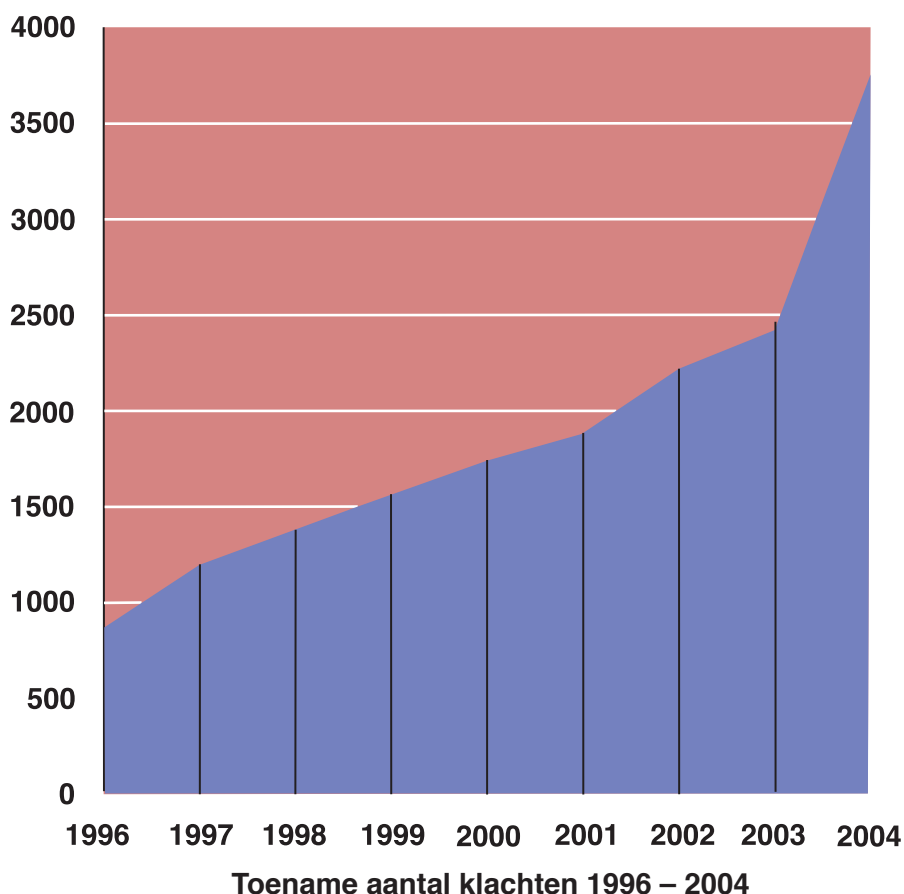

A STATISTIEKEN

1 IN 2004 BEHANDELDE ZAKEN

1.1	TOTAAL AANTAL ZAKEN IN 2004	4 048
	– onderzoeken die op 31.12.2003 niet waren afgesloten	183 ¹
	– klachten in afwachting van besluit over ontvankelijkheid op 31.12.2003.....	131
	– in 2004 ontvangen klachten	3 726
	– initiatiefonderzoeken van de Europese Ombudsman.....	8

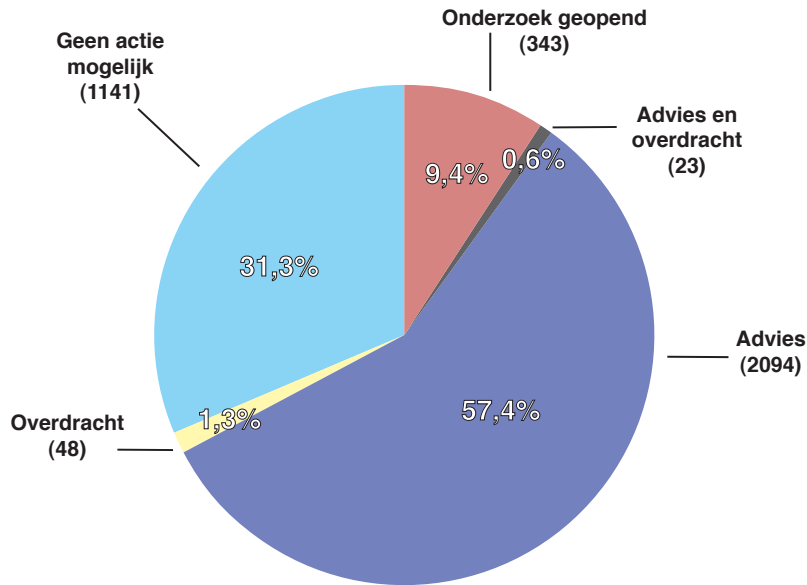
¹ Waarvan vier onderzoeken op eigen initiatief van de Europese Ombudsman en 179 onderzoeken naar aanleiding van klachten.

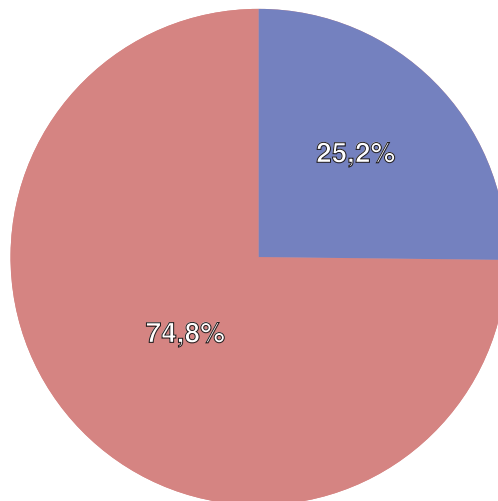
1.2 BEOORDELING VAN ONTVANKELIJKHEID/NIET-ONTVANKELIJKHEID AFGEROND 94,6%

1.3 INDELING VAN DE KLACHTEN

1.3.1 Naar het soort van de door de Europese Ombudsman ten behoeve van klagers ondernomen actie

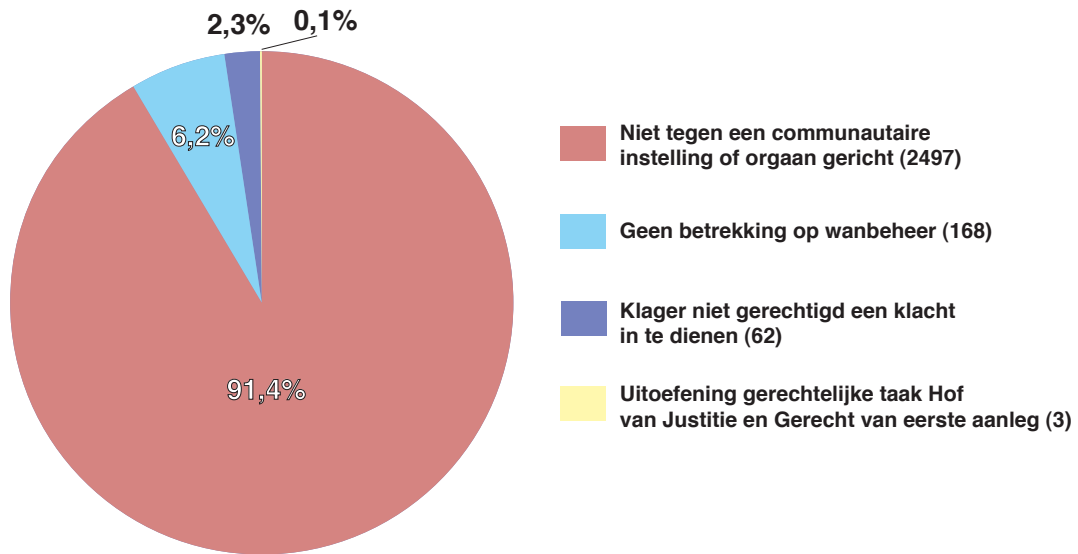
1.3.2 Uit het oogpunt van het mandaat van de Europese Ombudsman

■ Binnen het mandaat (919)   ■ Buiten het mandaat (2730)

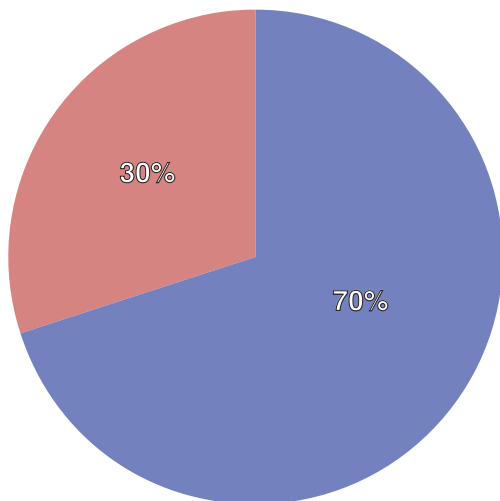

BUITEN HET MANDAAT

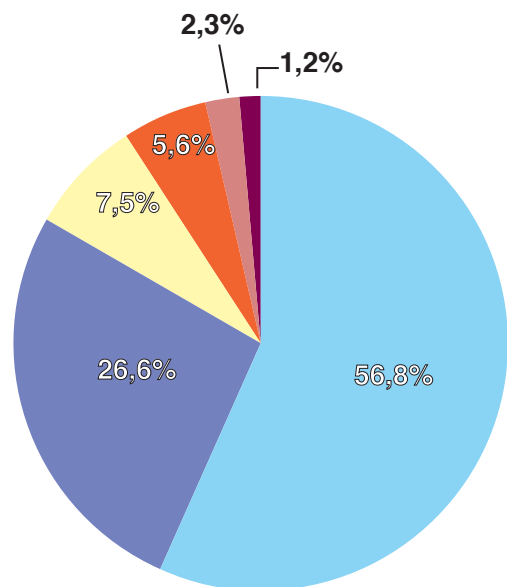
BINNEN HET MANDAAT

Ontvankelijke klachten

- Onderzoek gestart (343)
- Geen of onvoldoende grond voor onderzoek (147)

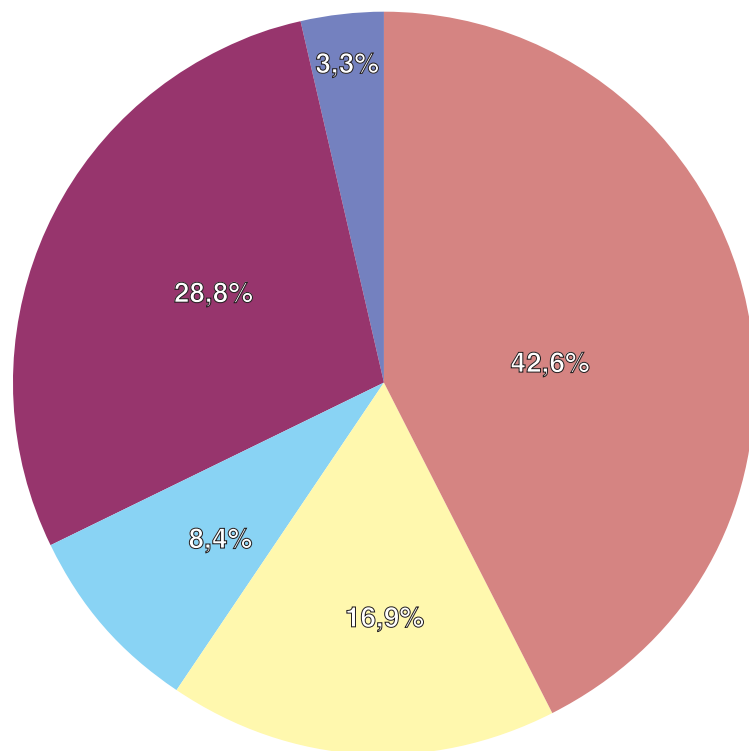
Niet-ontvankelijke klachten

- Geen voorafgaande administratieve stappen (243)
- Indiener/onderwerp niet geïdentificeerd (114)
- Interne mogelijkheden niet uitgeput in personeelskwesties (32)
- In behandeling bij of reeds opgelost door een rechtbank (24)
- Uiterste termijn overschreden (10)
- Beweerde feiten zijn of waren voorwerp van gerechtelijke procedure (5)

2 DOORVERWIJZINGEN EN ADVIEZEN

 Advies zich tot een ombudsman te wenden of verzoekschrift bij een regionaal of nationaal parlement in te dienen (906)

 Advies zich tot de Europese Commissie te wenden (359)

 Advies verzoekschrift bij Europees Parlement in te dienen (179)

 Advies zich tot andere instanties te wenden (613)

 Doorverwijzingen (71)

Naar het Europees Parlement (13)

Naar de Europese Commissie (4)

Naar een nationale of regionale ombudsman (54)

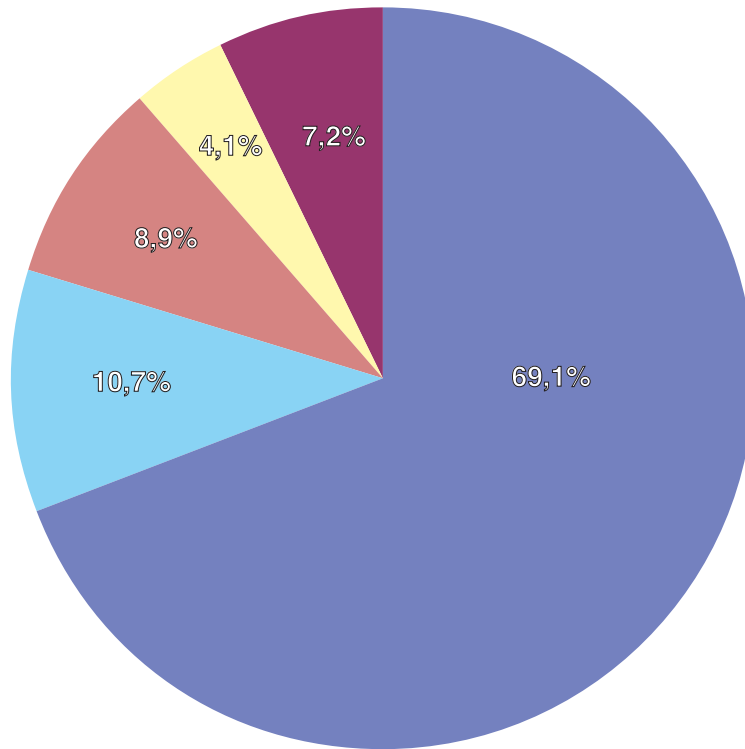

3 IN 2004 BEHANDELDE ONDERZOEKEN 534

In 2004 behandelde de Europese Ombudsman 534 onderzoeken, waarvan er 351 (waarvan acht op eigen initiatief) in 2004 waren ingesteld en 183 niet op 31.12.2003 waren afgesloten.

3.1 INSTELLINGEN EN ORGANEN ONDERWORPEN AAN ONDERZOEKEN

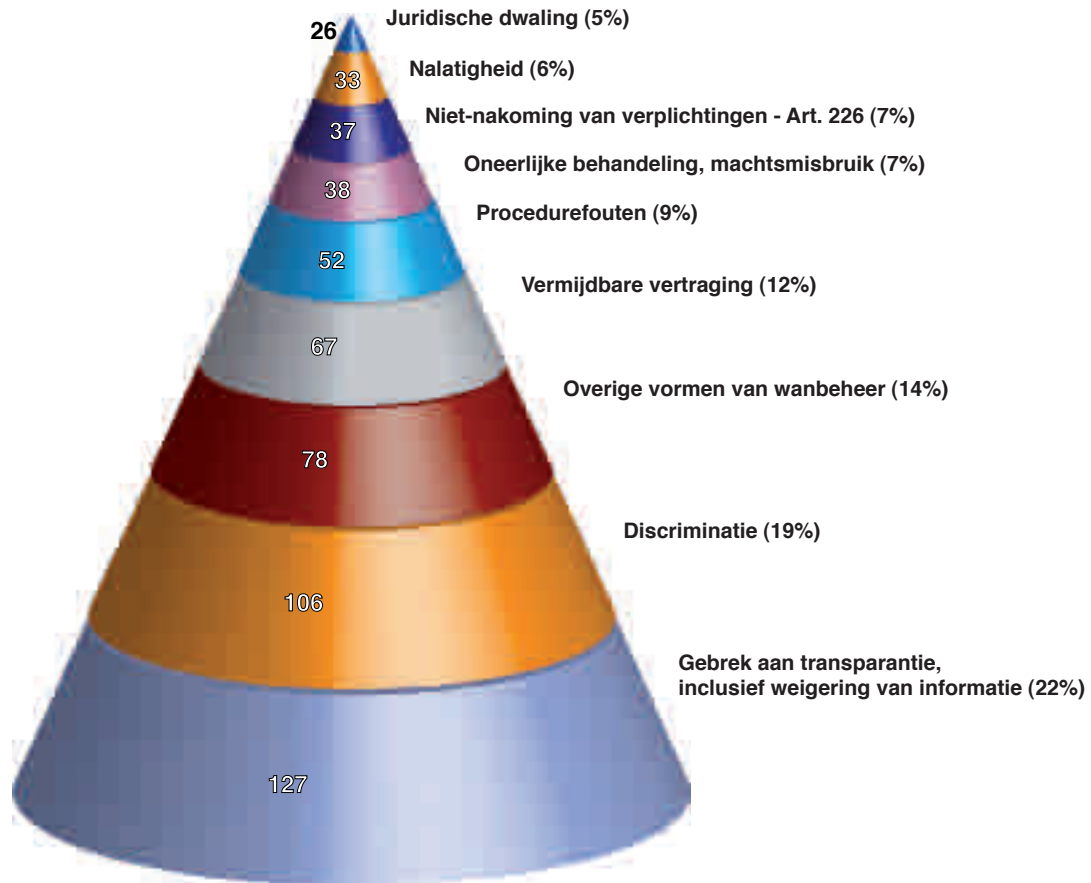
(In sommige zaken waren twee of meer instellingen of organen bij het onderzoek betrokken)

 Europese Commissie (375)	
 Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen (58)	
 Europees Parlement (48)	
 Raad van de Europese Unie (22)	
 Overige (39):	
Europese Investeringsbank	(7)
Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)	(5)
Comité van de Regio's van de Europese Unie	(5)
Europese Centrale Bank	(4)
Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen	(3)
Europese Rekenkamer	(3)
Economisch en Sociaal Comité van de Europese Gemeenschappen	(3)
Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat	(2)
Europese Autoriteit voor voedselveiligheid	(1)
Politiemissie van de Europese Unie in Bosnië-Herzegovina	(1)
Eurojust	(1)
Europol	(1)
Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen	(1)
Europees Universitair Instituut	(1)
Europees Milieugentschap	(1)

3.2 AARD VAN HET VERMEENDE WANBEHEER

(In enkele gevallen is er sprake van twee soorten wanbeheer)

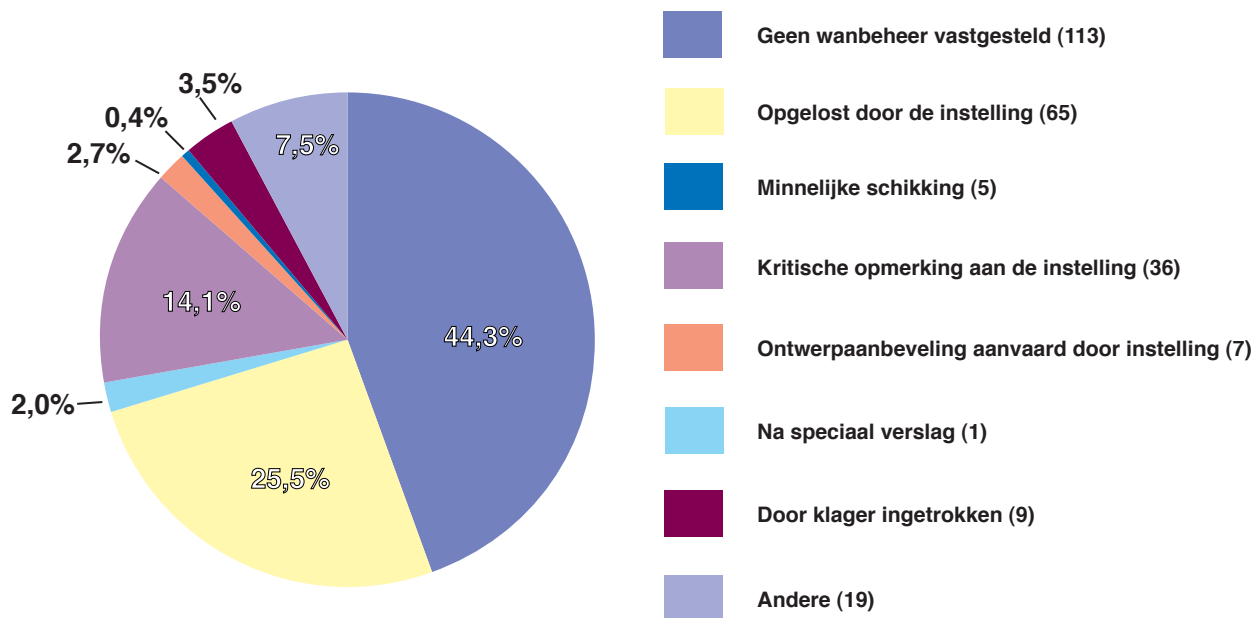
3.3 IN 2004 GEDANE VOORSTELLEN TOT MINNELIJKE SCHIKKING EN ONTWERPAANBEVELINGEN EN SPECIALE VERSLAGEN

- voorstellen tot minnelijke schikkingen	12
- ontwerpaanbevelingen	17
- speciale verslagen	1

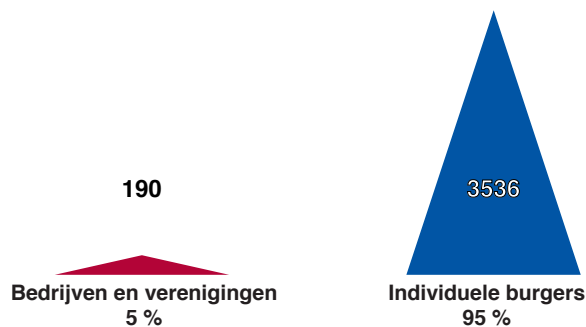
3.4 MET EEN GEMOTIVEERD BESLUIT AFGESLOTEN ONDERZOEKEN 251²

(Een onderzoek kan om één of meer van de volgende redenen worden afgesloten)

4 BRON VAN DE IN 2004 GEREGISTREERDE KLACHTEN

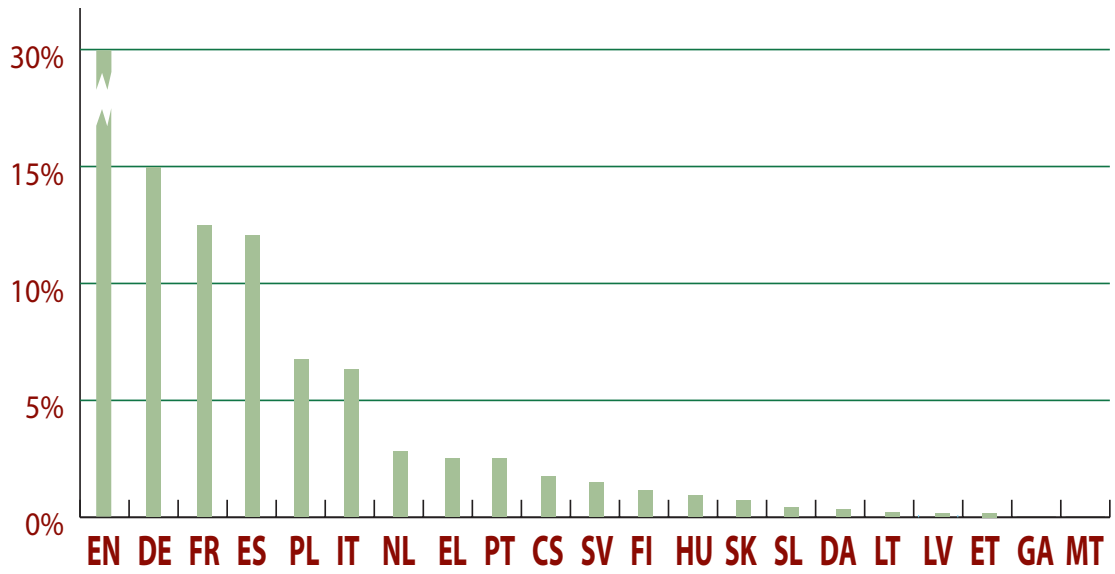
4.1 HERKOMST VAN DE KLACHTEN

² Waarvan vier onderzoeken op eigen initiatief van de Ombudsman.

4.2 VERDELING VAN DE KLACHTEN NAAR TAAL

4.3 HERKOMST VAN KLACHTEN NAAR LAND

Land	Aantal klachten	% van het aantal klachten	% van de EU-bevolking	Relatieve frequentie ³
Malta	38	1,0	0,1	11,7
Luxemburg	40	1,1	0,1	10,9
Cyprus	59	1,6	0,2	10,0
België	268	7,2	2,3	3,2
Slovenië	38	1,0	0,4	2,3
Finland	73	2,0	1,1	1,7
Ierland	53	1,4	0,9	1,6
Griekenland	129	3,5	2,4	1,4
Spanje	482	12,9	9,2	1,4
Portugal	116	3,1	2,3	1,4
Slowakije	52	1,4	1,2	1,2
Tsjechische Republiek	98	2,6	2,2	1,2
Zweden	84	2,3	2,0	1,2
Oostenrijk	69	1,9	1,8	1,1
Polen	285	7,6	8,3	0,9
Denemarken	32	0,9	1,2	0,7
Duitsland	464	12,4	18,0	0,7
Nederland	88	2,4	3,5	0,7
Hongarije	53	1,4	2,2	0,6
Litouwen	18	0,5	0,8	0,6
Estland	7	0,2	0,3	0,6
Frankrijk	303	8,1	13,5	0,6
Italië	269	7,2	12,6	0,6
Letland	9	0,2	0,5	0,5
Verenigd Koninkrijk	195	5,2	13,0	0,4
Overige	404	10,9		

3

Dit cijfer werd berekend door het aandeel in het aantal klachten te delen door het aandeel in de bevolking. Een cijfer groter dan 1 betekent dat het betrokken land meer klachten bij de Ombudsman indient dan op grond van het bevolkingsaantal te verwachten zou zijn. Alle percentages in de bovenstaande tabel zijn op één cijfer achter de komma afgerond.

B BEGROTING VAN DE OMBUDSMAN

Een eigen begroting

In het Statuut van de Europese Ombudsman werd aanvankelijk bepaald dat de begroting van de Ombudsman als bijlage zou worden opgenomen bij afdeling I (Europees Parlement) van de algemene begroting van de Europese Unie.

In december 1999 besloot de Raad dat de Ombudsman een onafhankelijke begroting moest hebben. Sinds 1 januari 2000⁴ is de begroting van de Ombudsman een afzonderlijke afdeling (afdeling VIIIA) van de begroting van de Europese Unie.

Structuur van de begroting

De begroting van de Ombudsman is onderverdeeld in drie titels. Salarissen, toelagen en andere uitgaven voor personeel zijn ondergebracht in titel 1 van de begroting. Deze titel bevat tevens de kosten van dienstreizen van de Ombudsman en zijn personeel. Titel 2 van de begroting betreft gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven. Titel 3 bevat slechts één hoofdstuk, waaruit de contributies voor internationale ombudsmanorganisaties worden betaald.

Samenwerking met het Europees Parlement

Om onnodige duplicatie van administratief en technisch personeel te voorkomen, worden veel diensten die de Ombudsman nodig heeft door – of via – het Europees Parlement geleverd. Sectoren waarin de Ombudsman in meer of mindere mate afhankelijk is van ondersteuning door de diensten van het Parlement zijn onder meer:

- personeel, namelijk het opstellen van contracten en besluiten met betrekking tot individuele rechten;
- financiële controle en boekhouding;
- vertaling, vertolking en drukwerk;
- huur van kantoorruimte;
- informatietechnologie, telecommunicatie en postverwerking.

De grotere efficiëntie die door de samenwerking tussen de Europese Ombudsman en het Europees Parlement werd bereikt, heeft aanzienlijke besparingen voor de communautaire begroting opgeleverd. Dankzij de samenwerking met het Europees Parlement is het niet nodig geweest het administratieve personeel van de Ombudsman noemenswaardig uit te breiden.

Indien de aan de Ombudsman geleverde diensten voor het Europees Parlement extra directe uitgaven met zich meebrengen, wordt een bedrag in rekening gebracht, waarbij de betaling via een verbodingsrekening wordt verricht. De huur van kantoren en vertaaldiensten zijn de grootste uitgavenposten die op deze wijze worden behandeld.

In de begroting 2004 was een forfaitair bedrag opgenomen voor de kosten die voor het Europees Parlement verbonden zijn aan dienstverlening die uitsluitend bestaat uit werkuren van personeel, zoals het beheer van personeelscontracten, salarissen en toelagen en een aantal computerdiensten.

De samenwerking tussen het Europees Parlement en de Europese Ombudsman is van start gegaan op basis van de Kaderovereenkomst van 22 september 1995, die werd aangevuld met overeenkomsten

⁴ Verordening 2673/1999 van de Raad van 13 december 1999, PB L 326 van 18.12.1999, blz. 1.

inzake de administratieve samenwerking en de begrotings- en financiële samenwerking, die werden ondertekend op 12 oktober 1995.

In december 1999 ondertekenden de Ombudsman en de Voorzitter van het Europees Parlement een overeenkomst houdende verlenging, met wijzigingen, van de samenwerkingsovereenkomsten voor het jaar 2000 en een automatische verlenging van de overeenkomsten daarna.

De begroting voor 2004

In het organisatieschema van de Ombudsman voor 2004 waren in totaal 38 posten opgenomen.

Het totale bedrag van de initiële kredieten in de begroting van de Ombudsman voor 2004 was 5.817.468,00 EUR. Titel 1 (uitgaven betreffende de aan de instelling verbonden personen) bedroeg 4.944.500,00 EUR. Titel 2 (gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven) bedroeg 869.968,00 EUR. Titel 3 (uitgaven voortvloeiend uit de verrichting van specifieke taken door de instelling) bedroeg 3.000,00 EUR.

Onderstaande tabel geeft een beeld van de uitgaven in 2004 uitgaande van de kredieten waarvoor betalingsverplichtingen zijn aangegaan.

Titel 1	€ 4 173 642,33
Titel 2	€ 892 632,78
Titel 3	€ 2 644,78
Totaal	€ 5 068 919,89

De ontvangsten bestaan hoofdzakelijk uit inhoudingen op de salarissen van de Ombudsman en zijn personeel. De totale ontvangsten uit hoofde van deze betalingen bedroegen in 2004 530.367,85 EUR.

De begroting voor 2005

De begroting voor 2005, die is opgesteld in 2004, voorziet in een formatieplan van 51 posten, d.w.z. een toename met 13 posten ten opzichte van het formatieplan van 2004. Deze toename is hoofdzakelijk het gevolg van de ophanden zijnde uitbreiding van de Europese Unie en het feit dat het Bureau van de Europese Ombudsman voldoende kennis in huis moet hebben van zowel de talen als de rechtsstelsels van de nieuwe lidstaten.

De totale kredieten voor 2005 bedragen 7.312.614 EUR. Titel 1 (uitgaven betreffende de aan de instelling verbonden personen) bedraagt 6.239.614 EUR. Titel 2 (gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven) bedraagt 1.070.000 EUR. Titel 3 (uitgaven voortvloeiend uit de verrichting van specifieke taken door de instelling) bedraagt 3.000 EUR.

De begroting 2005 omvat totale ontvangsten voor een bedrag van 720.241 EUR.

C PERSONEEL

EUROPESE OMBUDSMAN

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

P. Nikiforos DIAMANDOUROS werd op 25 juni 1942 te Athene in Griekenland geboren. Hij werd op 15 januari 2003 tot Europese Ombudsman verkozen en ving op 1 april 2003 zijn werkzaamheden aan.

Van 1998 tot 2003 was hij de eerste Nationale Ombudsman van Griekenland. Hij was tevens sinds 1993 professor vergelijkende politieke wetenschappen bij de vakgroep politieke wetenschappen en openbaar bestuur aan de Universiteit van Athene (thans met verlof). Van 1995 tot 1998 vervulde hij de functie van directeur en voorzitter van het Griekse Nationale Centrum voor Sociaal Onderzoek (EKKE).

Hij behaalde de graad van B.A. aan de Universiteit van Indiana (1963), en een M.A. (1965), M. Phil. (1969) en Ph.D. (1972) aan de Universiteit van Columbia. Voor zijn aanstelling aan de Universiteit van Athene in 1988 had hij onderwijs- en onderzoeksfuncties aan New York State University en aan de Universiteit van Columbia (1973-78). Van 1980 tot 1983 was hij werkzaam als directeur ontwikkeling aan het Atheens College te Athene in Griekenland. Van 1983 tot 1988 was hij programmadirecteur voor West-Europa en het Nabije en Midden-Oosten bij de Onderzoeksraad voor Sociale Wetenschappen in New York. Van 1988 tot 1991 was hij directeur van het Griekse Instituut voor Internationale en Strategische studies in Athene, een beleidsgerichte onderzoeksinstelling opgericht met gelden van de Ford Foundation en de MacArthur Foundation. In 1997 was hij werkzaam als visiting professor in de politieke wetenschappen in het Juan March-centrum voor gevorderde studies in de sociale wetenschappen (Madrid).

Hij is werkzaam geweest als voorzitter van de Griekse Vereniging voor Politieke Wetenschappen (1992-98) en van de Vereniging voor Modern-Griekse Studies in de Verenigde Staten (1985-88). In 1999 en 2000 werd hij benoemd als lid van respectievelijk de Griekse Nationale Commissie voor de Mensenrechten en de Nationale Raad voor de bestuurlijke hervorming. In 2000 nam hij deel aan de Bilderberg-conferentie. Sinds 1990 is hij medevoorzitter van de subcommissie voor Zuid-Europa van de Onderzoeksraad voor sociale wetenschappen te New York, waarvan de activiteiten worden gefinancierd door een subsidie van de Volkswagen-Stiftung. Hij is ook mederedacteur van een reeks over het nieuwe Zuid-Europa, gepubliceerd door de John Hopkins University Press; verder ontving hij onderzoeksbeurzen in het kader van Fulbright en National Endowment for the Humanities.

Hij heeft veel geschreven over de politiek en geschiedenis van Griekenland, Zuid-Europa en Zuidoost-Europa, met name over democratisering, staats- en natievorming en de verhouding tussen cultuur en politiek.

SECRETARIAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Het secretariaat van de Europese Ombudsman is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken op het eigen kantoor van de Ombudsman. Het secretariaat beheert de agenda van de Ombudsman, coördineert zijn inkomende en uitgaande correspondentie, adviseert over de relaties met de overige communautaire instellingen en organen, houdt zich bezig met de protocollaire aspecten van de activiteiten van de instelling en voert algemene secretariële taken uit ten behoeve van de Ombudsman.

Nicholas CATEPHORES

Assistent van de Europese Ombudsman
Tel. +33 3 88 17 23 83

Eleni-Anna GALATIS

Secretaresse van de Europese Ombudsman
Tel. +33 3 88 17 25 28

JURIDISCHE DIENST

De juridische dienst bestaat voornamelijk uit juristen, die de door de Europese Ombudsman ontvangen klachten analyseren en onderzoek doen. Het hoofd van de juridische dienst adviseert de Ombudsman over de juridische strategie en richtinggeving van de instelling en leidt de dienst. De assistent van het hoofd van de juridische dienst zorgt voor de interne kwaliteitsbewaking en de managementinformatiesystemen en coördineert de bijdrage van deze dienst aan het jaarverslag.

In 2004 bestond deze dienst uit het hoofd van de juridische dienst, zes juridisch hoofdadviseurs, vijf juridisch adviseurs, een juridisch assistent en de assistent van het hoofd van de juridische dienst. De juridische dienst begeleidde in 2004 tien stagiairs.

Ian HARDEN

Hoofd van de Juridische Dienst
Tel. +33 3 88 17 23 84

Ian HARDEN werd op 22 maart 1954 te Norwich in Engeland geboren. Hij studeerde rechten aan het Churchill College in Cambridge, behaalde in 1975 zijn BA cum laude en in 1976 zijn LLB. Na zijn afstuderen trad hij in dienst van de rechtenfaculteit van de Universiteit van Sheffield, waar hij Lecturer was van 1976 tot 1990, Senior Lecturer van 1990 tot 1993, Reader van 1993 tot 1995, en hoogleraar publiekrecht vanaf 1995. Hij kwam in 1996 als juridisch hoofdadviseur in dienst van het bureau van de Europese Ombudsman en was van 1997 tot 1999 hoofd van het secretariaat; sinds 2000 is hij hoofd van de juridische dienst. Hij is auteur of medeauteur van tal van publicaties over Europees recht en publiekrecht, waaronder *The Contracting State* (Buckingham: Open University Press, 1992); *Flexible Integration: towards a more effective and democratic Europe* (London CEPR, 1995) en *European Economic and Monetary Union: the Institutional Framework* (Kluwer Law International, 1997). Hij is lid van de *Association Française des Constitutionnalistes* en van de „Study of Parliament Group“ in het Verenigd Koninkrijk.

Murielle RICHARDSON

Assistente van het Hoofd van de Juridische Dienst
Tel. +33 3 88 17 23 88

JURIDISCH ADVISEURS

De juridisch adviseurs behandelen klachten, die bij de Ombudsman in elk van de 21 Verdragstalen van de Europese Unie kunnen worden ingediend. Zij doen ook voorstellen voor initiatiefonderzoeken en voeren deze uit, beantwoorden informatieverzoeken van burgers, ondersteunen de Ombudsman in juridische kwesties, geven advies over de juridische procedures, ontwikkelingen en tradities van hun onderscheiden lidstaten en vertegenwoordigen de Ombudsman bij bepaalde openbare evenementen.

Elodie BELFY

Juridisch assistente
Tel. +32 2 284 39 01

Peter BONNOR

Juridisch adviseur
Tel. +33 3 88 17 25 41

Benita BROMS

Hoofd van het steunpunt Brussel
Juridisch hoofdadviseur
Tel. +32 2 284 25 43

Alessandro DEL BON

Juridisch adviseur (tot 31.05.2004)
Tel. +33 3 88 17 23 82

Marjorie FUCHS

Juridisch adviseur
Tel. +33 3 88 17 40 78

Gerhard GRILL

Juridisch hoofdadviseur
Tel. +33 3 88 17 24 23

Marta HIRSCH-ZIEMBINSKA

Juridisch hoofdadviseur
Tel. +33 3 88 17 27 46

Andrea JANOSI

Juridisch hoofdadviseur (tot 30.09.2004)

José MARTÍNEZ ARAGÓN

Juridisch hoofdadviseur
Tel. +33 3 88 17 24 01

Tina NILSSON

Juridisch adviseur
Tel. +32 2 284 14 17

Ida PALUMBO

Juridisch adviseur
Tel. +33 3 88 17 23 85

Olivier VERHEECKE

Juridisch hoofdadviseur
Tel. +32 2 284 20 03

STAGIAIRS**Mari AMOS**

Stagiaire (van 01.02.2004 tot 31.12.2004)

Sigita BRUZAITE

Stagiaire (van 01.02.2004 tot 31.07.2004)

Liv-Stephanie HAUG

Stagiaire (tot 31.07.2004)

Georgios KATHARIOS

Stagiair (m.i.v. 01.09.2004)
Tel. +32 2 284 38 49

Daniel KOBLENCZ

Stagiair (m.i.v. 01.09.2004)
Tel. +32 2 284 38 31

Jernej LETNAR CERNIC

Stagiair (m.i.v. 01.09.2004)
Tel. +33 3 88 17 29 64

Wiebke PANKAUKE

Stagiaire (m.i.v. 01.09.2004)
Tel. +33 3 88 17 24 02

Pagona-Maria REKAITI

Stagiaire (tot 30.06.2004)

Andrea SACK

Stagiaire (m.i.v. 01.09.2004)
Tel. +33 3 88 17 39 31

Tereza SAMANOVA

Stagiaire (van 01.02.2004 tot 31.12.2004)

Asta UPTAITE

Stagiaire (m.i.v. 01.10.2004)
Tel. +32 2 284 26 09

AFDELING ADMINISTRATIE EN FINANCIËN

De Afdeling administratie en financiën is verantwoordelijk voor al het niet-juridische werk van het bureau van de Ombudsman. Deze afdeling is onderverdeeld in drie sectoren - de Sector personeel, administratie en financiën, de Sector klachtafhandeling en de Sector communicatie. Het hoofd van de Afdeling administratie en financiën coördineert het werk van de afdeling, leidt het personeel van de afdeling, doet voorstellen voor en houdt toezicht op de administratieve en financiële strategie van de instelling, vertegenwoordigt de Ombudsman in een aantal interinstitutionele fora en is verantwoordelijk voor de planning en uitvoering van de begroting van de Ombudsman.

João SANT'ANNA

Hoofd van de Afdeling Administratie en Financiën

Tel. +33 3 88 17 53 46

João SANT'ANNA werd op 3 mei 1957 te Setúbal in Portugal geboren. Hij studeerde van 1975 tot 1980 rechten aan de Universiteit van Lissabon en schreef zich in 1981 in als advocaat te Lissabon. Van 1980 tot 1982 was hij werkzaam als advocaat in de Juridische en Bestuurlijke Dienst van het Portugese Ministerie van Binnenlandse Zaken voor de regio Lissabon. Tussen 1982 en 1984 vervolgde hij zijn juridische studie op het terrein van de intellectuele eigendomsrechten aan de Ludwig-Maximilians-Universität en het Max-Planck-Institut te München. Na zijn terugkeer in 1984 naar Portugal werd hij aangesteld als hoofd van de Juridische en Bestuurlijke Dienst van het Portugese Ministerie van Binnenlandse Zaken voor de regio Lissabon. In 1986 werd hij ambtenaar in dienst van het Europees Parlement; hij werkte bij de Directoraten-generaal Voorlichting en public relations, Onderzoek, Personeel en financiën, en ten slotte bij de Juridische Dienst van het Europees Parlement. Hij kwam in 2000 in dienst van het bureau van de Europese Ombudsman als hoofd van de Afdeling administratie en financiën.

SECTOR PERSONEEL, ADMINISTRATIE EN FINANCIËN

De Sector personeel, administratie en financiën is de meest diverse sector in termen van de uitgevoerde taken.

De financiële verantwoordelijkheden, die voortvloeien uit het feit dat de Europese Ombudsman over een onafhankelijke begroting beschikt, zijn verdeeld over vier financiële medewerkers, die verantwoordelijk zijn voor de voorbereiding en tenuitvoerlegging van de begroting.

De medewerker informatietechnologie werkt nauw samen met het Europees Parlement en is verantwoordelijk voor alle IT-behoefte van het bureau. Hij beheert de door alle medewerkers gebruikte hardware en software, ontwikkelt databases en andere toepassingen voor intern gebruik, stelt aanschaf of uitbedrijfsname van apparatuur voor en voert deze uit, en biedt gebruikersondersteuning.

Andere belangrijke taken die deze sector voor zijn rekening neemt zijn personeels- en aanwervingsaangelegenheden, inkomende en uitgaande correspondentie, de telefooncentrale, de kantoorinfrastructuur, coördinatie van de vertaling van documenten, de juridische naslagwerken en de archieven van de instelling.

Rachel DOELL*Secretaresse**Tel. +33 3 88 17 23 98***Jean-Pierre FEROMONT***Financieel medewerker**Tel. +32 2 284 38 97***Giovanna FRAGAPANE***Financieel medewerkster (m.i.v. 01.05.2004)**Tel. +33 3 88 17 29 62***Alexandros KAMANIS***Financieel medewerker (tot 29.02.2004)***Isgouhi KRIKORIAN***Secretaresse**Tel. +33 3 88 17 25 40***Gaël LAMBERT***Medewerker informatietechnologie**Tel. +33 3 88 17 23 99***Juan Manuel MALLEA***Secretaris**Tel. +33 3 88 17 23 01***Charles MEBS***Secretaris**Tel. +33 3 88 17 70 93***Elizabeth MOORE***Secretaresse (tot 30.11.2004)***Véronique VANDAELE***Financieel medewerkster**Tel. +32 2 284 23 00***Félicia VOLTZENLOGEL***Secretaresse**Tel. +33 3 88 17 23 94***Christophe WALRAVENS***Financieel medewerker (m.i.v. 01.02.2004)**Tel. +33 3 88 17 24 03***SECTOR COMMUNICATIE**

De Sector communicatie is verantwoordelijk voor het communicatiebeleid van de instelling ten aanzien van de instellingen en organen van de EU, de gemeenschap van ombudsmannen en het grote publiek. De sector zorgt tevens voor een effectieve communicatie binnen het bureau van de Ombudsman.

De medewerkster pers en communicatie en de medewerker internet en communicatie zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het geven van communicatieadviezen aan de Ombudsman. Zij delen onderling de taken met betrekking tot de voorlichtingstour van de Ombudsman naar huidige en toekomstige EU-lidstaten, externe activiteiten, toespraken, het schrijven van het jaarverslag (in samenwerking met de juridische dienst), en het onderhouden van contacten met ombudsmannen in heel Europa, terwijl zij daarnaast verantwoordelijk zijn voor respectievelijk mediacontacten en publicaties en voor internet. De assistente van de Sector communicatie ondersteunt hen bij een groot aantal taken, met name voor internet, publicaties en contacten, en is daarnaast verantwoordelijk voor het organiseren van groepsbezoeken aan het bureau in Straatsburg.

De medewerker communicatie vormt een belangrijke schakel tussen de Sector communicatie en de juridische dienst. Hij is verantwoordelijk voor de interne communicatie, zoals het juridische intranet van het bureau, het audiovisueel archief en de eerste training van nieuwe personeelsleden. Ook beheert hij het primaire e-mailadres van de instelling en is hij verantwoordelijk voor het ontwikkelen van procedures voor een efficiënte afhandeling van klachten en informatieverzoeken.

Rosita AGNEW*Medewerkster pers en communicatie**Tel. +32 2 284 25 42***Ben HAGARD***Medewerker internet en communicatie**Tel. +33 3 88 17 24 24***Alessandro DEL BON***Medewerker communicatie (m.i.v. 01.06.2004)**Tel. +33 3 88 17 23 82***Dace PICOT-STIEBRINA***Assistente Sector communicatie**Tel. +33 3 88 17 40 80*

SECTOR KLACHTAFHANDELING

De sector klachtafhandeling is verantwoordelijk voor de registratie, verdeling en follow-up van de bij de Europese Ombudsman ingediende klachten. Deze sector zorgt ervoor dat alle klachten in een database worden opgenomen, dat de ontvangst wordt bevestigd en dat ze worden overgedragen aan de juridische dienst. De sector is verantwoordelijk voor het beheer van alle inkomende en uitgaande correspondentie over klachten, zorgt ervoor dat de vermeldingen over klachten in de database gedurende de gehele klachtprocedure worden geactualiseerd, controleert de termijnen, maakt statistieken over klachten en archiveert documenten in verband met de klachten.

Séverine BEYER

Secrétarresse

Tel. +33 3 88 17 23 93

Bruno BISMARQUE-ALCÂNTARA

Secretaris (m.i.v. 05.01.2004)

Tel. +33 3 88 17 20 91

Evelyne BOUTTEFROY

Secrétarresse

Tel. +33 3 88 17 24 13

Elaine DRAGO

Secrétarresse (m.i.v. 01.11.2004)

Tel. +33 3 88 17 33 31

Isabelle FOUCAUD

Secrétarresse

Tel. +33 3 88 17 23 91

Isabelle LECESTRE

Secrétarresse

Tel. +33 3 88 17 24 29

Gabrielle SHERIDAN

Secrétarresse (m.i.v. 16.02.2004)

Tel. +33 3 88 17 24 08

D INDEX VAN BESLUITEN

1 OP ZAAKNUMMER

2002

1435/2002/GG	80
1769/2002/(IJH)ELB	100
1876/2002/OV	61
1878/2002/GG	98
1889/2002/GG	81
1963/2002/IP	99
1986/2002/OV	82
2007/2002/ADB	82
2185/2002/IP	83
2204/2002/MF	84

2003

0253/2003/ELB	103
0260/2003/OV	31
0278/2003/JMA	86
0378/2003/MF	95
0415/2003/(IJH)TN	76
0701/2003/IP	87
0753/2003/GG	87
0821/2003/JMA	57
0841/2003/(FA)OV	62
0849/2003/JMA	63
0900/2003/TN	64
0907/2003/ELB	58
0953/2003/(FA)OV	94
1110/2003/ELB	71
1196/2003/ELB	105
1219/2003/GG	104
1286/2003/JMA	65
1304/2003/(ADB)PB	66
1319/2003/ADB	88

1320/2003/(ADB)ELB	77
1367/2003/OV	89
1481/2003/OV	67
1571/2003/OV	97
1600/2003/ADB	72
1624/2003/ELB	90
1874/2003/GG	91
1949/2003/(TN)(IJH)TN	72
2046/2003/GG	79
2124/2003/ADB	73
2126/2003/PB	59
2183/2003/(TN)(IJH)TN	73
2210/2003/MHZ	102
2216/2003/MHZ	96
2225/2003/(ADB)PB	107
2239/2003/(AJ)TN	92
2333/2003/GG	93
2371/2003/GG	60
OI/1/2003/ELB	109
OI/2/2003/GG	108
OI/5/2003/IJH	110

2004

0032/2004/GG	106
0220/2004/GG	75
0221/2004/GG	68
0326/2004/IP	68
0435/2004/GG	74
0480/2004/TN	69
0520/2004/TN	73
0760/2004/GG	104
1044/2004/GG	70

2 OP ONDERWERP

Landbouw (GLB)

1219/2003/GG	104
0760/2004/GG	104

Burgerrechten

0753/2003/GG	87
1286/2003/JMA	65
2333/2003/GG	93
2371/2003/GG	60
0220/2004/GG	75
1044/2004/GG	70

Mededingingsbeleid

1963/2002/IP	99
--------------------	----

Consumentenbeleid

2126/2003/PB	59
--------------------	----

Contracten

1878/2002/GG	98
1889/2002/GG	81
1986/2002/OV	82
0953/2003/(FA)OV	94
1874/2003/GG	91
1949/2003/(TN)(IJH)TN	72
2124/2003/ADB	73
0435/2004/GG	74

Ontwikkelingssamenwerking

0253/2003/ELB	103
1624/2003/ELB	90
2124/2003/ADB	73
0326/2004/IP	68

Onderwijs, beroepsopleiding en jeugd

0221/2004/GG	68
--------------------	----

Milieu

0278/2003/JMA	86
2124/2003/ADB	73

Werk

0480/2004/TN	69
--------------------	----

Vrij verkeer van personen en diensten

0701/2003/IP	87
--------------------	----

Volksgezondheid

0849/2003/JMA	63
2126/2003/PB	59

Onderzoek en technologie

1876/2002/OV	61
--------------------	----

Overheidssteun

2185/2002/IP	83
--------------------	----

Personeel

- Aanwerving

1435/2002/GG	80
0378/2003/MF	95
0821/2003/JMA	57
1110/2003/ELB	71
1196/2003/ELB	105
1320/2003/(ADB)ELB	77
1367/2003/OV	89
1571/2003/OV	97
1600/2003/ADB	72
2216/2003/MHZ	96
2225/2003/(ADB)PB	107

- Andere vragen

2204/2002/MF	84
0907/2003/ELB	58
1319/2003/ADB	88
2046/2003/GG	79
2210/2003/MHZ	102
OI/1/2003/ELB	109
OI/2/2003/GG	108
0032/2004/GG	106

Vervoer

2239/2003/(AJ)TN	92
------------------------	----

3 PER SOORT VERMEEND WANBEHEER

Vermijdbare vertraging

1963/2002/IP.....	99
2185/2002/IP.....	83
0260/2003/OV.....	31
1319/2003/ADB.....	88
1949/2003/(TN)(IJH)TN.....	72
2124/2003/ADB.....	73
2333/2003/GG.....	93
0435/2004/GG.....	74

Discriminatie

0278/2003/JMA.....	86
0821/2003/JMA.....	57
1367/2003/OV.....	89
2210/2003/MHZ.....	102
2216/2003/MHZ.....	96
2126/2003/PB.....	59
OI/2/2003/GG.....	108
0326/2004/IP.....	68

Fout in artikel-226-procedure

2007/2002/ADB.....	82
0701/2003/IP.....	87
0841/2003/(FA)OV.....	62
0849/2003/JMA.....	63
0480/2004/TN.....	69
1044/2004/GG.....	70

Gebrek aan of weigering van informatie

1986/2002/OV.....	82
0415/2003/(IJH)TN.....	76
0753/2003/GG.....	87
0907/2003/ELB.....	58
1110/2003/ELB.....	71
1196/2003/ELB.....	105
1286/2003/JMA.....	65
1319/2003/ADB.....	88
1320/2003/(ADB)ELB.....	77
1367/2003/OV.....	89
1874/2003/GG.....	91
2126/2003/PB.....	59

2239/2003/(AJ)TN.....	92
2371/2003/GG.....	60

Gebrek aan transparantie

1304/2003/(ADB)PB.....	66
1481/2003/OV.....	67
0220/2004/GG.....	75

Juridische dwaling

0900/2003/(IJH)TN.....	64
1571/2003/OV.....	97

Nalatigheid

1963/2002/IP.....	99
2185/2002/IP.....	83
2204/2002/MF.....	84
0260/2003/OV.....	31
1600/2003/ADB.....	72

Procedurefouten

1769/2002/(IJH)ELB.....	100
2007/2002/ADB.....	82
2216/2003/MHZ.....	96
OI/1/2003/ELB.....	109
0326/2004/IP.....	68

Motivering

0953/2003/(FA)OV.....	94
-----------------------	----

Onerlijke behandeling

1435/2002/GG.....	80
1876/2002/OV.....	61
1878/2002/GG.....	98
1889/2002/GG.....	81
1986/2002/OV.....	82
0378/2003/MF.....	95
0953/2003/(FA)OV.....	94
1219/2003/GG.....	104
2046/2003/GG.....	78
0032/2004/GG.....	106
0221/2004/GG.....	68

Andere vormen van wanbeheer

1876/2002/OV	61
1986/2002/OV	82
0253/2003/ELB	103
0953/2003/(FA)OV	94
1624/2003/ELB	90
2183/2003/(TN)(IJH)TN	73
OI/5/2003/IJH	110

CONTACT OPNEMEN MET DE EUROPESE OMBUDSMAN

PER POST

De Europese Ombudsman
1, avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
67001 Strasbourg Cedex
Frankrijk

TELEFONISCH

+33 3 88 17 23 13

PER FAX

+33 3 88 17 90 62

PER E-MAIL

euro-ombudsman@europarl.eu.int

WEBSITE

<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

VERKOOP EN ABONNEMENTEN

De publicaties van het Publicatiebureau waarvoor een vergoeding wordt gevraagd, zijn verkrijgbaar bij zijn over de hele wereld verspreide verkoopkantoren.

Plaats een bestelling bij een van deze kantoren, waarvan de lijst te raadplegen is:

- op de internetsite van het Bureau (<http://publications.eu.int>),
- via het Bureau zelf met een verzoek om toezending van de lijst op het faxnummer (352) 2929-42758.

Publicatiebureau

Publications.eu.int

ISBN 92-95022-52-1

9 789295 022522